MARIE-ANNE DESMAREST

TORENTE

* * * * * *

roman

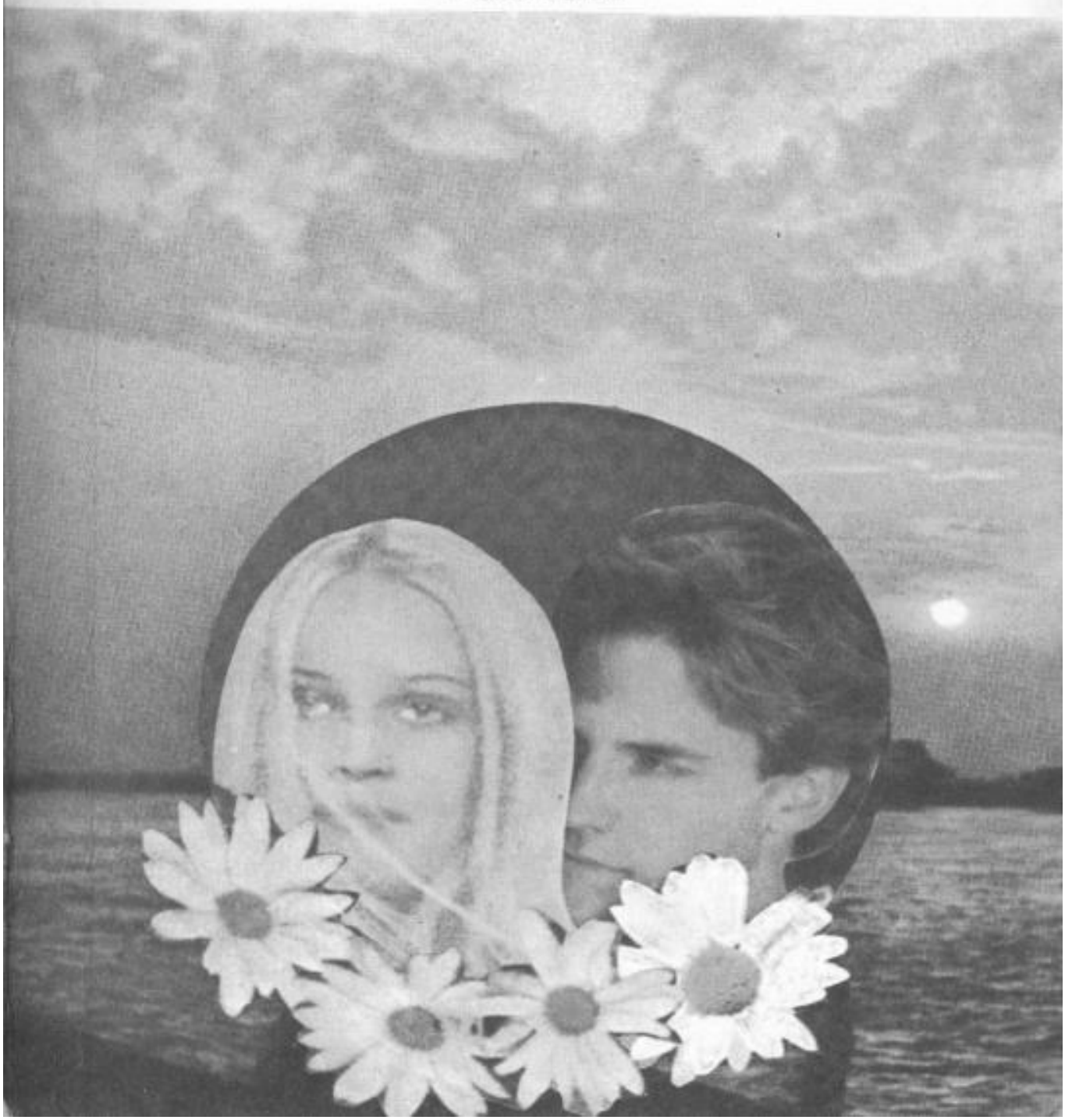

Marie-Anne Desmarest

TORENTE

Volumul 6

Traducere: Teodora Popa-Mazilu

Editura Porus
Bucureşti, 1992

Titlul original:

Marie-Anne Desmarest
Le cycle TORRENTS,

Le secret de Sigrid
et
Rholf-Harald (epilogue)

Éditions Denoël,
Paris, 1965 et 1971

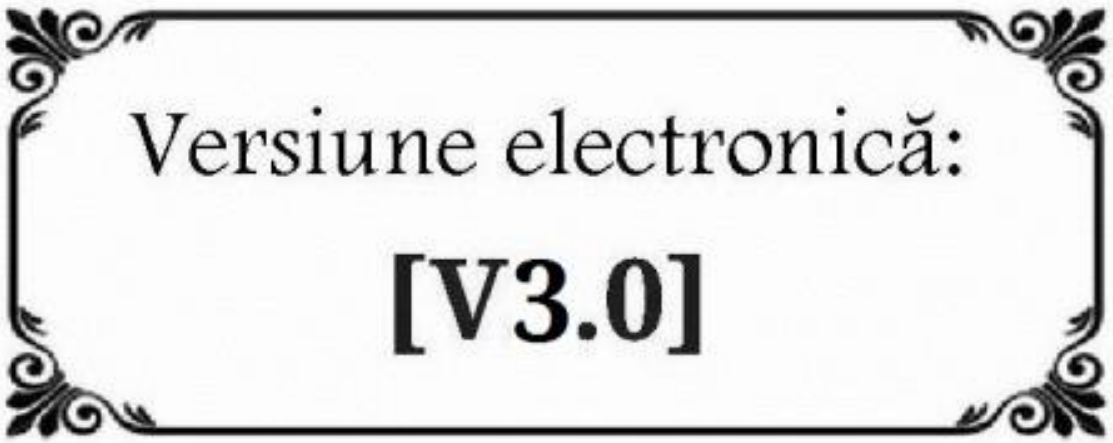

Corectură [V3.0]: septembrie 2016

SECRETUL LUI SIGRID

Moto:

„Ce-ar însemna, o Doamne, gândirea omenească / Şi cine adevărul, vreodată, l-ar iubi, / De n-ar fi bucuria şi jalea pământească / De care niciun suflet nu pare-a se-ndoi?”

ALFRED DE MUSSET

„Povara acestei lumi e mult prea grea pentru ca vreun om s-o poată purta, iar suferința universului, prea crudă pentru o singură inimă.”

OSCAR WILDE

Capitolul I

În aerul foarte proaspăt şi luminos, trăsurica uşoară, pe două roți, joasă şi confortabilă, părea o jucărie de copil când trecea pe străzile unei țări ca Suedia, caracterizate de o arhitectonică modernă. Eleganta trăsurică mergea într-un mod foarte fantezist. Fiindcă Troll, calul de talie mică, dar de rasă pură, care fusese înhămat la ea, alerga aşa cum avea el chef, nu cum îi poruncea stăpâna lui. Trăsurica şi calul erau cadoul colectiv al lui Jan, al copiilor – care ținuseră neapărat să participe la această surpriză, – şi de asemenea al câtorva vecini.

Thérèse Yvarsen, iubită, răsfățată şi prețuită de toți, se simțea fericită şi liniştită. Nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să tragă adânc în piept ae-

rul proaspăt şi să se bucure de peisajul care-i era atât de drag. Troll avea ideile lui şi-şi plimba stăpâna când de-a lungul lacului, când al râului. Nu se întorcea la Tjorpa decât după ce rătăcea îndelung, fie la trap, fie la galop. Mâinile înmănuşate ale Thérèsei aproape că nici n-aveau nevoie să țină hățurile, fiindcă Troll ştia şi unde şi când trebuia să se oprească, aşteptând liniştit până ce Thérèse se urca sau cobora din trăsurică. La început, soția lui Jan se revoltase foarte tare împotriva rețetei recomandată de propriul ei bărbat, pe care-l calificase drept „autocrat”.

Nelinişţit de felul cum arăta Thérèse, Jan îi prescrisese să petreacă zilnic două sau trei ore în aer liber, renunțând la o parte din treburile casei. Dar a încerca s-o determini pe Thérèse – veşnic ocupată cu treburile mărunte ale acelei case mari, moştenită de la mătuşa

Brita – să renunțe la îndeletnicirile sale şi mai ales la împletitul a tot felul de lucruri pentru bărbatul, copiii sau nepoții ei, părea ceva aproape imposibil. Cum s-o obligi să-şi petreacă, plimbându-se, adică nefăcând nimic, o bună parte din zi? Dar, pe de altă parte, cum să rezişti complotului urzit de cei care te iubeau atâta? Cum să refuzi un dar tot atât de neaşteptat, cum ar fi fost de pildă, o rachetă interplanetară?

Bucătăreasa Gerda vorbise unei precupețe despre recomandarea doctorului şi despre refuzul categoric al doamnei Thérèse de a pune mâna pe volanul unei maşini şi de a se plimba singură. Încântate să vină în ajutorul doctorului, vecinele se adunaseră în mare taină şi, tot tăifăsuind, le venise ideea reîntoarcerii la mijloacele de locomoție din trecut; fără să mai piardă vremea, se puseră pe treabă: trăsurica ce zăcea

uitată, de multă vreme, în fundul unei magazii, fu atât de bine refăcută şi vopsită, încât puteai să juri că e nouă. Troll – la rândul lui – se dovedi a fi un căluț ideal ca s-o plimbe pe doamna Thérèse; în sfârşit, vecinii cei mai apropiați se oferiră să-l adăpostească pe Troll în grajdurile lor, dimpreună cu trăsurica. Thérèse, care ieşise pe peronul casei însoțită de Jan, fu atât de uluită văzând trăsurica şi calul, încât aproape că îi pieri glasul; cu atât mai mult cu cât trăsurica fusese modificată ca să fie mai comodă şi să prezinte maximum de siguranță. Thérèse Yvarsen nu putu mulțumi în alt fel acelor ființe atât de încântate de darul lor, decât strângându-le cu căldură mâinile. Surâsul şi ochii ei împânziți de lacrimi erau mai grăitoare decât orice discurs. Acum putea da curs recomandației soțului ei. Când vremea era frumoasă,

dar geroasă, se înfofolea într-o blană călduroasă şi-şi punea o pereche de mănuşi groase, ca un vânător din Marele Nord. Îmbrăcată astfel, nu risca să răcească. Dacă ploua sau ningea, o capotă cu arcuri acoperea şi trăsurica şi pe Troll. În sfârşit, inovația cea mai ingenioasă aparținea Flaviei, care, petrecându-şi copilăria şi adolescența în Canada, ştia totul despre zăpadă; inovația consta în faptul că roțile puteau fi oricând scoase şi trăsurica, aşezată pe două tălpici, se putea transforma cât ai bate din palme în cea mai confortabilă sanie.

Într-o zi furtunoasă, Thérèse strigase:

— Ce păcat! Troll va fi foarte trist că nu-şi poate face plimbarea zilnică.

Gerda se grăbi să împărtăşească unei prietene starea de spirit a stăpânei sale şi cuvintele femeii zburară din gură în gură:

— Doamnei Thérèse au început să-i placă plimbările cu trăsurica şi de altfel n-ai decât să te uiți la ea ca să vezi cât de bine a început să arate: şi ochii şi fața îi strălucesc de sănătate.

În acea dimineață luminoasă, în care primăvara se şi anunțase, Thérèse se simți dintr-odată plină de viață. Îşi recăpătase puterile pe care aproape că se resemnase să şi le creadă pierdute pentru totdeauna. După atâtea furtuni şi necazuri, toți ai ei erau sănătoşi şi se simțeau minunat. Era atât de fericită şi de bine dispusă, încât surâse aproape fără să-şi dea seama. Privirile îi rătăceau peste câmpiile ce se întindeau de o parte şi de alta a drumului. Vântul gonise zăpada în văioage. Ici, colo, se mai vedeau, totuşi, câteva troiene. Straturi subțiri de gheață mai făceau să strălucească încă acoperişurile, dar

în curând aceste rămăşiţe ale iernii aveau să dispară. Pretutindeni se simţea impulsul naturii, grăbită să reînvie. Corbii, în căutare de insecte sau mici rozătoare, săltau greoi printre bălţoace şi prin zăpada murdară.

Pretutindeni, numai pace şi lumină. Cum să nu se fi simţit Thérèse Yvarsen în armonie cu ambianţa liniştită? Toate temerile, mai mult sau mai puţin întemeiate, din pricina cărora se frământase, acum nu mai aveau temei. Jan era al ei, numai al ei! Sigrid nu mai rămăsese decât o amintire îndepărtată. Sentimentele pătimaşe pe care frumoasa fiinţă le iscase atâta vreme în inima lui Jan se transformaseră demult în cenuşă. Cu sufletul plin de bucurie, Thérèse socoti ce-i dăruise bărbatului iubit. Mai întâi, ea însemnase pentru el consolarea, înăbuşirea tuturor remuşcărilor, după moartea Idei, prima sa soţie, apoi

profunda fericire a dragostei împărtăşite. Pe urmă îi dăruise doi copii reuşiți. Şi cât confort, câtă linişte, câtă armonie – fără niciun fel de ciocniri – ştiuse să creeze în jurul bărbatului iubit! Cu o profundă şi intensă încântare, Thérèse văzu aşternându-se în fața ei un viitor aşa cum şi-l dorise întotdeauna, aşa cum îl voise întotdeauna. Toate resemnările, toate necazurile meritaseră să fie indurate: căci nădejdile i se împliniseră cu mult peste ceea ce râvnise ea. Da, acum nu mai avea de ce se îndoi şi gusta cu o plăcere de nespus deplina siguranță a zilelor care-o aşteptau! Jan era al ei, numai al ei şi al celor doi copii ai lor care – prin propriii lor copii – le duceau neamul mai departe. Nu mai exista nicăieri nicio fisură. Era atât de fericită încât – dacă prin natura ei n-ar fi fost obişnuită să-şi stăpânească orice manifestare exterioară – ar fi strigat în

gura mare: „Sunt fericită! Sunt fericită! Viitorul e al meu!”

Dar abia îi trecu prin minte această scurtă frază, că-şi şi aminti – fără să vrea – de câteva versuri ale lui Victor Hugo, versuri ce i se părură dintr-odată pline de amenințări:

„...Căci Viitorul, nu-i al nimănui
Şi ceasurile, care trec hai-hui...
Ne spun cu orice clipă, bun rămas...”

Nu mai avu când să se revolte, când să protesteze în sinea ei împotriva acestui avertisment; căci o întâmplare ciudată o tulbură profund.

Unul dintre corbii pe care nu-l observase pe drum se înălță, apoi coborî brusc, nimerind aproape între picioarele din față ale calului. În loc să zboare înainte, sau să încerce să fugă în dreapta sau în stânga, se ridică năucit,

lovind cu aripile lui mari şi negre, mai întâi capul calului, apoi pălărioara de blană a Thérèsei.

Troll fu şi el tot atât de neplăcut surprins ca şi stăpâna sa, de comportarea bizară a păsării negre. Totuşi nu se sperie şi n-o luă la goană cum ar fi făcut, în mod normal, oricare alt cal. Se opri în loc, scutură energic din cap şi suflă cu putere pe nări.

Thérèsei îi veni mai întâi să râdă de incidentul ce provocase nostima reacție a lui Troll, dar aducându-şi brusc aminte de o întâmplare asemănătoare, încremeni. Anii o luară la goană îndărăt, cu viteza unui ciclon. Se revăzu fată tânără, veselă şi plină de viață, plimbându-se pe jos împreună cu câțiva prieteni. În Alsacia, aerul, deşi înghețat, era ca şi acum, plin de efluviile primăverii ce se apropia. Totul părea să-i surâdă. Întinsa câmpie alsaciană

de odinioară, la fel ca şi cea suedeză de acum, era acoperită ici şi colo de mici troiene de zăpadă, peste care săreau greoi câțiva corbi. Se ştie că pretutindeni în lume corbii sunt păsări foarte atente şi neîncrezătoare. Ca să le verifici vigilența, e de ajuns să te prefaci că ridici umbrela, sau chiar numai mâna. Păsările o iau la goană, croncănind. Dar odinioară, în Alsacia, râsetele încetaseră brusc. Unul dintre corbi se năpustise spre grupul de tineri, trecând atât de aproape peste capetele lor, încât aripile sale loviseră pălărioara de blană, a Thérèsei. În vreme ce toți ceilalți îşi regăsiseră repede buna dispoziție, Thérèse continuase să fie nervoasă şi speriată. Faptul că fusese din nou atinsă de aripa neagră a păsării, o făcu pe Thérèse să se gândească la o nenorocire. Fiindcă odinioară, în Alsacia, după acea plimbare veselă, îşi găsise casa

pustie şi întunecoasă. După o lungă aşteptare, plină de frământări şi de nelinişte, sunase, în sfârşit, telefonul.

— ...Fiți curajoasă, domnişoară Erhardt... un accident... părinții dumneavoastră sunt grav răniți...

De fapt, muriseră cu toții: şi tatăl, şi mama, şi frățiorul ei. Rămăsese orfană şi deznădăjduit de singură.

Repetarea – după atâția ani – a unui incident atât de ciudat, făcu să-i zvâcnească inima. Îl strunise ea sau Troll simțise instinctiv nevoia să scurteze plimbarea? Fapt e că cochetul atelaj o apucă pe primul drum la dreapta, şi o aduse pe doamna Yvarsen înapoi la Tjorpa. Calul şi trăsurica odată intrate în grajd, Thérèse trase adânc aer în plămâni, apoi se îndreptă spre peronul casei. Voia ca soțul ei s-o vadă calmă şi surâzătoare, deşi era foarte neliniştită. În ciuda voinței sale, grăbi pasul ca să

se asigure că în lipsa ei nu se întâmplase nimic neplăcut. Dă Doamne ca totul să fie în ordine! Dă Doamne ca telefonul să nu le anunțe nicio boală, niciun accident! La uşă, dădu nas în nas cu factorul şi figura placidă şi veselă a omului o linişti. Nu se mai gândi la nimic rău. Factorul tocmai ieşea din casă şi dacă, Doamne-fereşte, s-ar fi întâmplat vreo nenorocire, n-ar fi întâmpinat-o pe Thérèse, cu un chip atât de surâzător. Îi istorisi – plin de însufleţire – că adusese domnului doctor un mic colet. Un colet ce trebuia „înmânat personal”. Se întâmpla destul de rar ca expeditorii să specifice „a se înmâna personal”. Iată deci ce anume îi prilejuise modestului slujbaş cinstea de a intra în biroul ilustrului profesor Yvarsen, birou care se bucura de reputaţia unui loc demn de cel mai mare respect. Thérèse fu cât pe-aci să-i spu-

nă omului un cald „mulțumesc”, dar se abținu la vreme, fiindcă poştaşul s-ar fi mirat, fără îndoială, de ce-i era atât de recunoscătoare. De unde să ştie el de ce spaimă o scăpa pe doamna Yvarsen? Căci dacă s-ar fi întâmplat ceva rău, omul i-ar fi spus imediat. Deci nu se petrecuse nimic, în afară de sosirea unui mic colet pentru Jan. Ce putea fi mai banal? Doctorul primea zilnic atâtea cărți, manuscrise, eşantioane de noi produse farmaceutice, flacoane conținând diverse substanțe ce trebuiau analizate! Doctorul se bucura de o reputație mondială. Retragerea lui voită, când mai era încă în putere, nu-l îndepărtase deloc de lumea medicală.

Liniştită, Thérèse, intră cu paşi uşori, în casă. Jan avea să se mire că se reîntorsese atât de repede. Prefera să nu-i spună nimic despre povestea cu corbul, care acum i se părea şi ei o superstiție

prostească. La urma urmei, corbul nu era altceva decât o pasăre care îi inspira pe pictorii chinezi şi japonezi să creeze modele decorative de mare efect. Sigur că glasul ei nu-ți încânta urechile, ca de pildă, glasul privighetorii sau al altor păsări, dar nici nu era de temut.

Intrând în vestibul, Thérèse îşi regăsi din nou buna dispoziție. „Am să mă duc sus şi am să-mi schimb costumul ăsta de călăreață, îşi spuse ca. Vreau să apar în fața bărbatului meu ca o soție care – datorită prescripțiilor sale – şi-a recăpătat, cum zice el «pielea moale şi catifelată ca o piersică şi culorile vii de odinioară». Noroc că am o fată şi o noră care să mă ajute... Ide şi Flavie au întâmpinat greutăți până m-au convins, dar acum ştiu că a-ți reface frumusețea e de fapt un mod de a-ți dovedi dragostea față de omul pe care n-ai

încetat să-l iubeşti...”

Plină de vioiciune, Thérèse se învârtea de colo-colo, prin odaie. Părul îşi mai păstrase încă frumoasa lui nuanță castaniu-aurie. Chiar dacă i se iviseră câteva şuvițe albe, foarte bine, de îi scoteau şi mai mult în evidență culoarea şi strălucirea părului. La fel ca pe vremea când era fată tânără, în Alsacia, părul i se ondula uşor şi-şi păstra vreme îndelungată „*mises-en-plis*”-urile savante pe care o învățaseră Ide şi Flavie să şi le facă. Doamna Yvarsen – acuzată odinioară că ar fi prea lipsită de cochetărie – schiță un zâmbet tineresc şi vesel, constatând, în fața oglinzii, că buclele mărunte îi stăteau mai bine ca niciodată atât pe tâmple, cât şi la ceafă. Şovăi o clipă, neştiind ce rochie să-şi pună: cea nouă, pastelată, de culoare foarte deschisă, părea cea mai indicată; o comandase ca să se asorteze cu un aqva-

marin pe care Jan i-l adusese de la Paris, gazda ultimului congres la care participase. Jan va fi mişcat ghicindu-i dorința – atât de delicat exprimată de soția sa – de a pune în valoare piatra prețioasă. Thérèse fu cum nu se poate mai mulțumită în fața imaginii surâzătoare pe care o zări în oglindă. Poate că Jan o va privi iarăşi cu ochii de altădată; dacă Flavie şi Erling s-ar fi aflat acolo, ar fi sărutat-o şi i-ar fi spus: „Nu te mai deranja s-o faci pe serioasa şi nu-ți mai încreți buzele ca să dai impresia că ai riduri şi că ți s-au lăsat în jos colțurile gurii! Dacă ai să-ți cercetezi cele mai tainice cute ale sufletului, ai să fii nevoită să recunoşti că n-ai arătat niciodată mai bine! Faci să domnească atât în jurul, cât şi pe chipul tău, o mare seninătate. Ființele care aduc în jurul lor o astfel de linişte – aşa cum aduci tu doar prin prezența ta –

nu trebuie să se mai îndoiască nicio clipă de faptul că posedă o frumusețe ce desfide anii”...

Thérèse coborî scara cu pas ferm şi uşor şi o luă pe coridorul unde se aflau amplasate odăile ce dădeau spre sud: biblioteca – plină de cărți rare şi de documente ştiințifice de mare valoare şi cabinetul de consultații, echipat cu cele mai moderne aparate şi instrumente de investigație. Jan nu mai avea pacienți dar, foarte adesea, confrații lui îi aduceau bolnavi veniți de departe, cărora nu le puteau diagnostica exact boala de care sufereau. Şi nu se prea întâmpla ca – apelând la ajutorul doctorului Yvarsen – misterul bolii să nu fie elucidat. Tot pe acelaşi coridor se mai afla un laborator cum puțini doctori aveau pe vremea aceea. Erling şi Flavie veneau adesea să-i prezinte profesorului descoperirile lor, la puternicul micro-

scop din acel faimos laborator. În sfârşit, Thérèse numea acel coridor „coridorul biroului lui Jan”. Tocmai se pregătea să-şi rostească tandrul salut care-i stătea pe buze. Cu ochii strălucind, bucuroasă să-şi revadă bărbatul, întinse mâna către butonul gros de cristal ce servea de clanță, dar rămase cu ea în aer. Deşi nu era o oră potrivită de vizite, Jan avea pe cineva în birou. Persoana tocmai vorbea, o voce pe care n-o mai auzise. Thérèse îşi dădu imediat seama că nu era cineva din familie sau dintre prieteni. Era o femeie, o necunoscută şi, în mod sigur, o străină. Ascultă o clipă ca să fie sigură că nu era vorba de vreo înregistrare la magnetofon. Cum lui Jan îi plăcuse întotdeauna să se folosească de inovațiile tehnice menite să uşureze viața unor oameni năpădiți de prea multe treburi, îşi cumpărase un magnetofon, care se do-

vedise a fi pentru el una din cele mai bune achiziții; căci își înregistra tot ce avea nevoie, fără să mai recurgă la ajutorul secretarei. Aceasta bătea după aceea la mașină scrisorile către confrați, articolele pentru diverse reviste din țară și de peste hotare, lucrările ce veneau să se adauge numeroaselor volume semnate de doctorul Yvarsen și solicitate în lumea întreagă.

Nu, hotărât, vocea era a unei străine... n-avea niciun rost să-și deranjeze bărbatul. Gerda avea să-i spună cine anume se afla la Jan... Dar când să se îndepărteze, auzi aceste cuvinte care o țintuiră locului:

— ...Vă făgăduiesc să vă dezvălui un secret al lui Sigrid. Dacă ați fi aflat odinioară acest secret, viața dumneavoastră ar fi luat o cu totul altă întorsătură...

Se simți cuprinsă de o răceală de

gheață. Își repetă în sine fraza uluitoare: „...Vă făgăduiesc să vă dezvălui un secret al lui Sigrid... Dacă ați fi aflat odinioară acest secret, viața dumneavoastră ar fi luat o cu totul altă întorsătură...” Thérèse își duse instinctiv mâinile la gât. I se păru că tot universul se clatină... Aripa neagră a corbului... Numele lui Sigrid nu încetase nicio clipă s-o înspăimânte, deși verișoara lui Jan, cea care-i inspirase o iubire atât de pătimașă pe vremuri, murise, murise demult... Acel nume sonor, răzbunător, părea să-și păstreze și astăzi aceeași malefică putere. Care putea fi secretul lui Sigrid despre care vorbea vizitatoarea? Și ce semnificație avea fraza: „...viața dumneavoastră ar fi luat o cu totul altă întorsătură?” Ce anume voia să spună intrusa? Și de ce nu isprăvise ce avea de spus? Și de ce Jan nu rostea o vorbă? De ce n-o izgonea pe femeia

care poate că încerca să-l şantajeze? Sub o înfăţişare calmă, Thérèse ascundea o fire pătimaşă. Tălmăci, deci în felul ei cuvintele: „viaţa dumneavoastră ar fi luat o cu totul altă întorsătură...” Sigur, o existenţă în care ea, Thérèse, n-ar mai fi avut ce căuta... O existenţă, în care Sigrid nu s-ar fi sinucis, pentru că s-ar fi măritat cu...

Thérèse stătea încremenită ca o statuie în mijlocul coridorului. Trebuia totuşi să se îndepărteze, să plece de acolo cât mai repede. Dacă Jan ar fi deschis uşa ca să-şi concedieze vizitatoarea, nu trebuia pentru nimic în lume să dea cu ochii de ea ca să aibă impresia că-l spionează! Ar fi murit de ruşine în faţa enigmaticei aducătoare a unui mesaj de dincolo de moarte!

Rămase totuşi în faţa uşii, fiindcă până la urmă îşi dădu seama că de fapt, Jan nu avea pe nimeni în birou şi că

asculta o bandă de magnetofon. Un alt film începu acum să se desfăşoare cu o viteză supersonică în mintea Thérèsei: cine ştie de când avea Jan banda de magnetofon... Oare de câte ori o mai ascultase până atunci? În niciun caz nu putea fi vocea lui Sigrid, pentru că pe vremea când trăia ea nu se inventase încă magnetofonul. Dar ceva trebuia să-l fi fascinat din moment ce, probabil, o asculta mereu. Îşi ştia nevasta plecată de acasă, aşa că profita de acest lucru... Brusc, Thérèse îşi veni în fire. Nu, n-avea dreptate! Doar se întâlnise cu factorul cu un sfert de ceas mai înainte! Deci faimosul colet „ce trebuia înmânat personal" conținea banda pe care doctorul o asculta acum, probabil tot atât de uluit ca şi soția sa. Lucrul era evident! Dacă ar fi ştiut de secretul, atât de important, al lui Sigrid, soțul ei ar fi fost atât de răscolit, încât ea şi-ar

fi dat prima seama de acest lucru. Deşi, mai mult ca sigur că i l-ar fi împărtăşit chiar el! Thérèse era atât de răvăşită, de năpădită de valul de presupuneri contradictorii care o asalta, încât nu-şi mai dădu seama că încremenise pe coridor. Acum îi era indiferent dacă avea să fie surprinsă în dosul uşii.

Cine să fi expediat o bandă înregistrată în loc să se prezinte personal? Şi de ce nu trimisese, aşa cum se obişnuia, o scrisoare? Cuvintele „a se înmâna personal”, dovedeau neîncredere. Oricum, faptul era bizar! Uneori, când obiectul trimis era de mare valoare – ca de pildă o substanță ce trebuia analizată sau controlată – expeditorul avea tot interesul să se asigure că nicio mână nepricepută nu va desface un pachet în care se afla un astfel de material, pe care numai doctorul Yvarsen ştia să-l mâ-

nuiască; în cazul de față nu era vorba de aşa ceva; neîncrederea o viza deci pe ea, soția doctorului Yvarsen! Cine anume se putea ivi, dintr-un trecut care o mai face şi acum pe Thérèse să tremure, să-i distrugă echilibrul obținut cu atâta greutate?

Tăcerea care domnise o vreme dincolo de uşa biroului fu din nou întreruptă... Jan dăduse iarăşi drumul la magnetofon. Probabil că textul îl emoționase profund, din moment ce simțea dorința să-l asculte din nou... Era deci cu neputință să nădăjduieşti ca va veni vreodată o zi în care Jan va rămâne indiferent sau măcar pasiv, când cineva avea să-i spună ceva privitor la verişoara lui! Thérèse fu obligată să constate, o dată în plus, acest lucru şi încă cu foarte multă amărăciune. Sigrid va rămâne până în cea din urmă clipă a lui Jan „logodnica-iubită-pe-care-o-

pierduse”.

Din nou magnetofonul:

— „Ați fost aspru cu mine odinioară, la Krittelwerk, domnule doctor şi totuşi nimeni n-ar fi trebuit să fie mai înțelegător ca dumneavoastră. Ştiți bine ce înseamnă acel cumplit *«längtan»* suedez al dumneavoastră... Căci n-ați încetat o clipă s-o iubiți cu patimă, cu înflăcărare pe frumoasa dumneavoastră verişoară”.

Thérèse nu se putea smulge de sub vraja glasului care vorbea despre trecut, despre nişte vremuri pe care ea le credea apuse, trecute pentru totdeauna. Suferea cumplit... Ar fi trebuit sau să plece, sau să-l înştiințeze pe Jan de prezența ei, dar nu se putea mişca, nu reuşea să scoată o vorbă. Era totuşi destul de lucidă ca să-şi dea seama că şi Jan trebuia să fie în acel moment tot atât de uluit ca şi ea. Căci se simțea, pe

cât de mirată, pe atât de chinuită de gelozie. Glasul care se auzea avea ceva deosebit: pe lângă accentul străin, un sunet ciudat, ca şi cum femeia şi-ar fi pierdut mereu răsuflarea, necutezând sau nefiind în stare să-şi isprăvească frazele.

— „Am păstrat totuşi o supremă nădejde, domnule doctor, nădejdea că vă voi mai vedea o dată înainte de a muri. Surâd rostind aceste cuvinte, care nădăjduiesc totuşi că vă vor mişca. Nu risc să încerc o deziluzie revăzându-vă după atâția ani, fiindcă sunt absolut sigură că timpul n-a avut nicio putere asupra dumneavoastră. Vă mai aduceți aminte de seara în care am citit – împreună cu blânda Ide, soția dumneavoastră – fraza următoare a scriitorului Francez Marie Lenéru: «Ce preț poate avea un suflet care n-a ştiut să-şi

dăltuiască un trup pe măsura lui?» Când eu şi cu Ide am spus, pline de entuziasm, că dumneavoastră eraţi întruchiparea celor afirmate de Lenéru, că aveaţi un trup pe potriva sufletului, un fizic care vă dezvăluia, de la prima vedere, calităţile, modestia care vă caracterizează – aţi protestat cu vehemenţă. «Sunt sigură, Jan, a cutezat să spună timida Ide, că şi la o sută de ani ai să arăţi tot la fel»...”

Jan opri magnetofonul. Thérèse, care uitase de orice convenienţă, ar fi dat nu ştiu cât să poată vedea chipul soţului ei; sigur că Jan revedea limpede scena, măsura în sinea lui fervoarea sentimentelor pe care le iscase în sufletul celor două femei, cea care murise şi cea care se afla departe, în Transvaal, la Krittelwerk! Cât de puţin contează timpul şi spaţiul, cum încetează amândouă uneori să mai existe! Tăcerea care

se înstăpânise în biroul lui i-ar fi îngăduit poate Thérèsei să intre sau să plece. Făcu un pas, când iată că glasul acela necunoscut reluă, şi mai nemilos pentru Thérèse:

— „...Mă văd obligată, domnule doctor Jan Yvarsen, să-mi joc ultima carte pe care o am în mână şi să vă constrâng să-mi faceți bucuria de a vă revedea. Sunt condamnată la o totală nemişcare, incapabilă să scriu un cuvânt, doar ochii şi glasul mi-au rămas intacte, inima care nu mai bate decât pentru dumneavoastră şi memoria. Dacă mi-ați uitat chipul, dacă ceasurile pe care le-am petrecut împreună, la Krittelwerk, nu vă mai spun nimic, veți fi totuşi răsplătit şi mult mai mult decât vă închipuiți, căci...

Thérèse se simți atât de rău, încât abia mai avu puterea să se întoarcă şi să plece. În urma ei, vocea continuă:

— ...domnule doctor, vă voi dezvălui secretul lui Sigrid... Dacă ați fi cunoscut odinioară acest secret, viața dumneavoastră ar fi luat cu totul altă întorsătură...”

Ajunsă în odaia ei, Thérèsei îi trebui mai bine de jumătate de ceas ca să-şi vină în fire şi să poată da ochii, liniştită, cu Jan. Cu toată slăbiciunea ei pentru adevăr şi sinceritate, nu putea fi chiar atât de naivă încât să-i mărturisească bărbatului că trăsese cu urechea, pe coridor. Era ceasul la care se reîntorcea de obicei, de la plimbare, aşa că Jan n-avea de ce să fie surprins că o vede. De data asta înaintă hotărâtă, pentru a nu mai înfrunta riscul de a fi oprită de glasul misterios ce solicita prezența lui Jan şi care-i făgăduia să-i dezvăluie secretul care-o uluise pe Thérèse. Un secret legat de Sigrid? Era

absurd! Fiindcă tocmai ea, Thérèse, fusese cea care-i dezvăluise lui Jan – pe cale de a se însura cu superba lui verişoară – secretul lui Sigrid, sau mai bine-zis, crima lui Sigrid. Sigur, Sigrid nu se atinsese de Ide, n-o lovise, n-o maltratase, ci o abandonase în plină noapte în hăţişul african care mişuna de lei şi de tot felul de fiare. Ca să se poată mărita cu Jan, Sigrid o condamnase pe Ide la moarte. Pe Ide şi pe copilul pe care aceasta îl aştepta!

„Eu n-am fost decât instrumentul dreptăţii, îşi spuse Thérèse, gândindu-se la ceasurile dramatice de odinioară. Am denunţat crima Sigridei şi i-am adus-o pe Ide soţului ei. Oare acel secret să nu fi fost singurul? Orgolioasa Sigrid să mai fi avut şi altă taină? Mda! Se poate! De la o asemenea fiinţă te poţi aştepta la orice! Femeia a cărei voce am auzit-o o cunoscuse pe Ide înain-

te de sosirea lui Sigrid la Krittelwerk, înainte de dispariția Idei; iar din cele auzite, se pare că n-a mai revăzut-o în perioada în care Ide s-a reîntors la soțul ei. Probabil că femeia a aflat, cine ştie pe ce căi, despre crima lui Sigrid şi, înainte de a muri, vrea să-i împărtăşească lui Jan un lucru pe care el îl ştie demult!..."

Dar ipoteza nu satisfăcu decât câteva clipe spiritul lucid al Thérèsei. Fiindcă glasul de pe banda de magnetofon, spunea clar că dacă Jan ar fi cunoscut secretul, viața lui „ar fi luat o cu totul altă întorsătură". Dacă era inteligentă – şi felul cum vorbea dovedea acest lucru – ea a bănuit sau poate chiar a aflat (cu timpul se află totul) de ce a fugit Sigrid din Transvaal, de ce după aceea Jan s-a îndrăgostit de ea, de Thérèse, şi de ce s-a sinucis Sigrid... Şi totuşi, intuiția îi spunea Thérèsei că

era vorba de cu totul altceva.

Înainte de a intra în birou, Thérèse adăstă o clipa. Cu un gest reflex, pe care-l făcea ori de câte ori era încordată, îşi frământă de câteva ori mâinile. Dar cum energia nu-i scăzuse odată cu anii, hotărî să-şi abordeze bărbatul foarte firesc, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, să nu-i vorbească nici despre corb, nici despre poştaş, nici – mai ales – despre timpul petrecut pe coridor...

Jan stătea, ca de obicei, la birou. Thérèse observă că încă nu închisese magnetofonul. Nimic nu scăpa astăzi ochiului vigilent al stăpânei casei. Thérèse nădăjduia că Jan îi va admira rochia care se potrivea atât de bine cu frumoasa piatră de aqva-marin. Dar soţul ei era cu gândurile în altă parte. Trecuse multă vreme de când nu mai avusese expresia ciudată pe care n-o

sesiza decât soția lui şi uneori Erling sau Flavie. Jan surâse, dar cu totul altfel decât de obicei. Surâsul lui părea o mască diafană rătăcită pe obraz. Vorbea normal. Normal? Da, aşa ar fi socotit oricine, dar nu şi Thérèse, a cărei ureche învățase să perceapă şi cele mai neînsemnate schimbări din vocea soțului ei. Jan avea – în acel moment – vocea cu care răspundea ori de câte ori era întrerupt din cercetările pe care le făcea, sau era smuls din reflecțiile sale profunde. În astfel de cazuri se prefăcea că e bucuros de prezența persoanei care-l inoportuna, când de fapt dorea din tot sufletul să rămână singur.

Thérèse ghici imediat că bărbatul ei ar fi fost cum nu se poate mai mulțumit să-l scutească de prezența ei. Având în vedere sentimentele puternice pe care le nutrea fața de soția lui, ar fi dorit să-şi manifeste bucuria că o vede, dar tot-

odată, fără voia lui, îi dădea de înțeles că voia să rămână singur. Thérèse învățase să-şi cunoască foarte bine bărbatul. Una dintre cele mai mari calități ale ei era capacitatea de a se eclipsa cu discreție. Care om de litere sau de știință n-a simțit nevoia imperioasă de liniște absolută în jurul lui când se apucă de lucru?

Dar foarte perspicacei Thérèse – chiar dacă se dovedise atât de inteligentă încât să se eclipseze atunci când era cazul şi fără suferință din fața soțului ei, urmărind liniştea amândurora – nu i-a trebuit mult ca să-şi dea seama de deosebirea dintre preocuparea intelectuală şi ceea ce numea ea „absențele” lui Jan. Adică momentele în care bărbatul ei se scufunda într-o altă lume, mult mai de temut decât cea prezentă: lumea amintirilor.

Îndurerată, Thérèse se văzu obligată

să recunoască, până la urmă, că dragostea ajunsă la paroxism – cum fusese cea care izbucnise încă din copilărie între cei doi veri – nu se stinge niciodată din pricina unor motive care frizează morala. Thérèse – încă tânără – simțise o asemenea groază în fața crimei făptuite de Sigrid, care-o împinsese pe Ide la moarte, ticluind o minciună, încât socotise că şi soțul sărmanei Ide va simți exact aceeaşi groază ca şi ea, ca toate ființele înzestrate cu simț moral. Încet, încet şi-a dat seama de greşeală. Înflăcărarea pricinuită de prezența făpturii iubite înăbuşă până la urmă – atât la femeie cât şi la bărbat – orice simț critic legat de patima lor. Din acest punct de vedere, ei se deosebesc de ceilalți oameni, ca şi cum o baghetă magică i-ar metamorfoza.

Thérèse Yvarsen ştia astăzi mult mai multe lucruri despre oameni, aşa cum

sunt ei şi nu cum îi zugrăveşte simțul prudent al respectabilității. Avu dintr-odată impresia că poartă pe umeri o povară zdrobitoare. Îşi dădu seama brusc că Romeo şi Julieta, Tristan şi Isolda, Antoniu şi Cleopatra trăiseră într-un alt univers, unde singura crimă adevărată ar fi fost să renunțe la cea mai neînsemnată fărâmă din dragostea lor. Asta era şi legea lui Sigrid, aşa cum a fost de-a lungul secolelor şi cum va să fie întotdeauna pentru miile de îndrăgostiți pătimaşi. Majoritatea bărbaților, le socot nebune pe femeile care încearcă – aşa cum încercase Sigrid – să suprime ființa ce le stă în cale şi le împiedică să-şi realizeze dorința lor neînfrânată. Astfel de nebune – dacă ajung în fața tribunalelor – găsesc totuşi inimi indulgente printre judecători. Li se acordă întotdeauna circumstanțe atenuante. De câte ori nu se întâmplă

ca însuşi omul care a învinuit-o pe inculpată de crimă să devină, până la urmă, cel mai înțelegător, deci cel mai clement dintre judecători? Oare Jan Yvarsen nu făcuse la fel? Fără să-i spună nimic Thérèsei, nu ascunsese în adâncul conştiinței sale toga de apărător al acuzatei? Nu furniza, vocea necunoscutei avocatului încă mut, un argument zdrobitor pentru a o apăra pe Sigrid împotriva întregii societăți, în general, şi împotriva Thérèsei, în special?

„...Viața dumneavoastră ar fi luat o cu totul altă întorsătură...” spusese foarte clar, glasul necunoscut.

Capitolul II

Între Thérèse şi soțul ei se juca o dramă de care Jan nu părea să-şi dea seama. De îndată ce bărbatul i se adre-

să, Thérèse îşi dădu seama că avea de-a face cu o adevărată dedublare a personalității.

Cu toată sensibilitatea, cu toată inteligența ei, nu putu dibui ce anume se petrece în sufletul lui. La rându-i, rosti şi ea vorbe la locul lor, în timp ce prin minte îi treceau gânduri dintre cele mai ciudate. „Pachetul pe care i l-a adus factorul n-a fost un pachet oarecare, ci adevărată dinamită! Da, trebuie să fiu foarte atentă să nu exagerez, să nu-mi ghicească tristețea, să nu recad în vechile mele greşeli de odinioară... Cu blândețea, am câştigat întotdeauna mult mai mult decât cu nerăbdarea.” Îşi sărută deci soțul pe tâmplă. El nu se feri. Nu sesiza nici cea mai vagă încercare de a se eschiva, gest care jigneşte crunt o femeie sensibilă. Se aştepta, firește, ca Jan s-o întrebe: „Cum de-ai venit mai devreme ca de obicei?

Nu arăți prea bine în dimineața asta! Pudra pe care Flavie te-a sfătuit s-o folosești nu poate înșela un ochi atent. Nu cumva ai răcit? Ce bunătăți ai mai primit de la concetățenii noștri?”

Dar doctorul Yvarsen nu rosti niciuna din aceste fraze, își sărută mașinal soția și atât. Thérèse își spuse: „Oare cum pot buzele unui bărbat să exprime o indiferență atât de deplină? Pe unde rătăcește Jan al meu?”

Ochii – de obicei atenți și pătrunzători – păreau s-o cerceteze, deși în realitate „nu vedeau nimic”, în timp ce glasul care-și păstrase aceeași rezonanță, rostea neconvingător și distrat:

— Plimbările astea sunt salutare! Ți-ai recăpătat culorile în obraji și surâsul plin de seninătate de odinioară.

Reținându-și un oftat, lui Thérèse i se păru o adevărată cruzime să audă spunându-i-se că arată bine, când știa

perfect cum arată. Ascunzându-şi amărăciunea şi dezamăgirea, întrebă pe un ton voit banal:

— Aerul te întremează, n-ai vrea să facem împreună o plimbare? Troll ne-ar duce cu dragă inimă pe amândoi, sunt convinsă.

Sesiză clar efortul pe care-l făcea Jan de a se reîntoarce în lumea pe care i-o evocase vocea necunoscută. Nu-i răspunse nimic, fiindcă de fapt – şi Thérèse era cum nu se poate mai sigură de acest lucru – nu-l interesa nimic în afară de cele aflate din banda de magnetofon. Thérèse îşi dădu foarte limpede seama cât de mult dorea Jan să rămână singur, contrar obiceiurilor lor. Căci înainte de masă, Thérèsei îi plăcea să se aşeze în berjera confortabilă, la doi paşi de fereastra cu vitralii, să fumeze una sau două ţigări sau să-şi ia ghemul de lână şi andrelele şi să

împletească ceva. Erau fericiți, exprimându-şi bucuria de a fi împreună doar prin câteva cuvinte schimbate între ei sau prin câteva surâsuri.

Astăzi Thérèse ar fi dorit cu ardoare ca Jan să-i vorbească despre coletul pe care-l primise; era nervoasă şi agitată, când de fapt puterea ei consta în calm şi stabilitate. Jan îşi luă stiloul şi-şi trase scaunul lângă birou. Începu să scrie grăbit, fără a se mai preocupa de soția sa. „Asta e dovada – îşi spuse Thérèse – că nu scria înainte de a veni, eu. Încearcă să mă amăgească, străduindu-se să-mi arate că asta făcea şi mai înainte.”

Ca să-i atragă atenția, îşi trecu degetele peste colțul biroului unde bineînțeles că nu descoperi nici urmă de praf. Jan nu era din fire, îngăduitor.

— Totul străluceşte de curățenie, Thérèse! De ce eşti atât de nervoasă?

În mod normal, Thérèse ar fi râs şi i-ar fi răspuns printr-o glumă. Dar astăzi cuvintele lui o şocară. Îşi dădu seama că de fapt îl enervase faptul că întinse-se mâna spre hârtia pusă cu grijă pe birou, alături de magnetofon. Curiozita-tea fusese mai puternică decât orice. Ardea de dorința să afle numele expedi-torului scris pe hârtia în care fusese împachetată banda de magnetofon. De data asta întinsese prea mult coarda şi se trădase. Jan strigase:

— Până şi cea mai desăvârşită dintre neveste va rămâne de-a pururi o fiică a Evei! De ce te preocupă hârtiile şi pa-chetele pe care le primesc? Nu-ți stă în obicei, şi apoi ştii că asta-mi displace!

Thérèse se simți tulburată; cu toate că tonul lui Jan nu trăda în niciun fel iritare, era clar că soțul ei hotărâse s-o țină departe de problema care îl preo-cupa. Ea izbuti să spună cât mai natu-

ral cu putință:

— Curios! Cred că nu merit un asemenea reproş! De data asta trebuie totuşi să-ți mărturisesc că m-am întâlnit cu poştaşul, care era foarte mândru că ți-a adus un colet, chiar aici, în acest birou – sacru în ochii lui – un colet ce trebuia „înmânat personal destinatarului". Cum aşa ceva se întâmplă destul de rar, a fost probabil suficient ca un fleac ca ăsta să-mi trezească brusc curiozitatea.

Numai că pe Jan Yvarsen nu-l puteai amăgi lesne. Se îndreptă în fotoliul său şi o cercetă cu atenție pe Thérèse, careşi ocupase locul obişnuit, lăsându-şi instinctiv mâinile în jos, ca să nu se observe cât de tare îi tremurau. Deci soția sa îşi ascundea destul de prost o încordare ciudată. Să fi fost cumva geloasă? Nicio reacție feminină nu-l exas-

perase atâta pe Jan ca gelozia manifestată de toate femeile care-l iubiseră. Deşi mulți bărbați socot acest sentiment ca un fel de dovadă a dragostei, ca un fel de omagiu, Jan nu făcea parte dintre ei. Se lăsase – o singură data în viața lui – pradă unei crize de gelozie, când îşi găsise logodnica, pe iubita lui Sigrid, în brațele celui mai bun prieten al său, Sven Lundell, pe malul torentului. Puțin a lipsit ca să-l arunce pe băiat, în Trollhättan. Ar fi trebuit deci să-i simpatizeze pe toți geloşii şi pe toate geloasele, dar n-a făcut niciodată acest lucru, justificat totuşi, când Ide, prima lui soție, apoi Thérèse au suferit crezându-l îndrăgostit de o altă femeie şi nu de ele. Gelozia pe care o manifestase mai ales biata Ide fusese totuşi scuzabilă, căci îşi văzuse bărbatul, pe pista de dans a cazinoului din Krittelwerk, strângând-o la piept pe in-

comparabila Sigrid, care eclipsa toate femeile din jur. Ce pereche incomparabilă alcătuiau cei doi! Cum să nu fie roasă de gelozie soția legitimă? Că Jan avusese tăria să-i fie fidel o bună bucată de vreme era o consolare prea slabă în ochii timidei, dar profund îndrăgostitei Ide. Uitându-se pe fereastra cazinoului, îi pândea cu ochi rătăciți pe cei doi dansatori, atât de strâns îmbrățișați cât le îngăduiau convenienţele să fie în public. Teribila voință a lui Jan, care-l obliga să-şi respecte cuvântul dat Idei însurându-se cu ea, îl chinuia cumplit şi pe el. Dorinţele care-i obsedau pe Jan şi pe Sigrid, suferința aproape de neîndurat pe care o împărțea cu iubita lui nu meritau a fi totuşi iertate în rarele ocazii în care puteau să fie aproape unul de celalalt? Nu admitea niciun fel de discuții în legătură cu acest lucru. Cea mai mică plângere, o

lacrimă a Idei îl exasperau mai mult decât dacă ea l-ar fi insultat căci, în acest caz, i-ar fi putut riposta. Mai târziu, ori de câte ori Thérèse pălea şi-şi bănuia bărbatul că se gândea la Sigrid atunci când silueta altei femei i-o amintea pe frumoasa lui iubită, Jan sărea în sus ca un cal nărăvaş atins cu cravaşa. Ceasurile chinurilor mute de odinioară îi veneau imediat în minte cu atâta tărie, încât simțea că i se aprinde creierul, cu atât mai mult cu cât de data asta învinuirile erau nejustificate.

Thérèse sesiză imediat frământarea lăuntrică atât de bine cunoscută de ea care-l făcea brusc pe Jan să devină ostil. Glasul lui avea acum o asprime înrudită cu cruzimea:

— A, te-ai întâlnit cu poştaşul? Deci n-ai venit direct la mine, ca de obicei... Ai sosit acasă de mai bine de un ceas şi de mai bine de un ceas îți faci gânduri

amare în privința mea. Pot să-ti urmăresc cu uşurință toate mişcările. Te-ai dus în odaia ta şi ți-ai schimbat toaleta, apoi ai coborât, nu-i aşa? De ce te-ai întors atât de repede acasă? Şi de ce n-ai intrat, ca de obicei, în biroul meu?

Unghiile pe care şi le înfipsese în palme îi pricinuiră o uşoară suferință, care o ajută să-şi păstreze sângele rece. Aşa că răspunsese pe un ton aproape normal:

— N-ai pierdut nimic din harul tău de ghicitor care era atât de apreciat la Krittelwerk, domnule doctor Yvarsen. Aşa e! M-am întors mai devreme. Hotărâsem să nu-ți spun că Troll şi mai ales eu, am fost puşi pe goană de un corb care a lovit cu aripile lui puternice, mai întâi urechile calului, apoi pălăria mea de blană...

— Ce copilărie!

— Am să-ți spun altădată ce asociație

tulburătoare de idei mi-a iscat fâlfâirea aripilor mari şi negre pe deasupra capului meu. Aşa cum ai bănuit, m-am dus în odaia mea şi m-am schimbat, apoi m-am îndreptat grăbită spre biroul tău, care este pentru mine un adevărat refugiu.

— Şi de ce n-ai intrat?

Thérèse observă că tensiunea nervoasă a lui Jan era atât de intensă, încât nu manifestă nici cel mai mic interes față de spaima prin care trecuse şi pe care el o categorisise drept „copilărie”. Continuă totuşi cu curaj:

— N-am intrat pentru că am auzit glasul unei femei care-ți vorbea...

Jan râse scurt şi sarcastic, lucru foarte rar la el.

— Nu ți-ai dat seama că era vorba de un text înregistrat, pe care-l ascultam pe magnetofon? Era destul de lesne de priceput...

Thérèsei îi reveni brusc, energia. Protestă:

— Ei, nu chiar atât de lesne. E pentru prima oară când ți se trimite o bandă de magnetofon şi nu o scrisoare. Aşa că nu puteam bănui... Deci femeia ştia că ai magnetofon...

Thérèse îşi dădu seama cât de mult îl afectase pe soțul ei mesajul de pe bandă, după tonul agresiv cu care-i vorbea. Cum era bună din fire, suferința prin care bănuia că trece Jan înlătură orice alte sentimente. Voia cu orice preț să-l liniştească, fiindcă abia acum îşi dădea seama că împrejurarea era cu mult mai gravă decât presupusese. Jan, în ale cărui priviri ghicea duritatea, vorbea ca şi cum ar fi muşcat vorbele, cu gura crispată.

— Exact lucrul de care mă temeam! Imaginația ta fecundă a şi creat un roman absurd! De ce nu vorbeşti de o în-

țelegere între cea care a expediat coletul şi soțul tău? Soțul tău care ți-a fost credincios atâția ani, care ar fi ridicol, da, care ar fi grotesc dacă...

Thérèse trase cu sete din țigară, apoi îl întrerupse cu o voce foarte calmă, aproape chiar prea calmă:

— Nu! Poate că ai motive să te superi, dar nu pe mine! Dacă ții să-mi satisfaci curiozitatea – de altfel foarte firească – ei bine, fă-o, dar cât mai liniştit cu putință. Dacă nu vrei să-mi spui nimic, foarte bine, îți dau cuvântul meu că nici eu nu vreau să aflu nimic. Am auzit un glas de femeie, un glas străin care spunea: „Ai fost foarte aspru cu mine odinioară, doctore Jan Yvarsen... Toată viața mea, n-am dorit altceva decât să te mai văd o dată înainte de a muri...” Asta e tot ce-am auzit! Cred că-ți poți da lesne seama că am fost foarte surprinsă şi tulburată. M-am dus îna-

poi, în odaia mea, unde am rămas până ce mi-a trecut tulburarea pe care am socotit-o nedemnă de dragostea noastră. Pe urmă, am venit din nou încoace, ca de obicei.

O clipă Jan închise ochii. Ca de atâtea alte ori, calmul Thérèsei îl liniştise. Aşa că putu vorbi aproape cu tonul lui obişnuit!

— Iartă-mă Thérèse! Cum de n-ai recunoscut vocea atât de caracteristică a Nitei Hollis? Căci, în ciuda anilor care au trecut şi a bolii care o va ucide în curând, vocea nu i s-a schimbat...

Thérèse întrebă miratã:

— Nita Hollis?

Încă una care trebuie să fi făcut parte din mulțimea femei lor care-l iubiseră sau ale căror inimi bătuseră pentru tânărul şi frumosul doctor Jan Yvarsen. Fără să-şi dea seama, Jan îi pricinuia Thérèsei o nouă rană, care o obliga la o

aprigă stăpânire de sine ca să nu-şi dea în vileag indignarea. Jan uitase că englezoaica Nita Hollis luase pe vremuri ceaiul nu cu ea, ci cu Ide, prima soție a doctorului. Încăpățânata englezoaică voise cu orice preț s-o eclipseze pe blânda şi îngăduitoarea Ide. De fapt, nu era primul bărbat care, după zeci de ani şi după câteva drame care se succedaseră, începuse să încurce lucrurile. Ba era chiar gata – ceea ce constituia o culme a nedreptății – s-o acuze pe Thérèse de rea-credință!

— Nu cumva ai uitat de existența Nitei Hollis? N-ai să mă faci să cred cu nu-ți mai aduci aminte de Nita, pe care infirmierul-şef trebuia s-o pună pe goană fiindcă îşi crease obiceiul să mă aştepte stând jos, pe treptele clinicii. Ştii bine că pentru a mă obliga să mă ocup de ea, s-o îngrijesc, a încercat să se sinucidă, în mod stupid, înghițind

un tub întreg cu aspirine... Hm, Nita Hollis care...

— Nu te enerva degeaba, Jan. Vorbeşti despre o epocă în care nici măcar nu ne cunoşteam...

Jan făcu ochi mari. Se înfurie că putuse face o asemenea încurcătură, atât de jignitoare pentru soția sa, şi-şi stăpâni şi mai greu tumultul lăuntric.

— Da, încă o dată ai dreptate! În sfârşit, pricepe că în cazul de față gândurile mele se îndreaptă către Nita Hollis. Încântătoarea şi zvăpăiata creatură a plecat la Manchester cu antipaticul ei bărbat. N-am mai auzit niciodată vorbindu-se despre ea. Dacă ai fi ascultat întreaga bandă, ca mine, ai fi aflat că e pe moarte şi că e absolut incapabilă să se mişte în urma unui accident care i-a rupt coloana vertebrală. Nu socoți că o astfel de situație poate linişti pe deplin o soție oricât de geloasă? Ne-

fericita nu mai e în stare să scrie, aşa că s-a folosit de glas – fiindcă mai poate încă vorbi – ca să ia legătura cu mine. Aşa că te rog din suflet nu-mi mai face ridicola „cinste” de a te arăta geloasă pe mine, la vârsta mea!

Thérèse nu-şi putu reține un „oh!” îndurerat. „Probabil – îşi spuse ea – că e cumplit de tulburat, din moment ce şi-a putut ieşi din fire!”

— Îmi dau seama că astăzi te jignesc mereu şi fără voia mea – continuă doctorul. Te rog să mă înțelegi aşa cum mai înțeles întotdeauna de când eşti soția mea! Află că Nita Hollis se credea îndrăgostită nebuneşte de mine, dar Ide n-a avut niciodată nici cel mai neînsemnat prilej care s-o facă să creadă că eu aş fi fost tulburat în vreun fel de tânăra englezoaică. Nu sunt totuşi deloc surprins că a trăit ani în şir cu încăpățânare tipic britanică alături de un

bărbat mai mult decât mediocru, pe care nu l-a iubit câtuşi de puțin, dorind cu ardoare să mă oblige să fiu lângă ea când se va afla în pragul morții.

Thérèse spuse – plină de o sinceră compasiune pentru femeia necunoscută:

— Sărmana de ea!

Urmă o clipă de tăcere. Gânditoare, Thérèse, urmări cu privirea cercurile albăstrii ale țigării pe care tocmai şi-o aprinsese.

— Dar, continuă ea, ce anume a determinat-o să-ți facă o astfel de rugăminte, fiindcă – dacă înțeleg eu bine – lăsând la o parte distanța, cheltuiala şi oboseala pe care ți-ar putea-o pricinui o astfel de călătorie – se pare că eşti hotărât să te duci la Manchester?... Spui că nu poate să scrie, dar ştie că ai magnetofon...

Jan se înfurie din nou:

— Ei nu, că asta-i bună! Află, doamnă, că e totuşi primul semn de viaţă pe care mi-l dă după atâta amar de vreme. Şi mai închipuie-ţi, dragă nevastă, că femeia nu s-a îndoit nicio clipă că doctorul Yvarsen – căruia i-a plăcut întotdeauna să aibă la dispoziţie cele mai moderne instrumente de lucru – n-ar avea şi un magnetofon ca să poată asculta o înregistrare. Cine n-are azi magnetofon? Ei, te-ai liniştit?

Thérèse răsuflă adânc. Ce importanţă retrospectivă acorda soţul ei acelui «secret al lui Sigrid»?

Dar Jan n-o slăbea din ochi, întrebându-se în sinea lui dacă nu cumva nevastă-sa nu auzise mult mai multe lucruri decât îi mărturisise. În ciuda tulburării lăuntrice, Thérèse încercă să pară naivă şi naturală, punând următoarea întrebare:

— Poate că-şi închipuie că te vei duce

la Manchester la primăvară, când zilele se vor mai încălzi...

— Pari foarte puțin generoasă, Thérèse. M-aş fi aşteptat mai curând să aud de la tine întrebarea: „Când te duci s-o vezi pe nefericita femeie? Căci poți să-i aduci, numai prin simpla ta prezență, o mare consolare şi o deplină bucurie...”

Ochii Thérèsei se întristară.

— Dar, în sfârşit, Jan, nu văd de ce ți se pare chiar atât de imperios să dai curs rugăminții acestei femei... Dacă-i vorba să pleci, poate ai avea totuşi alte călătorii de făcut, mult mai importante şi...

— Ți-am precizat starea în care se află doamna Hollis, o întrerupse Jan pe un ton care nu mai admitea replică. Apoi apucă receptorul şi încercă să obțină numărul aeroportului din Göteborg, pe care amândoi îl cunoşteau pe dinafară.

— Alo! Aici doctorul Yvarsen. Vă rog să-mi rețineți un loc la primul avion care pleacă în Anglia. Doresc să ajung la Manchester cât mai repede cu putință... Trebuie să schimb avionul? Mă rog... La ce oră e plecarea? Perfect! Am timp suficient să ajung la Göteborg. Câte locuri?

Thérèse, uluită, se ridicase în picioare, rugându-l pe Jan, cu voce slabă:

— Ia-mă şi pe mine, Jan... Aş vrea să văd şi eu...

Prefăcându-se că n-o aude, doctorul îşi isprăvi fraza:

— ...V-am mai spus: un loc, un singur loc. Vă mulțumesc!

Apoi, impasibil, puse receptorul în furcă.

— Fii drăguță, Thérèse, şi pregăteşte-mi valiza cea mică. Voi lua cu mine puloverul acela gros, ultimul pe care mi l-ai împletit; cu ceața din Anglia s-ar pu-

tea ca la vremea asta să fie foarte frig acolo. Voi simți astfel şi material ocrotirea ta. Şi dacă te-ai putea grăbi puțin cu masa...

Jan plecase. Refuzase cu hotărâre să-i telefoneze lui Erling, strigând că n-are niciun motiv să-şi alarmeze fiul pentru o absență de cel mult două, trei zile.

Apoi, după o uşoară ezitare, îşi luase soția în brațe şi privind-o cu tandrețea obişnuită îi spusese că n-avea niciun motiv să fie nelinişţită, că – în ciuda aparențelor – trebuia să aibă încredere în el. Că totul se va lămuri după ce se va întoarce de la Manchester.

Thérèse continua totuşi să fie tristă şi nelinişţită. După ce maşina dispăru spre Göteborg, cedă curiozității care o devora şi se îndreptă spre biroul lui Jan. Înainta cu atât mai încet către odaia unde Jan îi interzisese categoric

să intre cu cât simțea o dorință arzătoare de a da cât mai repede buzna acolo. Ştia că nu va rezista, că va asculta de la început şi până la sfârşit, cu cel mai mare calm, mesajul care-l smulsese pe Jan de lângă ea, de la treburile lui presante şi numeroase, din confortul şi liniştea căminului.

În mintea Thérèsei răsuna mereu numele lui Sigrid. Răsuci cheia ca să fie pe deplin sigură că nu va fi deranjată şi se aşează buimacă, în fotoliul lui Jan. Respira cu greutate. Nu numai Betsy, secretara lui Jan, se pricepea să mânuiască magnetofonul. Ştia şi ea la fel de bine! Gata! Respiră adânc şi dădu drumul benzii. Dar ce se întâmplase? Apăsase cumva pe alt buton? Căci n-auzea nimic! Banda mergea, totuşi, normal. Thérèse opri magnetofonul şi puse din nou banda de la capăt. Da, acum era bine, adineauri apăsase din

greşeală pe un alt buton. Thérèse auzi clar vocea necunoscutei: „Dragă doctore Yvarsen, sunt sigură că ai un magnetofon în casă...” Banda mergea normal, dar de auzit nu se mai auzea nimic. Thérèse tremura de nerăbdare, cu atât mai mult cu cât nu se aştepta să întâmpine niciun fel de dificultăți de ordin tehnic. Era ceva în neregulă în toată povestea asta! Ipoteza că pusese o alta bandă cădea de la sine! Prima frază demonstra clar că era vorba de banda cu pricina! Iar acum, poftim, mai bătea şi cineva la uşă! Thérèse se ridică în picioare, strigând:

— Intră!

Ciocăniturile se auziră din nou, discrete dar insistente. Thérèse se înfurie. Apoi îşi aduse aminte că încuiase uşa cu cheia. Probabil că era Betsy. Cu atât mai bine! Ea va şti pe care buton să apese! Aşa că se duse să descuie uşa.

Dintr-o simplă aruncătură de ochi, secretara se lămuri şi cu vocea ei egală, menită să înlăture emoţiile celor din jur, explică:

— Aţi apăsat pe butonul care trebuie, doamnă; dar nu auziţi nimic pentru că domnul doctor a şters banda, ca s-o poată folosi la altă înregistrare. Dacă apăsaţi pe acest buton, vedeţi, banda se şterge: aşa că la înapoiere, domnul doctor va putea înregistra pe ea altceva...

Thérèse amuţi. Betsy îşi luă documentele de care avea nevoie, şi Thérèse rămase din nou singură. Degeaba îşi tot spunea că era ridicolă, că bărbatul ei o iubea, că la vârsta ei trebuia să fie liniştită nu numai în privinţa faptelor, ci şi a sentimentelor lui Jan; degeaba, fiindcă se simţea doborâtă, dezamăgită, mâhnită şi, mai ales, roasă de o gelozie

surdă. Se gândi la toți anii plini de bucurii şi de mulțumiri pe care i-i dăruise Jan... dar nu uitase nici povestea cu Flavie, nici pe cea cu Judith... Nu uitase, mai ales, cât avusese de pătimit din pricina lui Sigrid. Da, Sigrid... Farmecul celei care murise de atâta vreme dăinuia la fel de puternic şi azi, ca şi cum ființa trufaşă ar fi continuat să trăiască! Puterea fără margini a lui Sigrid o înnebunea pe Thérèse, care suferea cumplit, fiind obligată să constate că Jan nu fusese şi nu avea să fie niciodată, pe deplin, al ei! Cea care murise nu încetase nicio clipă să-i acapareze gândurile, visele şi inima.

Covorul gros din coridor înăbuşea orice zgomot de paşi. Aşa că Thérèse tresări violent când auzi o bătaie puternică în uşă, în vreme ce glasurile lui Erling şi Flavie rostiră vesel, fără să mai aştepte invitația de a intra:

— Bună ziua, tată... Ştii, noi...

Dar odată intraţi, elanul lor scăzu brusc: în birou nu se afla decât Thérèse şi chipul ei – care ori de câte ori îşi revedea copiii strălucea de bucurie – părea acum lipsit de expresie. Cei doi, strigară într-un glas:

— Ce s-a întâmplat? De ce eşti atât de mâhnită? Unde-i tata?

Thérèse se ridică, se căzni să surâdă, să rostească obişnuitele cuvinte de bun-sosit, dar nu izbuti să scoată decât un hohot înăbuşit de plâns, ghemuindu-se la pieptul fiului ei. Erling era atât de înalt, încât capul mamei sale abia dacă îi ajungea până la umăr. Băiatul o strânse, nelinişţit, în braţe, şi o conduse spre fotoliul de lângă fereastra cu vitralii. Între timp, Flavie cercetă odăile vecine, cabinetul de consultaţii şi laboratorul. O privire îi fu de-ajuns ca să constate că Jan nu se

afla în niciuna din camere. Era cumva bolnav? Dar dacă Jan ar fi fost bolnav, soacra ei s-ar fi aflat lângă el şi primul lucru pe care l-ar fi făcut ar fi fost să-i anunțe pe ei... Atunci? Ce se întâmplase? Să fi fost iarăşi vorba de vreo ceartă între cei doi soți?

După ce Thérèse înghiți băutura întăritoare pregătită de Flavie, îi surâse nurorii sale în chip de mulțumire. Apoi respiră adânc şi-şi veni în fire, asigurându-şi oaspeții că nu era vorba de nimic grav. Dar absolut de nimic! Se formalizase prosteşte! E adevărat că Jan o jignise crunt, dar ăsta nu era, la urma urmei, un motiv să fie atât de deznădăjduită! Deşi Thérèse se hotărâse să nu sufle o vorbuliță despre banda de magnetofon, primul lucru pe care-l făcu fu să istorisească totul lui Erling şi Flavie. Imensa afecțiune pe care o citi în ochii lor o însufleți dintr-odată. Le

istorisi tot, începând cu povestea cu corbul şi până la plecarea lui Jan la aeroport. Le mărturisi tot, în afară, bineînțeles, de fraza care-o zguduise.

Erling şi Flavie îşi aruncară unul altuia o privire scurtă, peste capul Thérèsei. N-aveau nevoie de cuvinte ca să se înțeleagă. Pricepură imediat că mama lor le ascundea esențialul, că tocmai acel lucru ar fi trebuit să li-l spună, pentru ca să se simtă uşurată şi pentru ca ei să-şi poată da seama ce anume îl determinase pe Jan să plece atât de repede. Fiindcă cel mai tare îi intriga că trebuiau să se întâlnească cu Jan, că acesta le scrisese să vină. Aşteptaseră cu atâta nerăbdare această după-amiază ca să lămurească, împreună cu el, unde anume li se împotmolise cercetările. Ca să nu-i sporească neliniştea Thérèsei nu-i mai aduseră faptul la cunoştință. Fiindcă pentru

Jan Yvarsen întâlnirile erau literă de lege: niciodată fiul său nu-l văzuse lipsind de la vreuna. Urmărea pas cu pas lucrările lui Erling şi ale Flaviei şi se ataşase de cercetările lor cu o dorință de a progresa tot atât de aprigă cât şi a lor. Iar acum să fi uitat că trebuia să se întâlnească cu ei? Ori socotise întâlnirea cu ei prea puțin importantă în comparație cu apelul misterioasei Nita Hollis?

Aşa stând lucrurile, Erling şi Flavie voiau să obțină de la Thérèse o mărturisire deplină. Flavie insinuă:

— Chiar nu-ți aminteşti de femeia asta, mamă?

Thérèse tresări indignată.

— Să-mi amintesc?... Nu vă puteți închipui cât de tulburat a fost Jan! Şi în ce hal s-a supărat când i-am spus că n-o cunoşteam! S-a enervat mai ales când şi-a dat seama că prima lui soție

o cunoscuse şi nu eu. De când îl ştiu n-a săvârşit o eroare atât de grosolană faţă de mine! În epoca aceea, eu mă aflam încă în Alsacia! N-am văzut-o în viaţa mea pe Nita Hollis! Şi nimeni nu mi-a vorbit niciodată despre ea!

— Atunci de ce te frământi astfel? Tăcerea tatei dovedeşte că el nu s-a mai gândit niciodată la ea. Păstrăm cu toţii, în străfundurile fiinţei noastre, unele chipuri care nu reapar decât în împrejurări cu totul excepţionale. Ne trezim dintr-odată cu ele în prim-planul memoriei şi rămânem pur şi simplu stupefiaţi...

Erling îşi sărută mama pe obraz şi completă fraza soţiei sale:

— Îţi înţelegem foarte bine, mamă, şi uimirea şi neliniştea. Faptul că tata a şters textul de pe banda de magnetofon, ca să nu-l mai poată asculta nimeni în lipsa sa, dovedeşte într-adevăr

că-i acordă multă importanță, deşi putea foarte bine să plece fie dintr-un elan de bunătate, fie din pricina unor remuşcări. Sigur că în epoca respectivă – şi putem foarte bine presupune acest lucru – trebuie să fi îndepărtat cu destulă brutalitate o îndrăgostită care-l plictisea. Femeile care te urmăresc cu dragostea lor sunt atât de agasante când n-ai niciun sentiment pentru ele!...

Thérèse nu avea nervi de oțel, ca să-şi poată impune tăcerea. De altfel simțea o dorință teribilă de a împărtăşi copiilor ei tot ce ştia!

— Sigur, dragii mei, sigur că tatăl vostru e în stare să întreprindă – din pură bunătate – o călătorie destul de obositoare pentru el, din o mie şi unul de motive, dar să ştiți că nu din pricina asta a plecat. Sunt convinsă că nu bunătatea e adevăratul motiv care l-a pus

pe drumuri, chiar dacă ar crede el însuşi acest lucru.

— Bine, mamă, dar atunci de ce-a plecat?

Vocea Thérèsei spunea multe când aminti din nou ce semnificaţie avusese şi continua să aibă pentru ea numele lui Sigrid.

— Ah, dragii mei copii, dacă l-aţi fi văzut pe tatăl vostru! Dacă ar fi putut, ar fi plecat fără să mă anunţe! Ţine cu orice preţ ca Nita Hollis să-i dezvăluie – aşa cum i-a făgăduit – înainte de a muri, nu ştiu ce secret al lui Sigrid, pe care numai ea îl ştie.

Până atunci, Erling nu prea înţelesese locul pe care Sigrid îl ocupase în viaţa tatălui său şi, ca o consecinţă indirectă, în viaţa Thérèsei. Se gândi imediat, cu amară tristeţe, că mama sa era – la urma urmei – femeie, şi că gelozia faţă de o nălucă era de-a dreptul ridicolă.

Sigrid murise de multă vreme, în ajunul căsătoriei lui Jan cu Thérèse. Aproape că ți se părea de necrezut! Încercă să fie cât mai convingător şi cât mai calm:

— Mamă dragă! Las-o pe nefericita de Sigrid să se odihnească în pace! Poate că tata o fi fost intrigat odinioară de o comportare curioasă din partea ei. Tinerețea spiritului – pe care şi-a păstrat-o intactă – l-a determinat să profite de ocazia de a cunoaşte, „cel din urmă cuvânt", cum zic romancierii. Lasă-l să afle dezlegarea unei probleme care poate că l-a preocupat vreme îndelungată. Când va şti totul, va fi mult mai puțin preocupat de umbra lui Sigrid.

Thérèse suferea atât de tare din pricina lipsei de înțelegere de care dădea dovada fiul ei, încât spuse cu glas răguşit.

— Erling, nu e vorba de o vagă poves-

te misterioasă care să fi aţâţat odinioară curiozitatea tatălui tău! Nita Hollis i-a spus textual: „Dacă ai fi cunoscut acest secret, viaţa dumitale ar fi fost cu totul alta!” Întreaga viaţă a tatălui tău ar fi luat o cu totul altă întorsătură! Pricepi? Nu sesizezi subtextul frazei? Ce voia de fapt să spună? Ce insinua femeia asta? Că Jan n-ar mai fi alungat-o pe Sigrid din Transvaal, că poate – cine ştie – i-ar fi iertat verişoarei sale fapta cumplită, de necrezut, săvârşită faţă de Ide! Nita Hollis părea convinsă că, în ciuda crimei făptuite de Sigrid, în ciuda dragostei pe care Jan o nutrea atunci faţă de mine, el s-ar fi reîntors la dânsa. Ea s-a sinucis – abia acum îmi dau seama – nu din pricina dezamăgirii, ci pentru că nu voia să-i dezvăluie lui Jan secretul, pentru că acest secret l-ar fi obligat să se reîntoarcă la ea! Iar ea nu voia ca el să se

reîntoarcă silit! Orgolioasa ființă voia dragostea lui Jan, dar o dragoste fără presiuni, fără constrângeri.

Obrajii Thérèsei se scofâlciseră. Se crampona de fiul ei care acum începu să fie neliniştit. Sănătatea mamei sale era încă o dată pusă la grea încercare. Erling era gata să creadă că mama lui văzuse just lucrurile. Dar ce fel de secret putea fi acela în stare să schimbe viața unui om, respectiv a tatălui său? Erling tocmai se pregătea să nu ia lucrurile prea în serios, când o privire scurtă pe care i-o aruncă Flavie îl convinse de contrariul. Tatăl său, atât de stăpân pe sine, care se pricepea să se domine în orice împrejurare, dăduse bir cu fugiții, ca un adolescent, uitând de toate făgăduielile pe care le făcuse; Flavie se părea că avea părerea ei în legătură cu acest lucru, dar era vădit că nu voia să se amestece în discuție. Se în-

depărtase de soacra ei şi-i lăsase lui Erling sarcina de a o linişti.

Cu toate că doctorul Yvarsen îşi cunoştea bine soția, cuvintele ajunse la urechile Thérèsei, printr-un ciudat concurs de împrejurări, aveau totuşi pentru Flavie un anumit sens şi încă unul destul de grav.

Privirile celor doi soți se întâlniră din nou. Erling refuză să admită că Flavie – cunoscând vreun fapt important privitor la Jan – voise să-l treacă sub tăcere. Ochii Flaviei – de o culoare şi o lumină rar întâlnite – îi căutară pe cei ai soțului ei ca şi cum s-ar fi temut ca nu cumva Erling să-i înțeleagă greşit atitudinea pe care-o adoptase în legătură cu subiectul în cauza. Lui Erling îi fu foarte uşor să traducă mesajul mut: „Vom sta de vorbă de îndată ce vom fi singuri! Până atunci, linişteşte-o pe mama ta! Şi mai ales, să nu cumva să-

mi ceri vreo explicație de față cu ea!”

Capitolul III

Erling şi Flavie găsiră o sumedenie de motive ca s-o calmeze pe Thérèse; o liniştiră atât de mult, încât putură s-o lase – fără teamă – singură cu Gerda, devotata ei bucătăreasă. Thérèse le făgădui să fabuleze, în gând, diverse istorii şi să aştepte, calmă, întoarcerea bărbatului ei, căruia trebuia să-i acorde, totuşi, mai multă încredere. Erling şi Flavie se urcară în maşină şi porniră îndărăt, spre Stockholm. Dar, după vreo zece kilometri, parcurşi în linişte, Erling zise:

— Flavie! Ce-i cu toată povestea asta? De ce tata – care e atât de ponderat – a plecat ca un năuc, fără să-i explice mamei, motivele, şi fără să ne telefoneze când ştia că are întâlnire cu noi? Am

impresia că tu ai unele păreri în legătură cu cele întâmplate...

Pe buzele Flaviei pluti un surâs vag când îi răspunse soțului ei:

— Erling, oare nu vei fi niciodată în stare să-i acorzi tatălui tău dreptul de a fi şi el om, un simplu om, aşa, ca toți oamenii?

— Cum adică? Ce vrei să spui?

— Nu te înfuria aşa cum ai obiceiul ori de câte ori îmi permit să-l văd pe tatăl tău cu ochii mei, fără lentile care măresc. Ascultă-mă, te rog, încă o dată... Sau poate că preferi să tac?

— Mai întâi, te rog răspunde-mi de ce se agită tata? De ce şi-a schimbat aşa, dintr-odată, felul de a fi? Pur şi simplu, mi se pare un alt om!

— Pentru că nu mai corespunde cu portretul făcut şi retuşat de voi! În ochii mamei tale, în ochii alor tăi, în ochii celor care au lucrat sub ordinele

sale, Jan Yvarsen a fost, tot timpul, un fel de „supraom”, un fel de semizeu! Până şi nepoții vorbesc despre el nu aşa cum vorbesc, în general, nepoții despre bunicii lor, adică uneori chiar mai liber decât părinții lor. Şi zău că e păcat!

Erling începu să se enerveze.

— Atunci înseamnă că în ochii tăi tata e...

— Te-am rugat să fii calm, domnule soț! Şi, ca să nu mă înțelegi greşit, îți declar că voi refuza până în ultima clipă a vieții mele să te tratez ca pe un semizeu. Inconvenientele unei astfel de atitudini sunt mult prea mari. Incidentul de azi e cât se poate de convingător în acest sens. Admir – o, cât admir – inteligența, pregătirea, generozitatea, spiritul de dreptate şi multe alte calități ale socrului meu. Numai că eu ştiu că, înainte de orice, el este foarte omenos

şi că acest lucru îl face să fie mult mai seducător decât cu acea aureolă de sfânt cu care l-ați împodobit voi... Atâta vreme cât n-ai să fii convins de ceea ce spun, ar fi de prisos să-ți dezvălui părerile mele despre situația actuală.

Erling bombăni:

— Eşti tot atât de încăpățânată ca şi urşii tăi din Canada, grațioasa mea nevastă! Voi ceda deci şi de data asta! Hai, să-ți aud presupunerile! Observ, cu surprindere, că sunt legate de fapte pe care n-ai socotit de cuviință să mi le aduci şi mie la cunoştință.

— Nu ți-am spus nimic, Erling, tot din motivele invocate mai înainte. Adică din pricină că vă comportați cu toții față de Jan Yvarsen ca nişte drept credincioşi față de patriarhul lor. Noroc că omul a dat dovadă de un rar bun-simț şi n-a devenit un infatuat insuportabil. Ai puțină răbdare! Fiindcă trebuie s-o iau

mai de departe ca să-ți pot explica de ce mă simt atât de emoționată acum.

— Chiar eşti emoționată? Eram cât pe-aci să mă îndoiesc...

— Degeaba o faci pe ironicul, dragă! Află că țin foarte mult la socrul meu! Amintesc – în trecere – că trebuie să fi observat nişte calități cu totul excepționale la domnia ta, din moment ce te-am putut, totuşi, alege după ce l-am cunoscut pe el! Căci odinioară am fost şi eu pe punctul de a mă număra printre admiratoarele fervente ale tatei. Am chibzuit îndelung până m-am oprit asupra ta. Fiindcă pe atunci erai mult prea timid, prea şters, mulțumindu-te să trăieşti în umbra prestigiosului tău tată. Din fericire însă, te-am iubit şi ți-am aprobat din tot sufletul dorința de a te rupe de trecut şi de a deveni cineva prin propriile tale puteri.

— Vrei să spui poate că împreună cu

o eminentă specialistă în bacteriologie care se numeşte Flavie Verneuil.

— Da, împreună cu mine! De acord! Numai că acum e vorba de Jan Yvarsen: îți vorbesc – cu respect şi dragoste – despre tatăl tău redus la nişte dimensiuni pe care el ar fi primul gata să le recunoască. Hai să aducem puțin faptele din trecut, în prezent. Numele lui Sigrid a suferit tot atâtea transformări ca şi cel al lui Jan Yvarsen. Preafrumoasei Sigrid i s-au pus în cârcă toate păcatele lumii, evident, cu exagerările de rigoare.

— Stai, Flavie! Auzindu-te, era să intru cu maşina în şanț. Tu spui „exagerări”? Dar Sigrid a...

— Te rog din suflet să ai grijă de părinții copiilor noştri! Iar dacă tu nu te simți stăpân pe volan, lasă-mă pe mine să conduc. Vom discuta altădată despre adevăratul chip al lui Sigrid! As-

tăzi nu mă ocup de ea decât în măsura în care ne poate lămuri unele lucruri legate de tatăl tău. Sigrid şi-a pus capăt vieții când frații mei şi cu mine eram încă nişte puşti. Aşa că mi-am imaginat-o ca pe o prințesă din poveşti, care mi-a umplut toată copilăria cu ființa ei de vis, ba chiar şi o parte din adolescență. Dacă, mai târziu, am venit să mă angajez ca laborantă la clinica doctorului Yvarsen, am făcut-o din admirație față de Sigrid, gata să susțin o luptă înverşunată ca să-i apăr onoarea. Când mama ta a vrut – şi era firesc să se întâmple – să mă îndepărteze de tine, Erling, a făcut-o din ură față de Sigrid. Şi iată-ne ajunşi la punctul crucial. Dacă azi dispunem de o avere deloc neglijabilă, dacă şi eu şi ai mei trăim în îndestulare, asta se datorează moştenirii pe care am primit-o de la Sigrid. Or, averea asta ea a lăsat-o,

prin testament, tatălui tău. Anunțat imediat de notarul lui şi fără să-i sufle un cuvânt Thérèsei, Jan a refuzat banii. Ştii că în ordinea înrudirii, părinții mei veneau imediat după Jan Yvarsen; or, ei au ezitat mult până să primească moştenirea. Ştii care a fost adevăratul şi cel mai serios motiv care i-a tulburat şi i-a făcut să şovăie atâta vreme?

— Erau foarte evlavioşi şi moştenirea le venea din partea unei sinucigaşe.

— N-ai nimerit-o. Asta a fost versiunea oficială. Frații mei, oricât de tineri vor fi fost atunci, au tras cu urechea la discuțiile dintre părinții noştri care se străduiau să vadă lucrurile cât mai clar. Câțiva ani mai târziu, Erik şi Bertie au discutat ei înşişi această problemă pe care mai apoi mi-au împărtăşit-o şi mie. Părinții noştri se prăpădiseră, dar ezitarea lor, cât şi a noastră, a celor trei copii Verneuil, fusese pricinu-

ită de cuvintele pe care le-a rostit mai adineauri, mama ta, Erling: „Oare Sigrid nu avusese niciun secret?”

— Ca să vezi! Deci şi ei şi voi – la fel ca şi Nita Hollis – v-aţi gândit şi aţi vorbit despre un posibil secret. Adică Sigrid să fi săvârşit şi alte crime în afară de abandonarea Idei în pădurea virgină şi de încercarea de a o împuşca pe mama?

— Opreşte-te! A procedat groaznic, într-adevăr! Dar de ce s-o mai învinuim? Mai curând, străduieşte-te s-o înţelegi. Şi judecata şi morala ei o luaseră, demult razna! Dar oare tatăl tău n-are şi el partea lui de vină în ceea ce priveşte această viaţa răvăşită, aş spune chiar demenţială? N-a fost prea dur, prea intransigent, când şi-a surprins verişoara sărutându-se cu Sven Lundell, pe malul Trollhättanului? Dacă ar fi iertat-o atunci, s-ar fi schimbat

totul şi pentru ea şi pentru el.

De data asta, Erling trase maşina undeva, pe marginea drumului şi opri, fiindcă de scandalizat ce era simțea că nu mai putea conduce. „Cum adică, să-l implice pe tatăl său în crimele făptuite de Sigrid?” Ei nu, asta era prea de tot!

— Nu te enerva, dragă, continuă răbdătoare, Flavie. Nu-l condamn pe Jan, ci socot doar că a fost prea categoric, prea exclusivist. Pe moment, ceea ce trebuie să ne preocupe este acel faimos „secret al lui Sigrid”.

— Care ar putea fi secretul?

— Chiar nu bănuieşti? Gândeşte-te că pe vremea aceea Sigrid era o ființă superbă, tânără, înflăcărată, Gândeşte-te numai ce patimă dezlănțuise în inima vărului ei! Crezi că Jan a fost singurul bărbat îndrăgostit de această zână?

De data asta, Erling mai mult strigă decât vorbi:

— Crezi că Sigrid a avut un amant? Atunci de ce nu s-a măritat cu el?

Flavie continuă, cu vocea puțin sugrumată de emoția pe care nu şi-o putea niciodată înăbuşi, ori de câte ori venea vorba despre Sigrid.

— Părinții mei presupuneau că Sigrid, orgolioasa Sigrid, avea un copil...

Erling îşi privi lung soția. La început, păru că-i pierise glasul, apoi izbucni:

— Sigrid cea nebună după logodnicul pe care-l pierduse într-o clipă de rătăcire, disperată din pricina acelei rupturi, să fi avut un copil? Dar e de neconceput! Absolut de neconceput! De altfel, dacă ar fi avut un copil, n-ar fi lăsat un testament în favoarea tatei.

Flavie îşi fixă soțul cu toată intensitatea privirii sale strălucitoare; apoi, adăugă foarte încet:

— Părinții noştri şi-au zis până la urmă – aşa cum ai făcut şi tu – că lucrul

era de neconceput. Totuşi, tatăl meu obiectase că Sigrid călătorise mult, că fusese, cu siguranță, foarte curtată, că poate într-o seară în care nu mai putuse îndura singurătatea şi deznădejdea se dăruise vreunui bărbat. Ce martiriu, să pierzi pentru totdeauna dreptul la fericire, pentru un biet sărut oferit unui băiat pe malul Trollhättanului!

— Bun! La rigoare, să admitem şi asta! Dar atunci de ce şi-a lăsat toată averea lui Jan Yvarsen? Află, Flavie, că dacă ar fi avut un copil, nu putea face un testament în favoarea lui Jan, dezmoştenindu-şi astfel odrasla!

— Ai luat-o cam repede, Erling! Pentru ca un copil să fie moştenitor rezervatar trebuie nu numai să fie declarat pe numele mamei, ci ulterior ea să-l şi recunoască legal.

— De acord! Dar de ce nu l-ar fi recunoscut?

— Păi, mai întâi, din pricina orgoliului. Poate că Sigrid n-a vrut să lase nicio urmă a unei maternități nelegale; a unei trădări față de marea, de singura ei dragoste!

— Totuşi, când a vrut să vorbească cu tata, chiar înainte de a-şi curma viața, când s-a convins că el se va însura cu Thérèse, ea încă mai nădăjduia că va fi iertată pentru tot răul pe care-l făptuise. Dar iată că raționamentul nostru se prăbuşeşte: Sigrid şi-a lăsat întreaga avere lui Jan Yvarsen; deci dacă ar fi avut un copil, acesta – neavând niciun drept legal să reclame moştenirea mamei sale – însemna că Sigrid îşi condamna propriul copil la sărăcie şi mizerie. Jan Yvarsen n-avea nicio obligație să se ocupe de acel copil! Cu atât mai mult cu cât, condamnând-o pe Ide la moarte, Sigrid făcea dovada unei sinistre răutăți.

— Neglijezi o ipoteză, Erling...

— Care anume?

— Sigrid n-a presupus că Jan n-o va asculta. Posibilitatea unei a treia dezi-ceri a lui Jan de ea nu-i trecuse prin minte! Sigrid era sigură că pruncul va fi adoptat, în mod legal, de Jan.

— Femeia trebuie să fi fost de o im-pertinență nemaipomenită ca să fie atât de sigură că se va mărita cu tata, în ciuda crimei şi a trădării ei în dragoste.

— Hm! Jan dorea un copil, fusese di-sperat de moartea lui Nils. Ide pierduse şi cel de al doilea prunc pe care-l aştep-ta... Cel al lui Sigrid trebuia să fie pro-babil excepțional de frumos – de altfel cum ar fi putut o ființă ca ea să aducă pe lume un copil care să nu-i semene în frumusețe?

Erling îşi dădu seama că Flavie putea avea dreptate. Strigă ca şi cum ar fi in-tonat un cântec de victorie:

— Noroc că între timp, doctorul Jan Yvarsen apreciase minunatele calități ale Thérèsei Erhardt. Nu mai voia, cu niciun preț, să fie întors de pe drumul fericirii! Între el şi fermecătoarea Sigrid se strecurase imaginea noii sale iubite.

Erling porni maşina, dar supraveghind drumul, arunca – din când în când – priviri furişe către Flavie. Ea nu răspunsese nimic. Nu era de acord cu afirmațiile lui? Erling sfârşi prin a insista:

— Nu socoți, aşa cum socot şi eu, că nicio altă femeie nu se potrivea mai bine cu doctorul Jan Yvarsen, aşa cum s-a potrivit mama? Era tot atât de inteligentă şi de pregătită din punct de vedere intelectual cum era şi Sigrid. Frumusețea ei, e adevărat, era de cu totul altă natură, dar a fost şi ea destul de frumoasă, şi în plus de o moralitate inatacabilă.

Flavie răspunse cu convingere, dar nu chiar cu atâta cu câtă ar fi dorit Erling.

— Mama ta e o soție admirabilă; doctorul Yvarsen a fost într-adevăr răsfățat de soartă. N-ar fi putut cu nicio altă femeie să se bucure de o viață liniştită, atât de necesară profesiei sale, de o viață mai armonioasă, într-un cuvânt...

Erling acceleră, lăsând să se înstăpânească o lungă tăcere între el şi Flavie. Apoi reluă gânditor, nu fără o oarecare tristețe:

— Mi se pare ciudat, Flavie, că pentru prima oară de când ne-am căsătorit observ la tine ceva care-mi dovedeşte că mama pentru tine e doar soacră.

Flavie roşi uşor, dar protestă calmă:

— O femeie o poate iubi cu multă dragoste pe mama soțului ei, poate avea pentru ea mult devotament şi recunoştință, fără să uite însă că a avut ea însăşi o mamă şi că nimeni n-o poa-

te înlocui pe cea pe care a pierdut-o... Acestea odată spuse, eu nu cred că Thérèse a avut vreun motiv să se plângă vreodată de mine.

— Aşa e, dragă, iartă-mă dacă ți-am creat impresia că mă îndoiesc. Povestea asta de necrezut, care l-a răvăşit pe tata, m-a tulburat la fel de tare şi pe mine. Cred că nu vom putea dezlega niciodată această enigmă!

— Poate... Dacă tatăl tău socoate că e necesar să tacă, va tăcea!

Flavie îi surâse bărbatului ei; nu-i păstra niciun fel de ranchiună că se înfuriase, dar atunci când intrară pe strada lor, ea rosti – ca pentru sine – cu privirea fixată drept înainte:

— Asta nu te scuteşte ca într-o bună zi să ai o surpriză care să te deconcerteze, aşa că ai face mai bine să-ți revizuieşti părerile pe care le ai despre adevărata personalitate a lui Jan

Yvarsen!

Erling îşi încruntă, brusc, sprâncenele. Trase maşina în fața peronului, dar simți dorința să mai rămână un moment cu soția sa; nelăsând-o să coboare, o luă cu sine până la garajul aflat undeva jos, sub clădire. Chipul îi era contractat de efortul pe care-l făcea pentru a înțelege sensul cuvintelor rostite de Flavie. Avea o încredere deplină în inteligența şi spiritul de observație al soției sale. Probabil că Flavie simțise nevoia să-l prevină împotriva cine ştie cărei surprize neplăcute, din moment ce vorbise aşa cum vorbise. Îşi trecu brațul în jurul taliei nevestei sale, fiindcă simțea nevoia s-o simtă alături de el. Ea îl înțelese şi se ghemui la pieptul bărbatului ei, oferindu-i buzele. Acest scurt sărut îl făcu pe Erling să aştepte, cu răbdare, momentul de intimitate în care să nu fie deranjați de

nimeni şi de nimic. Abia după ce mâncară rămaseră, în sfârşit, singuri. Atunci Erling reluă discuția pe care o întrerupseseră în maşină.

— Flavie, te rog, explică-mi ce-ai vrut să spui! Cu cât repet mai des cuvintele tale, cu atât îmi dau seama mai mult că ai dreptate. L-am admirat prea mult pe tata, fără să ne străduim să-i cunoaştem adevărata fire, care s-ar putea să fie chiar mult mai agreabilă decât este. De altfel acum îi spun „tata”... Odinioară îi spuneam „tăicuțul”, un tăicuț pe ai cărui genunchi Ide se cățăra fără nicio jenă, şi de picioarele căruia eu mă agățam fără niciun respect pentru impecabila dungă a pantalonilor săi. Tata se juca cu noi, pe covor, ne urca în spatele lui, se prefăcea a fi cal săltându-ne pe umeri, iar eu îl apucam zdravăn de păr, râzând cu gura până la urechi. Uneori mă ridica în aer, stri-

gând cât îl ținea gura: „Hopa sus, fiule! Bravo! Nu ți-e frică!”

Flavie surâse.

— Iar acum îi spui „tata”...

— Cum s-o fi întâmplat acest lucru? Nu ştiu nici eu... Probabil din pricina respectului, mereu mai mare, față de inteligența, de pregătirea, de bunătatea lui...

— De acord.

— Suntem deci amândoi de acord, draga mea, că tata e un om remarcabil care merită să fie admirat; constatăm, de asemenea, că a putut şi că mai poate încă să se comporte ca şi cum nu l-ar stingheri în niciun fel reputația lui mondială. Vezi în asta vreo licărire care ne-ar putea lumina? A şters-o ca un adolescent, fără ca măcar să ne dea un telefon, iar ceea ce mă surprinde cel mai mult e faptul că nu e vorba de manierele solemne ale unui om de seamă,

ci că e vorba de un om oarecare, de un simplu om care acționează în acest moment, aşa cum îl taie capul.

Lui Erling i se păru că Flavie nu avusese niciodată o privire mai plină de farmec şi parcă nu arătase niciodată chiar atât de uluitor de frumoasă. Admirația fără margini îi genera o stare psihică specială, în care era pregătit să accepte orice i-ar fi spus nevasta lui.

— Erling, ia presupune tu că datorită unei atitudini – să zicem absurdă din partea ta – nu te-ai fi putut însura cu mine. Ce-ai fi făcut?

Fără nicio ezitare, Erling strigă:

— Nu m-aş fi resemnat niciodată, dar absolut niciodată, că n-ai fost a mea! Ai fi putut săvârşi acte condamnabile pentru restul omenirii, dar dacă mi-aş fi dat seama că ai procedat astfel numai ca să fim împreună, dacă m-aş fi convins de efortul, de perseverența, de în-

căpățânarea ta înverşunată de a rămâne lângă mine, ai fi rămas – în ochii mei – ființa cea dragă şi cea mai demnă de râvnit... Eu n-aş fi fost în stare de asprimea de care a dat dovadă tata! Sigur că la început m-aş fi despărțit de tine, dar mai târziu te-aş fi căutat şi aş fi căutat cu deznădejde un motiv ca să te pot ierta şi să ne putem uni soarta.

Într-un gest de dragoste spontană, Flavie se aplecă spre soțul ei:

— Îmi place grozav, dragul meu, că tu nu eşti un „supraom”. Şi acestea odată spuse, să ne continuăm supozițiile. Ce-ai fi făcut dacă, după mai mulți ani de despărțire, mi-ai fi îngăduit să-ți explic (ceea ce lui Sigrid nu i s-a îngăduit) că disperarea mă adusese în pragul nebuniei? Că începusem să beau... că încercasem cu orice preț să găsesc uitarea şi că toate încercările disperate se soldaseră cu un copil.

În timp ce Flavie vorbea, fizionomia atât de expresivă a lui Erling se schimbase brusc, ca şi cum ar fi fost tulburat de cele mai înspăimântătoare gânduri. Flavie îi urmărea cu neliniște frământările pe care i le provocase cu bună știință. Erling se ridică în picioare şi se sprijini de o mobilă, nedezlipindu-şi privirea de pe chipul soției sale. Apoi, cu glas şters, replică:

— Fie-ți milă, Flavie! Dacă presupunerile tale se adeveresc, dacă ăsta a secretul lui Sigrid, sigur că nu i l-a putut destăinui tatei înainte de a-şi pune capăt vieții. Îți dai seama ce îndură acum acest om? Ştim cu toții cât a fost odinioară de gelos pe Sigrid. Revelațiile Nitei Hollis riscă să-l rănească mai cumplit decât tot ce-a îndurat în decursul întregii sale vieți. Nu crezi că ar trebui să iau avionul de noapte şi să mă reped şi eu în Anglia? Tata nu mai e tânăr ca să

suporte fără risc astfel de emoții. Încerc să văd şi eu lucrurile cu ochii lui, sau mai bine-zis, ca toți oamenii care iubesc cu adevărat. Singura faptă irepara-bilă, singura crimă adevărată într-o iubire ca a lor, ar fi fost ca Sigrid să se fi dăruit – fie chiar şi o singură dată – altui bărbat! Tata n-a putut suporta s-o vadă nici măcar sărutându-se cu Sven Lundell; atunci gândeşte-te şi tu ce va simți dacă femeia aceea aflată pe moarte – Nita Hollis – o să-i spună că Sigrid a... nu, nu, nu se poate, Flavie... Nu poate fi adevărat!

— Poate, dragul meu! Am avut întot-deauna prea multă imaginație! Dar re-cunoaşte şi tu că, de data asta, în fața unui astfel de mister, puteam foarte bine să exagerez!

— Gata cu părerile şi cu presupuneri-le! Sigrid este pentru tine, ca de altfel şi pentru mine, o figură mitică. Dar, ori-

cât ar fi fost de decăzută, avea totuşi mândria ei şi niciodată n-ar fi încercat să-l mai vadă pe tata dacă ar fi fost obligată să-i mărturisească faptul că într-o clipă de disperare îşi renegase dragostea, că-l uitase şi că cedase altui bărbat. Nu, n-ar fi cutezat niciodată un astfel de demers, n-ar fi cutezat să i-o smulgă tatei pe cea care astăzi mi-e mamă, dacă Sigrid ar fi avut un copil de la un alt bărbat.

— Sunt de acord cu tine, Erling! Dar atunci, care e secretul? Nita Hollis pretinde că viața lui Jan Yvarsen ar fi luat cu totul altă întorsătură dacă doctorul ar fi cunoscut acest secret. Atunci?

Erling, cu chipul crispat, lasă să-i scape un protest vehement:

— ...Totuşi, un copil! Dar, Flavie... ei bine, mi se pare cu neputință!

Flavie avu un surâs enigmatic, apoi oftă uşurată: avusese dibăcia de a-l de-

termina pe soțul ei să presupună exact ceea ce presupusese şi ea. Spuse încet:

— Ai putea să-l întrebi pe fratele meu Erik. Avea vreo zece ani când Sigrid şi-a pus capăt vieții. Pe urmă, au mai trecut doi ani până ce părinții noştri s-au hotărât să accepte moştenirea lui Sigrid. Norbert, Erik şi cu mine vorbeam destul de des despre Sigrid. Cei doi frați ai mei o auziseră de multe ori pe mama declarând; „Ar fi omenesc şi firesc ca Sigrid să aibă un copil!" Dar mama nu l-a putut totuşi convinge şi pe tata de acest lucru. Discuția decurgea întotdeauna la fel: el susținând, exact ca şi tine, că lucrul ar fi cu neputință, iar ea repetându-i, plină de convingere: „Şi totuşi am unele indicii care m-au convins că verişoara noastră are un copil! Din păcate, nu ştie să fie moderată în ceea ce priveşte sentimentele. Sigrid iubeşte cu aceeaşi patimă acest

copil misterios cu care-şi va iubi de-a pururi vărul. Dacă vreodată s-ar ivi ocazia să-i arate copilul lui Jan, ar avea unul din cele mai puternice atuuri să se mărite, în sfârşit, cu el.” Tata, om drept din fire, dominat de convingeri morale inflexibile, nega cu înverşunare vorbele mamei.

— Cu alte cuvinte, după fraţii tăi şi după tine, „secretul Sigridei”, ar purta numele unui băiat sau al unei fete şi...

— Da, ai curajul şi du-ţi gândul până la capăt!

— Mă obligi să spun un lucru groaznic! Şi care mi se pare inadmisibil. Nici măcar nu pot... Cum de cutezi să-ţi imaginezi un asemenea lucru?

Răbdătoare, Flavie, răspunse cu convingere:

— Am să rostesc eu în locul tău pretinsa blasfemie, izvorâtă din nişte minţi înguste şi din nişte suflete rigide. Sigrid

a avut într-adevăr un copil, iar tatăl acestui copil n-a fost altul decât cel la care ne gândim amândoi, singurul bărbat pe care ea l-a iubit vreodată, pe care l-a adorat până la a fi în stare să comită o crimă şi din pricina căruia şi-a pus, până la urmă, capăt vieții.

Erling păli.

— Ți-ai ieşit din minți! protestă el, dar atât de slab încât Flavie abia îl auzi.

— Dragul meu, ce copilăros poți fi! Cum poți pune chiar atât de tare la inimă un astfel de lucru? Dimpotrivă, ar trebui să-i înțelegi pe Jan şi pe Sigrid, rămânând lucid, ba aş cuteza chiar să spun, detaşat. Îți recomand sistemul meu de adineauri: să ne punem noi înşine în locul lui Jan şi a îndrăgostitei pătimaşe, la rândul ei atât de iubită. Nu uita că Ide a stat câțiva ani în veldul african, lovită de amnezie, neputând da nici cea mai vagă informa-

ție despre identitatea ei. În toată această perioadă, Jan şi Sigrid, la fel de înflăcărați amândoi, în plină putere şi sănătate, se vedeau zilnic la Krittelwerk şi nu-mi închipui că ai naivitatea de a crede că dragostea dintre ei era doar platonică! Dacă tu şi cu mine am fi fost protagonişti unei astfel de aventuri, crezi că ne-am fi stăpânit amândoi elanul, de altfel cât se poate de firesc, care ne-ar fi împins pe unul în brațele celuilalt? Sunt sigură, Erling, că Jan Yvarsen a rezistat cât a putut; a rezistat atâta timp cât a mai nutrit o cât de vagă nădejde că-şi va găsi soția dispărută. Dar iată că a venit şi momentul când şi-a pierdut această speranță. Nimic nu l-ar fi putut îndepărta pe Jan de Sigrid decât dacă ar fi aflat că ştia ce i se întâmplase Idei. Dar cum i-ar fi putut trece prin minte, fie chiar şi pentru o secundă, că iubita lui era o cri-

minală? Gândeşte-te, Erling, că Ide era însărcinată; o faptă ce urmărea să înlăture şi mama şi copilul n-ar fi putut trece niciodată prin mintea unui om ca Jan. Pentru el, totul era foarte limpede: probabil că sub impulsul vreunei depresiuni nervoase – cum mai avusese de altfel de câteva ori – Ide plecase pe înserate de acasă. În seara aceea, el se afla undeva, la o fermă îndepărtată, ajutând o femeie să nască. Probabil că Ide voise să se convingă că doctorul se afla într-adevăr acolo, că nu era în compania verişoarei sale, fiind veşnic chinuită de dragostea ei excesivă şi sfâşiată de spaima aproape bolnăvicioasă de a nu-şi pierde bărbatul. Probabil că vreo fiară îi adulmecase urma şi-o ucisese. Mai ales că hăţişul african era, prin unele locuri, de nepătruns. Acum, pune-te în locul bărbatului care se credea văduv, care nutrea mult respect şi

afecțiune pentru soția lui, dar nu şi dragoste. Se însurase cu Ide de ciudă şi ştia că săvârşise o greşeală. De acum încolo, era liber s-o iubească pe Sigrid, pe Sigrid la care începuse să se gândească înainte chiar de a fi ştiut să scrie cuvântul „dragoste” şi ție ți se pare anormal că nu trăiau ca „frate şi soră”?

Erling fu în sfârşit, convins.

— Sigrid, continuă Flavie, trebuie să fi dorit atunci, mai pătimaş ca niciodată să devină „doamna Yvarsen”. Sigur că în secret a fost obsedată, roasă de amintirea faptei sale. Nimic nu-i mai putea reda liniştea decât nădejdea în căsătoria pe care o credea atât de apropiată. Nu-ți trebuie un prea mare efort de imaginație ca să-ți dai seama de visele pe care şi le făcea: îl va copleşi pe Jan cu atâtea bucurii, încât fericirea fără margini a doctorului va justifica

faptul că o sacrificase pe nevinovata Ide. Continui să rămân în domeniul presupunerilor, Erling, dar cu mari şanse de a vedea just: dacă frumoasa Sigrid ar fi observat că va avea un copil, s-ar fi ferit să-i mărturisească lui Jan. Ți-am mai spus: voia sa fie luată de soție din dragoste, şi nu din datorie sau constrângere. Şi apoi, dorea probabil să-i dea vestea minunată după ce s-ar fi măritat cu el. Dar iată că au apărut faimoasele „caiete ale Idei", şi toate planurile Sigridei, toate visurile sale s-au năruit. Acum era prea târziu ca să-i mai spună ceva. Jan putea crede că este vorba de un şantaj... Atunci, orgolioasa, frenetica Sigrid şi-a pus capăt vieții.

Foarte palid, Erling o asculta, crispat, pe soția sa. Pentru el, drama se complica prin faptul că Thérèse Erhardt – care devenise mai târziu, mama sa –

fusese cea care despărțise pentru totdeauna perechea Jan-Sigrid. Thérèse hotărâse – în loialitatea ei – să-i ducă doctorului Yvarsen caietele Idei. Erling făcu un scurt rezumat:

— Aşa! Deci Thérèse Erhardt – cu toată candida înflăcărare a celor optsprezece ani ai ei – îi aduce lui Jan Yvarsen dovada grăitoare a crimei lui Sigrid. Înainte de a-l vedea pe Jan, ea o vede pe Sigrid. Stupoarea, deznădejdea lui Sigrid, mai ales acum când ştia ce înseamnă să fii iubită, trebuie să fi fost de neimaginat. Dar Thérèse Erhardt, fată foarte tânără, nu-şi poate imagina că între doctor şi verişoara sa ar exista altfel de relații, decât platonice. Încă de pe atunci ea vedea pe de o parte, pe răutăcioasa, pe diabolica Sigrid, iar pe de alta, pe blânda, virtuoasa şi nefericita Ide. Între aceste două extreme, doctorul era spiritul pur şi drept. Orice

dragoste pentru Sigrid trebuia înăbuşită în inima lui, de îndată ce aflase că Sigrid era o criminală.

— Dar de ce, de ce în acel moment Sigrid nu i-a strigat lui Jan: „Ide a scăpat de fiarele pădurii, aproape că a înviat din morți! Aşa că nu mai am niciun fel de remuşcare. Da! Ne iubim, Jan! Vrei să sacrifici dragostea noastră? Nu se poate, e cu neputință! Cum vei putea să te înhami din nou la jug, alături de Ide, cum vei putea să mă uiți atât pe mine cât şi deplina înțelegere dintre noi? Hai să părăsim Transvaalul, să ne întoarcem în Suedia, încă mai e cu putință să fim fericiți!”

— Cât ne e de greu să ghicim chiar totul, dragul meu! În orice caz, se pare că ea n-a rostit o vorbă!

— Eu presupun, Flavie, că Sigrid trăise alături de Jan ceasuri întregi de o bucurie atât de delirantă, încât nu-şi

putuse închipui că iubitul ei va aşeza morala înaintea dragostei. I-a lăsat timp să sufere din pricina despărțirii lor, numai că ea nu citise caietele Idei: aşa că nu-şi imagina chinurile victimei sale, fugind, căzând, pipăind, târându-se, gemând în întunericul populat de fiare. Nu i-a păsat de suferințele îndurate, minut cu minut, de fragila creatură pe care se hotărâse s-o suprime. Nu se gândea decât cât de mult trebuia s-o regrete Jan. A părăsit hotelul din Krittelwerk, convinsă că Jan o va urma în curând.

— Numai că Jan, revoltat de suferințele Idei, avea – după câte am aflat noi – să-şi reproşeze cu multă amărăciune toate momentele de fericire trăite în mod clandestin cu Sigrid! A reacționat, deci, tot atât de violent cum reacționase odinioară pe malul Trollhättanului...

— Atunci orgolioasa Sigrid s-a încrâncenat. Ea să-l roage pe Jan? Niciodată! Şi a dispărut din orizontul doctorului Yvarsen. Îi cunoştea generozitatea. Deci, în loc s-o trimită pe Ide, la familia ei din Olanda, asigurându-i o existență îndestulată, ştia că dimpotrivă se va strădui s-o facă să uite ceasurile grele prin care trecuse.

— Acum o văd pe Sigrid nemaiavând niciun fel de remuşcări în legătură cu Ide. Atâția fanatici îşi suprimă semenii în numele unor convingeri religioase, sociale, politice etc. Ea l-a iubit atât de mult pe Jan, încât a procedat ca fanaticii.

— Hai să punem capăt discuției draga mea! Destule vorbe, presupuneri, păreri şi toate în van. Să aşteptăm reîntoarcerea tatei. Poate că atunci vom cunoaşte adevărul – întreg sau parțial.

Între Flavie şi soțul ei se înstăpâni tă-

cerea. Stăteau pe canapea, unul lângă altul, şi se ţineau de mână. Discuţia îi tulburase foarte tare pe amândoi. Se aventuraseră în spaţiul demersului psihologic, unde aveau rar prilejul să pătrundă şi unde numai nişte vagi amintiri şi unele deducţii hazardante le îngăduiseră să întrevadă „secretul lui Sigrid”.

Capitolul IV

Soneria telefonului le dovedi lui Erling şi soţiei sale în ce stare de tensiune se aflau. În mod normal, Erling o lăsa pe Flavie – care era mult mai sprintenă – să răspundă la telefon. De data asta, se îndreptară amândoi deodată spre receptor. Gestul spontan le aduse aminte de tinereţe. Surâseră. Erling o trase pe Flavie lângă el, tocmai când ea voia sa se îndepărteze ca să-l lase pe soţul ei

să răspundă; Flavie îl sărută şi-i şopti:

— Pun pariu că e mama!

— Probabil! Totuşi dacă...

Erling ridică receptorul şi-i făcu semn Flaviei să asculte şi ea. Înclinând din cap şi făcându-i semn cu ochiul, şopti amuzat:

— Ai ghicit, draga mea!

— Erling... Tu eşti? Nu-mi găsesc liniştea. Mi-e ruşine că nu mă pot stăpâni, dar e ceva mai puternic decât mine! Abia mai respir!

Erling şi Flavie comunicau, pe tăcute, prin gesturi, surâsuri şi încruntări din sprâncene. Erling îşi ţinea aproape soţia căci avea o mare încredere în inteligenţa şi în profunda ei afecţiune faţă de părinţii lui. Flavie – fără sa se dezlipească de el – luă un stilou şi scrise următoarele, în vreme ce soţul ei vorbea la telefon cu Thérèse:

„Atenţie! Pregăteşte-te! Mama ta e o

femeie foarte subtilă, aşa că probabil a ajuns şi ea – în privința secretului lui Sigrid – la aceleaşi concluzii ca şi noi! Un alt aspect al acestei probleme ivite atât de târziu e faptul că Thérèse trebuie să fie sfâşiată de remuşcări...”

Într-adevăr, aşa era. Din discreție, Flavie vru să pună jos cel de-al doilea receptor, dar Erling o obligă, aproape cu brutalitate, să asculte în continuare; înfățişarea lui dovedea că nu prea naviga pe ape liniştite, că avea nevoie de prezența nevestei lui şi – chiar în interesul mamei sale – Flavie trebuia să accepte această pseudoindiscreție. Thérèse, aflată la Tjorpa, se căznea să fie calmă, dar Erling îşi dădu seama cât era de mâhnită; simți nevoia să se urce imediat în maşină şi să se ducă s-o consoleze.

— Te deranjez cumva, dragul meu?

— Câtuşi de puțin, mamă. Ca să-ți spun adevărul, tocmai vorbeam despre tine şi ne părea rău că te-am lăsat singură. Dacă vrei ca Flavie să doarmă la tine, spune-mi şi ți-o aduc imediat cu maşina.

— Nu, dragii mei copii. Ah, cât mi-e de greu să-mi aleg cuvintele şi să iau atâtea precauții ca să mă explic.

— Precauții? Nu între noi doi, mamă! Poate că te jenezi să discutam astfel de lucruri la telefon...

— Nu, Erling, dimpotrivă... Fiindcă între patru ochi n-aş fi putut vorbi atât de liber cu tine. M-a sunat tatăl tău de la Manchester...

— Şi? Sper că n-a avut necazuri cu călătoria...

— Nu mi-a dat niciun fel de amănunte. Sunt neliniştită, Erling! Tatăl tău mi s-a părut foarte nervos.

O auzi pe maică-sa înghițindu-şi un

sughiț de plâns şi făcu un efort imens ca să pară calm.

— Dacă tata nu ți-a spus nimic despre călătoria lui, atunci despre ce-ați vorbit?

— Că s-a dus direct la clinica unde a fost instalată Nita Hollis. Că a găsit-o foarte rău şi că nu-mi poate spune exact când se va înapoia. Că Nita n-are voie să vorbească decât câteva minute pe zi... Că a fost încântată să-l revadă şi că l-a rugat să nu plece prea repede din Manchester. El i-a făgăduit să nu plece până ce nu se va simți mai bine. De fapt, tatăl tău ştie că sărmana Nita se va prăpădi foarte repede.

Erling încercă să-şi liniştească mama:

— Ei bine, măicuța dragă, cred că e momentul să te arăți rezonabilă. Deoarece cunoşti – din întâmplare – fondul problemei, n-ai de ce să fii îngrijorată de o eventuală întârziere a tatei. Trebu-

ie să afle neapărat secretul! La urma urmei, nici tu, nici noi, n-o cunoaştem pe Nita. Poate că s-a folosit de un şiretlic pentru a-l determina pe omul pe care l-a iubit odinioară, cu atâta perseverenţă, să vină s-o vadă. Poate că n-a avut nimic serios să-i spună. Sau cel puţin, nimic care să te neliniştească. În orice caz, tata trebuie să cunoască adevărul, să afle de ce l-a chemat! De unde ştii că n-a fost vorba decât de capriciul unei femei care nu mai avea decât o singură dorinţă pe lume: să-l revadă pe cel pe care-l admirase atâta?

— Cât de mult aş dori, Erling, ca să nu fie decât ceea ce spui tu! Am putea scuza lesne subterfugiul unei muribunde!

— De altfel, la urma urmelor, măicuţă, dacă Nita Hollis încearcă să dezvăluie vreo aventură de odinioară a lui Sigrid n-ai avea de ce să te mai miri

după toate neplăcerile pe care ți le-a căşunat verişoara tatei!

— Să trecem peste faptele care o privesc pe Sigrid; Nita Hollis a afirmat – şi am auzit foarte clar, – că „dacă ai fi cunoscut acest secret, viața dumitale ar fi luat cu totul altă întorsătură!" Gândeşte-te, Erling, cam ce înseamnă aceste cuvinte!

Glasul Thérèsei tremura, în ciuda eforturilor pe care le făcea de a fi calmă. Continuă:

— Pentru ca Jan să-şi schimbe în mod esențial viața, însemna să mă înlăture din drum, să nu vă mai aibă pe tine şi pe sora ta, să... O, dragul meu Erling, din moment ce „secretul" acesta a putut fi atât de presant pentru Jan, înseamnă că bărbatul meu, a cărei conştiință a fost întotdeauna ca un cristal de stâncă şi a cărui etică – aidoma unui diamant – e implicat seri-

os în toată povestea asta! Cum de a putut dobândi Sigrid superioritate asupra lui? Poate că Nita Hollis o fi vrut cu orice preț să-l determine pe Jan să vină. Ce anume ştie ea, sau ce anume şi-o fi imaginat? Înainte de a se sinucide, Sigrid s-a dus, la clinica tatălui tău; a vrut să aibă o explicație cu Jan, dar el n-a ascultat-o. Mă iubea, Erling, şi din dragoste față de mine n-a vrut s-o asculte pe Sigrid. Cine ştie, poate că nefericita voia să-i încredințeze tocmai acest secret. Oh, dragul meu, simt că înnebunesc din pricina atâtor gânduri, presupuneri şi...

Erling îşi regăsi brusc vocea lui autoritară – care semăna leit cu vocea tatălui său, în momentele în care era necesar să ia o hotărâre. Trebuia – cu orice preț – să-şi împiedice mama să se chinuie în zadar.

— Mamă! Gata! Înseamnă că nu me-

riți dragostea imensă pe care a nutrit-o tata față de tine, dacă doar câteva cuvinte auzite în dosul unei uşi, rostite de o femeie necunoscută, aflată pe patul morții, au fost de ajuns să te cufunde într-o asemenea stare! Sunt gata să petrec noaptea sub acoperişul tău, cu condiția să nu-ți mai laşi gândurile s-o ia razna.

Deşi Erling era sigur că ochii mamei sale erau plini de lacrimi, el o auzi spunându-i, pe un ton foarte calm, încercând chiar să glumească:

— Ei bravo, doctore Erling Yvarsen! Se cunoaşte că eşti fiul tatălui tău! Ți-ai adus mama – e adevărat că un pic cam brutal, dar cu multă înțelepciune – la ordine şi mai ales la bun-simț.

Erling fu fericit de rezultatul obținut. Dar nu se putu abține să nu-şi spună în sinea lui că Sigrid trebuie să fi fost o ființă extraordinară, o creatură malefi-

că, din moment ce, după atâția ani, numai simpla evocare a numelui ei mai putea să creeze o atmosferă atât de încărcată şi să-i pricinuiască Thérèsei atâta suferință.

La celălalt capăt al firului, vocea Thérèsei continua să fie liniştită.

— Nu, Erling, nu veni şi nici nu mi-o trimite pe Flavie. Am să iau un calmant şi am să mă culc. Spune-mi, acum eşti mulțumit?

— Da, măicuță, sunt încântat! Pe mâine dimineață! Dacă simți nevoia să ne vezi, Troll va fi în stare să te aducă până aici; profitând de acest drum o să iei şi puțin aer! Dacă drumul ți se pare prea lung, amânăm câteva întâlniri pe care le avem mâine şi venim noi – eu şi Flavie – la măicuța noastră dragă!

Thérèse râse. Cum să nu te simți fericită când ai un astfel de fiu? După ce Erling închise telefonul, Flavie îşi înălță

fruntea şi-l privi gânditoare.

— Ce-ți spuneam eu? Mama a întrevăzut posibilitatea unui copil...

Erling nu mai avu când să-i răspundă, căci telefonul sună din nou.

— Alo! Aici doctorul Jan Yvarsen! Tu eşti, Erling?

— Da, tată...

— Scuză-mă față de Flavie, fiindcă am uitat de întâlnirea pe care o aveam cu voi. Sunt pur şi simplu mâhnit, fiindcă văd în asta dovada lipsei mele de stăpânire, ceea ce îmi displace total. Îți telefonez din Manchester. Cred că Thérèse v-a pus la curent. Nu voi părăsi oraşul până ce Nita Hollis nu-şi va da ultima suflare.

— Da, ştiu... E o persoană pe care tu şi prima ta soție ați cunoscut-o la Krittelwerk, nu?

— Exact; şi despre care n-am mai auzit vorbindu-se niciodată. Are doar rare

momente de luciditate... în sfârşit, asta n-are nicio importanță pentru tine. Stau tot timpul la căpătâiul ei pândind momentele când îşi recapătă cunoştința. Acum – şi asta te rog să rămână între noi, Erling – am nevoie de ajutorul tău pentru ca Thérèse să nu-şi facă cine ştie ce gânduri. Are o imaginație atât de bogată, încât îmi face uneori onoarea – de altfel destul de stânjenitoare, – de a se arăta geloasă. Gelozia retrospectivă e absurdă, dar ea suferă din cauza asta, iar mie mi-e groază s-o fac să sufere.

— Oh, tată, mama va înțelege destul de uşor mila ta față de o muribundă...

— Nu ne putem permite să filozofăm la telefon, între Anglia şi Suedia, despre sufletul femeilor. Vă rog, pe tine şi pe Flavie, s-o faceți pe Thérèse să priceapă că nu e vorba de fleacuri. Deocamdată nu pot să vă dau niciun fel de explica-

ții, nici ei, nici vouă, dar ar fi cu putință ca de aici să întreprind o nouă călătorie. Mă aflu în fața unei probleme care mă va preocupa enorm cât timp nu o voi rezolva.

În vocea doctorului se puteau desluşi exasperare şi nelinişte, sentimente pe care Erling le sesizase încă de la începutul discuției, când îi înmânase, pe tăcute, cel de al doilea receptor soției sale. Constată că şi Flavie era nelinişti-tă. Brusc, strigă în receptor:

— Asculta tată, sigur că ne vom ocupa de mama. Dar ce-ai zice dacă aş veni şi eu mâine dimineață, la Manchester? Circul destul de des între Suedia şi Paris, aşa că mama nu va avea de ce să se mire...

Vocea doctorului se înăspri:

— Nici pomeneală de aşa ceva! Nu sunt copil! Ceea ce aştept eu de la tine e să n-o laşi pe mama ta să-şi facă

gânduri privind confortul şi sănătatea mea fizică şi morală. Am nevoie de puțină libertate. Mi-ar displăcea peste măsură să-mi fie îngrădită. Dacă voi pleca din Manchester în altă parte, te voi înştiința. Deocamdată nu vorbi nimănui despre această perspectivă.

Apoi convorbirea încetă. Erling puse gânditor receptorul în furcă. Flavie reflectă, cu glasul pe jumătate:

— Pot să-mi frământ mult şi bine creierul, nu întrevăd nimic altceva în povestea asta cu „secretul lui Sigrid”, cu secretul menit să-l răscolească în halul ăsta pe tatăl tău, în afară de existența unui copil... care bineînțeles acum trebuie sa fie un bărbat sau o femeie în toată firea, în orice caz, un om matur...

— Cred şi eu! Ar trebui să fie cu cinci ani mai mare ca sora mea...

— Dacă apreciem corect, tatăl tău s-ar simți mai curând uşurat dacă...

Erling isprăvi el fraza începută de Flavie:

— ...ar fi sigur că nu are nicio contribuție la paternitate.

Flavie își privi soțul, surâzând cu indulgență față de această lipsă de înțelegere, specific masculină.

— Dacă tatăl tău descoperă că Sigrid s-a putut dărui unui alt bărbat – în afară de el – va suferi ca un damnat. Ar fi cea mai cumplită decepție. Să fim deci pregătiți să-l ferim pe Jan Yvarsen de cea mai periculoasă depresiune nervoasă, depresiune de care nu s-ar lecui uşor...

— Flavie... nu cumva presupui...

— Ei bine, da, presupun existența unui copil născut din dragostea înflăcărată dintre Jan şi Sigrid! Ar fi cum nu se poate mai neplăcut pentru noi toți şi mai ales pentru mama ta! Dar sunt sigură că până la urmă se va

obişnui cu ideea şi încă foarte bine. Mama ta e o femeie de la care nu mă aştept decât la lucruri bune, căci are vederi mult mai largi şi mai moderne chiar decât sora ta. Şi totuşi va fi destul de greu de manevrat. Se va simți prost dacă noi doi vom lua legătura cu necunoscutul sau necunoscuta, trecând peste o seamă de lucruri – considerate de ea drept tabuuri – dar despre care, îți dai şi tu seama cât sunt de perimate şi de desuete astăzi.

Brusc, Flavie scoase un strigăt pe care şi-l înăbuşi acoperindu-şi gura cu palma.

— Extraordinar! Cum de nu ne-am dat seama? Dacă tatăl tău e părintele copilului Sigridei, unii dintre noi vor avea serios de suferit...

— De suferit? De ce? Şi cine?

— Eu şi cu tine!

— În niciun caz, nu trebuie să iei lu-

crurile în tragic. Ce înțelegi tu, de pildă, prin „vom avea de suferit”?

— Dar e limpede! Dacă tatăl tău – cu voința, inteligența şi tenacitatea care-l caracterizează – o porneşte în căutarea acestei persoane necunoscute, fii sigur că – dacă într-adevăr există – o va găsi negreşit.

— Ei şi?

— Eu şi cu fratele meu Erik am fost crescuți de părinții noştri în principiile unei etici foarte severe.

— Nu văd legătura...

— Păi, am moştenit banii care i se cuveneau acestei persoane necunoscute. Şi nu e drept. Aşa că va trebui să i-i dăm înapoi!

— Flavie! Tu eşti singura mea comoară! Nu cred să existe două neveste ca tine pe pământ! Te rog să ții seama de faptul că, chiar dacă vom fi mai puțin înstăriți, esențialul, pentru noi, e că In-

stitutul şi clinica noastră nu vor fi în niciun fel ameninţate.

Familia Yvarsen se simţi dintr-odată veselă şi destinsă – calităţi proprii doar spiritelor elevate şi curajoase; se îmbrăţişară cu patimă. Mai curând le venea să râdă decât să fie mâhniţi. Erling spuse:

— Câtă putere de pătrundere zace în tine, iubita mea! Tu vezi întotdeauna lucrurile cu atâta luciditate! Fantasmagoriile care dau naştere la prejudecăţi, spaima faţă de tot ceea ce riscă să deranjeze un univers făurit în virtutea inerţiei şi a indolenţei se risipesc de la sine. Tu priveşti lucrurile deschis, drept în faţă, cu bunăvoinţă şi fără urmă de mirare, ceea ce mie mi se pare ceva de esenţă într-adevăr superioară.

Minunaţii ochi ai Flaviei străluciră plini de lumină.

— Dragul meu, mă iubeşti şi mă pri-

veşti cu ochii indulgenți ai dragostei. E adevărat însă că încă din anii primelor aduceri-aminte am dorit să pricep încă înainte de a emite sentințe şi am socotit că cea mai importantă calitate nu e măreția sufletului, ci datoria. Probabil că din pricina acestui lucru mă înțeleg atât de bine cu mama ta. Ea e gata – după cum ți-am mai spus – să tragă concluziile, în sensul eticii în care a fost crescută încă din copilărie; i se potriveşte foarte bine un anumit cântec...

— Care cântec?

— Un cântec mai curând loren decât alsacian, îl ştii şi tu, cel în care se spune că, în acel ținut *„priveşti întotdeauna, priveşti în față, viața...”*

— Încurci textul, Flavie! Cântecul spune: *„...priveşti în față, moartea...”*

— Se poate, Erling, dar în cazul de față cred că-ți trebuie mai mult curaj ca să priveşti în fată viața decât moartea.

Erling îşi strânse şi mai tare nevasta în braţe.

— Biata mea iubită! Nu-ţi ofer deloc o viaţă care să te predispună la optimism. Vom sfârşi prin a deveni nişte obsedaţi de boala asta groaznică pe care ne străduim s-o vindecăm, adevărat coşmar al omenirii. Atâtea mame tinere n-au decât bucuria de a-şi urmări copiii cum se zbenguie şi...

— Erling! Fără frazeologie, dragul meu! Află că mă simt foarte fericită şi că mă consider chiar o privilegiată. Să poţi păstra şi inima şi mintea soţului tău e o şansă rară. Nu repet asemenea lucruri, fiindcă nu vreau să stârnesc gelozii... După un lung sărut, Flavie continuă: Am fost mult mai norocoasă decât mama ta... Căci oricât de deplină i-ar fi fost dragostea, oricât de intensă dragostea soţului pentru ea, Thérèse a avut de luptat cu o rivală fără egal:

umbra lui Sigrid. Această Sigrid a pierit în deplinătatea frumuseții şi a unui farmec excepțional. Pe de altă parte, am fost mult mai favorizată de soartă decât însăşi splendida Sigrid. Soarta a înzestrat-o cu o frumusețe de legendă, cu o patima neînfrânată dar, spre ghinionul ei, s-a ciocnit de un bărbat dur ca un bloc de granit, care prin însăşi integritatea lui a condamnat-o la o durere de nesuportat, împingând-o, până la urmă, la moarte...

A doua zi dimineață, Erling şi Flavie fură treziți din somn, cu noaptea în cap, de soneria telefonului: era doctorul Richard Searle, care-l suna din Manchester pe doctorul Erling Yvarsen.

Dacă există vreo profesie unde păstrezi relații amicale cu vechii camarazi de studii, apoi aceea e medicina. Erling făcuse mai multe stagii în Franța, în

Germania şi în Anglia. Doctorul Richard Searle era unul dintre cei mai buni prieteni ai săi. Când Nita Hollis fusese primită la clinica lui din Manchester, vechiul coleg al lui Erling – care era director acolo – fu încântat să afle că bolnava îl cunoscuse foarte bine pe celebrul tată al lui Erling. El fusese cel care-i sugerase ideea înregistrării pe bandă de magnetofon a mesajului, fiindcă bolnava nu putea scrie. Numai că se întreba acum dacă fusese inspirat ajutându-şi bolnava să obțină ceea ce dorise cu atâta ardoare: venirea doctorului Jan Yvarsen. Fiindcă lucrurile nu mergeau prea bine.

În loc să se bucure, liniştită, aşa cum prevăzuse doctorul Searle, bolnava, de îndată ce aflase că dorința i se împlinise, fusese cuprinsă de o stare de exaltare. Dacă n-ar fi ştiut că nu mai avea în ea decât o fărâmă de viață, doctorul

ar fi fost înclinat să creadă într-un miracol. Îi ceruse infirmierei sale particulare să-i cumpere aşternuturi deosebit de luxoase, când, în mod normal trăia extrem de simplu. Cel mai bun coafor din Manchester, fusese adus la clinică şi rugat să redea părului ei aspru şi decolorat de boală, suplețea, vitalitatea şi strălucirea de odinioară. Pentru a-i schimba cât de cât înfățişarea, o cosmeticiană, adusă şi ea de la cel mai renumit Institut de înfrumusețare din oraş, făcuse uz de toată dibăcia şi aproape că izbutise să îndeplinească dorința muribundei. Arta conferise chipului – odinioară atât de fermecător – o mască reuşită, dar efemeră.

Îmbrăcată într-o cămaşa de noapte din crepdeşin mov, minunat lucrată, cu trei şiraguri de perle fine în jurul gâtului, cu o lizeuză uşoară ca o spumă, pe umeri, coafată în mod savant şi fardată

discret şi delicat, Nita Hollis aproape că semăna cu un idol. Viața firavă care mai pâlpâia în ea părea să i se fi refugiat în ochii reînsuflețiți de dragoste.

Jan Yvarsen nu fusese, odinioară, nicio clipă îndrăgostit de foarte frumoasa şi tânăra Nita, care-l adora, dar acum – în starea sufletească în care se afla – după ce i se spusese că va afla un secret privitor la Sigrid – se simți înduioşat de spectacolul oferit de femeia care, deşi pe moarte, avusese voința de a apărea în ochii lui aproape atrăgătoare.

La telefon, doctorul Searle vorbi – în treacăt – şi despre această metamorfoză, dar Erling, şi mai ales Flavie, îşi dădură perfect de bine seama despre ce anume era vorba.

La prima lor întâlnire, niciun cuvânt nu fusese schimbat între Jan şi Nita, fiindcă emoția o făcuse pe bolnavă să

amuțească. Doctorul Searle fusese obligat să-şi avertizeze confratele despre extrema fragilitate a celei pe care venise s-o vadă de atât de departe. Cu două zile mai înainte, toți fuseseră siguri că avea să se prăpădească. Numai patima izbutise s-o întărească pe biata femeie şi să-i prelungească viața; a încerca s-o determini să vorbească, să obții unele răspunsuri de la ea era mai mult decât putea suporta fără să-şi grăbească sfârşitul. Deci doctorul Yvarsen n-avea altceva de făcut decât să se aşeze la căpătâiul ei şi să aştepte. Contrar a ceea ce ştia Erling despre amicul său, doctorul Searle, aflat la celălalt capăt al firului, dădea dovadă de foarte puțină hotărâre şi prezență de spirit. Până la urmă, discuția telefonică între două țări atât de îndepărtate, neputându-se prelungi la nesfârşit, Erling spuse:

— Dragă prietene, am impresia ca eziți să-mi spui ceva neplăcut pentru mine. Ştii că sunt un om energic; dacă ăsta e motivul care te ține în loc, treci, te rog, peste el şi spune-mi ce anume te deranjează. Nădăjduiesc că tata nu se simte rău în urma călătoriei...

Glasul de dincolo de mare deveni mult mai natural.

— Îți mulțumesc, Erling. Tatăl tău arată superb. E vorba de cu totul altceva. Deşi medic, n-am voie să mă amestec în viața particulară a pacienților mei. Totuşi, uneori, ca de pildă, în cazul de față, ştiința medicală se loveşte de un element psihic care-mi scapă. Doamna Nita Hollis e de câteva luni în îngrijirea mea. Sunt convins că am făcut tot ce se putea face, în stadiul în care a ajuns astăzi medicina...

— Sunt sigur de asta, dragă Richard; spune-mi, te rog, prezența tatălui meu

a schimbat ceva în relațiile dintre tine şi pacientă?

— Oarecum: doamna Hollis neputând să scrie, i-am sugerat să înregistreze pe bandă tot ce avea de spus; aşa că sunt direct vinovat de sosirea tatălui tău aici.

— Ar trebui să te bucuri: mesajul a avut deplin succes.

— Într-adevăr... Dar, dacă am înțeles bine, punctele lor de vedere sunt cu totul deosebite: doamna Hollis voia, cu orice preț, să-l vadă pe tatăl tău. Ca să-l poată vedea, i-a făgăduit ceva. Tatăl tău a venit, dar nu pentru ea, ci pentru ceea ce urma să-i dezvăluie. A adoptat față de dânsa, o atitudine, cum să-ți spun, aş zice mai curând de polițist...

— Dragul meu Richard, se întâmplă să cunosc despre această călătorie a tatei mai multe lucruri chiar decât ştie el. Aşa că liniştește-te! Doamna Hollis

nu va fi prea tulburată căci n-are de mărturisit nicio crimă. Secretul – dacă există într-adevăr un secret – priveşte o a treia persoană, moartă de multă vreme şi care nici măcar n-a fost prietenă cu doamna Hollis. Nervii bolnavei tale nu vor fi prea zguduiți dacă, totuşi, îşi va ține făgăduiala față de tata.

— Sunt bucuros că mă mai linişteşti un pic. Îți mulțumesc pentru încrederea pe care mi-o arăți, dar sunt totuşi în dificultate. O îngrijesc pe biata doamnă Hollis în aşa fel încât să nu sufere şi să se stingă încet. Dacă mai continui astfel, ea nu-şi va mai regăsi firul ideilor, şi va muri ducând secretul cu sine, în mormânt. Vrei ca – sub pretextul că am în fața mea una dintre marile personalități ale lumii medicale – să comit ceea ce va constitui față de conştiința mea o greşeală profesională? Eşti de acord să-i redau doamnei

Hollis – cu ajutorul unor injecții – o vitalitate de câteva ceasuri, dar care îi va provoca nişte dureri înspăimântătoare? Aş proceda astfel, nu pentru pacienta mea, ci pentru doctorul Yvarsen, pe care l-a iubit în tăcere, ducând o viață tristă şi fiind în posesia unei taine care nu-l interesează decât pe el.

Fără să şovăie o secundă, Erling răspunse:

— Dragă Richard, te plâng din suflet că te afli în fața unei astfel de situații. Dar am să-ți spun care mi-e părerea, nu în calitate de fiu al doctorului Yvarsen, ci de medic care a jurat să respecte anumite legi. Aceste legi, dragă prietene, sălăşluiesc în sufletul nostru aşa că, indiferent de cazul care ni se prezintă, ele trebuie să fie respectate cât mai strict cu putință. Dacă aş fi în locul tău, aş continua să aplic celei care ți-a încredințat ultimele zile din viața

ei, tratamentul pe care i l-ai aplicat şi până acum. Nu te preocupa de respectabilul tău musafir şi de lucrurile pe care doreşte să le afle, oricât de importante ar fi ele. Țin să adaug că sunt totuşi mirat că tata – care este înzestrat cu o putere de sugestie pe care n-am mai întâlnit-o la niciun alt confrate de-al lui – nu obține pe această cale, de la doamna Hollis, fără să facă uz de presiune sau de droguri, taina pe care a făgăduit să i-o împărtăşească!

Directorul clinicii din Manchester avea să constate – în mai puțin de o oră – că Erling avusese dreptate. Când Jan Yvarsen îşi anunțase vizita, Searle era pregătit să reziste – bineînțeles fără să dezvăluie convorbirea telefonică pe care o avusese cu Erling. Dar nu avu de luptat aşa cum se temuse. Fiindcă nimeni nu respecta mai cu strictețe decât Jan legământul lui Hipocrat. Dor-

mise puțin şi pe chipul lui se citeau urmele unei mari nelinişti.

— Doctore Searle, n-am să-ți cer nimic care să-ți tulbure scrupuloasa dumitale conştiință, dar mi-a venit o idee care nu-i poate vătăma în niciun fel bolnavei. Nici eu şi nicio altă persoană nu putem sta veşnic aplecați peste patul Nitei, cu urechea la pândă, ca să putem prinde cuvintele pe care le-ar rosti din când în când bolnava dumitale, ale cărei coarde vocale sunt şi aşa foarte slăbite. Banda de magnetofon pe care am primit-o a fost înregistrată cu deplin succes, sub binevoitoarea dumitale supraveghere. Doamna Hollis, mi-a făgăduit să-mi împărtăşească un secret, dar văd că nu mai e în stare să-şi țină făgăduiala...

Searle nu-l slăbea pe Jan din ochi. Spuse foarte mâhnit:

— Doamna Hollis se află sub efectul

unor injecții calmante care i se fac cu regularitate; m-a rugat să n-o las să sufere. Şi nu suferă.

Jan Yvarsen surâse liniştit:

— Vei fi de acord cu ceea ce-ți voi propune, doctore Searle! Nu-ți voi cere, în niciun caz, să întrerupi un tratament pe care din punct de vedere clinic îl aprob din toată inima, numai ca să sileşti bolnava – cu prețul unor suferințe supraomeneşti, dacă pot să mă exprim astfel – să-mi împărtăşească secretul care – în ce mă priveşte – are într-adevăr o valoare inestimabilă.

— Vă mulțumesc că sunteți de aceeaşi părere cu mine, domnule profesor; puteți să-mi spuneți la ce anume v-ați gândit?

— Ştiința ne uşurează zilnic mijloacele de a acționa, aşa că să profităm de ea! Am să te rog să procuri – pe cheltuiala mea, bineînțeles – tot ceea ce pose-

dă mai nou oraşul dumneavoastră ca tehnică de detectare a celor mai slabe sunete. Doamna Hollis se află într-o stare asemănătoare cu visul: ea crede că discută cu mine, în vis. Am un auz foarte fin, dar mi-e totuşi cu neputință să înțeleg ce spune. Numai nişte microfoane extrem de sensibile pot capta şi înregistra şoaptele abia murmurate. Pe urmă, nu ne mai rămâne decât să le amplificăm... Doamna Hollis vorbeşte tot timpul, buzele ei se agită şi nu la întâmplare – sunt sigur de asta! Te conjur, doctore Searle, să ne vii în ajutor, şi ei şi mie, fără să mai pierdem vremea; zilele îi sunt numărate.

Peste trei ore, Jan Yvarsen, cu căştile la ureche, distingea în sfârşit cuvintele Nitei Hollis. Şoaptele rostite ca într-un vis erau de fapt povestea unei iubiri neîmpărtăşite, dar cu atât mai intense. Bărbatul care iscase o asemenea pasi-

une nu putea refuza să asculte această poveste, dacă dorea să obțină – amestecat în efuziunile Nitei Hollis – secretul lui Sigrid...

Capitolul V

Abia a doua zi după sosirea doctorului Yvarsen a început Nita să vorbească... Noroc că microfoanele erau foarte bine aşezate, fiindcă debitul ei verbal era departe de a fi normal, iar vocea îi era excesiv de slabă. Şoaptele întretăiate de pauze mai mult sau mai puțin prelungite, durând atâta cât dura şi somnolența ei, de fapt un fel de comă, îl țineau pe Jan cu sufletul la gură şi-l aduceau în pragul disperării. Fiindcă niciodată puțina viață care mai pâlpâia în muribundă n-avea să fie destul de puternică încât să-i poată dezvălui ceea ce venise să audă din gura ei. Va amuți

definitiv şi faptul va constitui pentru el un supliciu fără leac. Dacă măcar ar înceta să mai vorbească despre dragostea ei față de el! Dacă s-ar mărgini să-i dezvăluie doar ceea ce ştia despre Sigrid! Asta dorea Jan. Dar era cu neputință s-o contrazici. Tot la fel de bine ca şi doctorul Richard Searle, Jan Yvarsen ştia că nu trebuia s-o întrerupă din perorațiile, uneori haotice prin nicio frază de aprobare, sau chiar printr-un gest prea brusc. A o opri pe Nita Hollis însemna să-i opreşti ultima bătaie a inimii ei epuizate. Infirmiera care – aşezată pe marginea patului – n-o părăsea o clipă, abia îşi mai putea reține lacrimile. Bolnava, tot timpul blândă, tot timpul gata a-şi ascunde suferința față de cei din jur, gata să se scuze ori de câte ori îi chema pe doctor ori pe infirmieră ca să-i facă injecțiile calmante, îi devenise foarte dragă. Şi

apoi exista într-adevăr ceva deosebit de înduioşător în această voinţă feminină de a-l ajuta pe omul iubit şi de a-şi respecta angajamentul pe care şi-l luase faţă de el. Vedeai de asemenea – fără nicio ezitare – la nefericita femeie, dorinţa de a da o ultimă bătălie, din care să iasă, în sfârşit, victorioasă: iubitul ei era acolo şi n-avea s-o părăsească înainte de a-şi da sfârşitul; se întâmplase exact cum dorise, cum urmărise să se întâmple, cu o perseverenţă demnă de admirat. Acum îşi manifesta izbânda printr-un surâs vag care-i plutea pe buze şi prin câte o sclipire fugară a ochilor, pe care aproape că nu-i mai putea ţine deschişi. În murmuratul ei continuu, începuse a spune ceva ciudat: se compara cu căprița albă a lui Seguin, din cunoscuta poveste a lui Alphonse Daudet. Pentru ea, moartea era lupul care urma s-o ucidă în mod ine-

xorabil. Numai că nu dorea să trăiască până în zori, precum căprița albă din poveste, ci să reziste până ce avea să-şi isprăvească mărturisirea. Debitul verbal al bolnavei scădea din ce în ce. Şi nu puteai s-o împiedici în niciun fel să nu-şi mai piardă în van, ultimele puteri. Voia, cu orice preț să-l asigure pe doctor că el nu încetase să fie pentru ea tânărul ce debarcase, cu foarte mulți ani în urmă, în Transvaal – ca să zdrobească inimile femeilor.

În avionul care-l adusese de la Göteborg în Anglia, Jan se gândise în amănunt şi-şi făcuse planul unui dialog, condus de el cu abilitate şi fermitate. Dar, din păcate, planul i se spulberase. Se afla la discreția interlocutoarei sale, obligat nu să susțină un dialog, ci să audă un monolog. Nu putea schimba nici măcar o singură vorbă cu cea care fusese pe vremuri „picanta doam-

nă Hollis" din Krittelwerk. Totul se petrecea ca şi cum femeia învăţase, ani în şir, pe de rost, de pildă, *Cântecul lui Roland* sau *Rugăciunea de pe Acropole* a lui Renan, sau cine ştie ce altă lungă legendă. Sigur că se gândise ceasuri, ceasuri în şir la ceea ce avea să-i spună lui Jan. Hotărâse că doctorul Yvarsen, atât de intransigentul Jan Yvarsen care-i interzisese să mai vină în Transvaal ca să-l vadă, care nu voise să primească nici măcar o scrisoare de la ea, trebuia – în ciuda încăpăţânării sale – să vină el la ea, la ea care fusese însăşi întruchiparea fidelităţii feminine. Această reîntoarcere a lui Jan şi-o justifica prin pateticele povestiri legate de propria ei dragoste fără speranţă şi de patima sfâşietoare a lui Sigrid faţă de acelaşi erou. De îndată ce Jan auzi rostindu-se acest nume, se hotărî s-o asculte pe Nita cu atenţie, fără să piardă niciun

cuvânt. Nita începu prin a şopti:

— Ai venit imediat ce te-am chemat, doctore. Dar n-ai venit pentru mine, ci pentru că ştiu ceva de o mare importanță privitor la steaua care a strălucit, care va continua să strălucească la zenitul cerului dumitale: te afli aici, lângă mine, din pricina lui Sigrid!

Nita Hollis deveni visătoare: nu numai că-l revedea pe Jan tânăr – prin pâcla morții apropiate, care şi începuse a-i încețoşa ochii – dar îl convingea pe bărbatul neîmblânzit, s-o asculte cu atenție.

Brusc, Jan care în decursul vieții sale detestase sentimentalismele exagerate ale femeilor pentru care nu simțise niciodată nimic, încercă să canalizeze monologul bolnavei în direcția care-l interesa. Sentimentele Nitei pentru el nu-l interesau câtuşi de puțin. Dar iată că rezultatul acestei întreruperi fu nefast.

Doctorul Searle îl pusese în gardă! Se văzu amenințat să piardă totul din pricina grabei! Până ce bietul chip scofâlcit putu să-şi găsească din nou liniştea fură necesare câteva ore. Abia acum înțelese că de fapt Nita nu mai era în stare decât să spună pe dinafară, o poveste pe care probabil că şi-o repetase de mii de ori pe parcursul anilor! De altfel, Jan află nişte lucruri pe care nici măcar nu le bănuise.

Când Nita Hollis îşi urmase soțul, la Manchester, fără nădejdea de a se mai întoarce vreodată în Transvaal, verişoara ei, Myriam, fusese foarte drăguță şi binevoitoare față de cea care plecase „cu inima zdrobită". Cele două femei îşi scriseseră cu regularitate. Scrisorile – pline de amănunte şi noutăți privind viața lui Jan – o ajutaseră pe Nita Hollis să suporte ceea ce numea ea „crudul ei exil". Aşa că Nita aflase ime-

diat de sosirea verişoarei doctorului Yvarsen la Krittelwerk. Myriam i-o zugrăvise pe Sigrid în amănunt şi umplu-se pagini întregi descriind tulburarea şi gelozia Idei în fața unei atât de superbe rivale. Nita nu fusese surprinsă de veş-tile pe care i le dăduse Myriam. Fru-moasa Sigrid nu era curtată – contrar tuturor aşteptărilor – de niciunul dintre bărbații din preajmă. În jurul ei se cre-ase un fel de spațiu, respectat cu sfin-țenie fiindcă toți ştiau că doar unul singur îi stăpânea inima, mintea şi simțirea, că doar unul singur putea s-o facă fericită. Şi cum ar fi putut ignora societatea un astfel de lucru, când Sigrid râvnea la această fericire, cu o intensitate puțin obişnuită, chiar şi pentru o fire atât de aprigă ca a ei, dar în limitele impuse de un orgoliu fără pereche? Nita Hollis rostea unele fraze care-l îndurerau profund.

— Dragă doctore Yvarsen, în loc să mă bucur când am aflat că soția dumitale aştepta un al doilea copil, am plâns cu sughițuri. Ide părea nespus de încântată, dar eu nu puteam fi. Nu mă puteam abține să n-o țin de rău, să n-o socot egoistă. Un copil însemna o piedică serioasă în cazul unui divorț. Fiindcă – află dragă doctore Yvarsen – că dumneata şi Sigrid eraţi făcuți anume unul pentru altul. Oh, Jan, câte nopți albe am petrecut gândindu-mă la voi doi şi jurând că nici nu vă uram şi nici nu eram geloasă, pentru că eraţi sortiți să alcătuiți o pereche ideală!

Spre spaima doctorului Yvarsen, vocea Nitei se opri brusc. Bolnava adormise. Trebui să se supună consemnului tocmai el care, în ciuda oricăror rugăminți, poruncise adesea rudelor deznădăjduite să se îndepărteze de lângă patul bolnavilor săi. În seara aceea îi

venise şi lui rândul să fie îndepărtat. Doctorul Searle nu cutează să-l invite să ia masa cu el. Era clar că dorința de a cunoaşte secretul făgăduit de doamna Hollis îl ținea pe Jan închis în odaia acesteia, unde nu mai avea posibilitatea să comunice cu alte persoane. Directorul clinicii era dezolat: să aibă la doi paşi de el un om cu care ar fi dorit atâta să discute, să-l întrebe unele lucruri, căruia ar fi fost nespus de bucuros să-i încredințeze unele observații în legătură cu pacienții săi! Colegul Erling avusese deci dreptate, când îi vorbise de o oarecare Sigrid şi de secretul ei blestemat!

Jan era sigur că nu va închide un ochi peste noapte, căci nu-şi dăduse seama cât de mult îl obosiseră orele de cumplită nemişcare şi de enervantă nădejde mereu spulberată. Dar de îndată ce se lungi pe pat, căzu într-un

somn adânc. A doua zi, află bucuros că Nita Hollis, la rândul ei, dormise nesperat de liniştită. Îşi reluă deci locul lângă patul ei. „Numai să nu fi uitat, nefericita, ce mi-a spus! îşi zise Jan. Nu m-aş mira deloc să fi uitat povestea pe care a memorat-o ani în şir şi s-o ia de la capăt! În acest caz, aş avea de îndurat un adevărat supliciu!”

Dar nu, Nita Hollis îşi ridică pleoapele şi-şi recunoscu eroul. Vederea lui păru să-i redea, într-o oarecare măsură forțele şi un surâs delicat îi înflori pe buze. Ridică de asemenea uşor, nu mâna, ci doar degetele diafane, făcându-i semn să se apropie, să-şi pună casca la urechi – ceea ce părea s-o amuze – dându-i de înțeles că voia să-i vorbească. Doctorul – conştient de schimbările psihice ale bolnavei – se temu de tot ce putea fi mai rău: inima începu să-i bată cu putere. Se strădui, la rân-

dul lui, să surâdă, cu acel calm care-l caracteriza şi care avusese întotdeauna o uimitoare putere asupra bolnavilor săi. Dar dincolo de calmul, surâsul şi încetineala premeditată, Jan simțea dimpotrivă, dorința frenetică să strige: „Nita Hollis! Am venit aici într-un suflet, tocmai din Suedia, renunțând la toate treburile urgente pe care le aveam, aşa că te rog nu uita ce mi-ai făgăduit! Ține-ți cuvântul! Ceasurile îți sunt numărate! Deci vorbeşte odată!”

Bucuria, surâsul o epuizaseră pe bolnavă, care recăzuse din nou într-o stare de somnolență. Jan era în culmea deznădejdii. Nu se mai aflase niciodată într-o astfel de stare. Văzuse totuşi de nenumărate ori bărbați şi femei care – cu inima chinuită de spaimă – nu puteau face nimic altceva decât să aştepte, să stea nemişcați şi să pândească un gest cât de neînsemnat, dar foarte

important pentru ei, pe care bolnavul – aflat pe moarte – nu izbutea să-l mai facă.

Brusc, o presupunere care l-ar fi dezamăgit cumplit dacă s-ar fi dovedit a fi întemeiată, îşi făcu loc în mintea lui: nu procedase şi el aidoma ciocârliei în faţa unor oglinzi înşelătoare? Fiindcă îl interesase întotdeauna, mult prea mult, tot ce era în legătură cu Sigrid, plecase la Manchester, fără să reflecteze îndeajuns, ce-i adusese până în acel moment, îndelunga sa răbdare? Nimic! Absolut nimic. Nu cumva Nita Hollis voise să-l înşele, să-l momească? Dar îşi reproşă imediat concluzia pripită. Doar se afla în faţa unei muribunde! Şi când moartea e la doi paşi de tine, înşelătoriile şi minciunile sunt zadarnice, inutile. Chiar dacă ceea ce voia să-i spună în legătură cu Sigrid nu avea nicio valoare, faptul că trebuia să stea

ceasuri în şir nemişcat, la căpătâiul muribundei, îl obliga să se gândească la sine însuşi, la comportarea față de semenii săi, lucru pe care nu-l făcuse încă niciodată până atunci. Îl cuprinse mirarea. Cine era acest nou Jan Yvarsen pe care-l descoperise pe neaşteptate? Toată viața avusese deplină încredere în el şi în felul său de a raționa. În plus, manifestase o repulsie fățişă față de orice ezitare şi tergiversare. Oare acestui fel de a se comporta să-i fi datorat succesul în carieră? Dar nu cumva făcuse cam prea multă paradă de intransigența lui? Nu cumva abuzase uneori de ea față de semenii săi?

„Trăim – îşi spuse Jan – fără să ținem prea mult seama de cei din jur. Trecem indiferenți chiar pe lângă cei care ne sunt foarte aproape... A trebuit să citesc caietele pe care mi le-a adus – cu ani în urmă – Thérèse, ca să-mi pot da

seama de firea delicată şi sensibilă a primei mele soții. Până atunci nu-i văzusem decât cusururile, dorința ei de a fi singura femeie care să mă preocupe. Credeam că nu-mi înțelegea nevoia de destindere, de distracție, după ce părăseam spitalul. Îmi acordasem un brevet de înaltă virtute pentru că n-o înşelam, pentru că refuzam să mă culc cu alte femei. Adorația pe care mi-o arăta Ide mi se părea firească şi puțin cam agasantă. N-am înțeles decât mult prea târziu tot răul pe care i l-am făcut, imensa tristețe în care o cufundase prezența lui Sigrid. Deşi şi față de Sigrid am procedat la fel de greşit, dând dovadă de o asprime exagerată. Când am găsit-o sărutându-se cu Sven, n-am vrut să mai ascult nicio explicație, să mai accept nicio scuză. N-am exagerat dând dovadă de o asemenea intransigența? N-am exagerat când am

rostit cuvintele «trădare» şi «despărțire», fără să-i mai îngădui lui Sigrid să deschidă gura şi să se apere? Ce mai vreau acum, după atâta amar de vreme, să mai aflu despre ea? Căci, spre marea mea ruşine, trebuie să mărturisesc că eu, vărul, logodnicul şi iubitul lui Sigrid, nu cunosc mai nimic din viața ei. Văd că mai multe lucruri ştie Nita decât mine. Oare va mai apuca să-mi dezvăluie ce are de dezvăluit? Pentru liniştea mea sufletească, n-ar fi oare mai bine să nu mai ştiu nimic?”

Fără să vrea, Jan schiță un gest de nerăbdare, aşa că Nita începu imediat să vorbească. Vocea nu-i mai era monocordă: emoțiile puternice pe care le trăise atunci când alcătuise şi repetase – de-a lungul anilor – povestea ei amoroasă, mai dăinuiau şi acum în ea. Murmurul Nitei avea ceva impresionant:

— Doctore Yvarsen, moartea – care m-a înfricoşat vreme îndelungată – astăzi nu mă mai sperie. Nu sufăr, doctorul Richard Searle mi-a făgăduit că nu mă va lăsa să sufăr; el veghează şi apoi eşti şi dumneata aici... Ştiu totul în ce te priveşte. M-am străduit toată viaţa să te cunosc mental, fiindcă eu n-am avut prilejul să mă apropii de dumneata aşa cum aş fi vrut, la Krittelwerk. Ştiu că eşti nerăbdător, dar fiindcă eşti bun ai să mă scuzi, fiindcă moartea îmi dă târcoale. Fii liniştit, voi merge până la capăt cu povestirea pe care am pregătit-o special pentru dumneata. Binecuvântez numele lui Sigrid, fiindcă datorită acestui nume ştiu că mă voi bucura de prezenţa dumitale până în ultimele clipe... Tremuri să nu-mi pierd şi bruma de putere pe care o mai am. Dar mă supraveghez... şi încerc să mă întăresc. Aşa că ascultă... Mi-am consacrat în-

treaga viață dragostei mele fața de dumneata. Am recurs la unele viclenii de care nu m-aş fi crezut niciodată în stare. Nu interesează cum am reuşit acest miracol, dar am fost întotdeauna la curent cu tot ce vi s-a întâmplat dumitale şi lui Sigrid, atâta timp cât a trăit. Ți-am mai spus, doctore Yvarsen, că dacă ai fi ştiut tot atâtea lucruri câte ştiu eu, ai fi acționat cu totul altfel. Nu... Nu! Stai puțin... aşteaptă... nu mă obosi atât de tare... trebuie să-mi continui şirul povestirii. Ți-am spus că atunci când am aflat aici, la Manchester, vestea dispariției blândei Ide Yvarsen, am simțit parcă un fel de uşurare. Legăturile absurde pe care le înnodaseşi, se rupseseră, erai din nou liber ca pe vremea când, tânăr student, te logodiseşi cu Sigrid. Înțelege Jan Yvarsen, că mi-aş fi dat viața, că aş fi acceptat până şi chinurile iadului ca să

fiu eu aleasa dumitale pe acest pământ! Dar fiindcă acest lucru era cu neputință, singura împlinire a visului meu – mult prea frumos ca să mi se poată împlini vreodată – era să te ştiu din nou liber, măcar pentru Sigrid dacă nu pentru mine. În naivitatea mea de îndrăgostită pătimaşă am urât prudența legiuitorilor care instituiseră o perioadă legala de aşteptare în cazul unei dispariții.

Mă consolam însă cu gândul că Sigrid era lângă dumneata. O prezență iubită, o dragoste împărtăşită. Nu era oare asta cea mai mare fericire de pe pământ?

Vocea bolnavei slăbi. Trebuia lăsată să se odihnească. Facă cerul să mai trăiască o noapte! Jan era disperat, fiindcă Nita tot nu-i spusese ceea ce aştepta cu atâta nerăbdare. Aflase doar că, prin intermediul verişoarei sale Myriam, Nita, care crease un fel de re-

ţea de spionaj în jurul lui şi a Sigridei, s-ar fi putut ca într-adevăr să ştie mult mai multe lucruri despre verişoara lui decât ştia el după despărţire.

Doctorul Richard Searle îi făgădui în mod solemn ilustrului său confrate că-l va anunţa imediat dacă se va întâmpla vreo nenorocire, în cursul nopţii. Jan îşi alesese – cum de altfel era şi firesc – hotelul cel mai apropiat de clinică. Noaptea se scurse la fel ca şi celelalte. Nita Hollis n-ar mai fi trăit nici măcar un ceas dacă injecţiile încetau. Totuşi, printr-un adevărat miracol, a doua zi dimineaţă bolnava îşi regăsi luciditatea. De îndată ce-l văzu pe Jan apropriindu-se de pat, o fericire fără margini i se oglindi pe chip. Încetişor, Jan cuprinse cu degetele sale lungi, de chirurg, mâna transparentă a Nitei şi-i adresă un surâs pe care şi l-ar fi dorit înzestrat cu puteri magice. Ea murmu-

ră ceva ce nu se putu înțelege. Apoi tăcu. Pe urmă – ca şi cum şi-ar fi dat seama de extrema fragilitate a legăturii dintre ei, Nita spuse:

— Îți mulțumesc, doctore Jan, pentru lumina pe care mi-ai adus-o în umila mea viață, care n-ar fi avut niciun preț dacă n-ai fi existat dumneata. Cred, doctore, că timpul acela legal de aşteptare a fost, de fapt, mai lung pentru mine decât pentru dumneata şi pentru Sigrid. Căci nerăbdarea voastră, a amândurora, mi se transmisese şi mie. În sfârşit, a venit şi ceasul mult aşteptat... Cu greu m-am abținut să nu strig de fericire când Myriam mi-a scris că foarte curând urma să vă cununați. În sfârşit! Nunta voastră oficială! Erați tot timpul împreună! De îndată ce-ți scoteai halatul alb şi părăseai clinica, zburai spre ea! Întregul Krittelwerk vă ura fericire. Sigrid era acum în mod oficial

logodnica dumitale. Vi se rezervaseră cele mai frumoase flori. Myriam mi-a descris, în amănunt, bijuteriile, cadourile cu care erați copleşiți. Înțelegi, Jan? Fericirea unei perechi cum erați voi doi constituia pentru mine o consolare. Nu simțeam nici cea mai mică gelozie. Nu, nu simțeam... Sigur că gândurile dumitale nu se îndreptau nici măcar o secundă către cețurile din Manchester, şi totuşi ființa dumitale însoțea totul în jurul meu... Lucru ciudat e că undeva, în străfundul inimii mele, îşi făcuse loc o nelinişte. O spaimă nejustificată în legătură cu voi doi. Nu mă gândeam câtuşi de puțin la Ide, fiindcă eram sigură că ea îşi găsise, în sfârşit, pacea, liniştea definitivă, că de acolo de unde se afla nu mai reprezenta niciun pericol pentru voi. Cu cât scrisorile verişoarei mele întârziau mai mult cu atât eram mai neliniştită. Aş-

teptam, aşteptam să mi se confirme că totul decursese aşa cum ar fi fost normal să decurgă. În sfârşit: o scrisoare din Transvaal! Niciodată n-am suferit atât de cumplit în viață, sărmana mea viață legată de un bărbat şters, ridicol, cu neputință de iubit, sărmana mea viață iluminată totuşi de o dragoste înflăcărată la care dumneata n-ai răspuns niciodată. Veştile întârziaseră, pentru că verişoara mea era complet dezorientată... În lunga ei scrisoare îmi relata faptul că Sigrid părăsise în grabă hotelul unde locuia. Că mai înainte luaserăți masa împreună, că păreați atât de fericiți, încât până şi stăpâna hotelului se minuna văzând doi logodnici atât de uniți şi atât de deplin fericiți, cum erați voi. Şi iată că, pe neaşteptate, Sigrid îşi face bagajele şi pleacă. Ce se întâmplase? O tânără, frumoasă, brună, ce părea extrem de timidă, ce-

ruse să vorbească între patru ochi cu Sigrid. Misterioasa necunoscută ți-a făcut apoi şi dumitale o vizită. Ce mesageră a nefericirii va fi fost acea fată? Ce-ar fi putut să-ți dezvăluie?

Jan Yvarsen, foarte palid, nu sesizase când trecuse timpul. Amintirea orelor înfricoşătoare îl înghețase. N-avea să mai afle niciodată ce anume va fi gândit Nita Hollis despre manevrele lui Sigrid, care-o sacrificase pe Ide pentru a-şi atinge țelul. Nita nu putea şti nimic despre caietele Idei. Jan se revedea arzându-le imediat după ce le citise.

Doborât de lunga relatare care însuflețise un trecut sfâşietor, Jan fu pe punctul de a renunța să mai afle ceva. Şi aşa părea foarte puțin probabil că Nita Hollis avea să mai trăiască încă o noapte. Iată-l deci condamnat să nu mai afle niciodată secretul lui Sigrid, şi totuşi, acum era convins că secretul

trebuie să fi fost nespus de prețios pentru el. Dacă Nita Hollis nu i-l va spune, va fi obsedat de el până în ultimul ceas al vieții.

Dormi foarte puțin şi somnul îi fu chinuit de coşmaruri în care nu Sigrid era de data asta criminala, ci când Ide, când Thérèse.

Capitolul VI

A doua zi dimineață, Nita Hollis încă mai trăia, dar amândoi doctorii ştiau că în ziua aceea se va sfârşi. Era ultima: va rosti, în sfârşit, cuvintele pe care Jan le aştepta de la ea? Cu casca la urechi, închise ochii pentru a se putea concentra mai bine şi a nu pierde niciun cuvânt. Vorbeşte... Ce spune?

— Jan Yvarsen, ai lăsat-o pe Sigrid să plece, fără să fi avut cu ea o ultimă explicație. Ai iertat-o?

„Iertat? Ce vrea să spună Nita Hollis?”

Jan tresări şi deschise gura ca să pună o întrebare. Dar îşi aminti la vreme că Nita nu mai trăia decât datorită unei dorințe pe care o nutrise încă de când plecase din Krittelwerk. A-i cere să facă un efort, oricât de mic, însemna să precipite sfârşitul. Nu mai închise ochii şi încercă să ghicească vorbele rostite de buzele decolorate.

— Jan, chiar dacă Sigrid i-a dorit Idei, moartea, chiar dacă – deşi nu-mi dau seama – cum a ucis-o pe Ide, nu trebuia s-o alungi înainte de a o asculta. Dacă a săvârşit o crimă, a făcut-o din pricina dumitale, căci numai dragostea pe care ți-o purta a împins-o la asta. Jan Yvarsen, eu ştiu ce înseamnă să renunți la un bărbat ca dumneata, şi încă pe mine nu m-ai iubit niciodată, nu m-ai încurajat niciodată în niciun fel! Nu m-ai sărutat niciodată! Dar

Sigrid... Sigrid se ştia iubită...

Glasul slăbea din ce în ce. La un moment dat, Nita Hollis tăcu. Totuşi degetele continuau să se supună voinței sale; făcu un semn prin care arăta că vrea să continue.

Timp de un ceas, care i se păru cât un secol, Jan aşteptă. Inima îi era torturată de felul cum îl judecase femeia pe moarte, care totuşi îl adorase ca pe un zeu. Într-adevăr, abia acum îşi dădea seama că trebuia să fi vorbit cu Sigrid. Nu s-o ierte, ci să încerce s-o înțeleagă. Pentru prima oară omul de ştiință constata cât este de dificil să fii într-adevăr bun şi drept cum ne lăudăm adesea că suntem. Ce lovitură cumplită trebuie să fi primit Sigrid când Ide a anunțat-o că va fi din nou mamă! Cât de încântată era Ide! În extrema ei modestie, soția lui se temea că într-o bună zi el va divorța şi-şi va relua libertatea. Un copil

avea totuşi să-l țină lângă ea. Doar îl iubise cu atâta înflăcărare pe micul Nils! Gândurile lui Jan fură întrerupte de vocea slabă a Nitei Hollis:

— Puterile mă părăsesc, Jan Yvarsen! Încerc să mă grăbesc... Nu mă ține de rău – dumneata pe care te-am iubit atâta – că am ezitat, că am ocolit mult înainte de a aborda "marea problemă". Trebuia totuşi să fii pregătit ca să poți afla secretul lui Sigrid...

Jan era gata să strige. Avea, în sfârşit, să-l afle?

— După moartea Idei, Sigrid a venit la dumneata, convinsă că o vei lua de nevastă. Era atât de nefericită şi atât de frumoasă!... A venit la dumneata, plină de încredere, sigură de data asta că datoria dumitale era în deplin acord cu pasiunea ei. Şi asta, fiindcă avea un... o... Jan, mor... iartă-mă! Nu mai pot...

Infirmiera dădu fuga să-l caute pe

doctorul Searle care se afla pe aproape. Nu-şi putea asuma singură răspunderea unei astfel de agonii fără precedent în cariera ei de soră medicală. Doctorul Searle fu într-o clipă lângă pat. Puse stetoscopul pe pieptul descărnat al Nitei, îi luă pulsul apoi îi făcu semn ilustrului său confrate care, la rândul lui, se aplecase, cât era de înalt, deasupra muribundei, agățându-se în mod inconştient de brațul colegului lui Erling.

Deci, în sfârşit, moartea! Avea să-şi ispăşească opera devastatoare? Totuşi ochii femeii încă mai clipeau. Privirea Nitei se fixase asupra lui Jan şi, într-un ultim şi suprem efort, izbuti să murmure:

— Jan... Sigrid... Sigrid... a avut un copil...

Ultimele cuvinte l-au izbit pe Jan cu puterea unui glonte dar, aşa cum se în-

tâmplă adesea când surpriza e mult prea mare, chinul lui nu ajunsese încă în stadiul maxim, aşa că urmări cu înfrigurare sfârşitul femeii din faţa lui.

Câteva adieri de vânt risipiră norii de deasupra marelui oraş industrial. Lumina strălucitoare a unui soare nesperat împrăştie deasupra Manchesterului un val de bucurie. Dar tot atât de brusc pe cât apăruse, lumina dispăru şi ceaţa se întinse din nou, şi mai deasă, peste oraş. Astrul care se pregătea să apună dispăru în mai puţin de un ceas, înghiţit de întuneric, înecat în pulbere de cărbune. Capul celei care fusese odinioară încântătoarea Nita Hollis, de care se temuse Ide, pe vremuri, se odihnea acum pe perna alba.

Până în ultima clipă, trupul atât de fragil se supusese unei voinţe nemaiîntâlnite; Nita realizase tot ceea ce-şi pu-

sese în gând să facă: adică să-şi mărturisească dragostea şi să-i dezvăluie lui Jan secretul lui Sigrid. Buzele nu se mai chinuiau să respire. Nasul i se subțiase. Ochii – care nu mai vedeau lumina – rămăseseră larg deschişi. Liniştea morții o întinerise într-un mod uluitor, ca şi cum prezența celui pe care ea îl dorise cu atâta ardoare, alături de ea, în clipa din urmă, acționase asupră-i aidoma unui balsam. Surâsul care i se întipărise pe buze îi redase întregul farmec de odinioară.

Arătând că nu voia să se amestece în niciun fel între Nita Hollis şi ultimul ei vizitator, doctorul Richard Searle se retrase, lăsând locul lui Jan. Infirmiera citi în privirile şefului ei un ordin foarte clar: pentru prima oară în viața ei n-avea să-şi îndeplinească ultimele îndatoriri pe care i le impunea profesia. Aşa că se îndepărtă şi ea de lângă patul

moartei.

Degetele lui Jan închiseseră odinioară ochii de azur ai primului său băiețel, pe care-l iubise cu atâta patimă, iar mai apoi, pe cei ai Idei, prima sa soție. Acum, închise încet, cu respect, pleoapele diafane ale unor ochi care nu-şi mai întorseseră niciodată privirile pline de dragoste către alt bărbat. Tot Jan îi încrucişă mâinile rămase încă frumoase, peste pieptul în care inima încetase să mai bată. Nu scoase niciun cuvânt. Doctorul Richard Searle nici nu se aştepta la aşa ceva din partea lui. Infirmiera, fără să ştie despre ce era vorba, auzise totuşi destule fraze distincte pentru a-şi da seama că femeia cu numele de Sigrid dezlănțuise cândva o dramă, o dramă care-i apăsase greu pe toți cei ce se apropiară de ea. Soarta marelui chirurg cu o reputație nepătată, a cărui bunătate şi devotament fu-

seseră atât de admirate de toți din jur, fusese – în mod special – afectată de acea femeie. Infirmiera din Manchester n-avea să uite niciodată nemaipomenitul sfârşit al pacientei Nita Hollis.

Acum, tatăl lui Erling nu mai avea decât o singură dorință: să rămână singur, să se poată gândi în linişte. Trebuia să treacă peste dificultăți care încă nu puteau fi măsurate, pentru a lămuri pe deplin sensul ultimei revelații a Nitei Hollis şi a afla ce se întâmplase cu copilul Sigridei. Totuşi, de ce Nita întârziase atâta cu mărturisirea? Tocmai când începuse a dezvălui taina, era de-acum prea târziu pentru ca să mai poată da amănunte. Cum va izbuti să afle ce-l interesa? Singurul lucru pe care îl ştia sigur era faptul că va avea mult de suferit.

Doctorul Searle nu încercă nici să-şi invite colegul de breaslă să se odih-

nească în casa lui, nici să-l însoțească la aeroport. Nu-şi îngădui niciun fel de întrebare, dar îşi avertiză fostul coleg – pe Erling – aşa cum îl rugase acesta. Aşa că îi dădu telefon:

— Alo! Tatăl tău nu doreşte altceva decât să rămână singur ca să se poată obişnui cu taina pe care i-a dezvăluit-o Nita Hollis şi care, se pare, că l-a tulburat profund. Are reputația de a fi cel mai impasibil dintre medici, reputație care nu mi s-a părut deloc întemeiată, dacă ar fi să-l judec numai după trăsăturile complet schimbate ale chipului său. Doamna Hollis deținea, într-adevăr, o informație extrem de importantă, despre o persoană numită Sigrid. Discreția m-ar obliga să tac. Dar de fapt n-am de ce să tac, fiindcă nu ştiu mai mult de atât. Trag nădejde că după lovitura pe care a primit-o, tatăl tău nu va trece printr-o depresiune. Sistemul

folosit de el, pentru a asculta chiar şi cele mai slabe şoapte ale bolnavei, necesita totuşi maximum de atenție şi apoi – deşi nu mi-a mărturisit – tremura de frică la gândul că aceea încăpățânată îndrăgostită putea să moară fără să-i fi spus altceva decât cât de mult îl iubise odinioară. Sigur că mărturisirile sărmanei Nita îl impresionau, inima lui era plină de bunăvoința de a o asculta, dar ardea de nerăbdare să afle „acel secret” al lui Sigrid. În orice caz, bănuiesc că musafirul meu s-a îndreptat spre Suedia, deşi n-am fost la aeroport şi nu l-am văzut decolând. Dragă Erling, am avut norocul să văd cu ochii mei răbdarea fără margini de care a dat dovadă ilustrul tău tată în fața femeii care înşira vrute şi nevrute. Deşi mărturisirile Nitei îl deranjau în mod vizibil, a avut totuşi tăria să rămână imperturbabil şi să o asculte tot

timpul, cu surâsul pe buze. Numai, moartea a putut pune capăt mărturisirilor, emoționante în fond, dar pe care numai o femeie este în stare să le facă şi încă cu atâta lux de amănunte. Culmea e că doamna Hollis, tot vorbind despre dragostea ei, a amânat până în ultima clipă ceea ce-l interesa pe doctor, fiind cât pe-aci să moară fără să mai apuce să-i dezvăluie „secretul”. Totuşi, până la urmă i-a spus tatălui tău ceva care, pur şi simplu l-a uluit (şi să ştii că termenul e mult prea delicat). Dar, din câte am înțeles, „secretul” nu i-a fost dezvăluit decât pe jumătate. Cine-i va putea furniza pe viitor informațiile de care are atâta nevoie? Dacă îndrăznesc să-mi exprim părerea – în calitate de vechi coleg – să ştiți că n-aveți altceva de făcut față de doctorul Yvarsen, decât să-l lăsați în pace, să nu-l întrebați nimic, să nu vă interesați

în niciun fel de cele petrecute. Impresia mea e că are nevoie de multe zile ca să-şi vină în fire. Arătați-vă discreți şi – încă o dată – nu-i puneți nicio întrebare.

Erling vorbi atât de tare, încât receptorul vibră în urechea lui Searle:

— În privința asta, dragă Richard, poți fi mândru de noi! Nici eu, nici soția mea, nici mama n-avem de gând să punem vreo întrebare oaspetelui tău. Dacă există vreun om care n-a spus niciodată a lor săi decât ceea ce a vrut el să afle, apoi atunci să ştii că acel om e doctorul Jan Yvarsen! Nu s-a plecat niciodată decât în fața propriei sale voințe şi n-a rostit niciodată vreun cuvânt atunci când a socotit că nu trebuie să-l rostească. Din moment ce tata ți s-a părut foarte tulburat, dar sănătos, noi n-avem altceva de făcut decât să-l aşteptăm – cu surâsul pe buze – să se în-

toarcă; în principiu, să ştii, Richard, că suntem oarecum la curent cu secretul lui Sigrid. Nu vreau să-i transmit încă mamei vestea morții Nitei, fiindcă l-ar aştepta pe tata să se întoarcă imediat. Prefer să-i cruț unele ceasuri de aştep-tare zadarnică, fiindcă s-ar putea ca pe tata să-l apuce cine ştie ce fantezie şi să se mai oprească pe undeva. Îți mul-țumesc din suflet, dragă Richard, pen-tru prietenia pe care mi-ai arătat-o şi să ştii că n-am să te uit niciodată!

Erling fusese bine inspirat nespunându-i nimic mamei sale despre discuția cu doctorul Searle. Fiindcă a doua zi, Thérèse primi un telefon de la soțul ei, care acum se afla la Paris.

— Iartă-mă Thérèse, ştiu că nu ți-a plăcut niciodată neprevăzutul. Dar iată că uneori eşti obligat să-ți regăseşti sprinteneala din tinerețe şi să profiți de o deplasare importantă pentru a mai

efectua şi altele legate de ea. Nita Hollis a murit. Mă felicit că am răspuns prompt chemării sale. Ştii la fel de bine ca şi mine, dacă nu cumva chiar mai bine, câtă putere au femeile de a-şi urmări, pe parcursul vieții, un vis care n-are nici cea mai mică şansă să se realizeze, dar care nu înseamnă că nu le încântă. Nita a vorbit întruna despre amintirile ei din Krittelwerk. Eu nu m-am mai interesat niciodată despre existența ei, în schimb ea a urmărit-o, pas cu pas, pe a mea, ceea ce e destul de uimitor şi de înduioşător... Mă rog, lucrurile nu au nicio importanță şi nu țin să mai discut despre asta. Am hotărât ca – înainte de a mă întoarce acasă – să fac un circuit. Simt nevoia să-mi vizitez unii confrați din Paris şi poate chiar şi din alte oraşe. Te rog din suflet, Thérèse, nu-ți fă niciun fel de probleme şi nu te frământa. Când mă voi întoar-

ce, vom vorbi despre o mulțime de lucruri. Te rog să-l iei pe Troll şi să ieşiți zilnic la plimbare. Să nu cumva să te găsesc iar cu obrajii palizi şi cu ochii trişti: Dacă ai să verşi, fie şi o singură lacrimă, pentru faptul că soțul tău vagabondează prea mult în văzduh şi pe pământ, să ştii că te voi certa aspru! Pe curând! Transmite copiilor toată dragostea mea!

După ce Thérèse relată această convorbire telefonică – puțin cam seacă – pe care-o avusese cu soțul ei, Flavie îşi dădu seama că ea decursese de aşa manieră, încât soacra ei să nu poată plasa un cuvânt, să nu poată ridica nicio obiecție. Jan nu voia întrebări şi, cu atât mai puțin, propunerea Thérèsei de a veni după el la Paris sau în oraşele despre care pomenise, prudent, destul de vag...

— Curiozitatea feminină e mult mai

mare decât îmi închipuiam, declară Flavie. Află, mamă, că aş da nu ştiu cât să pot afla ce anume urmăreşte tata, străbătând lumea aşa, de unul singur...

La care Thérèse – pe care tandreţea nurorii sale o impresiona întotdeauna – răspunse cu o voce care se voia plină de veselie:

— Zău că mă faci să râd, Flavie, deşi crede-mă că numai de aşa ceva nu-mi arde acum. De altfel să ştii că deseori râsul e foarte aproape de lacrimi: dar vreau să ascult de recomandarea lui Jan şi să nu plâng... Am să-l aştept cu calm şi cu răbdare... În concluzie, află ca bărbatul meu n-are decât să se ducă şi în Patagonia, dacă are chef, fără să mă frământ că se oboseşte prea mult sau că are unele neplăceri, cu condiţia ca de acum încolo să nu mai aud niciodată rostindu-se numele care-mi în-

gheață sângele în vine: Sigrid!

Flavie îi răspunse cu însufleţire că cel mai important lucru este ca – fie că-i scrie, fie că vorbeşte cu Jan la telefon, sau mai târziu, după ce avea să se înapoieze acasă – nimic să nu-i dea de bănuit că cineva din familie ştie ceva.

— Nita Hollis l-a chemat lângă ea, apoi Nita a murit, asta-i tot ce ştim noi, în mod oficial, îi sugeră Flavie soacrei sale. N-ai auzit nimic la magnetofon când te aflai pe coridor şi habar n-ai că Jan a avut precauţia să şteargă banda trimisă de Nita Hollis. Când se va înapoia, nimic din comportarea noastră nu trebuie să-i dea de bănuit cât de tare ne roade curiozitatea.

Doctorul Yvarsen avea acum ocazia să facă uz de stăpânirea de sine despre care se vorbea atâta. Trecuse vreme îndelungată de când fusese gata să-l

arunce pe Sven în torent fiindcă îl surprinsese sărutându-i logodnica, de când o scuipase pe Sigrid în obraz şi rupsese logodna cu ea. Dar revelațiile făcute de Nita în ceasul morții aduseseră din nou în prim-plan sentimentele înflăcărate pe care le simțise mai târziu pentru aceeaşi Sigrid.

În rapidul care-l ducea de la Manchester la Londra, apoi în avionul care-l purta de la Londra la Paris, Jan – cu ochii închişi, pentru a se putea concentra mai bine – trecea prin intense frământări. Se simțea parcă pierdut într-o imensă singurătate, care totuşi i se părea singura de dorit. Călătorind atâta, profitase adesea – pentru a se mai destinde – de cele câteva ceasuri liniştite, ca să ațipească. De data asta nu mai era vorba de somn. Zgomotul ritmic al roților de tren, apoi fundalul armonios al cerului, sfâşiat de trecerea avioane-

lor, toate se înverşunau parcă să repete la nesfârşit, aidoma unui clopot auzit doar de el: „Sigrid... Sigrid a avut un copil...”

Nici cea mai mică tresărire nu-i făcea pe ceilalți călători să bănuiască extrema lui nervozitate: căci fiecare fibră de carne i se crispa dureros. Ajunsă la o asemenea intensitate, durerea resimțită nu mai poate fi socotită nici fizică, nici morală; ea macină întreaga ființă. Jan Yvarsen nu ascunsese niciodată că Sigrid făcea parte integrantă din ființa lui. O iubise pe Thérèse şi anii îi întăriseră şi mai mult tandrețea pe care o simțea pentru ea. Dar nimeni nu-i putuse lua niciodată ceea ce-i aparținuse lui Sigrid. Îşi spuse că de fapt ea îi hotărâse soarta, că îl obligase să se mențină la un nivel foarte ridicat, să se întreacă pe sine însuşi. Ide şi mai ales Thérèse – cele două femei care l-au iu-

bit şi mai ales cea căreia el i-a răspuns cu aceeaşi intensitate, cum a fost cazul Thérèsei – l-au susținut şi l-au ajutat mult în viață. Dar Sigrid – deşi participase puțin la eforturile sale intelectuale, deşi plină de o exigență care nu se putea compara cu acea bucurie de a se dărui fără încetare, cu acea generozitate a inimii, caracteristică Idei, sau mai apoi, Thérèsei – Sigrid fusese totuşi pentru Jan singura femeie care-l inspirase cu adevărat. Da, când strâns înlănțuiți străbăteau câmpia suedeză, ea îl pregătea de fapt pe bărbatul care urma să devină mai târziu. Obsedantul refren începu să-i sune din nou în auz: „Sigrid... Sigrid... a avut un copil...”

În sfârşit, avionul aterizează la Bourget: doctorul Yvarsen opri un taxi şi-i dădu şoferului o adresă. În taxi, îşi întocmi un plan de acțiune, cu precizia

şi cu claritatea care-l caracterizau. Înainte de orice, va încerca să caute o pistă pe care să meargă până la capăt. Îi era cu neputință să-şi reia viața normală înainte de a afla ce anume voise să-i dea de înțeles Nita. Universul lui nu va mai fi niciodată stabil, nu va mai fi el însuşi, atâta vreme cât nu va avea cheia misterului.

Prima grijă fu să-şi găsească o cameră şi să telefoneze soției sale. Apoi ieşi să se plimbe prin Parisul atât de drag. Distras de animația de pe străzi, mergea fără niciun scop. Cât farmec putea degaja marele oraş în acele ceasuri de primăvară! Manchesterul şi zilele lui posomorâte i se păreau acum foarte îndepărtate. Efectul acestei atmosfere acționă prompt asupra nervilor săi încordați şi-i redădu echilibrul sufletesc ce-i fusese atât de tare zguduit. Spiritul îi redeveni activ şi lucid. Pentru oricine l-

ar fi văzut, doctorul Yvarsen nu era – pe cheiurile Senei – decât un străin în plus, un plimbăreț care colinda anticariatele, aplecându-şi asupra tarabelor doldora de cărți silueta lui înaltă şi descoperind, cu ochiul unui om cultivat, câte un titlu rar, o gravură sau un bibelou ciudat. În realitate însă, Jan se gândea. Parcurse astfel alene, cheiurile până ce ajunse pe Pont-Neuf. În ciuda a tot şi a toate, nu izbutea să scape de indispoziția cu care venise de la Manchester. Acum nu mai era însă, vorba de acel vechi *längtan*. Optica sa în privința răspunderilor se modificase, dar dacă exista totuşi un domeniu în care firea doctorului nu se schimbase, apoi acesta era cel al hipersensibilității sale când era vorba chiar de acele răspunderi. Nu suferise ca un damnat când – înainte de a părăsi clinica din Krittelwerk – un bolnav murise în mâi-

nile sale? Nimic nu l-ar fi putut liniști, dacă n-ar fi aflat mai apoi că pacientul era condamnat dinainte și dacă n-ar fi efectuat, chiar a doua zi, aceeași operație, pe un alt bolnav, operație care de data asta, reușise pe deplin. Nu-și călcase niciodată pe conștiință. Atâta vreme cât nu va rezolva și acest caz, nu va mai fi el însuși. Cuvântul „copil", rostit de Nita Hollis, nu putea rămâne doar un simplu semn de întrebare. Voia să verifice afirmația Nitei... Dar cum? Ar fi trebuit s-o asculte pe Sigrid, atunci când sosise în Suedia, înainte ca el să se însoare cu Thérèse; nu-i oferise posibilitatea de a-i împărtăși secretul, de a-i explica pe îndelete că nu venise numai din dragoste, ci pentru a asigura viitorul acelei mici ființe nevinovate, pe care ea nu se simțea în stare s-o crească singură. Numai că nici remușcările, nici regretele față de niște lucruri atât

de îndepărtate, nu mai serveau la nimic. Jan suferea mai mult din pricina incertitudinii, decât ar fi suferit din pricina unui pericol real. Tergiversările erau slăbiciuni pe care el nu le cunoştea. Trebuia să găsească o soluție! Ca să rămână singur cu gândurile, se întorsese cu spatele la trecători. Cu coatele sprijinite de parapetul rece, de piatră, contemplă câteva minute apele cenuşii ale Senei. Înaintea sa, uriaşa catedrală Notre-Dame îi confirma faptul că, în fața conştiinței umane, singurul lucru care subzistă e cel pe care ți-l inspiră dorința de a te depăşi pe tine însuți şi de a nega orice limită a acestei dorințe; de altfel acesta fusese întotdeauna unicul fel de a acționa al lui Jan.

Capitolul VII

Doctorul Yvarsen își regăsise elanul din tinerețe. Toate celelalte lucruri puteau să mai aştepte. Secretul lui Sigrid era un fel de entitate vie, ieşită dintr-un somn letargic ce durase prea mult; pentru a dezlega acest mister, acționa cu toată puterea minții sale. Ar putea lua avionul spre Natal, în sudul continentului african.

Ştia că Sigrid – înainte de a părăsi Transvaalul – trecuse pe acolo. Sigur că nu putuse părăsi Africa de Sud înainte de a îndeplini unele formalități. Deşi trecuse o perioadă atât de lungă, doctorul putea obține aprobarea de a răsfoi unele registre; ar putea afla astfel încotro se hotărâse Sigrid să se îndrepte. Efortul – deşi cântărit îndelung – n-avea totuşi prea mari şanse de reuşită, şi apoi cât de neliniştită va fi Thérèse! Să-şi mai tulbure şi familia – soția şi copiii? Fiindcă nu le putea spune pen-

tru nimic în lume de ce plecase de acasă. Mai târziu, da, le va spune, dar nu acum! Când va fi pe deplin sigur, le va istorisi totul, în amănunt. Important deocamdată era să facă în aşa fel, încât şederea sa la Paris să pară firească alor săi: putea invoca destule motive; că voia să-şi viziteze unii confraţi, să participe la câteva conferinţe care-l interesau, să discute cu câţiva editori traducerea în franceză a unora dintre lucrările sale scrise în suedeză. Cum să motiveze însă o călătorie în Africa de Sud? Aici, imaginaţia i se împotmolea. Poate că exista totuşi un alt punct de plecare: odinioară, avusese o foarte scurtă întrevedere cu notarul lui Sigrid; acum, biroul de notariat fusese luat în primire de fiul acestuia. Dar în astfel de oficine, dosarele – oricât ar fi de vechi – sunt păstrate cu mare grijă. Cine ştie dacă nu va da peste vreo urmă la notariat?

Aşa că Jan luă imediat legătură prin telefon cu titularul vechiului birou de notariat din Stockholm. Noul notar nutrea o profundă admirație față de doctorul Yvarsen. De altfel, şi el ca şi mulți alții, îi era îndatorat pentru vindecarea unui membru din familia sa. Noul notar era isteț şi prompt. Întrebarea lui Jan fu foarte clară: Sigrid Lindval îl instituise legatar universal. El refuzase averea, care fusese mai apoi atribuită familiei Verneuil, a cărei fată, Flavie, îi devenise noră.

— Şi astfel – remarcă notarul cu amabilitate – dorința domnişoarei Lindval s-a realizat măcar în parte.

Glasul lui Jan dovedea cât de importantă era pentru el întrebarea pe care se pregătea s-o pună:

— După reglementarea acestei afaceri, biroul de notariat n-a mai fost solicitat de nimeni? Nicio persoană n-a mai avut

vreo pretenție în legătură cu moştenirea? Nimeni nu şi-a exprimat nici cea mai mică mirare sau curiozitate?

Jan trebui să aştepte câteva momente. Notarul ceruse să i se aducă dosarul domnişoarei Sigrid Lindval. Primul secretar al notarului era un om în vârstă şi avea o memorie proverbială. În plus, la fel ca şi tatăl actualului notar, se extaziase în fața frumuseții şi grației clientei lor, iar mai apoi fusese zguduit, când auzise că se sinucisese la puțină vreme după ce trecuse pe la notariatul lor.

— În primii zece ani după moartea domnişoarei Lindval n-a intervenit nimeni. Având în vedere personalitatea testatoarei, secretarii se străduiseră să pună totul la punct, cu multă minuție. Ne-am bucurat mai mult când am descoperit că beneficiase de moştenire o familie atât de integră ca familia

Verneuil.

— Bun, şi pe urmă? întrebă nerăbdător doctorul. Ce s-a mai petrecut?

— Nu mare lucru, domnule doctor. Ni se întâmplă destul de des să ni se pună întrebări după dispariția unui bărbat sau a unei femei. În cazul care vă interesează, m-a vizitat un străin care a întrebat dacă n-am primit de la dumneavoastră unele indicații în legătură cu moştenirea. A rostit o frază pe care noi am consemnat-o în dosar: „Nimic? Sunteți siguri? Pare de necrezut!” Aflând că dumneavoastră n-ați acceptat moştenirea, omul a declarat că din moment ce ați considerat onorabil să procedați astfel, totul se sfârşise pentru... Apoi ne-a rugat să nu vorbim nimănui despre vizita pe care ne-o făcuse. După care, straniul vizitator a plecat foarte repede, aproape fără să ne mai salute, în orice caz fără să explice

în niciun fel ciudata lui comportare.

— De unde venea? N-avea nimic specific după care să vă puteți da seama cine putea fi? Cam ce vârstă avea? Din ce clasă socială făcea parte?

— Părea un bărbat destul de în vârstă...

Jan oftă uşurat. Nu era deci cu putință ca acel bărbat să fi fost tatăl copilului Sigridei.

Notarul continuă:

— Înalt, avea unele gesturi bruşte, aş spune chiar brutale. Foarte brun sau poate bronzat de aer şi soare. Nişte ochi care probabil că deveneau adesea duri şi neiertători. Un bărbat care se mânia uşor, dar care dădea totuşi dovadă de multă stăpânire de sine. Trebuie să fi fost un personaj obişnuit să comande, dar noi nu ne-am putut da seama nici cum, nici unde îşi putea exercita calitatea asta.

Jan spuse la nimereală:

— Deci un om obişnuit cu primejdiile... Poate un aviator?

— Am eliminat asemenea presupunere, din pricina unui amănunt... Era în mod sigur un om cultivat. Poate un muzician, un pictor sau un sculptor.

— Eventual ziarist?

— Puțin probabil. N-a insistat, n-a cerut amănunte, n-a folosit niciun element mai pitoresc... Nu, nu era ziarist. Voia doar o informație clară şi precisă, privind fie interesele sale, fie ale unei alte ființe care-l interesa foarte tare.

— Să fi fost vreun vechi ofițer englez în retragere?

— Tot ce se poate. Şi noi ne-am gândit la o atare ipoteză ca la cea mai plauzibilă dintre toate. Dar ofițer nu în armata de uscat, ci mai curând la marină. Regret din suflet că nu vă pot da mai multe amănunte, domnule doctor.

Discuția cu biroul de notariat, deşi nu i-a furnizat informații de prea mare interes, l-a emoționat totuşi profund pe Jan. De ce insul acela aşteptase zece ani ca să-şi facă apariția? Ce voise să spună prin fraza tenebroasă şi ciudată: că, dat fiind refuzul moştenirii, totul se isprăvise pentru... Pentru cine? Şi de ce? „Ah, dacă aş putea discuta toate lucrurile astea cu Thérèse, cu Flavie şi cu Erling!” Flavie! Asta este! Flavie avea un frate la Paris: Erik Verneuil. Pe el trebuia să-l vadă! Fiindcă numai el îl va ajuta să sfâşie perdeaua de întuneric care-l înconjura. Cum nu se gândise mai demult la treaba asta? Părinții lui Erik Verneuil o cunoscuseră bine pe Sigrid. Jan fu cuprins brusc de nerăbdare. Blestemă în gând forfota insuportabilă a Parisului ce obliga taxiul în care se urcase să meargă ca melcul.

În vremea asta, în Suedia, Erling şi Flavie făceau risipă de cuvinte încurajatoare pentru a o linişti pe Thérèse, deşi ei înşişi erau destul de neliniştiți. Ce anume îl va fi răscolit şi îl va fi emoționat atât de tare pe Jan ca să se comporte în totală contradicție cu obiceiurile sale? Flavie avusese ideea de a-şi alerta fratele, aşa că acesta – avizat – aştepta, din ceas în ceas, vizita lui Jan. Erik era puțin încordat: va izbuti oare să-i ascundă doctorului faptul că – prevenit de Flavie – îi aştepta vizita?

După ce Jan sună, o menajeră în vârstă îl introduse în odaia lui Erik care, bineînțeles, simulă o uimire fără margini. Uriaşul brun, care nu mințise şi nu-şi ascunsese niciodată sentimentele, simulă destul de prost surpriza, ca un actoraş de mâna a şaptea. Noroc că Jan era atât de preocupat de problema care-l frământa, încât nu numai că nu

observă nimic, dar chiar dacă fratele mai mare al Flaviei ar fi fost şi mai neîndemânatic decât fusese, Jan tot nu şi-ar fi dat seama.

Din clipa în care ascultase vorbele înregistrate pe bandă ale Nitei Hollis, din clipa în care ea rostise pateticele cuvinte „secretul lui Sigrid”, apoi „Sigrid a avut un copil”, era pentru prima oară când Jan se simțea, în sfârşit, destins şi calm. Din fericire, Erik Verneuil nu era vorbăreț, ci dimpotrivă, un bărbat cu o fire foarte închisă. După ce se salutară, Erik oferi oaspetelui său un pahar cu whisky şi țigări, apoi îl rugă să se odihnească puțin, cât va da el unele porunci bătrânei sale menajere. Aşa că după ce lăsă aprinsă doar o veioză, se eclipsă. Jan, mai curând întins confortabil decât aşezat pe un imens fotoliu-club, de piele, avu răgazul să se destindă, căci stăpânul casei întârzie o

bună bucată de vreme.

Jan nici nu-şi dădu seama; se simțise atât de bine în timpul odihnei într-o ambianță plăcută, încât surâse înduioşat când, în sfârşit, Erik îşi făcu apariția, încărcat cu un platou cu sandvişuri cu unt şi dulceață şi cu ceainicul plin.

— Cât eşti de drăguț, Erik. Se vede cât de colo că eşti frate cu Flavie a noastră! Nu-i aşa că m-ai lăsat în mod premeditat să mă bucur de această scurtă odihnă de care aveam într-adevăr atâta nevoie? Te rog mult să nu cumva să-i scrii surorii dumitale că m-ai văzut sosind într-o stare atât de lamentabilă. Dacă pasagera osteneală a socrului ei – care până acum se bucura de reputația de a nu fi niciodată obosit – ar ajunge la urechile soției mele, aceasta s-ar urca în primul avion cu viteză supersonică, ca să-şi ofere, cât mai repede cu putință, talentele ei de

infirmieră cu diplomă! Pentru a pregăti terenul, fără să-mi pui obişnuitele întrebări, îți spun, din capul locului, că toți sunt bine sănătoşi. Adaug însă că, în ce mă priveşte, mă comport foarte urât, fiindcă mi-am lăsat familia pe planul al doilea şi nu mă mai interesez nici măcar de medicină. Se pare că mi-am schimbat profesia! Ai în fața dumitale un detectiv amator sau cel puțin, un om care ar vrea să cunoască dintr-odată toate dedesubturile acestei delicate profesii.

Erik se arătă cu atât mai atent, cu cât Jan nu-şi putea închipui că tăcerea interlocutorului său ar fi lipsită de interes față de cele ce-i spunea el. Privirea şi atitudinea brunetului uriaş erau cât se poate de binevoitoare.

— Am aflat din gura unei muribunde că n-am ştiut niciodată nimic despre un fapt de o importanță capitală pentru

mine. Se pare că verişoara mea Sigrid ar fi avut un secret şi am toate motivele să cred – după eforturile pe care le-am făcut de a mă întoarce cu atâția ani înapoi – că ea ar fi dorit cu ardoare să aflu acest secret. Cu toate eforturile, extrem de dureroase, pe care le-am făcut pentru a răscoli în ceața deasă ce s-a lăsat între Sigrid şi mine, începând din ziua când a părăsit Krittelwerkul, continui să mă zbat în întunericul cel mai deplin. Doar notarul din Stockholm mi-a spus, la telefon, că cineva ar fi încercat un oarecare demers, care putea fi de maximă importanță. Un bărbat a venit la notariat şi a întrebat cum am reacționat față de moştenirea pe care mi-o lăsase Sigrid. Când a auzit că am refuzat moştenirea, a rămas foarte dezamăgit. Era vorba de un străin mai în vârstă, poate ofițer în retragere din vreo armată de uscat, deşi nota-

rul presupunea că mai curând ar fi fost vorba de un marinar.

Doctorul Yvarsen avea în fața lui exact interlocutorul care-i trebuia: tăcut şi totuşi atent, Erik strângea între dinți capătul pipei din spumă de mare, pe care se părea că n-avea de gând s-o aprindă.

— Am făcut tot felul de presupuneri, pe care un om cu mintea întreagă nu le-ar face niciodată. Eram cumplit de descurajat, când brusc m-am gândit la dumneata ca la singura persoană în stare să-mi dea, totuşi, unele informații prețioase. Am să te rog să păstrezi pentru dumneata tot ce vom discuta. Soția mea s-ar nelinişti inutil aflând demersurile mele în legătură cu acest „secret". Amintirea lui Sigrid a devenit pentru ea un fel de obsesie. Dacă voi ajunge la vreun rezultat, îi voi istorisi totul, de la început până la sfârşit. Alt-

fel îmi făgăduieşti să nu sufli o vorbă nimănui?

— Da!

— Îți mulțumesc! Deci pot continua.... Muribunda despre care ți-am vorbit a rostit cuvintele: „Sigrid a avut un copil”. Imediat – oricât de absurd ți s-ar părea acest lucru, Erik – mi-am simțit sufletul sfâşiat de o serie de amintiri legate de verişoara mea, de înflăcărata mea pasiune pentru ea, şi mai ales de faptul că Sigrid ar mai fi putut iubi un alt bărbat în afară de mine... Să ştii că am îndurat foarte greu toate mărturisirile pe care mi le-a făcut Nita Hollis, femeia aflată pe moarte. Şi continui să le îndur tot atât de greu şi acum. N-aş fi venit să te deranjez, dacă nu s-ar fi întâmplat acest lucru. Nu mi-a plăcut niciodată să risc a deveni ridicol. Până azi, mi-am închis, cu înverşunare, în inima mea toate sentimentele care m-

au tulburat. Dacă alții – şi mă gândesc în primul rând la soția mea – s-au neliniştit din pricina mea, au făcut-o pentru că m-au iubit profund. Şi mai e vorba de ceva: mi-am revizuit, foarte lucid, atitudinile pe care le-am adoptat în decursul vieții mele şi am ajuns la nişte concluzii foarte grave. Am meditat întotdeauna, îndelung, în toate problemele legate de profesia şi de răspunderile mele medicale. Dar, în ce priveşte viața mea particulară, am acționat cu totul altfel. Am socotit mult prea des – fără să cercetez mai profund – că totul mi se cuvine. Şi iată că acum am descoperit, dintr-odată, că acționând astfel, mi-am pus pe umeri, fără să ştiu, unele răspunderi deosebit de grele. Am acceptat, am refuzat, am respins adesea o mulțime de lucruri, fără să-mi pese ce reacții puteau declanşa în sufletul celor din jurul meu; aşa, de pildă,

n-am vrut s-o ascult pe Sigrid, ultima oară când am văzut-o, înaintea morții sale. Acum ştiu sigur că nu-mi voi mai regăsi echilibrul moral care îmi este absolut indispensabil pentru a putea trăi, câtă vreme nu voi şti dacă Sigrid a avut sau nu un copil. Vreau ca înainte de a mă întoarce acasă, să ştiu ce a lăsat Sigrid în urma ei!

Jan Yvarsen era atât de preocupat de subiect, încât nu observă uimirea ce se zugrăvise pe chipul lui Erik.

— Nădăjduiesc, Erik, că ai să faci un efort de memorie şi ai să-mi răspunzi la unele întrebări. Părinții dumitale s-au gândit vreodată că Sigrid ar putea avea un copil? Ştiu că după ce a fugit din Transvaal, şi până la sinuciderea ei, a stat o bucată de vreme în Canada. Poate că o fi dat ceva de înțeles părinților dumitale. Te rog din suflet să-mi spui dacă ei au aflat sau poate au notat ceva

deosebit în legătură cu acest lucru.

Erik se ridicase şi începuse a se plimba încoace şi încolo prin odaia vastă. Se simțea jenat şi nu prea ştia cum să înceapă discuția, Jan adăugă nervos:

— Mă înşel cumva? Sigrid n-a locuit o bucată de vreme la părinții dumitale?

— Nu, nu domnule doctor, nu vă înşelați. Părinții mei au primit-o pe verişoara lor, cu multă bucurie. Chiar pot să vă precizez că ea a rămas în amintirile mele de copilandru ca un tel de apariție feerică. N-am mai văzut niciodată, în viața mea, o femeie care să mi se pară tot atât de frumoasă ca ea! Poate doar Flavie, dar asta numai când îşi dă silința să arate bine! Sigrid a fost pentru mine şi pentru Norbert întocmai ca raza de lumină a unui far ce ne-a dezvăluit un univers feminin plin de frumusețe şi de farmec. Băiețandri fiind – crescuți în pustietatea pădurilor şi a

câmpiilor înzăpezite – cu un tată şi o mamă îmbrăcați întotdeauna curat, dar fără nicio preocupare pentru frumos, sigur că Sigrid ne luase ochii cu rochiile ei. În plus, era o femeie care – rar, e adevărat – ştia să râdă, un râs fără asemănare, care răsună şi acum în mine ori de câte ori mă simt năpădit de vreo bucurie fără margini.

O undă de tristețe întunecă obrazul lui Jan. Ca să-şi ascundă emoția, îl întrerupse pe Erik pe un ton aproape sec:

— Nu te-ai gândit niciodată că ar fi putut mărturisi cuiva acel... secret? Poate mamei dumitale...

Erik îşi frecă uşor bărbia cu mâna stângă, în vreme ce cu dreapta îşi ținea pipa ca pe un obiect de artă demn de admirat. În sfârşit, după ce-şi răscoli îndelung memoria, rosti:

— Nu, nu-mi aduc aminte să se fi discutat vreodată în casa noastră, ceva le-

gat de vreun... secret. În niciun caz, nu în acea epocă! Mama, care nu plângea uşor, avea ochii plini de lacrimi – văd şi acum scena – când a îmbrăţişat-o pe Sigrid ca şi cum ar fi fost fata ei, în clipa plecării. Parcă aud şi acum vocea mamei zicându-i: „Domnul să te aibă în pază, Sigrid! Şi nu uita că vei fi întotdeauna binevenită sub acoperişul casei noastre”. Îmi mai aduc aminte şi de un alt lucru care mi-a aţâţat grozav curiozitatea: tata a spus că era păcat că Sigrid nu avea destulă încredere în noi, fiindcă datorită frumuseţii sale era expusă la tot felul de primejdii şi că ar fi avut nevoie, mare nevoie, de unele sfaturi şi mai ales de protecţie.

Fraza căzu peste inima lui Jan aidoma unui vas cu plumb topit: „Sigrid avusese nevoie, mare nevoie, de sfaturi, de protecţie şi el îi întorsese spatele!” Jan avu intuiţia, apoi certitudinea că

Erik Verneuil îi răspunsese cu multă sinceritate, dar şi cu multă abilitate, ascunzându-i tocmai ce era mai important. Ce anume ținea să-i ascundă fratele Flaviei? Aşa că atacă frontal:

— Erik! Dumneata îmi ascunzi ceva! Îmi spui că, în acea epocă, părinții dumitale n-au discutat despre niciun „secret”. Dar mai târziu, dragă Erik, când ai mai crescut, nu se poate să nu fi tras cu urechea şi să nu fi prins unele crâmpeie din discuțiile celor mari. Părinții dumitale în mod cert au mai vorbit despre Sigrid, după ce au primit înştiințarea notarului, te conjur, spune-mi ce anume au presupus!

Erik era mai circumspect şi mai reticent ca niciodată.

— Ei bine, domnule doctor, aflați că mă simt cumplit de stingherit față de dumneavoastră...

— De ce, Erik? Ştiu că părinții dumi-

tale, au refuzat moştenirea ce li se cuvenea şi că n-au fost de acord s-o accepte decât în beneficiul copiilor lor. Bun! De ce-au refuzat-o? Au avut un motiv special? Un motiv plauzibil?

Erik mai făcu doi, trei paşi prin odaia spațioasă, apoi se opri în fața fotoliului larg unde Jan continua să-şi odihnească trupul obosit. În glasul fratelui mai mare al Flaviei Verneuil se putea desluşi şovăiala:

— Părinții mei se temeau ca faimosul „secret", care vă tulbură atât de târziu, dragă domnule doctor, să nu fie într-adevăr o realitate. Voiau să fie siguri că Sigrid nu lăsase în urmă un copil care – din punct de vedere legal – ar fi avut dreptul la moştenirea ce ne revenise nouă şi care poate că l-ar fi nedreptățit pe urmaşul direct al testatoarei. La nevoie, ar fi venit imediat în ajutorul copilului şi şi-ar fi asumat sarcina

creşterii şi educării sale.

— Şi atunci? întrebă Jan cu greutate. Atunci? Cum au ajuns la certitudinea, hai să-i spunem, negativă?

— Au scris, au cerut de peste tot, informații, s-au străduit să ghicească unde anume şi-ar fi putut ascunde Sigrid copilul, dacă nu voia ca cei care-o cunoşteau să afle de existența pruncului.

Când Jan începu să pună din nou întrebări, vocea îi era ciudat de răguşită. Fiecare frază devenise un chin.

— Spune-mi Erik, ştii cumva ce anume i-a determinat pe părinții dumitale să procedeze astfel?

— Da, ştiu, fiindcă ne-au lăsat o notiță semnată de amândoi, pe care urma s-o citim la majorat. Dacă până în acel moment nu-şi făcea apariția niciun copil al lui Sigrid, însemna sau că acel copil nu existase niciodată, sau că tatăl

său îşi asumase singur sarcina creşterii şi educării sale. Alarma care-l chinuise pe Jan înainte de a-l vizita pe Erik, începu să răsune din nou, de astă dată îngânând alte cuvinte: „Tatăl copilului lui Sigrid... Tatăl copilului lui Sigrid... Tatăl...”

Jan rămase nemişcat şi mut. Erik Verneuil reluă, ca şi cum nu şi-ar mai fi putut ține în frâu sentimentele ce-i asaltau:

— Părinții mei înclinau foarte mult către această ultimă posibilitate, pe care o socoteau cea mai verosimilă. Tata – dornic să restabilească adevărul, din respect față de memoria celei care-şi pusese capăt vieții, indiferent de motivele ce o despărțiseră de dumneavoastră – ținea să-şi asume el sarcina de a avea grijă de copil, poate în mod direct, anonim, dar în orice caz, deplin. Părinții mei – şi mai ales mama – insistau în

notița pe care am citit-o la majorat să nu ne amestecăm în niciun fel într-o chestiune atât de delicată. Poate că tatăl acelui copil îl ajuta fără ştirea familiei sale. Amestecându-ne într-o astfel de treabă, riscam să-i răsturnăm planurile.

Jan Yvarsen păli, apoi rosti cu mare greutate:

— ...Fără ştirea familiei sale? Deci părinți dumitale, Erik, presupuneau cam cine ar putea fi acel bărbat...

Erik îl privi pe Jan cu o uşoară ironie în care se amesteca şi un pronunțat sentiment de reprobare.

— Am foarte mult respect față de dumneavoastră, domnule doctor, aşa că vă dau cuvântul meu de onoare că nu voi repeta niciodată nimănui, ceea ce discutăm noi acum. Dar atitudinea dumneavoastră mi se pare ciudată. Nu trebuia să veniți aici dacă nu aveți în-

credere în mine!

O bănuială cumplită trecu aidoma unui fulger prin mintea lui Jan. Cu o voce de nerecunoscut – atât îi era de mare emoția – întrebă:

— Cine – după părinții dumitale – putea fi acest tată?

— Cine a iubit-o pe Sigrid?

Vocea, deşi reținută, totuşi foarte clară a lui Erik, răsună ca sunetul trâmbițelor Judecății-de-Apoi în urechile şi mai ales în sufletul lui Jan, incapabil să se mai ridice de pe fotoliu.

— Nimeni şi mai ales dumneavoastră, domnule doctor, n-a crezut vreodată că Sigrid ar fi putut iubi mai mulți bărbați. N-a iubit decât unul singur şi acela a-ți fost dumneavoastră!

Din trei paşi, Erik ajunse în fața barului, turnă puțin whisky într-un pahar şi i-l întinse lui Jan. Dar cum acesta leşinase, Erik se văzu nevoit să-i

deschidă gura şi să-i toarne uşurel, alcoolul, între buzele albe. Odinioară Jan, plânsese, plânsese cu hohote la moartea micului Nils, plânsese, cu capul sprijinit de patul în care îşi dăduse sufletul nefericita Ide. Dar, datorită unei excepționale stăpâniri de sine, îşi venise repede în fire. Acum însă, depăşise limita suferinței. Glasul lui Erik Verneuil rostise un adevăr care ar fi trebuit să-i sară în ochi, dar pe care nu izbutise să-l descopere singur. El era legat de o perioadă din viața sa care fusese cea mai încântătoare, cea mai minunată, dar care-i fusese smulsă cu atât mai inexorabil, cu cât ştia că-i fusese interzisă pentru totdeauna. După acea dramă, se străduise din răsputeri să uite săptămânile şi lunile de excepțională fericire, să le îngroape într-un mormânt mai adânc şi mai întunecat decât orice mormânt săpat vreodată de

mâna omului. Fără această atroce disciplină pe care şi-o impusese, doctorul Jan Yvarsen, de îndată ce-o pierduse pe Sigrid, n-ar mai fi putut să trăiască.

Capitolul VIII

Erik Verneuil avea unele calități deosebite. Nimeni nu era mai îndemânatic şi mai tăcut, nimeni nu se pricepea atât de bine ca el să vină în ajutorul unei ființe lovită atât fizic, cât mai ales moral. Fără să arate o solicitudine prea vădită, care poate că l-ar fi jignit pe Jan Yvarsen, Erik consideră, ca un lucru absolut normal, că doctorul trebuia să rămână cel puțin douăzeci şi patru de ore la el. Aşa că spuse:

— Din moment ce vreți să verificați în profunzime unele ipoteze, vă mărturisesc – fără falsă modestie – că mă bucur, în Canada, de faima unui vânător

fără pereche. Chiar dacă nu dispun, în cazul de față, de acele întinderi înzăpezite care să-mi indice urma paşilor, pot – dacă-mi veți îngădui – să vă ajut. Pe de altă parte, chiar dacă nu mi-aş permite să prescriu un tratament unuia dintre cei mai de seamă medici din lume, cel mai elementar bun simț v-ar recomanda o odihnă serioasă, în care mai ales să nu vorbiți şi să nu vă gândiți la nimic. Menajera ne va pregăti o masă uşoară. Ne vom culca devreme, căci – conform proverbului – la urma urmei, „mai e şi mâine o zi”...

Oricât de energic ar fi fost Jan Yvarsen, de data asta se simțea, într-adevăr, la capătul puterilor. Când se trezi şi-şi veni pe deplin în fire, a doua zi dimineață, era destul de târziu. Între timp, Erik trecuse pe la hotelul unde-şi reținuse Jan, în ajun, o camera; totul era în regulă, iar valiza se afla la locul

ei. Telefonul sună, dar atât de slab, încât musafirul lui Erik nu-l auzi şi-şi continuă, liniştit, somnul. Era Flavie care suna din Suedia.

— Doamna Yvarsen să fie liniştită, spuse Erik. Soțul ei va fi pur şi simplu, răsfățat. De altfel, se simte foarte bine. O va anunța din vreme când se va întoarce acasă...

Flavie – cel puțin aşa afirmaseră întotdeauna fraţii ei – nu aşteptase niciodată „ca întregul Nord să se dezgheţe pentru a-i face să înţeleagă ce anume dorea ea de la ei"; printr-un cuvânt, şi acela rostit doar pe jumătate, îi dezvălui lui Erik că era fericită să ştie că socrul ei se afla la el şi că în felul acesta Thérèse şi Erling vor fi liniştiţi.

După ce doctorul se trezi, Erik îi istorisi vesel că se rugase de întreaga familie Yvarsen, să nu vină toţi deodată sau pe rând, la Paris. Fiindcă el, Erik, îşi

asumase sarcina de a o face pe secretarul, asistentul şi comisionarul, numai ca să-i fie pe plac oaspetelui său, ba o va face chiar şi pe...

— ... Chiar şi pe detectivul.

— Bineînțeles, domnule doctor, eu voi fi Watson, iar dumneavoastră Sherlock Holmes.

Acestea au fost singurele cuvinte prin care – în acea dimineață – cei doi bărbați au încercat să mai înveselească puțin atmosfera. Jan Yvarsen era frământat de veştile pe care le aflase. Erik încercă să-i insufle calmul necesar, afirmând că întoarcerile în trecut n-au dat niciodată rezultate, după cum ai săvârşi o greşeală încercând să-ți imaginezi viitorul.

— Ai dreptate, Erik. Ce soartă strălucită părea c-o aşteaptă pe Sigrid!... Şi totuşi dragostea noastră nu s-a împlinit, iar destinul ei a fost tragic. Chiar

mă şi întreb dacă nu cumva acțiunile noastre pământeşti sunt, hai să zic, supervizate, de ceva care ne depăşeşte, care nu mai depinde de voința noastră. Ide mi-a fost adusă acasă, vindecată de îndelungata ei amnezie şi, cu timpul, poate că deznădejdea mea de a o fi pierdut pe Sigrid s-ar mai fi potolit, ocupat fiind să-mi îngrijesc soția. Aveam impresia că – înconjurând-o pe Ide de atenții, consacrându-i tot timpul meu liber – răscumpăr o parte din vina lui Sigrid şi acest gând îmi insufla putere.

— Dragă domnule doctor, poate că într-adevăr strădaniile noastre pot răscumpăra rătăcirile altora; în plus, pot duce la unele răsturnări de situații, neaşteptate şi fericite: gândiți-vă câți bărbați, femei şi copii ați smuls din ghearele suferinței, gândiți-vă la devotamentul dumneavoastră: recunoştința lor ar

trebui să vă facă nespus de fericit!

— Da, sigur, ai dreptate! Dar, pe de altă parte, să ştii că am avut de îndurat şi multe nenorociri. Gândeşte-te, Erik, numai la durerea unui părinte care-şi pierde copilul şi, mai ales, primul lui copil! La durerea unui soț care-şi pierde nevasta, o ființă atât de blândă şi de îngăduitoare, cum a fost Ide! La dezastrul căsniciei fetei mele! Şi la greşelile pe care eram să le săvârşesc eu însumi, în ciuda vârstei şi a pretinsei mele înțelepciuni. La casa pe care ne-am construit-o, cu atâta drag, şi care a ars până la temelii. La...

— Nu vreți să mă ascultați şi pe mine, domnule doctor? În loc să vă gândiți la toate nenorocirile pe care le-ați îndurat, haideți să revenim la prezent.

— Să nu crezi, Erik, că vorbesc ca să mă aflu în treabă! Dacă fac tristul bilanț al trecutului, îl fac numai ca să-ți

mărturisesc că cele aflate de la dumneata, în legătură cu Sigrid, mă afectează mai puternic decât toate nenorocirile prin care am trecut, adunate la un loc! Asta e cea mai crâncenă pedeapsă pe care mi-a pregătit-o soarta! Fiindcă îi voi putea ierta pe alții, dar nu mă voi putea ierta niciodată pe mine însumi! Am crezut că Ide nu se va mai întoarce niciodată! Mai ales după ce-am căutat-o atâta! Atunci am socotit că trebuia să repar greşeala din tinerețe, intransigența tânărului fără minte, şi să mă împac cu logodnica mea pe care continuasem s-o iubesc cu disperare. Înainte însă de căsătoria care părea atât de apropiată, m-am comportat față de ea ca şi cum... ca şi cum mi-ar fi fost soție. Şi – culmea inconştienței – nu m-am gândit niciodată la unele urmări posibile.

Glasul lui Jan abia se mai auzea,

când încheie spunând:

— Dacă îndrăznesc, în sfârşit, să vorbesc astăzi, ca un bărbat conştient de actele sale, trebuie să-ți mărturisesc că de fapt eu sunt vinovat de crima lui Sigrid față de Ide. Eu sunt cel care, până la urmă, a aruncat-o în torent...

— Gata, domnule doctor...

— Da, Erik. Uimirea şi durerea m-au făcut să-mi plec umerii; simt cum puterile mă părăsesc tot mai mult. De la o vreme, mă redresez din ce în ce mai greu. Cred că-ți dai seama – în aceste condiții – cât îți sunt de recunoscător pentru tot ceea ce faci pentru mine.

Jan se strădui să surâdă, făcând un mare efort pentru a-şi veni cât de cât, în fire.

— Mă tem că nu voi fi un Sherlock Holmes prea strălucit, dragul meu Watson. În sfârşit... dacă înțeleg bine, regula jocului comportă un plan de

atac...

— Exact! Deci, primo: ce ştim până acum? Că Sigrid a avut un copil. Ce urmărim? Să-l regăsim cu orice preț fie că e băiat, fie că e fată!

— Dacă e vorba de o fată, situația se complică, fiindcă presupunând că s-a măritat, asta înseamnă că şi-a schimbat numele.

— În mod sigur! Şi s-ar putea să se fi măritat de mult! Admițând că Sigrid i-a dat numele ei, de Lindval, n-o mai putem găsi, din moment ce acum poartă numele bărbatului ei. În orice caz, avem totuşi un element major pe care ne putem sprijini.

— Care?

— Bănuiesc că puteți, făcând o mică socoteală, să presupuneți cam când s-a născut...

Jan nu făcea parte dintre oamenii care roşesc pentru orice fleac, dar acum –

în ciuda vârstei – roşi ca un şcolar, fiindcă suferea cumplit ori de câte ori venea vorba despre greşeala pe care o făptuise. De câte ori nu-i sfătuise pe cei tineri să fie prudenți, să aibă răbdare, oricât le-ar fi de greu să aştepte! De câte ori nu făcuse uz de toată diplomația lui, pentru a cruța altora nişte suferințe la care el nu se gândise niciodată atât cât ar fi trebuit! Fiecare existență îşi are şi aşa necazurile şi durerile ei, de aceea omul trebuie să fie prudent şi să le evite, măcar pe cele pe care le poate evita. Avu impresia – dureroasă pentru un bărbat ca el – că se purtase ca un primitiv. Ce-ar gândi oare toți cei care, în decursul timpului, veniseră să-i ceară sfatul şi care-l ascultaseră pentru că îl socoteau o pildă de moralitate? Erik aproape ghici gândurile ce-l frământau pe doctor. Aşa că spuse – cu o gentilețe care merse drept la inima,

adânc mâhnită, a doctorului:

— Dacă aş fi avut cinstea să fiu băiatul dumneavoastră, domnule doctor, m-aş fi simțit deosebit de mândru, constatând că tatăl meu e la înălțime în orice situație, chiar dacă e vorba de ceva ce i-ar putea răni orgoliul. Doctorul Yvarsen e un bărbat superior oricărui erou convențional pe care l-ar putea crea vreun scriitor oarecare ca să impresioneze inimile prea tandre şi spiritele prea simple. Nu mă pot abține să nu repet, dragă domnule doctor, cât mă simt de emoționat de voința de care dați dovadă în încercarea de a regăsi o ființă care – odată curiozitatea satisfăcută – nu vă va aduce decât necazuri, atât dumneavoastră cât şi familiei.

Erik spusese, toate acestea, pe nerăsuflate, pentru ca Jan să nu se simtă stânjenit de sumarul examen psihologic pe care tocmai îl efectuase. Apoi, fă-

ră să-i lase timp să răspundă, adăugă:

— Staţi puţin, domnule doctor! Notarul dumneavoastră a dat o indicaţie care ne-ar putea fi de folos. N-are niciun rost să ne urcăm în avion, să ne ducem în Transvaal şi să pornim din locul de unde a pornit Sigrid, odinioară. Nu! Ea i-a povestit mamei că – după ce a fugit din Transvaal, fără să-şi dea prea bine seama ce face, atât era de disperată că trebuia să vă părăsească – s-a gândit să se refugieze la Paris. „În acest oraş – spusese Sigrid – oamenii vor fi mai milostivi şi mai îngăduitori cu o străină atât de lovită. Parisul a ştiut întotdeauna să întindă mâna celor aflaţi la nevoie, să-i ajute şi să le surâdă fără să le pună întrebări indiscrete.” Alegerea era bună. Străinii au întotdeauna tendinţa să-i trateze pe parizieni drept uşuratici. Nişte inimi ce se înduioşează repede, care bănuiesc adevărul fără a încerca

să intre în amănunte, iată ce am observat eu privitor la locuitorii acestui oraş, în ceasurile mele de maximă tristeţe... Dar, continuă Erik, Sigrid va fi rămas la Paris? Şi dacă a rămas, unde a rămas, unde a locuit? Parisul e atât de mare şi se perindă prin el atâta lume!... Portăreasa imobilului în care a locuit ne-ar fi fost de cel mai mare folos.

— Sau personalul hotelului unde va fi tras.

— Dacă pruncul s-a născut la Paris, poate că Sigrid a stat într-un spital sau într-o clinică!

— Date fiind gusturile ei, sunt sigur că şi-a ales o casă luxoasă, dar din astea sunt cu miile la Paris.

— Staţi puţin, nu trebuie să ne simţim descurajaţi chiar de la primele dificultăţi. Fiindcă nu mi se par chiar de netrecut. Având în vedere că era vorba de o străină, deci constrânsă să se folo-

sească de paşaport, a fost obligată să se înscrie cu numele ei adevărat. Ia să cercetăm, cu atenție, cartea de telefon! Sunt gata să răsfoiesc toate paginile unde sunt trecute clinicile, chiar dacă voi fi obligat să mă slujesc de lupă. Aşa că am să mă aşez la birou, iar dumneavoastră îmi veți servi drept asistent.

Erik avea dreptate: lista era destul de lungă; mai întâi, eliminară toate clinicile noi, deschise în ultima vreme. Şi cum lista începu să se scurteze vertiginos, cei doi bărbați începură şi ei a fi din ce în ce mai puțin convinşi că – din fastidioasa succesiune de apeluri telefonice va țâşni vreo rază de lumină. La fiecare clinică – de îndată ce aflau că nu era vorba de o nouă internare, ci doar de o informație – persoanele cu care discutau, deveneau din ce în ce mai puțin amabile: susțineau că sunt ori obosite, ori mult prea ocupate pen-

tru a-şi pierde vremea cu cercetarea registrelor.

În sfârşit, o directoare mai binevoitoare sesiză dezamăgirea din glasul celui cu care vorbea. Aşa că întrebă:

— Îngăduiți-mi o întrebare, domnule...

— Vă rog, doamnă...

— Sunt sigură că nu vă interesați de vechimea clinicii mele ca să internați aici o viitoare mamă. Să ştiți că sunt o femeie discretă atât din fire, cât şi prin profesie: aşa că ați face mai bine să-mi explicați ce anume doriți în realitate.

— Ce plăcere să vorbească cineva cu o persoană atât de binevoitoare ca dumneavoastră, doamnă! Într-adevăr, nu o viitoare mamă ne preocupă pe noi acum, ci o persoană moartă în mod accidental, atunci când copilul ei trebuie să fi avut patru sau cinci ani. Căutăm acest orfan, care acum sigur că a deve-

nit o femeie sau un bărbat în toată firea. Şi vă rugăm să ne faceţi onoarea de a crede că intenţiile noastre faţă de el sunt dintre cele mai bune.

Un râs sincer şi deschis, un râs extrem de plăcut răsună la celălalt capăt al firului.

— Văd că nu vreţi să recurgeţi la ajutorul poliţiei. Să ştiţi că nu toţi anchetatorii sunt nişte nepricepuţi, ca în romanele de aventuri. Şi să mai ştiţi că, în afară de un miracol, nu veţi reuşi să aflaţi nimic de unul singur şi mai ales prin nişte metode specifice unui om prea puţin obişnuit cu reaua voinţă şi cu indiferenţa celorlalţi. Dumneavoastră n-aveţi decât să procedaţi cum credeţi de cuviinţă, dar eu aş încerca să vă dau totuşi un sfat pe care-l socot bun. Femeia despre care mi-aţi vorbit, dacă am înţeles eu bine, trăia într-un mediu rafinat. Asta exclude de la început – dat

fiind anii numeroşi care au trecut de atunci – includerea noilor cartiere pariziene. Începeți, deci, cu Auteuil şi Passy. Dacă e vorba de o străină, duceți-vă în Champs-Élysées. Nu ocoliți, de asemenea, cartierul Neuilly. Nu cereți informații de la clinici, înainte de a fi recurs la o metodă mult mai simplă: orice nou-născut trebuie declarat la primărie. Dacă ştiți data, chiar aproximativă, a acestei naşteri, nu mai ezitați: consultați starea civilă. Stați puțin... Încă nu-mi mulțumiți, fiindcă vreau să vă mai dau un sfat: s-ar putea ca în cercetările pe care le veți întreprinde, să întâmpinați încă o dificultate: numele copilului. Dacă vi se va întâmpla aşa ceva, căutați mai întâi numele de familie al mamei sau mai bine zis, după cum bănuiesc eu, numele de fată al mamei. Dacă nu veți găsi nimic la această rubrică, gândiți-vă la alta: „tată şi mamă

necunoscut”... Stați domnule, aveți puțină răbdare... Văd că vorbiți cu un uşor accent străin... Deşi stăpâniți perfect franceza, nu vorbiți totuşi cum vorbim noi. Poate că ar fi mult mai simplu să cercetați actele de naştere ale copiilor străini, cu sau fără familie, care au venit pe lume în epoca respectivă.

Apoi, după ce puse repede capăt mulțumirilor lui Erik, directoarea închise telefonul.

Două ceasuri mai târziu, primăria din arondismentul şaisprezece al Parisului, le eliberă – fără niciun fel de complicații – o copie după actul de naştere al unui copil venit pe lume la data calculată de doctorul Yvarsen. Într-o zi de 7 iunie, zi în care Parisul se afla în deplina strălucire a începutului de vară, o suedeză adusese pe lume un băiat cu numele de Rholf-Harald. Nu mai exista

niciun fel de dubiu. Prin nume, Sigrid voise să arate că fiul ei era un adevărat viking! Când fuseseră copii, ea îi spunea adesea lui Jan „viking”, susținând că părinții lui ar fi trebuit să-i dea numele de Rholf: Rollon, cum spun francezii pentru a-l desemna pe primul duce al Normandiei. Strângându-şi pruncul la sân, Sigrid se gândise, desigur că un Rholf-Harald va şti – ca şi străbunii săi – să domine toate furtunile, toate uraganele vieții.

Erik Verneuil – care simțise adesea clocotind în el sângele fierbinte al vechilor pirați ai mărilor – fu cuprins de entuziasm:

— Domnule doctor, dacă s-ar fi aflat şi Flavie cu noi, ar fi strigat şi ea că numai Sigrid – zâna copilăriei noastre – ar fi putut să pună astfel de nume copilului ei! Ar fi fost atât de entuziasmată pe cât ar fi fost de dezamăgită dacă

ar fi aflat că Sigrid şi-a botezat fiul, Jan! Mândra Sigrid nu putea folosi – într-un astfel de caz – ideea meschină de a-i da numele dumneavoastră. Dacă într-o bună zi, tatăl avea să-şi recunoască fiul, asta trebuia să se întâmple datorită unui lucru care le era comun amândurora, şi anume rasei de vechi marinari, de îmblânzitori ai oceanelor, de oameni obişnuiți să înlăture toate piedicile care li se puneau în cale.

Logica celor rostite de Erik era atât de deplină, încât Jan Yvarsen simți o sfârşeală groaznică în fața noului val de tristețe care-l cuprinsese, cu mult mai violent decât înainte. Privind banalul act nu-i mai rămânea decât să accepte realitatea. Ceea ce-i şoptise Nita era deci adevărat, şi fără îndoială că şi-ar fi completat cu toate amănuntele necesare cruda revelație, dacă n-ar fi surprins-o moartea. Ceea ce-l mira cel mai

tare pe Jan era faptul că nu se gândise niciodată că Sigrid ar fi putut avea un copil cu el. După ce Nita îi dezvăluise existența copilului, începuse să se frământe, gândindu-se cine ar putea fi tatăl. Ideea că pruncul era al lui nu-i trecuse o singură clipă prin minte. Identitatea acelei mici ființe nevinovate încă nu căpătase consistență în ochii lui; i se părea aidoma unui chip proiectat pe un ecran, umbra unui nor ce rătăcea pe deasupra pământului. Dar numele dat de Sigrid copilului îl obliga să vadă adevărul în față. Spiritul realist al omului de știință se va ciocni de acum încolo de o entitate care avea formă, suflet, calități, defecte pe care nu i le va mai putea îndrepta și în care va recunoaște ceva din propria lui făptură.

Ajuns din nou în primitoarea odaie a familiei Verneuil, lui Jan Yvarsen – foarte drept, foarte palid – îi era greu

să accepte apăsătoarea realitate pe care i-o confirmau cele câteva rânduri scrise pe hârtia din fața lui. Începând din acel ceas, trebuia să admită că nu era numai bărbatul Thérèsei, tatăl Idei şi al lui Erling. Toate perspectivele frumosului tablou de familie pe care-l purta de ani de zile în sufletul lui, cu o surâzătoare seninătate, fuseseră retezate. Se gândi la medicul care analizează un strop de sânge; privit cu ochiul liber, pare sănătos şi normal. Dar dacă acelaşi doctor examinează picătura de sânge la microscop, cine ştie ce avea să găsească în ea! Obsedat, îşi repeta întruna: „Cum e cu putință ca un bărbat care se pretinde, inteligent, obiectiv şi mai ales perspicace, să trăiască într-o asemenea stare de orbire! Cum s-a putut ca Nita Hollis, în nădejdea că mă va mai vedea o dată, să ştie totul despre Sigrid şi eu, eu vărul, iubitul, logodni-

cul ei, să nu ştiu nimic? Cum de s-a putut întâmpla un asemenea lucru?” Pe măsură ce reflecta însă mai adânc, mirarea începea să-i scadă. Dacă Nita Hollis se străduise să urmărească de departe şi la vremea lor dramaticele întâmplări ale vieții lui Sigrid, dificultățile de care se izbise acum Jan, în mod sigur că nu le mai cunoştea. Ceea ce face dificilă lectura unui roman, trăit de o ființă, e lipsa de continuitate, rupturile care intervin în viața ei. Dacă ființa respectivă, nu şi-a schimbat domiciliul, dacă a dus o viață normală, e cât se poate de uşor să afli ce s-a mai întâmplat cu ea. Dar cu Sigrid Lindval lucrurile nu stăteau chiar aşa. Nita Hollis afla ori de câte ori intervenea vreo schimbare în viața fostei lui logodnice, în vreme ce Jan, nemaigândindu-se să se intereseze de etapele pe care le străbătuseră, se afla în fața unui gol imens.

Copia de pe certificatul de naştere nu dădea – cum e şi firesc – niciun fel de indicație despre actuala adresă a lui Rholf-Harald.

Erik ezită să tulbure gândurile oaspetelui său pentru a-l întreba dacă nu intenționează să se întoarcă acasă. Mai ales că ştia de la Flavie cât de neliniştiți erau toți ai săi. Relațiile dintre Jan Yvarsen şi familia lui vor continua să rămână încordate, câtă vreme doamna Yvarsen nu va socoti de cuviință să-i dezvăluie soțului ei că şi ea şi copiii ei ştiu mai multe decât bănuia el, sau câtă vreme Jan nu va mărturisi familiei sale tot adevărul. Un observator din afară şi-ar fi putut închipui că între cei doi bărbați survenise o neînțelegere. Căci o tăcere atât de îndelungată nu era un lucru obişnuit, ci dimpotrivă, destul de rar. De zece ori Erik Verneuil fu pe punctul de a-l întrerupe pe doctor

din gândurile sale. Până la urmă, crezu că Jan aţipise; dar nu era aşa.

— Scuză-mă te rog, dragă Erik, mă comport foarte urât tocmai faţă de dumneata, care m-ai ajutat atâta. Niciodată nu mi-am dat seama, atât de clar ca acum, că nu trăim numai cu ce ne furnizează prezentul. E o idee falsă. Tot ceea ce am trăit mai înainte rămâne îngropat în noi şi aceste lucruri ne apasă uneori, umerii ca o povară mult prea greu de îndurat. Trecutul ne însoţeşte tot timpul; nu ne slăbeşte nicio clipă. Şi cine ştie dacă n-avem unele amintiri chiar dinainte de a ne naşte?... Fiindcă n-am avut încă răgazul necesar să mă gândesc pe îndelete la acest lucru, îmi dau seama că în străfundul fiinţei mele există – în legătură cu unele lucruri – nişte lacune imense: n-am cunoscut-o pe Sigrid îndeajuns, cât a trăit. Pe Sigrid, demnă de adorat, dar şi de urât,

pe Sigrid înflăcărată şi îndrăgostită, pe Sigrid feroce, dezlănțuită, periculoasă şi capabilă de orice ca să-şi apere dragostea; apoi pe Sigrid absentă, dar tot timpul legată de mine şi care, chiar dispărând de pe acest pământ, îmi lasă o taină de descoperit şi o datorie de îndeplinit. Nu m-am străduit să disting, în ansamblul ei, imensa privelişte a existenței mele, cu colțurile întunecoase şi cu izbucnirile luminoase. N-am ştiut să mă căiesc îndeajuns pentru superficialitatea de care am dat dovadă, ori de câte ori n-au fost în joc cariera, cercetările, profesia mea de medic. Eşti într-adevăr foarte amabil, Erik, fiindcă mă laşi să bat astfel câmpii, în fața dumitale, fără să-mi aduci aminte că prezența mea îți încurcă treburile pe care le ai de rezolvat la Paris. Dar, fii liniştit, nu uit cât de neliniştiți trebuie să fie ai mei, acasă, în Suedia. Atâta

doar că nu mi-am îndeplinit datoria de a-l găsi pe Rholf-Harald. Cum să-l găsesc? Cum?

— Dacă măcar am şti cu ce se ocupă, spuse Erik; atunci sigur că sarcina noastră ar fi mult uşurată. Ţinând seama de gusturile, de darurile cu care era înzestrată mama lui, poate că am putea totuşi găsi un punct de plecare.

— Într-adevăr... De ce nu? Cine ştie?

— Problema însuşirilor moştenite e totuşi foarte controversată, nu-i aşa, domnule doctor?

— Sigur, dar suntem totuşi datori să încercăm!

— Să nu uităm că mama sa murind atunci când el nu era încă decât un băieţaş, Sigrid nu l-a putut călăuzi în viaţă, descoperindu-i vreo înclinare către artă sau către ştiinţă. Dar care a fost înclinarea dumneavoastră cea mai marcantă, domnule doctor, în afară de

medicină?

— Muzica, răspunse Jan fără să şovăie. Oricât de bizar ar putea să ți se pară, Erik, am trăit tot timpul cu muzica în mine! Existența mea a fost aidoma unei simfonii şi totuşi n-am...

Jan se opri brusc, iar chipul i se lumină:

— Merg din descoperire în descoperire! Da, Erik, muzica a fost harul cu care m-am născut! Studiile medicale, cercetările ştiințifice m-au obligat la o muncă înverşunată.

— S-ar putea ca Rholf-Harald să fie un mare muzician!

— Nu simt câtuşi de puțin dorința să glumesc şi totuşi, Erik, află că mă faci să râd, fiindcă nu vorbeşti de un muzician, ci de „un mare muzician”.

Erik n-avea aceleaşi motive ca Jan să fie melancolic, aşa că râse sincer, iar pentru el râsul era o adevărată destin-

dere după ceasurile pe care le petrecuse străduindu-se să înlăture temerile şi neliniştile socrului surorii sale.

— Degeaba protestați, domnule doctor! Flavie şi noi toți cei care vă cunoaştem bine, vom adăuga întotdeauna – fie cu voce tare, fie în sinea noastră – epitetul de „mare”, de îndată ce va fi vorba de o treabă care vă priveşte. Dacă încerc să evoc un Rholf-Harald artist, nu voi fi niciodată de acord să-l clasez printre muzicienii aflați pe planul al doilea, despre care nu se vorbeşte mai deloc. Dacă mi-l închipui ca pe un viking adevărat, sunt convins că e un bărbat de un curaj nebun, gata să străbată singur munții sau mările, fără să se gândească la ceea ce i-ar fi necesar în acest scop. Mă voi strădui să-l descopăr printre numele cele mai cunoscute, înscrise cu litere de aur în palmaresurile învingătorilor!

Jan Yvarsen, aşezat în fotoliul-club, ce se dovedise a fi atât de bun pentru odihnă, sesiză doar ceea ce putea fi adevărat şi serios din cuvintele glumeţe ale fratelui Flaviei. Un copil al Sigridei, putea fi un om de duzină? Dar el, Jan, era chiar atât de sigur de obiectivitatea lui? Oftă, apoi spuse şovăind:

— Şi dacă această fiinţă – bineînţeles, cu condiţia să mai trăiască – s-a folosit de puterea sa pentru a face rău şi nu bine? Sunt atâtea semne de întrebare, dragul meu Erik...

Erik nu era pesimist din fire, aşa că protestă:

— Domnule doctor, aţi aflat un lucru care v-a pricinuit o emoţie ieşită din comun, dar ăsta nu e un motiv ca să vă speriaţi familia, lăsându-vă să alunecaţi pe panta depresiunii nervoase. Dacă-mi îngăduiţi, vă voi dovedi că omul tăcut care sunt de obicei, ştie să fie şi

vorbăreț. Trecând încă o dată în revistă posibilitățile la care m-am gândit, bunul simț ar trebui să ne convingă că – oricât am fi de utopici – nu putem nădăjdui să regăsim chiar într-un ceas urma pe care am pierdut-o. Omul care a trecut pe la biroul de notariat, la zece ani după moartea Sigridei, poate că nu-şi va dezvălui niciodată identitatea. Să lăsăm deci acest personaj în plata Domnului şi să încercăm ceea ce poate fi încercat. Va fi mult mai stenic pentru dumneavoastră, dragă domnule doctor, decât să vă cufundați într-o tristețe fără noimă... sau să vă vârâți în nişte aventuri mult mai primejdioase!

— Cred că-ți dai seama, Erik, câte planuri nebuneşti mi-au trecut prim minte. De obicei, nu ezit să mă deplasez de la un capăt la celălalt al lumii. În mintea mea mă şi hotărâsem să rog să mi se rețină un loc la avionul care

pleacă spre...

— Da! Care pleacă unde, domnule doctor?

— Gata! Mi-am dat seama de nebunia mea, chiar în timp ce-mi făceam aceste planuri! Renunț să mă mai duc în Transvaal ca să stau de vorbă cu persoana care o informa pe Nita Hollis. Asta nu înseamnă că voi renunța să-mi caut băiatul! N-am să mă las până nu-l voi găsi pe fiul lui Sigrid... şi al meu! Şi ştiu că până la urmă voi izbuti! Nu mă refer la cercetările pe care le voi întreprinde singur; mai există şi unele agenții particulare, mai există radioul, televiziunea, ziarele... Voi face apel la toate. N-am să uit niciodată că în urma unui anunț dat în ziar, m-am însurat cu prima mea nevastă, tânăra olandeză Ide.

— Sigur, glasul presei poate fi folosit cu mari şanse de reuşită! Iar radioul

este şi mai eficace!

— Deocamdată, ceea ce voi face, Erik, acum după ce, datorită dumitale, mi-am regăsit forțele şi obişnuita mască a impasibilității, va fi să mă reîntorc acasă şi asta cât mai repede cu putință!

Capitolul IX

În ciuda eforturilor pe care le făcea, Thérèse trăia la Tjorpa într-o nelinişte continuă. Firea ei atât de generoasă simțea nevoia să se dăruiască şi fiecare gest al ei – de când devenise doamna Yvarsen – fusese un continuu dar oferit lui Jan, copiilor şi nepoților. De când îi plecase bărbatul, lumea i se părea goală. Fără să vrea, îşi aduse aminte de versurile lui Racine:

„În Orientul cel pustiu, amarnic mă voi plictisi...”

Numai că ea nu era o prințesă căreia îi lipsea peisajul, ci bărbatul. Când Jan era acasă nu se plictisea nici măcar o secundă; întotdeauna avea câte ceva de făcut.

Flavie înțelese perfect starea sufletească a soacrei sale. Aşa că se bucură când îl auzi pe micul ei Jan venind în goană şi strigând cât îl ținea gura:

— Mami, vreau la bunica! E ziua mea şi bunica pregăteşte întotdeauna ceva bun pentru mine, ea ştie perfect câți ani, câte luni şi câte zile am, fiindcă se gândeşte tot timpul la mine. De altfel, ştiu sigur că mă aşteaptă astăzi...

Neputând deschide uşa atât de repede pe cât voia el, începu să bată cu pumnii mici în canatul înalt. Pe măsură ce trecea timpul, trăsăturile caracteristice ale bunicului său începeau să se manifeste tot mai pregnant la copil. Avea o minte ageră şi o memorie atât de bună,

încât părinții săi nu ezitau niciodată să-l creadă când afirma ceva. Nerăbdător, copilul își continuă fraza:

— Haide, mamă, dă-i telefon bunicii! Știu că așteaptă să-i dai telefon! Spune-i să ia trăsurica la care e înhămat Troll, fiindcă mi-a făgăduit că de ziua mea mă lasă să mân eu calul. Troll mă cunoaște, așa că mă va asculta la fel cum o ascultă și pe bunica. Va zbura ca vântul, ai să vezi! Mamă, te rog să-mi pui cel mai frumos costum, fiindcă voi mânca la bunica. Gerda a făcut o prăjitură special pentru mine. Poate că o mai fi făcut și altele, pentru ceilalți.

Flavie se văzu luată pe sus de fiul ei, îmbrățișată, rugată, mângâiată. Numai că micul Jan n-avea nevoie să-și pledeze chiar cu atâta tărie cauza. Mama lui era oricum hotărâtă să i-l trimită soacrei sale, iar Erling – care se închisese în laborator – atras de glăsciorul ascu-

țit al copilului, fu întru totul de acord cu el.

— Telefonează mamei, Flavie! Jan o să aducă puțină veselie la Tjorpa!

Thérèse fu încântată.

— Aflați că băiatul vostru e cel mai isteț copil pe care l-am văzut vreodată. Aşteptam într-adevăr, aşa cum v-a spus el, un telefon de la voi. Prefer să vină el la mine, fiindcă eu nu vreau să mă îndepărtez prea mult de casă; s-ar putea ca Jan să sosească pe neaşteptate de la Paris şi vreau să mă găsească la Tjorpa. Cred că-ți dai seama că n-am uitat că azi e ziua băiatului! Într-adevăr i-am făcut o prăjitură anume pentru el, dar am mai făcut şi alte bunătăți pentru toți cei care vor vrea să vină. Sigur, micul Jan va putea să mâne calul... O dată cu mine, bineînțeles... Troll e un cal bun, dar e prea iute şi puțin cam nervos... Aşa că voi fi cu ochii în patru!

— Nu ne facem niciun fel de griji! spuse Flavie râzând. Îți încredințăm amândoi copiii, poți să te plimbi cu ei până la capătul lumii... Dacă sunt cu dumneata e ca şi cum ar fi cu noi.

— Dacă poți, dragă Flavie, adu repede copiii cu maşina; eu o să-ți ies înainte cu Troll. Oh, am uitat să-ți spun... cred că şi tu şi Erling ați aflat că Ide a făcut o excursie foarte reuşită, în Norvegia, împreună cu logodnicul ei şi cu micul James. Ai s-o găseşti de altfel acasă, fiindcă a ținut să fie la Tjorpa de ziua băiatului vostru. Cunoscând-o pe Ide aşa cum o cunoşti, n-ai de ce să te miri... Cine ştie dacă nu cumva şi Jan cel mare îşi va aduce aminte de ziua lui Jan cel mic şi ne va face surpriza să vină acasă...

— Am impresia, mamă, că ai pregătit un adevărat festin! Cred că Gerda nu s-a mai mişcat din fața cuptorului!

Flavie observa cu emoție – ori de câte ori vorbea cu soacra ei – căldura şi afecțiunea acesteia față de ea, iar Thérèse – la rândul ei – era profund emoționată de sentimentele cu totul deosebite pe care le nutrea Flavie față de dânsa.

— Să ştii însă, mamă, că fetița noastră a devenit încă de pe acum o mică răsfățată, fiindcă protestează destul de vehement ori de câte ori îi răpeşte cineva fratele. Aşa că ți-o vom aduce şi pe ea, dar mai pe seară, după ce Erling şi cu mine vom pleca de la laborator. Din păcate, la ora aceea, micuța va fi pe jumătate adormită.

Thérèse fu atât de bucuroasă că va avea atâta lume în jurul ei, încât se simți dintr-odată în stare să facă o mulțime de lucruri.

— Adu-mi-o şi pe Tora tot în dimineața asta, draga mea. Gerda va fi în cul-

mea fericirii... Cu atât mai mult cu cât îi aşteptăm şi pe Ide cu James... Ai văzut şi tu ce strigăte de bucurie scoate micuța Tora ori de câte ori îl vede pe Troll. Pune-o în leagănul ei. Plăcerea lui Jan cel mic va fi dublă şi a mea la fel, de altfel cei doi băieţaşi – Jan şi James – rămân totdeauna în extaz în faţa bibeloului vostru de fetiţă. Tu şi Erling veniți să vă luați copiii după ce isprăviți treburile la clinică. Poate până atunci avem norocul să vină şi Jan al meu. Ar găsi o atmosferă deosebit de plăcută la Tjorpa. Am presimțirea că dorința noastră de a-l revedea va acționa cu atâta putere asupra lui, încât îl va determina să se întoarcă acasă! Pe curând, draga mea!

Peste un ceas şi jumătate, micul Jan – care tremura de bucurie şi de emoție – se îndrepta, împreună cu Thérèse, spre Tjorpa. În leagănul ei, în-

fofolită bine ca să nu-i fie frig, gungurea micuța Tora, foarte bucuroasă de aerul proaspăt şi mai ales de exclamațiile zgomotoase ale fratelui ei; dar, aşa cum era de prevăzut, în curând adormi sugându-şi degetul. Micul Jan n-ar fi lăsat frâul din mână nici pentru un imperiu. Faptul că mâinile bunicii sale le apăsau pe ale lui nu-i micşora câtuşi de puțin convingerea că de fapt el era cel care strunea calul. În maşina condusă de mama sa, fusese atât de neastâmpărat, încât Flavie îi pusese în vedere că dacă nu se potoleşte, va fi obligată să-l mute pe bancheta din spate, lângă Tora.

— Ai fi în stare! strigase el indignat. Astăzi e ziua mea, gata, nu mai sunt copil! Dacă m-ai lăsa să stau în locul tău, află ca aş conduce maşina tot atât de bine ca şi tine!

Micul Jan nu mai auzi obiecțiile Fla-

viei față de această luare în stăpânire a universului, evident puțin cam prematură, fiindcă micul echipaj al bunicii sale îşi şi vestea sosirea prin clopoțelul de la gâtul calului. Când cele două vehicule, atât de diferite, ajunseră unul lângă celălalt şi se opriră, micul Jan le îngădui cu greu celor două femei să se îmbrățişeze şi să schimbe câteva cuvinte. Copilul era, de altfel, plin de farmec. În glasul lui se putea citi atâta dragoste şi entuziasm, încât nici mama şi mai ales nici bunica lui nu mai putură să reziste. Flavie râse de una singură, gândindu-se la băiețelul ei, în timp ce – după un viraj îndrăzneț – se reîntorcea la clinică.

Bineînțeles că trăsurica Thérèsei parcursese mult mai puțini kilometri spre Stockholm, decât maşina puternică a Flaviei, spre Tjorpa. Aşa că micul Jan, tot zorindu-şi bunica să mâne mai iute,

nu-şi dădea seama că de fapt îşi scurta plimbarea atât de mult visată. Fu deci cum nu se poate mai dezamăgit când văzu că ajunsese atât de repede în faţa casei mătuşii Brita.

— Bunicuţo! Cred că n-ai de gând să intri în casă atât de repede! De altfel, ai s-o trezeşti pe Tora! Aşa că hai mai departe!

Dar Thérèse se făcu a nu-l auzi şi intră în casă. Dacă între timp Jan dăduse vreun telefon? Când plecase la Göteborg, îşi lăsase maşina în garajul aeroportului: după orarul sosirii avioanelor, putea pica din clipă în clipă. Era, de asemenea cu putinţă, ca, odată ajuns la Göteborg, să-i dea un telefon Thérèsei. Mai trebuiau apoi să sosească Ide şi micul James. Gerda trebuia şi ea supravegheată şi încă multe altele. Bineînţeles că toate aceste lucruri nu contau în ochii micului Jan. Ca să-l

consoleze, bunica lui îi făgădui că va continua plimbarea, în câteva minute. Aşa că în loc să ducă trăsurica şi calul în grajdul de alături, lăsă vehiculul, cu copiii în el, în faţa peronului. Cu ani în urmă, Jan făcuse unele transformări pentru ca automobilele să poată intra pe poarta cea mare, în curte şi, după ce înconjurau stratul cel mare cu flori, să poată pleca fără să mai fie nevoite să dea înapoi. Thérèse legă unul din hăţuri, de cârligul de fier din faţa peronului, iar pe celălalt îl lăsă în mâna micului Jan; rezistă dorinţei de a o săruta pe micuţa Tora care adormise şi coborî repede. Urcă peronul larg fără balustradă şi de cum intră în hol o strigă pe Gerda. Nu, domnul doctor nu dăduse niciun telefon, dar doamna Ide şi cu fiul ei urmau să sosească dintr-o clipă într-alta. Mâncarea era gata, prăjiturile se copseseră toate. Gerda – căreia îi

plăceau grozav copiii – era toată numai un surâs.

Thérèse dădu să iasă, când iată că sună telefonul. Să fie cumva Jan? Nu, nici Jan, nici Ide. Cineva greşise numărul.

— Gerda, strigă Thérèse, grăbindu-se, peste un sfert de ceas suntem înapoi!

Dar când ieşi pe peron, simți că-i fuge pământul de sub picioare: nici urmă de trăsurică, de Troll sau de copii!

— Împielițatul ăla mic! A izbutit să-l mâne pe Troll spre grajd! îşi spuse Thérèse luându-se după urmele de roți. Troll era obişnuit să se oprească unde avea el chef; de aceea trebuia condus întotdeauna de o mână fermă şi nu de mâna slabă a unui copil, care nu l-ar mai fi putut urni din loc. Dar nicăieri nici urmă de Troll. Thérèse grăbi pasul şi se îndreptă, neliniştită, spre grajd. Dar vecinii ei, atât de serviabili, nu vă-

zuseră nici trăsurica, nici calul. Thérèse se sperie de-a binelea. Bunică grijulie şi drăgăstoasă, îşi imagină tot ce era mai rău: dacă dăduse vreo maşină peste cal? Îşi închipui spaima micuțului Jan, stângăciile nefaste ale copilului lipsit de experiență, urmările funeste. Trăsurica era solidă, dar... Thérèsei începură să-i tremure genunchii... Îşi strigă calul: Troll venea întotdeauna când îl chema, fie ca să-l mângâie, fie ca să-i dea zahăr care-i plăcea nespus de mult. Fiind însă foarte speriată, glasul abia i se auzi. Li se întâmplaseră atâtea nenorociri în decursul vieții, atât ei cât şi lui Jan!... Doamne, acum nu putea nici să mai alerge! Cu chiu, cu vai, ajunse acasă. Poate că Gerda o va putea ajuta în vreun fel, cu toate că de felul ei era nemaipomenit de placidă. De data asta însă, slujnica ieşi din inerția ei şi o sfătui să-i telefoneze

de îndată lui Erling.

— Nu fiți atât de speriată, doamnă! Troll nu se va duce prea departe. Va profita de prima cotitură ca să se întoarcă acasă... Iar domnul doctor Erling va fi aici cât ai bate din palme! Dacă micul Jan nu se va întoarce între timp, domnul doctor îi va da repede de urmă...

Gerda îi aduse Thérèsei un pahar cu apă şi-i dădu o țigară.

— Astea calmează, spuse ea. Apoi luă receptorul şi formă numărul clinicii lui Erling. De îndată ce-l prinse pe doctor, spuse fără niciun preambul:

— Doamna Thérèse îşi face sânge rău fiindcă năzdrăvanul ăla mic a şters-o cu trăsurica şi cu Troll. Nimeni nu ştie încotro...

Erling, luat prin surprindere nu pricepu dintr-odată de ce era mamă-sa atât de îngrijorată. La început, crezu că

Troll o pornise de unul singur şi că Jan şi Tora se aflau lângă bunica lor. Dar după ce Gerda îl lămuri că cei doi copii erau în trăsurică şi că doamna, speriată tare, nici nu se mai putea mişca, Erling – însuşi înspăimântat – încercă s-o liniştească.

— Potoleşte-te, Gerda! Calul trebuie s-o fi pornit spre Stockholm! Aşa că vom da repede de el. Uite, chiar în clipa asta, Flavie şi cu mine ne urcăm în maşină. Până venim noi, te rog să ai grijă de mama...

Erling îi vorbise Gerdei energic, dar calm, cu scopul de a-şi linişti mama. Dar, de îndată ce puse receptorul în furcă şi el şi Flavie se urcară val-vârtej în maşină şi, o porniră spre Tjorpa, unde ajunseră într-un timp record, fără să întâlnească în drumul lor nici calul, nici trăsurica.

Thérèse, deşi încă încremenită de

spaimă, spuse:

— Din moment ce nu v-ați întâlnit cu trăsurica, înseamnă că n-au luat-o spre Stockholm. Troll ar fi trebuit să se îndrepte spre grajd, dar găsind probabil bariera pusă, şi-a continuat drumul spre nord. Aşa că a apucat-o fie pe drumul de pe malul lacului, fie pe drumul cu corbi, fie pe cel ce duce spre Göteborg...

Flavie şi-l imaginã pe Troll vrând să se adape în lac, cum mai făcuse de atâtea ori, apoi îşi imaginã cam tot ce-ar mai fi putut născoci întreprinzătorul lor băieţaş... Erling – calm în aparenţă – era convins că oricine ar fi întâlnit trăsurica doamnei Yvarsen, ar fi oprit calul şi i-ar fi adus copiii acasă. Împreună cu Flavie, Erling se urcă din nou în maşină. Cât de nesfârşite pot părea uneori şoselele principale şi ce aspecte periculoase pot căpăta dintr-odată străzile în-

guste. Flavie – palidă şi mută – era aidoma unui bloc de gheață lângă Erling, care se străduia să caute argumente menite s-o liniştească.

— Un bidiviu ca Troll, plin de vigoare şi căruia îi place să meargă repede, putea să ajungă destul de departe; deşi s-a constatat, de nenumărate ori, că ştie să găsească şi singur drumul spre casă. Conducătorii altor vehicule sunt întotdeauna foarte atenți când întâlnesc un astfel de atelaj... Şi apoi, Jan al nostru nu mai e un țânc care să țipe disperat şi să sperie calul...

Flavie continua să fie la fel de palidă şi cu buzele albe ca ceara. Poți să-i spui orice unei mame, nimic n-o mai linişteşte decât contactul cu cei care sunt carne din carnea ei. Se afla în culmea deznădejdii, aşa cum se aflase odinioară, în laboratorul din Krittelwerk, când nu-i putea ajuta în

niciun fel pe copiii pe care îi îndrăgise şi care se stingeau sub ochii ei. Lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraji, în vreme ce cu privirea scruta drumul, doar va zări calul şi trăsurica. Ca şi cum ar fi citit în sufletul soției sale, Erling rosti cu o voce gravă şi convingătoare:

— Flavie, şi eu sunt la fel de neliniştit ca şi tine, dar copiii nu sunt totuşi nici într-o maşină şi nici pe mare, în vreo barcă. Şi apoi, află iubita mea, că cerul nu va îngădui ca cei doi copii să pățească ceva, când datorită ție, sute de prunci au fost salvați de la moarte, în Transvaal...

Ide, adusă la Tjorpa de logodnicul ei, împreună cu micul James, după lunga excursie făcută în Norvegia, în jurul fiordurilor, arăta minunat, bronzată de soarele potecilor şi de vântul mării, deşi plecase cu inima strânsă. Nu-şi văzuse

primul bărbat, ucis de un nebun, în Transvaal? A doua oară, când fusese sigură că întâlnise dragostea cea mare, nu văzuse inima bărbatului iubit furată de o aventurieră? Nu fusese nevoită să-şi apere copilul de propriul lui tată şi, până la urmă – deşi Norbert, în ciuda trădării sale, îi mai stăpânea încă inima – nu fusese obligată să asiste la înmormântarea lui? Fără imensa dragoste cu care o înconjuraseră părinții ei, Ide n-ar mai fi cutezat să creadă că poate fi fericită şi a treia oară şi n-ar fi consimțit pentru nimic în lume să se logodească cu Jorgens Meldgaard. Stând atâtea zile lângă bărbatul atât de delicat şi mai ales atât de îndrăgostit, Ide îşi regăsise încrederea în sine şi bucuria de a trăi.

Intrând în casă, o descoperi pe mama ei, încremenită în fotoliu, lângă telefonul din hol. Niciodată n-o văzuse într-o

asemenea stare. De obicei, era de ajuns ca fiica ei iubită să apară, pentru ca Thérèse să-şi deschidă larg braţele şi pe chipul ei să se ivească cel mai luminos surâs. După o secundă de stupoare, Ide alergă către mama ei, îngenunche, ca să fie cât mai aproape de ea, pentru a o susţine, cât şi pentru a o apăra împotriva acestei noi lovituri a soartei care-i era potrivnică.

— Mamă! Unde e tata? Ce s-a întâmplat?

Ca şi Ide, Jorgens Meldgaard fusese izbit de înfăţişarea celei care avea să-i devină în curând soacră, dar reacţionă cum nu se poate mai oportun: îl luă cu sine pe micul James şi-l duse afară, fără să se îndepărteze totuşi prea mult de peronul casei. Dacă logodnica lui avea cumva nevoie de ceva, el era acolo.

Aflând ce se întâmplase, Ide declară că-şi va lăsa băieţelul în grija mamei

sale şi a Gerdei, iar ea împreună cu Jorg, vor porni în căutarea celor doi copii. Din păcate, nu ştia încotro o apucase Erling, aşa că cele două maşini se întâlniră pe malul lacului care fu astfel explorat de două ori, dar în van, pierzându-se astfel un timp preţios.

Or, în vremea asta, situaţia devenise şi mai periculoasă pentru cei doi copii: isteţul şi energicul Jan a observat că bunica lui legase hamul de cârligul de lângă peron. A sărit imediat jos din trăsurică, cu riscul de a-şi murdări hăinuţele noi, şi a desfăcut hamul. Nici nu apucase Thérèse să intre în hol, că el se şi urcase pe capră şi mânase calul, cu toată puterea. Troll, care nu se mai bucurase de plimbările lungi cu care fusese obişnuit de când Jan plecase la Manchester, şi care nu dorea decât să facă mişcare, nu ezitase nicio secundă.

Scuturându-şi vesel coama, o pornise cu pas hotărât, ocolise rondul cel mare, ieşise pe poartă şi, cu nasul în vânt, adulmecând aerul proaspăt, aştepta să i se arate încotro s-o apuce. Numai că Jan habar n-avea dacă trebuia s-o ia la dreapta sau la stânga. Ceea ce ştia însă sigur era că acest moment sublim, al plimbării solitare cu trăsurica, se ivise exact de ziua lui! Ziua în care devenise „băiat mare”! Trase de hățuri şi Troll, interpretând gestul cum îi convenea lui, o luă imediat la trap, apucând-o pe şoseaua care ducea direct spre aeroportul din Göteborg. Nu era drumul pe care mergea de obicei Thérèse, animalul preferând malul lacului sau câmpiile. Poate că şi caii au – la fel ca şi oamenii – unele momente de curiozitate!

Felul de a conduce trăsurica al lui Jan-junior era cu totul ieşit din comun! Aţâţat de tentativa care-i reuşise, tră-

gea cu atât mai tare de hățuri, cu cât calul opunea mai multă rezistență. Răbdător, Troll continua totuşi să-şi păstreze trapul frumos şi regulat. Numai că treaba asta nu-i convenea câtuşi de puțin micului Jan care începu să chiuie şi să trântească fără reținere, toate vorbele „frumoase” pe care le auzise rostite de haimanalele de prin mahalalele Stockholmului. Troll simți dârlogii pe spinare, în vreme ce un adevărat concert de: „Hai! Ia-o din loc! Puturosule! Stai că-ți arăt eu ție!” şi alte asemenea vorbe – care pentru copil nu însemnau decât nişte îndemnuri amicale – se revărsară asupră-i. Băieţaşul descoperise odată, în timp ce se plimba cu o sanie condusă de mâna energică a bunicului său, că, „un cal poate zbura ca vântul”. Conform obiceiului său, Troll îşi manifestă dezaprobarea suflând puternic pe nări. Jan strigă:

— Troll! Bunica ți-ar fi spus: „Suflă-ți nasul şi ia-o la picior!” Hai, Troll! Aleargă! Aleargă ca vântul!

Tot smucind hățurile încolo şi încoace, Jan le scăpă din mână. Rezultatul fu cum nu se poate mai neplăcut: căci, lăsate libere, hățurile începuseră a biciui pântecele calului care, speriat, o luă la goană, spre bucuria micului Jan, care tropăia inconştient. Noroc că în spatele lui, leagănul în care dormea Tora fusese legat zdravăn de trăsurică. Dar iată că, atât din cauza tapajului pe care-l făcea Jan, cât şi pentru că sosise ora de masă, fetița se trezi, începu să gângurească, apoi să scâncească, iar în cele din urmă să țipe cât o ținea gura.

Brusc, Troll trecu de la trap la galop, lucru deosebit de periculos pentru fragila trăsurică, apoi se ambală şi începu să alerge ca vântul, exact aşa cum visase micul „Ucenic vrăjitor”. La acea

oră, calul putea să alerge mult şi bine spre Göteborg, fără să întâlnească niciun vehicul. Era însă cu neputință să nu se întâmple o nenorocire după prima cotitură, iar cotitura se apropia din ce în ce... Brusc, Jan fu cuprins de spaimă. Îngrozit, se ghemui lângă leagănul surioarei sale şi începu să urle cât îl ținea gura:

— Mamăăă! Tatăăă! Bunicooo!

Cei care ar fi întâlnit echipajul, n-ar fi văzut decât un cal speriat, ale cărui picioare riscau în orice clipă să se împiedice în hamurile ce se târau pe drum şi o trăsurică elegantă, ce părea a fi goală. Cel care avu primul şansa să zărească ciudatul atelaj fu un bărbat care conducea cu mână sigură spre Tjorpa, o maşină puternică.

Coborând din avion, la Göteborg, doctorul Jan Yvarsen îşi luă maşina pe care o lăsase în garajul aeroportului.

Cum o ridicătură a drumului îi ascunsese până atunci trăsurica, fu cât pe-aci să se ciocnească de ea. Abia avu timpul necesar să întoarcă volanul şi să evite nenorocirea. Recunoscând imediat trăsurica soției sale, inima i se strânse de spaima. Ce se întâmplase? Unde era Thérèse? Fiindcă trăsurica părea goală! Să fi leşinat cumva şi să fi alunecat în fundul vehiculului? Trebuia cu orice preț, să-l oprească pe Troll din goana lui nebună! Şi totuşi se părea că în trăsură nu se află nimeni! Dar cum să opreşti calul care gonea ca turbat? Jan izbuti să depăşească micul atelaj, apoi începu să strige cât putea de tare, mergând paralel cu calul:

— Hooo! Troll! Hooo!

Dar iată că, pe neaşteptate, răspunzând strigătului său, din interiorul trăsuricii se ridică – spre groaza bunicului – capul delicat şi blond al nepotului!

Doctorul nu se mai gândi nici la vârstă, nici la oboseală; depăşi trăsurica, opri maşina, sări jos şi se propti zdravăn pe picioare, drept în faţa calului care se năpusti nebuneşte spre el. Încă o dată, vechea tactică, ştiută de toţi cei obişnuiţi cu hachiţele cailor, dădu rezultat: tremurând, Troll se opri, Jan apucă imediat calul de dârlogi şi împiedică roţile, punând în faţa fiecăruia câte un pietroi mare.

Din fericire, un automobilist care urmărise de la distanţă scena, dădu fuga să-l ajute pe doctor care, pe moment nu-i ceru niciun fel de explicaţii nepotului său; deocamdată doctorul avea o altă problemă de rezolvat, căci oricât îşi frământa mintea, nu ştia cum să aducă acasă, şi copiii şi maşina, şi trăsurica condusă de năbădăiosul Troll, pe care ar fi fost mai mult decât imprudent să-l lase să alerge de unul singur pe drum,

riscând în orice clipă să fie accidentat.

Automobilistul propuse ca trăsurica să fie condusă de fiica lui, o tânără de o frumusețe tipic suedeză, cu nişte ochi mari şi limpezi, strălucind de bucuria de a mâna ea calul. Era foarte pricepută în astfel de treburi, aşa că Troll avea să ajungă cu bine la Tjorpa, în vreme ce Jan putea să-şi ducă nepoții, cu maşina, acasă, la soția lui, care cu siguranță era moartă de spaimă. Lui Jan cel mic nu-i trebui prea multă vreme ca să-şi vină în fire. Ba acum era chiar foarte mândru de aventura lui şi de felul cum îl mânase – chipurile – pe Troll! Bucuros din cale-afară, declară – umflându-se în pene – bunicului său:

— Azi e ziua mea! M-am făcut băiat mare! Bunica e la Tjorpa şi a făcut o grămadă de prăjituri! Mi-a făgăduit că mă va lăsa să-l duc cu pe Troll la grajd!

Auzind toate astea, doctorul se mai li-

nişti în legătură cu Thérèse... Dar, Dumnezeule, ce tevatură trebuie să fi fost la Tjorpa! Când fu aproape de casă, Jan începu să claxoneze. Maşina sa ajunse în fața porții aproape odată cu maşina fiului său şi cu cea a logodnicului fiicei sale. Timp de câteva minute, bucuria tuturor fu de nedescris. Jan Yvarsen se simți năpădit de un val de dragoste fierbinte revăzându-i pe ai săi, strânşi laolaltă şi atât de speriați de una dintre poznele pe care le fac în mod curent copiii prea plini de energie. Uitase de tot şi nu se mai gândea decât la Thérèse, Ide, Erling, Flavie şi cei trei nepoței. Simțea nevoia să-i apere, să-i ocrotească, să nu-i mai părăsească niciodată, să-i strângă pe toți la piept, aşa cum îi strângea Flavie pe năbădăiosul ei băiețaş şi pe micuța Tora care, în toată tevatura asta, nu avusese altă preocupare decât să i se dea cât mai

repede biberonul. Thérèse fu cuprinsă de o bucurie atât de năvalnică, încât cei doi doctori din familie – tatăl şi fiul – se văzură obligaţi să-i administreze un calmant care să-i mai potolească bătăile aprige ale inimii. Acest amplu subiect de discuţie – năzbâtia micului Jan – căzu cum nu se putea mai bine pentru doctorul Yvarsen care se simţea cam încurcat neştiind ce atitudine să adopte faţă de ai săi. Gerda – văzându-i pe copii teferi şi nevătămaţi – de bucurie, începu să bocească. Dădu fuga până la vecini, care făgăduiră să aibă grijă de bietul Troll, ce încercase probabil o mare dezamăgire, fiind obligat să îndure un tratament atât de diferit de cel cu care-l obişnuise blânda lui stăpână.

În odaia elegantă şi confortabilă, aranjată cu gust de Thérèse, care dorise s-o facă deosebit de intimă şi de primitoare, întreaga familie se adunase

în jurul lui Jan: Thérèse, Erling şi Flavie – care încă nu cutezaseră să plece îndărăt la Institut şi să-şi părăsească – fie chiar şi numai pentru câteva ore – copiii, Ide care-l oprise pe Jorgens lângă ea şi care-l ținea pe micul James în brațe. Se adunaseră cu toții şi, după emoția cumplită prin care trecuseră, aproape că le pierise glasul. Thérèse ar fi trebuit să fie în culmea fericirii. Dar nu era. Oare numai din pricina emoției prilejuite de micul Jan era atât de tulburată? Sau pentru că era aproape sigură că Jan era din nou chinuit de amintirea lui Sigrid? Călătoria, pe care o făcuse la Paris nu-i adusese liniştea la care râvnise. Îşi cunoştea atât de bine bărbatul, încât nu-i scăpa nici cea mai mică tresărire, nici cea mai neînsemnată umbră de pe chipul lui. Altceva decât tulburarea pricinuită de isprava micului Jan, altceva decât oboseala

îi adumbrise privirea. Sigur că Jan era foarte fericit că se afla în mijlocul alor săi, că reluase legăturile cu cei care-i erau atât de dragi; şi totuşi, soția lui nu se înşela: o parte din gândurile sale o luaseră razna...

În acea zi de sărbătoare le fu dat să mai aibă o bucurie: primiră vizita unei persoane pe care n-o mai văzuseră de mult şi despre care nu mai ştiau nimic. Deşi Gerda nu anunțase niciun musafir, uşa familiei Yvarsen fu deschisă de mâna unei vechi prietene: Judith Collins, care surâdea fericită ştiind dinainte cu câtă bucurie avea să fie primită la Tjorpa. Judith rămăsese aceeaşi ființă superbă care – odinioară – se îndreptase, îndureratã, către Japonia. Poate că părea un pic mai aşezată, mai resemnată, poate că în cutele ce se întrezăreau la colțurile gurii se putea citi

o oarecare oboseală, dar toate astea nu făceau decât să-i sporească şi mai mult farmecul. Jan si Thérèse îşi aduseră aminte de zilele de demult, de la *„Journey's End”*, când Judith îl tulburase atât de tare pe Jan cu felul ei de a cânta la pian, fel care i-o amintea pe Sigrid, cât şi prin silueta ei elegantă şi armonioasă ce evoca aceeaşi ființă neuitată. Îşi aduseră, de asemenea aminte, de seara aceea tristă în care Judith se despărțise de soțul ei, apoi de seara, şi mai tristă, în care se anunțase la radio că în urma unui cutremur, sala unde concerta Hugo Stiffenacker se prăbuşise; că violonistul, îngropat sub dărâmături, fusese salvat, dar că era grav rănit; nu se ştia dacă va mai putea cânta vreodată... că o chema lângă sine pe soția sa... Nu se mai punea problema să i se reproşeze lui Hugo faptul căşi părăsise nevasta pentru a se consa-

cra, cu trup şi suflet, muzicii; Judith nu se mai gândea, în acele clipe, decât la un singur lucru: cum să ajungă mai repede în Japonia. De atunci nu mai scrisese nici măcar un rând familiei Yvarsen ca să le spună ce se mai întâmplase cu Hugo. Doctorul şi ai săi făcuseră diverse ipoteze în legătură cu violonistul atât de devotat artei sale, lipsit de ceea ce pentru el însemna însăşi viaţa: posibilitatea de a mai cânta la vioară. Oare Judith – care după o foarte dureroasă explicaţie ce se isprăvise printr-o ruptură – îşi reluase libertatea sau se transformase în infirmieră? Să fi dat dovadă de una din acele abnegaţii din care există atâtea exemple? Să se fi resemnat să joace rolul de simplă consolatoare? Sigur că nu e deloc plăcut să te simţi iubită numai pe jumătate, de un mare artist; totuşi, asumându-şi sarcina de a-l îngriji, în-

seamnă a accepta soarta celor care se consacră gravilor răniți, renunțând la bucuriile la care ai avea dreptul.

Judith surâse, un surâs prin care salută – unul după altul – fiecare din micile grupuri ce se formaseră în odaia cea mare. Nimeni nu cuteza s-o întrebe ceva în legătură cu sănătatea soțului ei. Dacă se despărțise de el? În sfârşit, nou-sosita declară:

— Dragii mei prieteni, vă cunosc prea bine ca să nu-mi dau seama de ezitarea voastră în legătură cu Hugo. Înțeleg că numai din discreție nu cutezați să mă întrebați nimic.

— Dragă Judith, spuse Thérèse, indiferent ce s-ar fi întâmplat, te rog să crezi că nu eşti obligată să ne spui nimic.

— Sigur că nu sunt obligată... Am venit aici ca să vă simt alături, să vă bucurați împreună cu mine... Dragostea

adevărată nu piere niciodată, mai ales când îl vezi pe cel pe care-l iubeşti aşa cum l-am văzut eu pe Hugo, când am ajuns în Japonia. Dar adevăratul miracol constă în faptul că nu numai eu mi-am dat seama cât de mult îl iubeam; fiind convins că avea să moară, Hugo nu mai dorea nimic decât să mă vadă şi să-mi ceară iertare că mă făcuse nefericită. Nu se temea decât de un singur lucru: să nu-mi fi pierdut orice urmă de dragoste pentru el. Există situații în care, într-adevăr, simți când o pasiune a trecut într-un stadiu superior. Atunci vezi lucrurile sub un aspect cu totul diferit.

Privindu-i pe Erling şi pe Flavie – care țineau fiecare pe genunchi câte un copil adormit – Judith surâse înduioşată.

— Odinioară, Erling, era cât pe-aci să-ți vezi iubita murind, după actul ei eroic din Transvaal... Astfel de încercări

sunt aidoma unui filtru menit să purifice pasiunile; atunci dragostea dumitale a căpătat o strălucire cu totul nouă. Acelaşi filtru a făcut din dragostea mea şi a lui Hugo un adevărat diamant. Stai Ide, nu pleca împreună cu logodnicul dumitale! Căci nu mi-e jenă să vă spun tuturor că eu şi Hugo nu ne vom mai despărți niciodată!

Întreaga familie Yvarsen înțelese: faptul că Hugo nu mai putea cânta schimbase radical situația; de acum încolo, nu va mai putea să-şi neglijeze soția, dăruind tot ce avea mai bun în el artei sale. Ide îşi aduse aminte de Norbert Verneuil... Oare dacă un accident l-ar fi adus în situația de a nu mai putea picta, nu i-ar fi rămas credincios? Apoi adăugă în sinea ei: „Oare n-aş fi preferat mai curând să mă lase decât să-şi piardă talentul?”

Parcă ghicind gândurile tainice,

Judith spuse:

— Nu, dragii mei, nu! Nu ne-am regăsit dragostea datorită unei nenorociri! Uram vioara care mi-l răpise pe Hugo, şi totuşi eu am fost aceea care a ținut, cu o încăpățînare fără seamăn, ca Hugo să poată cânta din nou! Da, şi sunt mândră s-o spun că această încăpățânare a mea a infirmat practic verdictul specialiştilor care susțineau că Hugo nu va mai putea cânta niciodată la vioară. Că ar fi o performanță extraordinară dacă ar izbuti măcar să-şi mişte mâna! Dar în ceea ce privea suplețea, agilitatea degetelor, nimeni nu i-a dat nici cea mai mică speranță.

— Îți admir curajul, Judith; te-ai străduit să-i redai lui Hugo tocmai harul de care se slujise ca să te chinuie atâta! şopti Thérèse.

„Cât de departe a mers cu abnegația!" îşi spuse Jan.

Judith îşi înălță, mândră, chipul ei frumos; în privire i se aprinsese o flacără nouă:

— Hugo nu credea că va reuşi! Nu voia decât să moară! La ce bun să mai lupte, din moment ce nu va mai putea cânta? N-am lăsat să mi se vadă dezamăgirea profundă care mă cuprindea pe măsură ce-l ascultam; deci Hugo nu mai avea niciun alt motiv care să dea preț vieții! Ajunsă aici, mă văd silită să vă mărturisesc, în mod cinstit, decepția, tristețea; deznădejdea mea, fiindcă Hugo nu declarase nici măcar o singură dată: “Din moment ce mi-ai rămas tu, Judith, soarele va străluci totuşi şi pentru mine!”

— Atunci, cum de te-ai hotărât să rămâi cu el, Judith?

— Medicii erau descurajați. M-am rugat de ei: „Spuneți-mi măcar ce-aş mai putea face...” Singurul lor răspuns a

fost să ridice din umeri şi să mă privească cu milă. În sfârşit, tot căutând în dreapta şi în stingă, am nimerit peste un obscur medic chinez, care a izbutit vindecarea pe care toți ceilalți doctori o declaraseră imposibilă. Dragii mei prieteni, ştiam că voi reuşi: acum opt zile, Hugo a dat un recital, într-un cerc restrâns... Şi vă rog să mă credeți că a fost un triumf.

Nimeni nu rosti un cuvânt, dar ochii multora dintre cei de față se înceţoşară din pricina lacrimilor. Thérèse care fusese atât de pornită împotriva lui Hugo, fiindcă ştia cât de urât se purtase cu soția lui, o întrebă pe Judith, privind-o lung, în ochi:

— Spune-mi, draga mea, cel puțin bărbatul tău şi-a dat seama ce ai făcut pentru el?

Chipul tinerei femei se lumină de un surâs:

— Nici măcar nu i-a trecut prin minte să-mi mulțumească pentru strădaniile mele, dragă Thérèse!

Se auzi un „oh!” general, mai mult sau mai puțin înăbuşit, care păru să condamne fără drept de apel egoismul feroce al lui Hugo.

Judith râse, fiindcă se aştepta la o astfel de reprobare, apoi strigă:

— Într-adevăr, odinioară l-aş fi condamnat pentru această inconştiență, exact aşa cum faceți şi voi acum, dragii mei prieteni, ba l-aş fi condamnat chiar pentru mult mai puțin. Dar, de când am trecut printr-o asemenea nenorocire, ochii mi s-au deschis şi încă bine de tot. De fapt, pe cine iubeam eu? Un bărbat elegant, gata oricând să mă facă să-mi petrec într-un mod cât mai plăcut viața lipsită de orice activitate? Sau pe Hugo, aşa cum era el, un Hugo pătimaş, care nu putea concepe ca perfec-

ținea unui sunet să nu-l încânte nu numai pe el, ci şi pe toți cei care-l iubeau, şi în primul rând pe soția lui? L-am ajutat să-şi recapete mâinile, agilitatea degetelor, a muşchilor brațului, dar în acelaşi timp am început să mă preocup eu însămi de această perfecțiune atât de râvnită de el. Cred că n-a existat critic mai competent, dar nici mai exigent şi mai dificil ca mine! Nu voia să interpreteze nici cea mai mică piesă muzicală până ce nu-mi dădeam consimțământul! Cred că sălile de concert puteau să se prăvale sub furtuna aplauzelor; Hugo ar fi fost deznădăjduit dacă n-ar fi citit în ochii mei deplina satisfacție. Am izbutit, într-adevăr, să devenim o singură ființă. Astăzi nu mai există – pe de o parte – talentul lui Hugo, iar, pe de alta, o Judith care poate va veni să asiste la concert... Nu, astăzi nu mai există decât „concertul nostru”,

lucrat îndelung şi cu răbdare, până când fiecare dintre noi e mulțumit unul de celălalt. Dragii mei prieteni, am venit să vă prezint adevărata „jumătate” a unui mare artist!

Era atât de veselă, de fericită şi de sigură pe ea, încât glasurile celor din familia Yvarsen izbucniră, toate deodată, într-un talmeş-balmeş, plin totuşi de emoție şi de admirație. Jan ridică mâna, cerând să vorbească şi spuse – folosindu-se de acele inflexiuni care-i erau caracteristice şi care mişcau atât de tare inimile celor care-l ascultau:

— Dragă Judith, dacă socoți că sunt indiscret, te rog să nu-mi răspunzi... dar mi se pare că observ la dumneata un fel de nelinişte, sau mai bine-zis o taină. Nu cumva, după acea nenorocire din Japonia, sănătatea lui Hugo lasă totuşi de dorit?

Tânăra femeie râse fericită:

— Parcă poți ascunde vreodată ceva de ochii necruțători ai unui mare doctor? Da, într-adevăr şi eu şi Hugo suntem cam neliniştiți.... Ne e foarte, foarte frică, fiindcă un alt pericol ne amenință dragostea...

Deşi Judith continua să surâdă, toți cei din jur o priviră contrariați. Căci fericirea descoperită prin suferință e nespus de frumoasă! Nimeni nu cutează să vorbească.

Dar iată că se făcu auzit un nou interlocutor. Micul Jan, care stătuse până atunci atât de confortabil pe genunchii tatălui său, trăgând un pui de somn după emoțiile prin care trecuse cu Troll, se trezise. Nu-şi aducea aminte s-o mai fi văzut vreodată pe acea doamnă dar – având încă de pe acum părerile lui despre femei – Judith i se păru frumoasă şi-i plăcu. Atunci Jan cel mic, sărind de pe genunchii tatălui său, se

îndreptă către necunoscută şi o întrebă un lucru care pentru el era esențial:

— Ți-ai adus şi băiețelul, ori l-ai lăsat acasă? Data viitoare să-l aduci cu tine!

— Sigur, scumpule! Numai că nu ştiu cum o să facem – soțul meu şi cu mine – după ce băiețaşul va vedea lumina zilei, fiindcă îl va deranja cu scâncetele sale pe tăticul lui, iar pe mine mă va împiedica să mai particip la concertele bărbatului meu.

Mărturisirea odată făcută iscă o bucurie unanimă; Jan-junior – cu candoarea care-l caracteriza – exprimă de fapt opinia tuturor celor din jur:

— Ştii, mamele spun totdeauna despre copilaşii lor că le deranjează, dar ai să faci şi tu ca ele: când o să ți-l aducă barza pe al tău, n-ai să-l mai laşi din brațe!

„De ce oare – îşi spuse Thérèse – da, de ce oare, în toiul acestei bucurii ge-

nerale, am impresia că citesc în ochii lui Jan o nesfârşită tristeţe? Să fie numai oboseala? Doamne, ce n-aş da să nu ne mai vină vreun necaz pe cap, care să tulbure iarăşi sufletul bărbatului meu!”

În străfundul inimii sale, nu izbutea totuşi să-şi înăbuşe o teamă ce continua să persiste.

Capitolul X

Thérèse avusese dreptate să fie neliniştită: factorul îi adusese lui Jan o scrisoare importantă trimisă de notarul lui din Stockholm. Omul care îl vizitase la zece ani după sinuciderea lui Sigrid, îi scrisese. Misiva acestui personaj era semnată John Durand, sigur un nume de împrumut. Având nevoie de o copie după un act de naştere – în perioada în care se afla la Paris – auzise că – o zi

mai înainte – doi străini ceruseră şi ei o copie după acelaşi act de naştere, copie menită să le dovedească existența unui copil suedez. Deci cei doi străini aveau acum în mână dovada. Aşa-zisul John Durand ținuse să-i precizeze notarului că banii proveniți din moştenirea lăsată de Sigrid Lindval nu-l interesau câtuşi de puțin pe băiatul acesteia. John Durand îl crescuse şi-l ocrotise pe micul orfan, în amintirea deosebitei admirații şi a respectului pe care le nutrise odinioară pentru cea mai frumoasă femeie din Suedia. Străinul îşi manifesta fățiş disprețul *„față de omul care ar fi trebuit să fie mândru şi fericit să aibă grijă de Sigrid şi de propriul său copil”*. Din fericire – scria el – cerul se milostivise şi-l ocrotise pe cel care – cu fiece an ce trecea – se dovedea a fi *„tot mai demn de a o reprezenta pe Sigrid, pe pământ”*. Susținând că vorbeşte în numele lui

Sigrid, John Durand afirmase că nimeni nu trebuia să se creadă îndreptățit – chiar pentru a-şi molcomi unele remuşcări târzii – să amelioreze viața luminoasă şi fericită a fiului... *„Cel care n-a fost prezent atunci când ar fi trebuit să fie, nu mai are niciun drept să mai intervină acum. Inima şi mintea urmaşului lui Sigrid nu sunt bântuite de curiozitatea de a-şi cunoaşte tatăl, ci mai curând ar fi îndreptățit să-l urască pentru suferințele îndurate de mama sa, din pricina lui, cât şi pentru faptul că, nemaiputând îndura, la un moment dat, aceste suferințe, femeia şi-a găsit salvarea în moarte”.*

Fiul şi urmaşul notarului din Stockholm crezuse de datoria lui să transmită acest mesaj jenant din partea persoanei anonime, fiindcă era limpede că omul nu-şi dăduse numele adevărat. Notarul mai adăuga că nu vedea cum

ar putea fi descoperit aşa-zisul Durand care se părea că nu locuieşte la Paris, deşi scrisoarea fusese trimisă de acolo. Jan Yvarsen nu deținea nici el mai multe date despre domiciliul actual al lui Rholf; acum însă, cel puțin ştia că băiatul trăieşte. Doar atunci când constatase dispariția fără urmă a primei sale soții, în Transvaal, mai fusese atât de abătut şi totodată atât de combativ. Era o situație imposibilă pentru un spirit puternic, energic, hotărât şi pe deasupra şi autocritic. Toată viața fusese obişnuit ca toți şi toate să-l asculte, să i se supună, în vreme ce acum – exact ca şi în cazul Idei – ceva sau cineva cuteza să-i reziste! Jan vorbi cu sine toată noaptea. Nemaiputând suporta să stea lungit în pat, se sculă încetişor, ca să n-o trezească pe Thérèse. Simțea nevoia să fie singur, să aprindă sau să stingă lumina după cum avea chef, să se

aşeze într-un fotoliu, să citească sau să se plimbe de colo, colo, prin odaie. I se păru că până şi acele pendulei se mişcau prea încet. Ceea ce o necăjea cel mai tare pe Thérèse era constatarea că, de fapt, prezența ei încetase să mai fie – pentru cel pe care-l iubea ca pe lumina ochilor – un antidot împotriva tuturor mâhnirilor, tuturor necazurilor şi suferințelor. După câteva zile, Jan părăsi dormitorul comun şi se instală în altă cameră. Flavie descoperi prima această despărțire nocturnă a acelei perechi atât de unită. Îngrijorată, vorbi cu Erling:

— Când vei dori să-mi respecți odihna, dragă Erling, te rog să nu procedezi şi tu aşa cum procedează tatăl tău față de mama ta. N-ai să mă faci să cred că un medic atât de experimentat poate fi sincer când pretinde că-i respectă astfel odihna soției, schimbându-şi dintr-

odată felul de viață!

Thérèse, Erling şi Flavie îşi dăduseră seama că Jan trecea printr-o gravă criză morală. Dar de ce natură era criza? Cum să-l ajute? Nici prin gând nu le trecea că era vorba de o durere atât de sfredelitoare şi de periculoasă, încât putea distruge toată viața trăită laolaltă de perechea ce fusese atât de fericită. Căci Jan se analiza fără milă, zi şi noapte... Nu adusese numai nenorocire celor din jur? Idei, lui Sigrid şi poate şi acelui fiu necunoscut, acelui Rholf-Harald, fără tată, fără mamă... Se socotea blestemat, ca şi fanaticii ce se cred condamnați la suferințe fără sfârşit... Nu ştia decât un lucru, unul singur în care îşi mai pusese o speranță: să-l găsească pe Rholf-Harald, fapt care i-ar fi redat echilibrul sufletesc. Să-l găsească cu orice preț pe fiul lui Sigrid. Dar Thérèse? Cum va reacționa ea? Jan

Yvarsen ştia că procedase prosteşte îndepărtându-se de soția sa şi neavând încredere în copiii lui. Îşi linişti conştiința spunându-şi că, mai târziu, le va explica tot. Dar mai întâi voia să-şi atingă scopul care devenise pentru el o obsesie de nesuportat: să-l regăsească pe Rholf-Harald. Hotărându-se să se adreseze presei şi radioului, avu o senzație neplăcută, fiindcă de un astfel de anunț era legată o amintire ce putea avea urmări tragice: se revedea la clinica lui, în ziua când infirmierele dăduseră buzna în biroul său, fără să mai bată la uşă şi dăduseră drumul la radio ca să audă şi el apelul spitalului din Krittelwerk. Flavie, pe care o trimisese în Africa de Sud, Flavie pe care Thérèse făcuse tot posibilul s-o îndepărteze de Erling, Flavie care se purtase eroic, se afla la un pas de moarte!

Totuşi, înainte de a părăsi Parisul, se

gândise îndelung, împreună cu Erik Verneuil, şi amândoi ajunseseră la concluzia că mesajele transmise prin radio ar fi cea mai bună soluție pentru a căpăta un răspuns de la Rholf-Harald. De când se înapoiase însă acasă, în starea de depresiune nervoasă în care se găsea, întârziase mereu să pună în practică această hotărâre.

În biroul lui atât de liniştit, Jan se străduia să termine cât mai repede un lung articol pe care i-l ceruse o revistă de specialitate, din America. Articolul urma să fie tradus în mai multe limbi şi difuzat într-un mare număr de reviste medicale. Jan fără să ridice ochii de pe hârtie, rosti:

— Spune-mi, Thérèse...

De câte ori, în decursul anilor, nu rostise această frază: „Spune-mi Thérèse...”? Dar, deşi o pronunțase atât

de des, nu-l deranjase niciodată, fiindcă avusese întotdeauna impresia că şi-o adresează lui însuşi. Dorea să i se sugereze câte un termen, care nu-i venea atunci în minte şi care să exprime exact ce anume voia să spună. Thérèse găsea întotdeauna cuvântul de care avea nevoie... Fără alte comentarii, ca să nu-l deranjeze; doar un scurt surâs de mulțumire din partea lui, care o încânta. În acele clipe, alcătuiau mai mult ca niciodată, o inimă şi un gând.

Fără să-i spună nimic soțului ei, Thérèse îşi petrecea ceasuri în şir adunând de prin diverse reviste tot ceea ce privea problema medicală de care era preocupat Jan, ca să-l poată ajuta cât de cât în munca lui ştiințifică. Iubindu-l aşa cum îl iubea, Thérèse îşi însuşise la perfecție suedeza, apoi limbile norvegiană şi daneză. Cunoscând din copilărie germana şi franceza – limbi ce se

vorbeau curent în Alsacia – avusese posibilitatea să-şi însuşească foarte uşor engleza. Jan profitase din plin de prezența ei – aproape constantă – în birou, de modestia exemplară, fără să se întrebe însă niciodată, în egoismul lui: „Oare ce m-aş face dacă Thérèse nu m-ar fi ajutat întotdeauna şi cu atâta discreție?”

Cuvântul care-i venise în minte, în acea clipă, nu-l satisfăcea. Aşa că, fără să ridice ochii de pe hârtie, rostise ca de obicei:

— Spune-mi, Thérèse...

Dar nu-i răspunse nimeni. Încruntându-şi sprâncenele, îşi ridică brusc capul. Surpriză: fotoliul Thérèsei era gol! Bombăni contrariat. Trebuia să găsească singur cuvântul de care avea nevoie... Se împotmoli din nou la alt cuvânt care nu-i venea în minte. Furios, îşi închise stiloul; bineînțeles tot un

cadou făcut de Thérèse! Îl trânti, nervos, peste articolul pe care-l scria şi se sprijini de spătarul fotoliului. Agasat, aşteptă ca Thérèse să se reîntoarcă, fiind convins că nevasta lui ieşise înceticşor din birou, în timp ce el scria. Dar Thérèse nu apăru. Ieşind din atmosfera în care îl cufundase articolul, Jan reveni la realitate, şi făcu o constatare care-l surprinse: „În mod normal, Thérèse se afla întotdeauna aici, în afară de zilele când pleca să se plimbe cu Troll... Numai că acum nu-i oră de plimbare... De altfel, afară e o vreme câinească... Lucrez de peste două ceasuri, convins că Thérèse e în birou, tricotând lângă fereastra cu vitralii... Şi uite că nu e! Ce senzație poate fi mai bizară decât această ignorare a prezenței sau a absenței cuiva...”

Se mai strădui, timp de o jumătate de oră, să scrie, dar fără să se poată con-

centra ca de obicei, fiindcă stătea cu urechea la pândă. De câteva ori avu impresia că aude pasul uşor al soției sale, pe carpeta groasă de pe culoar. În sfârşit! Uşa se va deschide şi silueta dragă se va ivi în cadrul ei! Dar degeaba! Nici urmă de Thérèse! Jan întinse mâna ca s-o sune pe Gerda. Dar renunță. Se ridică şi cu pas rapid, ocoli biroul. Va vedea el singur ce era cu această absență ciudată! Dacă Thérèse îşi găsise tocmai acum momentul s-o facă pe misterioasa, ei bine, o nimerise cum nu se putea mai prost! Îşi luă deci o mutră severă şi plină de autoritate, pe care şi-o însuşise încă din tinerețe; mai întâi, ca student, însoțindu-şi profesorul prin saloanele spitalelor, împreună cu alți colegi ai săi, apoi ca „patron", conducând de astă dată el însuşi grupurile de studenți la paturile bolnavilor. Ani în şir mersese – aşa cum

mergea şi acum – cu pas ferm şi apăsat, atât în calitate de mare chirurg, cât şi de profesor în jurul căruia se înghesuiau întotdeauna studenţii, dornici să nu le scape nimic, atât din ceea ce puteau afla de la el, cât şi ca să-i studieze cele mai neînsemnate gesturi. Doctorul Yvarsen era, de altfel, renumit pentru faptul că nu făcea – la căpătâiul unui bolnav – decât semnul prin care indica sursa bolii şi mijlocul de a o combate. Thérèse Erhardt îl urmase şi ea odinioară, în calitate de infirmieră cu pregătire superioară. Jan îşi spuse că ar avea nevoie de un calcul foarte complicat dacă s-ar apuca să socotească numărul de zile, de luni şi de ani în cursul cărora Thérèse îl asistase, cu un devotament şi cu o eficacitate rar întâlnite. „Trebuie să mărturisesc că mă simt foarte nervos; sigur că Thérèse a avut de făcut vreun drum şi n-a vrut să

mă deranjeze ca să-mi spună unde se duce; tocmai de asta mă simt atât de părăsit, de izolat, de pierdut! Trebuie să iau imediat măsuri şi să pun capăt acestui sistem!”

Se îndreptă, fără să şovăie, spre odaia Thérèsei: dar camera era goală. Din ce în ce mai iritat, coborî spre odaia cea mare. Totul, în casă, era aranjat de soția lui în aşa fel încât să-i ofere soțului cât mai deplină linişte. Uşile se deschideau fără zgomot. Un asemenea respect față de tihna stăpânului casei i se păru dintr-odată abuziv celui în cinstea căruia fusese instaurat. Jan simți brusc nevoia să strige numai ca să facă zgomot dar, curios, nu izbuti să scoată niciun sunet; intră în odaie fără ca uşa – ale cărei balamale fuseseră unse cu grijă, să facă vreun zgomot. Thérèse, cu receptorul în mână, asculta ce i se spunea la telefon. Văzându-l pe Jan –

cu chipul aspru şi nerăbdător – se sperie ca şi cum s-ar fi simțit vinovată.

Jan o apostrofă cum n-o mai făcuse niciodată până atunci deoarece călcase obiceiurile cu care se obişnuise, fără să-i pese că-i întrerupea convorbirea ce părea s-o intereseze foarte tare.

— După câte observ, bărbatul tău nu mai contează câtuşi de puțin pentru tine!

Dar nu-şi mai putu continua nedreapta apostrofă, căci Thérèse scăpă receptorul din mână, care căzu cu zgomot pe gheridon. Apoi scoase un strigăt de spaimă, vru să se ridice în picioare, dar se prăbuşi leşinată în fotoliu. Strigătul Thérèsei o făcu pe Gerda să dea buzna în odaie; înainte ca Jan să-şi fi venit în fire o şi apucă pe stăpână în brațele ei solide. Vocea de la telefon striga atât de tare, încât Jan, înainte de a se preocupa de Thérèse,

apucă receptorul şi, recunoscând glasul Flaviei, întrebă cu brutalitate:

— Ce este?

La auzul vocii schimbate, Flavie scoase un „oh”, speriat, dar continuă fără să se intimideze:

— Ce s-a întâmplat cu mama? Îi e rău? Să-l anunț pe Erling... Lăsăm totul şi venim acolo într-o clipă...

Jan avu, în sfârşit, ocazia să-şi descarce nervii pe care şi-i tot făcuse de când se întorsese de la Manchester. Aşa că răspunse cu toată violența unui om ce se socotea nedreptățit, fără să ştie însă nici el de ce. Răspunse deci cu atât mai tăios, cu cât era furios pe el însuşi:

— Soacra dumitale sporovăia la telefon, în loc să se afle în biroul meu, ca de obicei, şi să-mi dea o mână de ajutor! Acum văd că a leşinat!

Flavie îşi ieşi la rându-i din fire şi

strigă indignată:

— A leşinat? Ce i-ai mai făcut iar?

Jan nu mai fusese atât de furios decât o singură dată în viaţa lui: atunci când voise să-l arunce pe Sven în torent. Aşa că răcni în receptor, apăsând pe fiece silabă:

— Da! Chiar aşa! Ce i-am făcut? Am insultat-o, am brutalizat-o... Şi la urma urmei de ce nu? Încă o femeie pe care o martirizez! A treia care îşi va da duhul din pricina mea!

Trânti receptorul în furcă, apoi – la fel de furios – îl ridică şi-l puse alături, ca în cazul în care Flavie s-ar mai fi încumetat să telefoneze, aparatul să sune ocupat. Din fericire, de îndată ce soţul ei îi dădu să bea un întăritor, Thérèse îşi veni în fire, aşa că nu mai fu nevoie şi de injecţie. Dar o anumită frază pe care Flavie i-o adresase, fără nicio jenă, îl obseda atât de tare pe Jan, încât

ajutându-şi soția să-şi vine în fire, simți brusc dorința de a fugi, de a se duce cât mai departe de casă. Să fii venerat o viață întreagă, să fii tratat ca un „semizeu” ani în şir şi, dintr-odată să fii obligat să te judeci tu însuți, fără cruțare, şi mai ales s-o auzi pe cea mai încântătoare dintre nurori trântindu-ți în față: „Ce i-ai mai făcut iar?”, nu-i deloc îmbucurător pentru nimeni, darămite pentru om atât de sensibil şi de susceptibil ca Jan! Da, fraza aceea spunea multe despre părerile pe care şi le făcuseră Erling şi Flavie, în legătură cu atitudinea bizară a lui Jan din ultima vreme. De fapt, era picătura care făcuse să se reverse paharul. Doctorul îşi sfătui soția să se culce, să se odihnească; o întrebă totuşi, cu multe menajamente, de ce nu mai venea în biroul lui atunci când scria? Lacrimi grele picurară din ochii Thérèsei, apoi îi răs-

punse cu blândețe:

— Au trecut multe zile, de când n-am mai cutezat să te deranjez cu prezența mea... Iar tu nici măcar n-ai băgat de seamă...

Cuvintele Thérèsei nu erau câtuşi de puțin liniştitoare. Observațiile înregistrate vag de subconştientul său trecură, într-o clipă, în domeniul conştientului: într-adevăr, nu-şi mai văzuse soția, în biroul lui, de mai bine de o săptămână. O sărută pe Thérèse, cu duioşie.

— Să ştii că nu te felicit pentru schimbarea asta! Puteai să mă întrebi şi pe mine înainte de a te socoti, din oficiu, „indezirabilă". De acum încolo, contez pe prezența ta. Nu văd ce anume te-a putut determina să-ți schimbi vechile obiceiuri. Odihneşte-te şi încetează să mă socoți un bărbat monstruos. Fiindcă nu pot tolera să ai o astfel de părere despre mine! În ce priveşte

ziua de azi – întrucât sunt liniştit în privința sănătății tale – te avertizez că mă voi repezi până la Stockholm. Ah, nu, nu fă ochii ăştia disperați! Dacă până şi micile drumuri vor dezlănțui de acum încolo o tragedie, unde vom ajunge? Ce anume o fi creat harababura asta în casa şi în sufletele alor mei?

Apoi îşi îmbrățişă din nou soția, declarându-i pe un ton cât se poate de firesc:

— Dacă dificultățile ce le voi întâmpina în unele cercetări pe care sunt obligat să le fac vor fi mai mari, s-ar putea să întârzii douăzeci şi patru de ore... Aş dori mult ca atunci când mă voi întoarce să te găsesc vindecată de ideile fanteziste şi mai ales de inițiativele supărătoare care mă privează de prezența ta...

Thérèse nu ştia ce să mai creadă; deci Jan nu dorise nicio secundă să n-o mai

vadă în biroul lui, cum i se păruse ei; dar, pe de altă parte, acum era mai limpede ca niciodată că era preocupat de ceva care-l absorbea cu desăvârşire. Nu vru să rămână singură, în odaia ei, pradă neliniştii; în afară de asta, nu dorea ca nora ei să tragă nişte concluzii nelalocul lor, după discuția telefonică întreruptă atât de brutal. Noroc că nu mai auzise replicile schimbate între Jan şi Flavie. Se simțea cam amețită, dar când ajunse în odaia cea mare, se felicită că avusese inițiativa să coboare: telefonul nu fusese pus în furcă, deci n-ar fi putut s-o sune nimeni. Formă numărul Flaviei. Îi răspunse Erling, uşor emoționat.

— Ce s-a întâmplat, mamă? Eu şi Flavie tocmai ne pregăteam să pornim într-acolo!

— Nu, nu, nu veniți! Sunt sănătoasă, n-am absolut nimic doar atât că tatăl

tău a plecat la Stockholm. De ce? Ce are de făcut acolo? Mi-a spus doar că e obligat să întreprindă unele cercetări... Da, chiar aşa cum ai auzit... Pe de altă parte, după ce mai bine de o săptămână nici măcar n-a băgat de seamă că n-am mai pus piciorul în biroul lui, s-a făcut foc „că-l privez de prezența mea”. Ah, Erling, zău dacă mai pricep ceva! Bineînțeles că e vorba tot de faimosul secret al lui Sigrid... Oh, Sigrid asta! Cred că fantoma ei o să ne chinuie până în ultima clipă a vieții noastre, dacă nu cumva chiar şi dincolo de moarte! Despre ce secret poate fi vorba? Îți dai seama că nu-l pot întreba pe tatăl tău, pentru că atunci ar trebui să-i mărturisesc că am auzit, fără să vreau, mesajul Nitei Hollis pe care el se străduie atâta să mi-l ascundă. Află, fiule, că sunt foarte nefericită! De-ai şti cât o detest pe Sigrid, chiar moartă, ca şi tot

ceea ce e legat de ea!

Îndemnată de soțul ei, Flavie ascultase şi ea convorbirea. După ce Erling puse receptorul în furcă, spuse:

— Atâta vreme cât acest „secret al lui Sigrid” nu va deveni o chestiune de domeniul trecutului, n-o să ne putem continua în linişte cercetările noastre! Văd că avem de-a face cu surprize dintre cele mai neplăcute!

— Sunt convins că „fiara de cumnatu-meu” ştie foarte bine ce caută tata. Poate chiar îi şi dă o mână de ajutor! Iar acel „faimos secret” nu poate fi altceva decât un fiu sau o fiică a lui Sigrid!

— Erling, insist asupra unui lucru: pentru ca impasibilul Jan Yvarsen să-şi fi pierdut capul în halul în care şi l-a pierdut, trebuie să fie vorba, în mod cert, de un fiu sau o fiică, deci de un frate sau o soră vitregă a Idei şi a ta.

Stai un pic... Vrei să-l lăsăm pe socrumeu să ne tulbure pe toți, aşa, la nesfârşit, iar noi să stăm cu brațele încrucişate? Avem o ocazie cum nu se poate mai bună să isprăvim odată povestea asta!

— Ce ocazie?

— Faptul că tatăl tău va sosi la Stockholm cu trenul următor!

— Dacă nu cumva a plecat cu maşina...

— Cu trenul sau cu maşina, poate fi lesne depistat după vechea lui valiză! Ştii că nu pleacă nicăieri fără ea. Bănuiesc că o are din primii ani de practică medicală. Valiza asta, mai mult sau mai puțin burduşită, nu poate fi, totuşi, purtată ceasuri în şir, în mână. Aşa că va închiria o cameră la Hotelul Poştei. Asta e o altă manie a familiei voastre, căci toți Yvarsenii trageți întotdeauna la acest hotel.

— De acord. Totuşi până acum, văd că n-am avansat cu nimic. Fiindcă nu se pune problema să-l rugăm să ne dea un telefon. Ar putea crede că mama nu se simte bine...

— Aşa e! Nu ne-ar conveni deloc să-l auzim din nou răcnind: „Iar pisăloaga asta de Flavie? Ce mai e? Arde casa? Mi-a murit nevasta? V-aţi hotărât să-mi tocmiţi o gardă personală? Mă obligaţi să vă dau socoteală de tot de fac?” Nu, Erling, tatăl tău m-a trimis la plimbare cu o violenţă pe care n-am de gând s-o uit chiar atât de uşor!

— Atunci ce-i de făcut?

— Atunci, dragul meu bărbat, vom proceda astfel: şi tu şi eu, am ajutat un număr însemnat de suedezi. Aşa că, o dată în viaţă, le putem cere şi noi un contraserviciu.

— Ce vrei să spui?

— Că ai vindecat-o pe nevasta vânză-

torului de ziare, care stă lângă noi. Eu, slavă Domnului, m-am ocupat de toți copiii lor! Aceşti oameni de treabă ne sunt profund recunoscători. Stai un pic să dau un telefon la chioşcul lor cu ziare şi ai să vezi despre ce e vorba...

Flavie ştia cum să-i ia pe oameni. Băiatul vânzătorului de ziare avea şaptesprezece ani. Fu cum nu se poate mai încântat s-o facă pe detectivul. Flavie puse curiozitatea pe care o manifesta, pe seama afecțiunii deosebite pe care o avea față de socrul ei. Băiețandrul îl văzuse de multe ori pe doctorul Yvarsen, dar nu vorbise niciodată cu el; deci, cum doctorul nu-l cunoştea, habar n-avea că era urmărit. După câteva ore, detectivul amator îi şi dădea raportul lui Erling, prin telefon:

— Domnule, domnul doctor Yvarsen s-a îndreptat spre Hotelul Poştei, fără să pară deloc obosit. N-a făcut de altfel

decât un singur drum: la postul de Radio.

Adolescentul – care intrase odată cu Jan, în biroul de informații al postului de Radio – preciza că doctorul se oprise la ghişeul de anunțuri personale.

La celălalt capăt al firului, urmă un moment de tăcere. Erling se simți foarte stingherit: dacă băiatul auzise ceea ce voia să transmită tatăl său prin intermediul undelor? Neştiind cum să abordeze problema care totuşi îl interesa în cel mai înalt grad, spuse:

— Stai puțin... Soția mea voia să te întrebe ceva în legătură cu mama dumitale... Stai să-i dau receptorul...

Ideea se dovedi excelentă; tras de limbă cu iscusință, băiețandrul mărturisi că fusese izbit de faptul că doctorul Yvarsen ceruse ca anunțul să fie transmis în limbile suedeză, engleză, germană, franceză şi sud-africană. În

ceea ce privea textul, doctorul îl pregătise din vreme, scriindu-l pe o hârtie, dar funcționarul îl citise cu glas tare pentru a fi sigur că nu se strecurase vreo greşeală. Era vorba de cineva care avea un nume suedez, unul din acele nume celebre pe care le înveți încă de pe băncile şcolii: Rholf-Harald. Un astfel de nume atât de sonor, atât de neaşteptat, îi surprinse grozav pe cei doi soți. Îl repetară amândoi, fiecare pentru sine, cu vocea pe jumătate.

— Rholf-Harald... Rholf... Harald...

Exact cum prevăzuse fratele ei că va face, Flavie strigă:

— Rholf! Numele acesta se scrie cu *h* după *R*, în vechea ortografie scandinavă! Pe vremuri, trebuie să fi fost un nume gutural... Rholf vine de la Rollon, cel care a ajuns duce al Normandiei, după ce s-a însurat în 911 cu frumoasa Giséle, fiica lui Carol cel Simplu, regele

Franței. Toată lumea, în Suedia, cunoaşte numele de Rholf, după cum toată Franța îl ştie pe cel de Rollon.

— Acel Rholf despre care vorbeşti, era fiul lui Rogwald, conducătorul Norvegiei septentrionale.

— Da. Iar cel de al doilea nume îl completează pe primul...

— Aceşti Harald sunt urmaşii vikingilor...

— Nişte oameni extraordinari!

— Da, îți mai aduci aminte de acel Harald *„Blätand”* – Dinte-albastru, regele Danemarcei?

Flavie nu se gândi câtuşi de puțin ce importanță puteau avea acum aceste două nume pentru familia Yvarsen.

— Sunt două nume epatante, dragă Erling! Aproape că regret că nu l-am botezat şi noi astfel pe micul Jan.

— De acord! Mai ales că mi-am mai adus aminte de un Harald, poreclit

„*Härfagre*” – adică „Cel-cu-păr-frumos”.

— Trebuie să fi fost roşu şi cârlionțat. O adevărată claie de păr!

— Da, numai o femeie ca Sigrid putea cuteza să-şi numească astfel copilul! De altfel avea şi nişte toalete cum puține femei ar fi îndrăznit să poarte!

— Da, îmi aduc aminte de rochia pe care mi-a adus-o, atunci, la balul rectorului, bătrânica aceea simpatică; era o rochie nou-nouță, făcută de un mare croitor parizian şi care te făcea mai frumoasă decât zeițele şi decât zânele din poveşti... Balul faimos la care am dansat împreună...

— Dându-i un astfel de nume fiului ei, oare ce credea Sigrid că avea să ajungă băiatul? Rholf-Harald se potrivea de minune unui rege nordic, din vremurile de demult, dar nu unui simplu particular din zilele noastre...

— Când eşti fiul unei femei ca Sigrid,

nu poți fi chiar un ins oarecare...

Flavie şi Erling se lăsară purtați pe aripile trecutului, refugiindu-se o vreme în frumoasa istorie a țării lor; apoi Erling, privind undeva, în zare, fixând un punct pe care nu-l vedea decât el, rosti încet:

— Este pentru prima oară când mi se pare că Sigrid a fost demnă de dragoste, de o dragoste care şi-a pus asupra ei pecetea de neşters. Există – şi asta în mod sigur – nişte limite pe care se pare că omul nu le poate depăşi fără primejdie. A iubi aşa cum au iubit tata şi Sigrid, e tot atât de periculos ca şi când te-ai duce să implânți primele steaguri pe alte planete...

— Singurul lucru care mă bucură, Erling, e că ipoteza mea, care la început te-a indignat, s-a dovedit a fi justă. Sigrid având un fiu, fără să fie măritată – ceea ce trebuie să fi fost groaznic

pentru ea – a cutezat să ridice capul. Sfidând oprobriul public, a ales pentru copil numele cele mai ciudate, mai ieşite din comun. Deci, de îndată ce a adus pe lume copilul, ea i-a sfidat pe toți, dovedindu-le că Rholf-Harald era fiul unui tată şi al unei mame, amândoi vikingi sută la sută...

Capitolul XI

— Erling! Comedia asta dintre tatăl şi mama ta şi dintre ei şi noi trebuie să înceteze! Crede-mă, nu mai pot!

— Aşa e, ai dreptate, draga mea. Dar mă vezi ducându-mă şi spunându-le: „*E finita la commedia?* Puneți cărțile pe masă! Jos măştile!”?

— Erling, zău că mă dezamăgeşti! Eu încerc să găsesc o ieşire din situația care ne dăunează tuturor, şi tu îți bați joc de vorbele mele. Sigur că nu noi sun-

tem cei mai de plâns! Dar, prin forța împrejurărilor, suntem şi noi implicați în toată povestea asta. Până la urmă, o să ne trezim cufundați într-o atmosferă de coşmar, ceea ce nu e chiar lucrul cel mai plăcut pentru nişte oameni care au cu totul alte preocupări!

— Da, într-adevăr! Cum părăsim laboratorul, gemem sub povara catastrofelor pe care ni le pregăteşte – cu întârziere – splendida noastră verişoară Sigrid. Aşa că avem motive serioase să ne punem laţul de gât!

— Laţul de gât? Asta e culmea laşităţii şi a imoralităţii! Încearcă să te spânzuri şi ai să vezi tu ce te aşteaptă din partea mea! Acum gata, am glumit destul!

— În orice caz, Flavie, m-ai învăţat – contrar firii mele – că a glumi înseamnă a te destinde, iar pentru noi, destinderea e ceva mai mult decât necesar.

— Mă gândesc la una din laturile

dramei legată de Sigrid: practic, ştim esenţialul, în timp ce deşteptul de frate-meu a dat bir cu fugiţii şi se străduie cât poate să se volatilizeze, ca să nu răspundă la întrebările mele.

— Bietul de el! Îmi dau seama că va trece printr-un moment foarte greu, când tu ai să...

Erling nu mai avu când să-şi termine fraza, căci mama sa dădu buzna peste ei, foarte mâhnită şi tulburată.

Flavie sări să-şi întâmpine soacra care tremura din cap până în picioare. Erling îi luă mantoul şi şalul în care se înfăşurase, apoi o conduse spre canapea. Cei doi soţi se aşezară alături; dorinţa de a-şi păstra mâhnirea doar pentru ea, fără a-şi mai necăji copiii, o părăsi brusc şi Thérèse izbucni în plâns. Erling o îmbrăţişă, o sărută şi-i şterse obrajii uzi, cu batista lui. Încerca s-o consoleze, dar fără să sufle o vorbuliţă

din ceea ce ştia. Ocazia i se păru deosebit de propice Flaviei: dacă nu schimbau tactica, n-aveau să mai iasă niciodată din situaţia asta! Aşa că spuse:

— Măicuţă dragă, ştii cât de mult ţinem la dumneata! Află că Erling se teme să-ţi mărturisească adevărul; iată de ce nu discutăm cu dumneata decât lucruri lipsite de importanţă. Eu însă cred că facem o mare greşeală, aşa că am să-ţi spun eu despre ce e vorba şi am să ţi-o spun în felul meu, adică de-a dreptul, fără ocolişuri. Thérèse gemu:

— Dragii mei copii! Deci v-aţi dat şi voi seama că tatăl vostru trece printr-o criză... Dar de ce natură? Nu ştiu nimic, nu-l pot întreba nimic... Singurul lucru pe care-l ştiu e că nu mai pot îndura situaţia asta! Îmi cere să stau în biroul lui, îmi mărturiseşte că-mi simte lipsa, dar în schimb îi sare ţandăra din

orice! De ce a devenit atât de nervos, de irascibil?

— Bun, mamă, deci şi dumneata şi noi am constatat toate aceste lucruri... Din moment ce suntem toți trei aici, hai să încercăm să înțelegem ce se întâmplă cu tata... N-am să-ți spun că există într-adevăr, „un secret al lui Sigrid”, fiindcă ai auzit cu urechile dumitale. Jocul ăsta infernal a început chiar din clipa când ți-ai spus: „Ştiu, dar sunt nevoită să tac pentru ca soțul meu să nu afle că ştiu! Iar copiii mei – ca să fie liniştiți – nu trebuie să bănuiască importanța secretului!”

— Aşa e, Flavie, ceea ce spui tu e cât se poate de adevărat! Secretul a dus, zi de zi, la fărâmițarea a tot ceea ce a dat preț vieții, fericirii noastre, a mea şi a lui Jan... Ce face de trei zile la Stockholm? Ştiți cumva?

— Da! răspunseră într-un glas Erling

şi Flavie.

— Ştiți? Oh, slavă Domnului!

— Dumitale nu ți-a spus de ce se duce?

— Din păcate, nu! Doar câteva banalități. Dar azi-dimineață, s-a nimerit să fiu de fața când a venit poştaşul. Ca de obicei, am luat eu scrisorile. Printre ele se afla şi o carte poştală, trimisă din Stockholm, care mi-a atras imediat atenția. Am simțit un junghi în inimă, căci iată ce scria în ea: *„La cererea dumneavoastră, domnule doctor, vă precizăm datele fixate pentru anunțul solicitat în limbile: suedeză, engleză, germană, franceză şi sud-africană: «Rholf-Harald este rugat să-şi dea de urgență adresa la postul de Radio Stockholm»”*. Dragii mei, ce-i cu acest nou mister? Să vorbesc cu Jan? Să-l rog să isprăvească cu ascunzişurile de acest fel cu care nu-s obişnuită? Sau dimpo-

trivă, să mă prefac, în continuare, că nu ştiu nimic? Vă implor, ajutați-mă... Nu mai pot... sunt la capătul puterilor!

— Înainte de orice, dragă mamă, liniş-teşte-te! Încearcă să te stăpâneşti! La-crimile n-au rezolvat niciodată vreo problemă! Tata ar putea afla că ai citit cartea poştală din Stockholm?

— Nu cred. Fiindcă am rugat-o pe Gerda să ducă imediat scrisorile în bi-roul lui Jan. Bineînțeles că am strecu-rat cartea poştală în mijlocul vrafului de scrisori. De ce să presupună că aş fi citit-o?

Erling spuse consternat:

— Dar, mamă, tata se va impacienta, pentru simplul motiv că ai plecat de acasă! Mai ales că asta nu-i oră de plimbare!

Thérèse schiță un biet surâs care se voia ironic:

— Credeți-mă, dragii mei, nici măcar

nu va băga de seamă că nu-s acasă! Se va aşeza imediat – căci am reținut zilele şi orele – în fața aparatului de radio ca să asculte anunțul pe care l-a dat, mai întâi la Radio-Paris, apoi la Radio-Londra şi aşa mai departe. Văd că ține cu orice preț să ia legătura cu acest Rholf-Harald, cine o fi...

Flavie făcu o mutriță amuzată.

— Aceste nume, care dumitale ți se par şi mai ciudate decât nouă, au aparținut odinioară şefilor vikingilor... Dumneata ți-ai petrecut copilăria şi adolescența în Alsacia şi nu în băncile liceelor suedeze, aşa că n-ai de unde să ştii...

Thérèse îşi privi, gânditoare, nora. De ce ținea cu tot dinadinsul să pară destinsă şi veselă? La naiba cu tergiversările! Era de preferat cea mai neplăcută dintre certitudini, decât îndoiala care o chinuia atâta!

— Dragă Flavie, începu ea pe un ton hotărât, am înțeles că şi tu şi Erling v-ați hotărât să-mi spuneți tot ce ştiți. Atunci de ce în loc de adevăr, noi taine? Vreau adevărul, oricât de crud ar fi el! Adevărul despre necunoscutul pe care Jan îl caută cu atâta înverşunare!

Urmă o tăcere plină de temeri şi de subînțelesuri. După care, Thérèse se ridică brusc şi strigă cu o voce de nerecunoscut:

— Nu! Asta nu! Mai curând aş fi preferat să mor! Spuneți-mi că nu-i adevărat, că nu poate fi adevărat...

Erling o înconjură uşor cu brațele, voind s-o silească să se aşeze. Dar crispată, Thérèse nu se lăsă clintită din loc.

— Spuneți-mi, repetă ea rugătoare, spuneți-mi că totul nu e decât un coşmar, că mă voi trezi curând, că Jan n-a... că Sigrid şi cu el n-au...

Incapabilă să mai continue, se prăbu-

şi la pieptul fiului ei, izbucnind în hohote de plâns; scăpa astfel de tensiunea în care trăia de o bună bucată de vreme. Nici Flavie, nici Erling nu puteau suporta s-o vadă într-o asemenea stare. Dar, pe de altă parte, nu era mai bine să se dezlănțuie şi după asta să se simtă, în sfârşit, eliberată de povara care-o apăsa? Există în viață unele ceasuri în care orice consolare e de prisos. Numai Thérèse, ea singură, fără nicio presiune dinafară, trebuia să hotărască ce atitudine va adopta de acum încolo față de soțul ei. După un lung moment de tăcere, întrebă, în sfârşit:

— Cum ați izbutit să descoperiți acest... acest lucru? Băiatul Sigridei s-a născut înainte sau după moartea Idei?

Erling şi Flavie înțeleseră imediat cât de importantă era întrebarea pentru mama lor. Măcar din acest punct de vedere puteau s-o liniştească. Aşa în-

cât – cu precauție – Flavie îi explică exact Thérèsei ceea ce voia să ştie.

— Jan, crezând că Ide se prăpădise, s-a logodit cu Sigrid. Urmau să se căsătorească în curând... Ei bine, în acea epocă a fost conceput băiatul... Apoi Jan a regăsit-o pe Ide. Dar dumneata, mamă, cunoşti mai bine decât noi toate aceste lucruri, spuse Flavie. Doar dumneata i-ai adus lui Jan „caietele Idei”...

— Într-adevăr... Şi aş proceda şi azi tot la fel! Sigrid a fost o criminală, iar Ide, nespus de înduioşătoare în dragostea ei pentru Jan, o dragoste plină de abnegație şi de suferință... Şi apoi de unde era să bănuiesc că Sigrid aştepta un copil? Fiți sinceri, dragii mei copii: credeți că tatăl vostru a ştiut ceva?

Flavie şi Erling protestară vehement, susținând că erau absolut siguri că Jan nu bănuise niciodată nimic.

— A aflat secretul de curând... I l-a destăinuit acum câteva săptămâni, Nita Hollis, înainte de a muri...

În pofida mâhnirii, Thérèse simți o mare uşurare. Dar totodată şi alte sentimente, dintre care unele ce se băteau cap în cap.

— Ah, cât o urăsc pe Sigrid! strigă ea. Chiar moartă, malefica ei domnie continuă... O urăsc! Urăsc acest băiat purtat în pântecele ei! Ei bine, da, îl urăsc pe fiul lui Sigrid!

— Şi al lui Jan... spuse liniştită, Flavie!

Erling îi aruncă o privire plină de reproş. Dar Flavie continuă imperturbabilă:

— Nu e momentul să ne lăsăm dominați de ceea ce simțim. Trebuie să avem curajul să privim faptele în față şi mai ales să ne străduim să evităm reacțiile impulsive şi necontrolate.

— Nimeni nu mă va putea împiedica să...

— Mamă, te rog lasă-mă să isprăvesc ce am de spus, să-ți arăt situația aşa cum o văd eu...

— Te ascult, spuse Thérèse, mai potolită.

— N-aş vrea să te chinuiesc. Ci doar să-ți repet că ne aflăm pe un teren instabil. Cel mai mic pas greşit riscă să dezlănțuie o catastrofă. Jan – de când a aflat de existența acestui fiu – nu mai este acelaşi. A devenit nervos, irascibil. Mintea, gândurile par să-i umble într-o lume nevăzută, populată de fantome. Ştim noi ce simte el? Singurul lucru pe care-l ştim într-adevăr, e că vrea, cu orice preț, să-şi regăsească fiul.

— Şi după asta? strigă Thérèse cu violență. Dacă-l regăseşte, va trebui să-l primim la noi, să-i vorbim, să-i surâdem... O urăsc pe Sigrid, fiindcă ştiu că

tot ce e legat de ea nu ne poate aduce decât nenorocire...

— Totuşi Rholf-Harald e fiul lui Jan şi fratele lui Erling...

— Oh, strigă Thérèse îndureratã, nu te credeam atât de crudă, Flavie! N-ai niciun pic de înțelegere pentru mine, nicio fărâmă de milă?

— Dimpotrivă, mamă, sunt foarte mâhnită că sunt nevoită să-ți vorbesc astfel. Dar am socotit întotdeauna că e mult mai bine să spargi abcesul decât să-l tot cocoloşeşti... De ce să-l socotim pe băiat – de fapt bărbat în toată firea, fiindcă e mai mare decât Erling – vinovat de greşelile mamei sale? Nu crezi că e nedrept? Poate că a avut o copilărie şi o adolescență profund nefericite. Poate că a devenit ursuz, închis în el, revoltat...

Thérèse se ridică de pe canapea.

— Trebuie să mă întorc acasă. Dacă

din întâmplare, Jan mi-ar observa lipsa, i s-ar părea ciudat...

— Te însoțesc! propuse Erling.

— Sau mai curând eu, spuse Flavie sărutându-şi soacra. Dar la urma urmei, de ce n-am merge toți trei?

— Sunteți foarte drăguți, dragii mei copii, şi vă mulțumesc. Dar simt nevoia să fiu singură. Mă simt mult prea tulburată ca să ştiu precis ce decizie să iau. Să accept această nouă lovitură a soartei? Să lupt până ce Jan va renunța să-şi mai caute fiul?

— Să nădăjduim, mamă, că vei alege drumul cel mai bun, spuse Flavie cu fervoare.

Capitolul XII

Trecuseră câteva săptămâni... Erling şi Flavie se apucaseră iar de treburile lor. Îl țineau, mai mult ca niciodată, pe

Jan Yvarsen, la curent cu experiențele lor. El se prefăcea că-i ascultă cu atenție, fiind convins că-i înşeală şi acum pe ai săi. De fapt, trăia un adevărat calvar. Sigrid prinsese din nou viață, în mintea lui. Mereu i se părea că o revede, ba pe malul Trollhättanului, târându-se în genunchi, în fața lui şi strigând: „Jan, ascultă-mă! Sven şi cu mine nu suntem chiar atât de vinovați pe cât crezi! Pe tine te iubesc Jan, numai pe tine!” Ba, mai târziu, la Krittelwerk, luminoasă, pătimaşă, sigură că, în sfârşit, îşi atinsese scopul pe care-l urmărise cu atâta tenacitate: să fie soția lui! Îşi amintea mereu, cu inima strânsă, de acea zi cumplită în care o alungase pentru a doua oară. Îşi amintea cum stătea în fața lui, deznădăjduită, distrusă, dar demnă şi mândră, trecând sub tăcere – cu o voință supraomenească – singurul lucru care

l-ar fi făcut s-o ierte: faptul că era mamă. Numai că orgolioasa ființă nu voia milă: voia să fie iubită de el tot atât de mult cât îl iubea ea. O dragoste mai puternică decât orice morală, decât orice îndatorire, o dragoste cu atât mai mare, mai deplină, mai minunată, cu cât credea că i se cuvine şi cu cât era mai convinsă că pentru a ajunge la maxima ei înflorire avea dreptul să răvăşească, să distrugă totul în calea ei, aidoma unui torent. Nu exista decât un singur leac menit să curme acel *„längtan”*, melancolie specifică neamului său, în care aluneca din ce în ce şi care amenința să-l distrugă: să-l regăsească pe fiul lui Sigrid, pe fiul lui... În ziua în care va şti cu precizie că Rholf-Harald nu suferise şi că nu-i lipsise nimic, în acea zi îşi va regăsi liniştea. Postul de radio îl asigurase că anunțul său fusese repetat, cu regularitate, în

fiecare săptămână. Încă puțin şi se încheia anul. Dacă şi ultima transmisie va rămâne fără răspuns, ce-i mai rămânea de făcut? Fiindcă nu mai avea la îndemână niciun alt mijloc. La gândul că poate misteriosul şi inaccesibilul fiu murise îl trecură sudori reci. Nu, nu putea crede aşa ceva! Nu voia să se lase cuprins de îndoială! Speranța care-l susținuse pe Tannhäuser trebuie să fi fost aidoma cu a lui! Nu credea şi el, la fel ca legendarul cavaler, că într-o bună zi toiagul său va înflori?

Thérèse asista neputincioasă la toată frământarea lui Jan, frământare care îi chinuia deopotrivă şi pe ea şi pe copiii ei; de fapt, pe Erling şi pe Flavie, fiindcă Ide – aflată în apogeul fericirii după ce se logodise cu Jorgens – habar n-avea de fratele necunoscut. Thérèse îşi dădea perfect de bine seama că răul care pusese stăpânire pe Jan ajunsese în

punctul său culminat; ori de câte ori se afla în fața lui, avea impresia că devenise translucidă, aidoma unui geam, a unui văl subțire sau a unei ceți uşoare care o făcea într-un fel nevăzută în ochii bărbatului ei. Trebuia neapărat să întreprindă ceva! Indiferent ce, numai să se isprăvească o dată cu felul ăsta de viață care devenise un adevărat calvar. Să vorbească neapărat cu Erling şi Flavie. În ultima vreme îi cam neglijase. Thérèse sosi deci pe neaşteptate, spre bucuria tinerei perechi şi a micului Jan, care nu mai voi să se dea dus de pe genunchii bunicii sale.

— Tora doarme, spuse el, aşa că te rog să stai cu noi până se trezeşte ca s-o vezi! Nu-i aşa că stai? Spune-mi, bunicuțo, când ne mai plimbăm cu Troll?

Thérèse îl sărută pe micul limbut şi-i făgădui să-i îndeplinească orice dorință.

— Dar deocamdată, adăugă ea, du-te şi te joacă în grădină; am ceva de vorbit cu părinții tăi...

— Bine, mă duc, dar mai întâi jură că nu pleci!

— Jur! Acum lasă-ne, scumpule!

De-abia apucă micul Jan să iasă din odaie că Thérèse le şi declară, pe nerăsuflate, lui Erling şi soției sale, că era gata să facă orice, chiar să-l primească cu brațele deschise pe Rholf-Harald, numai să-l vadă pe Jan liniştindu-se.

Flavie îşi privi complice, soțul. Erling o apucă în brațele lui puternice pe Thérèse şi o strânse la piept.

— Oh, măicuță, dacă ai şti ce mândru sunt de tine!

Flavie puse o pernă mare sub picioarele Thérèsei, apoi veni să se aşeze lângă ea.

— Spune-mi, mamă, eşti într-adevăr pregătită să auzi tot şi mai ales să ac-

cepți tot? o întrebă ea cu o voce uşor neliniştită şi plină de subînțelesuri.

Thérèse păli. Avu brusc certitudinea că nora sa îi va dezvălui lucruri importante. Oare în mod deliberat nu voise să-i spună nimic până atunci?

— Vorbeşte, fata mea! porunci ea. Apoi adăugă ceva mai blând: Vă rog să nu vă temeți de nimic. Hotărârea mea e nezdruncinată. Adevărul şi numai adevărul mai poate salva de la destrămare căsnicia mea şi familia noastră.

— Atunci iată despre ce e vorba: am să încerc să-ți spun totul cât mai pe scurt. L-am rugat pe Erik să facă ce-o şti şi să obțină unele informații, oricât de neînsemnate ar fi ele, despre Rholf-Harald. Ei bine, Erik a reuşit dincolo de orice aşteptări!

Thérèse scoase o uşoară exclamație. Dar, după câteva secunde, îi făcu semn Flaviei să continue.

— Am să te cruț astăzi de orice amănunte. N-am să-ți spun decât rezultatul la care a ajuns Erik, singurul de altfel, care contează.

— Şi care e, mă rog, acest rezultat? întrebă Thérèse gâfâind de nerăbdare.

— După o călătorie-fulger în Transvaal şi după noi cercetări, la Paris, Erik a luat urma lui Sigrid...

Flavie păru să ezite dacă să mai continue sau nu; neliniştit, Erling se apropie de mama lui, privind-o cu oarecare teamă. Oare va suporta şocul?

— Dragii mei copii, chiar nu vă dați seama cât de mult mă chinuiți cu reticențele voastre?

— Ei bine, mamă, Rholf-Harald se află doar la o sută de kilometri de aici...

— Cum? Cu neputință! Atunci de ce n-a răspuns la apelul lui Jan prin radio?

— Pentru că n-a vrut, răspunse

Erling.

— N-a vrut? Deci...

— Da, mamă, poți să-ți duci gândul până la capăt. Fiul lui Sigrid bănuieşte cine-l caută; or, acest lucru dovedeşte clar că nu vrea să aibă de-a face cu un tată ivit peste noapte – ca să zic aşa – după atâta amar de vreme.

— Băiatul nu ştie – continuă Flavie – că Jan habar n-a avut până acum de existența lui. Aşa că-l învinuieşte probabil de indiferență, dacă nu cumva îl şi urăşte.

— Ce nerozie! strigă Thérèse. Ce-i de făcut? Cum să procedăm?

Erling sugeră:

— Deocamdată nu trebuie să-i spunem tatei nimic. Să vedem, mai întâi, cum va reacționa Rholf-Harald, să vedem ce intenții are... Cred că cea mai bună soluție ar fi să mă duc eu după el... Apoi...

Thérèse îl întrerupse cu oarecare violență:

— Nu, Erling, de treaba asta mă voi ocupa eu! Facă Domnul să găsesc soluția cea mai bună! Cea care să-i facă, dragii mei copii, cât mai puțin rău lui Jan. Aveți adresa precisă unde-l pot găsi pe băiat?

— Da, ba chiar şi o fotografie. Sigur că nu recentă, adăugă Flavie repede, văzând cât de uluită rămăsese Thérèse.

Caută în biroul ei şi-i întinse o poză îngălbenită de vreme.

— Aici avea patru ani! Erik şi-a procurat-o de la o doamnă foarte bătrână, care avusese un hotel la Paris. Îi adora pe Sigrid şi pe copilul ei, aşa că a păstrat fotografia în amintirea epocii când au locuit la ea. Tot ea a fost cea care a menținut legătura cu Sigrid, iar după moartea verişoarei lui Jan, cu cei care i-au crescut băiatul.

Thérèse nu mai era de mult atentă la ce-i spunea Flavie. Contempla, lacomă, fotografia pe care-o avea în față. Un băiețaş nespus de frumos, bine înfipt pe picioruşele sale, cu doi ochi mari şi limpezi, cu un surâs luminos... Un fel de mic viking, sau mai curând, Jan copil... Emoționată, Thérèse îşi înghiți lacrimile. Trebuia să se arate tare, energică şi hotărâtă, nu să se lase doborâtă de tristețe. Pe dosul fotografiei, Sigrid scrisese – cu scrisul ei frumos şi ferm: *„Ştiu ce trebuie să devină! Ştiu precis ce va deveni!”* Câtă siguranță! Cât orgoliu! Oare ce va fi devenit acest copil atât de îndrăgit? Va fi împlinit nădejdile mamei sale? Thérèse murea de curiozitate să afle. În ciuda spaimei care-o cuprinsese, simți o nerăbdare aproape dureroasă, să afle... să-l vadă pe băiat...

Ceasurile serii abia se târau pentru

Jan şi pentru Thérèse, căci fiecare era frământat de propriile sale gânduri. Ultimul apel transmis la radio nu dăduse niciun rezultat. Jan se simțea obosit, înfrânt. Să se resemneze, să se împace cu ideea că nu-şi va mai vedea niciodată fiul? Să trăiască veşnic în incertitudine, ros de remuşcarea de a nu-şi fi dat seama de existența lui?

În fotoliul ei, Thérèse se gândea la ziua de mâine; acel mâine plin de amenințări pe care va trebui să-l înfrunte singură. Dacă l-ar ruga pe Erling s-o însoțească? Nu, ar fi o greşeală! Intuiția ei feminină va şti mai bine s-o îndrume cum să se poarte şi ce să spună.

Şi iată că sosi, în sfârşit, şi atât de doritul „mâine”...

După micul dejun – la care Jan bău doar o ceaşcă de ceai foarte tare, refuzând sandvişurile, Thérèse îl întrebă dacă putea lua maşina. O folosea foarte

rar, aşa că Jan, surprins, o interogă cu privirea.

Thérèse – care detestase întotdeauna minciunile – se întoarse cu spatele ca să-i răspundă:

— Am câteva drumuri de făcut prin Stockholm... S-ar putea să mă duc să-mi văd şi o prietenă. Aşa că dacă nu vin la prânz, să nu te nelinişteşti. I-am spus Gerdei ce să-ți servească la masă.

Jan rămăsese uluit. Soția lui n-avea obiceiul să-l lase să mănânce singur! Dar până să-şi vină în fire, şi s-o întrebe ce se întâmplase, Thérèse părăsise odaia.

Maşina gonea cu viteză. Din când în când Thérèse se oprea şi consulta o hartă. În sfârşit, iată că se ivi la orizont şi orăşelul Varberg[1]. Încetini. Inima îi

---

[1] Varberg e un orăşel cu vreo zece mii de

bătea, mai, mai să-i sară din piept. Îşi simţea răsuflarea întretăiată. Un bătrân foarte ţanţoş, deşi riduri adânci îi brăzdau chipul bronzat, se plimba încet pe marginea drumului.

— Ai putea să-mi arăţi casa... casa familiei Lindval?

— Adică locuinţa familiei Eckeby, vrei să zici... Noi, cei din Varberg îi spuneam şi azi aşa, deşi bătrânul s-a prăpădit nu demult...

— Eu îl caut pe Rholf-Harald Lindval, izbuti să rostească Thérèse, cu glas speriat.

— Aha! Adică pe „ăl mic”...

Apoi, văzând chipul uluit al interlocutoarei, bătrânul izbucni în râs.

— Ei, aşa ne-am obişnuit să-i spu-

---

locuitori. Se mai văd încă şi azi, în această localitate, zidurile de întărire ridicate pe vremea dominaţiei daneze. (n.n.).

nem... Rholf-Harald a rămas pentru noi „ăl mic”... Dar când ai să-l vezi, cucoană, pe flăcăul ăsta... Pun rămăşag că n-ai văzut un bărbat mai frumos... Nici unul mai înalt şi mai spătos. Pun, de asemenea, rămăşag, că nu e numai cel mai frumos flăcău din orăşelul nostru, ci eu cred – cu mintea mea proastă – că n-are pereche în toată Suedia! Adevărul e că mamă-sa era atât de frumoasă, încât îți tăia răsuflarea când o vedeai!

— Ai cunoscut-o pe mama lui?

— Te cred... Sigrid era nepoata bătrânului Eckeby. Sau strănepoata, nu mai ştiu nici eu bine... Era un bărbat aspru, cu care nu te înțelegeai prea uşor. Dar când nepoată-sa a venit să stea cu copilul la el – pe atunci puştiul avea vreo patru anişori – unchiaşul a început s-o facă pe dădaca. Iar când a aflat că nepoată-sa a murit, aproape că şi-a pierdut mințile de durere. Atunci a în-

ceput să-l răsfețe şi mai tare pe „ăl mic”. I-a lăsat tot ce avea încă de pe când trăia: două vapoare mari, casa şi pământurile şi o grămadă de bănet... Şi apoi, ca un adevărat marinar aşa cum era el...

Cu gâtul uscat, cu obrajii în flăcări, Thérèse asculta ecoul unui trecut îndepărtat. Totuşi, nerăbdarea de a-şi duce la capăt sarcina pe care şi-o asumase o făcu să scurteze povestirea bătrânului.

— Iartă-mă, spuse ea, dar mă grăbesc foarte tare. Poți să-mi spui cum ajung la casa domnului Eckeby?

— Ha! Ha! Ha! Auzi, „domnului”! Ce domnului, cucoană, Eckeby era comandant! Dar să nu te mai țin de vorbă... Tai tot oraşul şi tocmai la capăt de tot, chiar puțin mai în afara Varbergului, ai să vezi o casă mare, cenuşie. Ei, acolo ai să-l găseşti pe „ăl mic”.

Deşi unchiaşul era ros de curiozitate, aerul demn al „cucoanei”, îl obligă să se abțină şi să nu mai dea curs şuvoiului de întrebări care-i stătea pe buze.

Thérèse sună şi un servitor – după înfățişare, probabil un fost marinar – veni să-i deschidă. La întrebarea formulată cu glas tremurător, omul răspunse:

— Stăpânul nu-i acasă. Trebuie să fie la ferma familiei Borg. Se duce des acolo... Îi place să construiască drakaruri pentru puşti...

După alt rând de căutări, Thérèse ajunse, în sfârşit, la fermă. În curtea mare, în fața unui fierăstrău electric, un bărbat înalt şi blond tăia, cu multă atenție, nişte scânduri subțiri, albe şi frumoase. Mâinile şi brațele sale atingeau tot timpul primejdiosul fierăstrău. Thérèse îşi lăsă maşina afară şi se îndreptă spre fiul lui Sigrid. Când ajunse

la câțiva paşi de el, îl privi intens. Era, într-adevăr, uimitor de frumos, exact aşa cum fusese probabil şi Jan în tinerețea lui. În sufletul Thérèsei se învălmăşeau cele mai ciudate sentimente. Fiul lui Sigrid... Fiul lui Jan... Îl ura şi totodată îl admira. Surprins de această prezență insolită, Rholf-Harald opri fierăstrăul, apoi se îndreptă spre Thérèse.

— Bănuiesc că ați venit la familia Borg... spuse el, cu un surâs care-i descoperi dinții albi şi regulați. Să ştiți însă că la ora asta sunt la câmp...

— Nu... Pentru dumneata am venit...

Pe chipul frumos al lui Rholf se citi brusc neîncrederea.

— Ce doriți?

— N-am putea sta de vorbă undeva?

— Cine sunteți? întrebă Rholf pe un ton sec, aproape agresiv.

— Sunt Thérèse Yvarsen.

Bărbatul nici nu tresări. Parcă s-ar fi

aşteptat să audă acest nume.

— V-a trimis „marele” doctor?

Thérèse sesiză ironia şi dădu, mândră, din cap.

— Nu, am venit aici fără să-i spun nimic.

— Nu vreau să am de-a face cu familia Yvarsen. Aşa că vă rog, doamnă, să plecaţi imediat!

— Refuz! spuse calmă, Thérèse.

Fără să-i mai acorde vreo atenţie, Rholf-Harald puse din nou fierăstrăul în funcţiune. Dar, în pofida indiferenţei afişate, Rholf era profund tulburat. Numai aşa se poate explica faptul că, la un moment dat, cu toată atenţia şi îndemânarea lui, fierăstrăul îi pătrunse adânc, în braţul gol, sub mâneca pulovărului ridicată foarte sus. Îngrozită, Thérèse văzu sângele ţâşnind cu putere. Scoase un ţipăt scurt şi se năpusti spre Rholf. Infirmiera din ea se trezi

brusc; îşi smulse eşarfa de la gât şi o înnodă, cu multă dexteritate, deasupra rănii care sângera din abundență.

— Lasă-mă să te leg, îi porunci ea lui Rholf, care voi să se dea înapoi. Garoul ăsta improvizat e absolut necesar pentru dumneata!

Rholf-Harald nu mai avu puterea să protesteze. Se simți, dintr-odată, slab ca un copil. Ajunse cu greu la un copac, se sprijini de trunchiul lui, apoi se lăsă să alunece jos. Cu toată spaima care o cuprinsese, Thérèse înşfacă vesta lui Rholf şi i-o puse sub cap. Băiatul închisese ochii; cu chipul alb ca zăpada, părea aproape leşinat. Nu mai era vreme de pierdut. Thérèse alergă spre fermă, strigând cât o ținea gura. Speriată, o fetiță ce se afla la primul etaj coborî val-vârtej scara şi căscă ochii mari la femeia necunoscută din fața ei.

— Nu te speria, fetițo! Domnul Lindval

s-a rănit la mână! De unde pot să dau un telefon?

— Păi... din salonul bunicii...

— Arată-mi unde e...

Din fericire, Thérèse obținu repede legătura cu Tjorpa. Contrar tuturor așteptărilor, în loc să-i răspundă Jan, îi răspunse Erling. Thérèse nu-şi pierdu vremea cu amănunte.

— Erling, l-am găsit pe cel pe care-l căutam. Dar, din păcate, e rănit. Da, mă tem că destul de grav. Nu-mi cere acum amănunte că n-am vreme să ți le dau... Am să-ți explic mai târziu... Da, a fost atinsă serios o arteră... Să-l duc la spital sau să-l aduc la noi? Crezi că tatăl tău va vrea să facă această mică operație? Sigur, în cabinetul lui... Nu-i spune cine e rănitul, te rog! Jan va fi mult prea ocupat de pansarea rănii ca să observe imediat. Da, e un risc, dar n-avem încotro... Oh, Erling, dragul

meu, să dea Domnul ca totul să se termine cu bine! Cheam-o şi pe Flavie. Cum? E acolo? Bun, într-o jumătate de oră sunt acasă!

Thérèse se îndreptă spre Rholf-Harald. Acesta nici nu se clinti. Între timp, fetița fermierilor, foarte isteață, dăduse fuga să-i anunțe pe vecini. Thérèse aduse maşina în curtea fermei, până aproape de rănit. Apoi, cu ajutorul vecinilor, îl aşează pe Rholf pe bancheta din spate. Porni, conducând nebuneşte şi concentrându-şi toată atenția asupra drumului. Brusc, auzi vocea slabă a lui Rholf care-o întrebă unde-l duce.

— Mă duceți la spital?

După o scurtă ezitare, Thérèse răspunse cu teamă:

— Nu, te duc la doctorul Yvarsen, rosti ea pe un ton neutru.

— A, nu, asta nu!

— Te rog, Rholf! Nu te zbate şi nu te revolta! Doctorul nu ştie cine eşti, aşa că n-ai niciun motiv să fii îngrijorat. Dacă ţii neapărat, n-am să-i spun cine eşti, dar îţi repet, rana asta trebuie îngrijită şi cât mai repede.

— Bine... am încredere în dumneavoastră... murmură Rholf.

Apoi, slăbit, închise ochii. În maşină, se înstăpâni o lungă tăcere care nu mai fu tulburată de niciun cuvânt.

Probabil că Erling pândise sosirea mamei sale, fiindcă se afla pe peron, cam rigid şi mai palid ca de obicei. Ce ciudată e soarta! Acest frate, acest fiu al lui Jan regăsit după atâta amar de vreme era, în sfârşit, în casa lor, adus de cine? Chiar de mama sa, în nişte împrejurări de-a dreptul ciudate! Rholf-Harald avea să pună piciorul în casa mătuşii Brita, odinioară casa mamei sale, iar acum casa tatălui său. Fără

intervenția Flaviei şi a mamei sale, ar fi rămas şi acum pentru ei un necunoscut. Oare n-ar fi fost mai prudent? Mamă-sa era, într-adevăr, curajoasă, din moment ce-şi asumase riscul. Ar fi vrut s-o strângă în braţe şi să-şi exprime cu glas tare toată admiraţia şi mândria în faţa unui asemenea gest dezinteresat. Dar chiar atunci apăru Flavie. Reţinându-şi strigătul pe care asemănarea izbitoare dintre Jan şi Rholf-Harald era cât pe-aci să i-l smulgă, ea rosti cu voce stăpânită:

— Totul e pregătit. Jan vă aşteaptă.

Cu calm, cu precauţie, îşi ajută bărbatul să-l susţină pe rănit până în cabinetul socrului ei.

Jan Yvarsen îşi pusese halatul alb şi se spălase cu grijă pe mâini. Nu aruncă nicio privire celui pe care urma să-l opereze. Erling îi explicase că Thérèse, în vizită la nişte fermieri, fusese de faţă

când se petrecuse accidentul şi-şi asumase sarcina să-l ia cu ea pe rănit. Toată atenția lui Jan era acum concentrată asupra intervenției pe care urma s-o facă. Thérèse redeveni brusc infirmiera promptă de odinioară, ba chiar atât de promptă, încât puteai să juri că nu părăsise niciodată spitalul. Jan termină, rana fu cusută cu grijă, pansamentul făcut cu atenție. Cu un surâs plin de blândețe spuse:

— Gata! Ai fost curajos, flăcăule, căci, din păcate, nu ți-am putut face decât o anestezie locală. Fii fără teamă, rana nu va avea niciun fel de urmări şi nu-ți va diminua în niciun fel forța brațului. Lucrul ar fi fost, într-adevăr, cum nu se poate mai neplăcut pentru un atlet ca dumneata.

Rănitul era încă foarte palid, dar nu părea omul ce trebuie tratat cu menajamente. Aşa că, ridicându-se, se dădu

jos de pe masa de operație. Jan aşteptă în zadar un cuvânt de mulțumire din partea lui. În odaia vastă, glasul lui sună destul de sec:

— Ar trebui să-i fii recunoscător soției mele, prezenței sale de spirit. Nu ştiu ce s-ar fi întâmplat cu brațul dumitale, dacă ea, legându-ți-l atât de strâns, nu-ți oprea sângele. Ai avut un noroc orb că s-a aflat acolo chiar în momentul accidentului.

Thérèse trecea prin chinurile iadului. Ar fi vrut să intervină, să-i strige lui Jan adevărul în față. Dar îi făgăduise lui Rholf-Harald să nu scoată o vorbă. Acesta din urmă păru, dintr-odată, parcă şi mai înalt. Îl măsură pe Jan din cap până-n picioare, cu un dispreț fără pereche. În fața acestei comportări ciudate, chirurgul se simți mâhnit, dar şi intrigat. Îşi privi pacientul cu atenție, drept în ochi, în ochii aceia aidoma cu

ai lui. Şi brusc, ca şi cum ar fi fost fulgerat, îşi dădu seama de adevăr. Deci Thérèse îi cunoştea secretul! Cum de-l dibuise pe fiul pe care el îl căutase cu atâta ardoare, luni în şir? Şi dintr-odată avu certitudinea că Flavie şi Erling îi cunoşteau şi ei taina, ştiau cine era „necunoscutul”.

Dureros, răscolitor, cântecul Trollhättanului răsună în sufletul lui... Cântecul legat de atâta întâmplări tragice... Sigrid... Fiul lui Sigrid... urmarea unui trecut atât de îndepărtat şi totuşi atât de apropiat. Fiul lui Sigrid... fiul lui...

Jan se simți cuprins de amețeală şi instinctiv, se sprijini de umărul Thérèsei. Deşi neclintită, soția lui rămase mută, nemişcată. Numai ochii păreau să-l implore pe Rholf-Harald să pună capăt acestei tensiuni de nesuportat. Dar, fără o vorbă, Rholf se în-

dreptă spre uşă.

— Nu, strigă Erling, nu poți pleca astfel! N-ai dreptul să...

— N-am dreptul?

O voință neîmblânzită, o mânie vecină cu ura străluciră în ochii frumoşi ai lui Rholf, ce păreau să fi căpătat dintr-odată luciul şi duritatea oțelului. Fără să arunce vreo privire celor din jur, nu se adresă decât lui Jan:

— Dar dumneata ai avut dreptul s-o părăseşti pe mama? I-ai făcut mult prea mult rău ca să te mai pot ierta vreodată! Nu ți-a păsat niciodată de ea, nici de mine. Nu eram decât țânc când ai împins-o cu nepăsarea dumitale la moarte, dar...

Brusc, Jan îşi veni în fire. După ce schiță un gest violent de protest, se apropie de acest fiu care se dovedea a-i fi duşman.

— Nu ştii ce vorbeşti, băiete! Cine ți-a

vârât în cap asemenea lucruri absolut absurde, neadevărate?

Se înfruntau două voințe, două energii identice.

— De ce negi faptele? Fără Kristoffer Eckeby ce s-ar fi făcut mama? Cine ar fi avut grijă de mine după ce s-a prăpădit ea? Cum aş fi avut posibilitatea să învăț, să dau examen la Facultate? Poate datorită dumitale?

Ultimele cuvinte erau pline de un asemenea dispreț, încât Jan se simți la capătul puterii de rezistență. Rholf-Harald nu se opri. Cu o vehemență de necrezut după ce pierduse atâta strige, îşi continuă rechizitorul.

— Te simți jignit în vanitatea dumitale, doctore Yvarsen! Dumneata! Jan Yvarsen cel Mare, cel Drept, cel Unic! Nu suporți să fii privit decât cu admirație, cu devoțiune! Totuşi ai ştiut să te eschivezi de la răspunderile pe care ar

fi trebuit să ți le dicteze datoria! Ne-ai aruncat, pe mama şi pe mine, fără un gest, fără un cuvânt de milă! Şi ai vrea ca acum să mă gudur ca un cățel şi să dau din coadă de bucurie că te văd?

Durerea pe care o simțea în braț, cumplita răscolire lăuntrică puseră capăt dârzeniei lui Rholf. Se clatină şi dacă Jan n-ar fi sărit să-l prindă în brațe, ar fi căzut grămadă. Thérèse aduse repede un scaun. Apoi le făcu un semn discret lui Erling şi Flaviei să iasă din odaie. Ea însăşi vru să se îndepărteze pe neobservate. Ca să se poată explica între ei, tatăl şi fiul trebuiau să rămână singuri. Iar ea simțea că nu-şi va mai putea reține multă vreme lacrimile. Dar Rholf-Harald o apucă de mână.

— Iertați-mă, doamnă, pentru tot ce-am spus. V-am necăjit şi-mi pare nespus de rău. Dumneavoastră n-aveți nicio vină...

Între timp, Jan îşi regăsise calmul şi autoritatea. Glasul îi era trist, dar clar şi precis:

— Nu ştiu cine e Kristoffer Eckeby, nici dacă el e cel care ți-a băgat în cap această versiune falsă şi deplorabilă despre comportarea mea. Nu pe mine trebuie să mă urăşti, ci pe cel care – cu voie sau fără voie – a denaturat adevărul şi m-a înfățişat sub un aspect urât şi inuman. Îți dau cuvântul meu de onoare că până acum câteva luni habar n-am avut că Sigrid avusese un copil!

Rholf-Harald îl privi cu ochii plini de lumină şi de bunătate. Doar cu câteva fraze Jan îi spulberase mânia: era convins că acest om – tatăl său – nu era în stare de nicio laşitate. Atunci? Înțelegea din ce în ce mai puțin: căci, la rândul lui, şi Kristoffer Eckeby fusese o ființă dreaptă şi loială!

— Ştiu ce gândeşti, reluă Jan, cel care

te-a crescut a fost, în mod sigur, un om demn de toată stima. A fost convins că o părăsisem pe mama ta, pentru că ea credea acest lucru şi pentru că probabil că-l convinsese şi pe el. Nu te revolta, lasă-mă să termin ce am de spus. Fii cât se poate de liniştit, fiindcă niciodată nici eu, nici ai mei, nu vom rosti un cuvânt care să lovească în dragostea față de mama ta. Vreau – foarte pe scurt – să te pun la curent, cu ceea ce trebuie să ştii, ca să-ți poți da seama de nişte lucruri. Prima mea soție a dispărut într-o bună zi, în hățişurile din Africa. Am crezut că se prăpădise. Eu şi cu Sigrid tocmai voiam să ne căsătorim, la Krittelwerk, dar, cu câteva zile înainte de nuntă, a reapărut Ide. Aceasta din urmă, după ce petrecuse o noapte de groază în junglă, din pricina spaimei suferise o amnezie totală. Mama ta era foarte mândră. Ea n-a putut

suporta să mă vadă reluându-mi viața alături de Ide, față de care aş fi dat dovadă de o cruzime fără limite dacă aş fi alungat-o de lângă mine, mai ales că era grav bolnavă de inimă.

— Dar, mai târziu, după ce Ide a murit, de ce nu te-ai însurat cu mama? De ce ne-ai îndepărtat şi pe ea şi pe mine?

Jan avu o uşoară ezitare, fiindcă nu voia să-i spună nimic lui Rholf-Harald despre cele întâmplare în realitate. Nu voia, în niciun caz, ca fiul să condamne purtarea mamei sale. Fără să-i răspundă direct la întrebare, Jan spuse cu convingere:

— Sigrid nu mi-a vorbit niciodată despre tine. Ți-o jur şi trebuie să mă crezi; n-am aflat de existența ta decât de câteva luni!

Rholf-Harald îşi privi tatăl. Încet, cu greu, dar şi cu o senzație de uşurare, simți cum tot universul lui fusese răs-

turnat. Nu ştia ce va simți în seara acelei zile, a doua zi, dar în acel moment era convins că tatăl său spune adevărul şi că de-acum încolo nu-l va mai putea urî niciodată. Aidoma unui copil năucit, care descoperă o comoară, trupul lui Rholf-Harald se destinse; pe chipul lui dur şi rece înflori speranța, în ochii săi frumoşi păru să se oglindească o fărâmă din albastrul profund al cerului şi al lacurilor suedeze... Îl privi lung pe Jan, apoi o privi pe Thérèse, care nu mai încerca să-şi ascundă lacrimile. Şi iată că – fără a ştirbi cu nimic dragostea şi admirația pe care le nutrea față de mama lui – simți, fără să vrea, o senzație ciudată, necunoscută până atunci, un sentiment aproape filial, o nevoie irezistibilă de a proteja femeia ce părea atât de mâhnită şi mai ales atât de fragilă.

— Doamnă, nu plângeți... Vă rog

mult, nu plângeți... Ce doriți să fac? sunt gata să fac orice, cu condiția să nu mai fiți atât de mâhnită...

— Orice, Rholf-Harald? Thérèse surâse printre lacrimi: să ştii că sunt cam pretențioasă... Ei bine, află că aş vrea nespus de mult să te simți aici ca acasă...

Jan îşi privea fix, fiul. Va adopta din nou aerul neîmblânzit, de revoltă şi de ostilitate?

— Vă făgăduiesc, în mod solemn, că voi veni să vă văd, răspunse Rholf-Harald fără nicio urmă de ezitare.

Mâna nemiloasă care strângea, ca într-un cleşte, inima lui Jan se destinse şi această inimă – atât de greu încercată – îşi reluă ritmul normal. Doctorului Yvarsen i se păru că cele câteva cuvinte rostite de Rholf-Harald îi dăduseră viața.

— Nu vrei să rămâi astă-seară aici şi

să iei masa cu noi? îl întrebă ascunzându-şi cu greu sfiala care pusese stăpânire pe el: un sentiment cu totul nou, aproape ireal, pe care nu-l mai simțise niciodată până în acea zi.

— Nu...

Dar acest „nu”, n-avea în el nimic agresiv, ba dimpotrivă, avea chiar o undă de regret.

— Ce faci? Cu ce te ocupi? întrebă Thérèse pentru a umple tăcerea care amenința să se prelungească. Când sufletele au trecut prin tulburări atât de mari, de depline, de îngrijorătoare, e foarte greu să mai revii la banalitățile cotidiene.

— Cu ce mă ocup? Nu cu prea mare lucru. Mai tot timpul sunt pe mare; am două mari pasiuni: întinderile vaste şi poezia.

În fața surprinderii manifestată de Jan, Rholf-Harald răspunse cu o oare-

care notă de umor:

— Ți se pare ciudat? Totuşi să ştii că mă descurc destul de bine. Mi-am luat un pseudonim şi, închipuie-ți, am găsit până şi un editor care să-mi publice o culegere de poeme; ba am obținut chiar şi un valoros premiu literar. Asta m-a încurajat. Mi se pare că în vers pot să-mi exprim mult mai uşor sentimentele cele mai intime. Proza cere mai multă pudoare, mai multă rezervă...

În vreme ce Rholf-Harald vorbea, Thérèse se apropie de el. Instinctul ei matern o determină să ia pulsul bolnavului şi să-i atingă uşor fruntea.

— Dumnezeule, ai febră! Trebuie să te culci imediat! Nu vrei totuşi să mă duc să-ți pregătesc o cameră?

— Nu, aş vrea totuşi să mă duc acasă. Îl am pe „bătrânul meu lup de mare”, care o face şi pe servitorul şi pe dădaca.

— Bine! înțeleg. Acum te va conduce Erling, iar mâine voi trece să te văd. Ai nevoie de multă liniște ca să eviți cine știe ce complicații.

Thérèse ieși repede din birou ca să-l anunțe pe Erling. Tatăl și fiul rămaseră singuri. Vorbele deveniseră de prisos. Rholf-Harald întinse mâna, în mod spontan, tatălui său și i-o strânse îndelung. Privirea îi era gravă, dar plină de făgăduieli:

— Mă voi întoarce, spuse el simplu.

După ce mașina – condusă cu mână fermă de Erling – dispăru spre nord, Jan își îmbrățișa cu căldură soția. În această îmbrățișare puse toată dragostea, toată fierbintea lui recunoștință.

— Deci tu știai, nu-i așa? îi șopti el la ureche.

— Da... Erling, Flavie și cu mine am ghicit până la urmă despre ce era vorba... Și atunci l-am căutat... Țineam

nespus de mult, Jan, să nu te mai văd atât de deprimat, de mâhnit.

Jan nu mai ceru niciun fel de explicații, ca şi cum ar fi fost un lucru cât se poate de firesc ca Thérèse să-l descopere pe acest fiu, ca şi cum ar fi fost şi mai firesc ca Erling şi Flavie să fie la curent cu întreaga problemă.

— Ştiai şi nu mi-ai spus nimic! Şi tocmai tu ai fost cea care mi l-ai adus!

În vocea lui Jan se putea citi atâta admirație, încât Thérèse se simți răsplătită cu prisosință pentru toate chinurile îndurate timp de câteva luni de zile.

— Eşti o femeie minunată, draga mea Thérèse! Mă şi întreb chiar dacă am meritat dragostea unei femei ca tine...

Thérèse îi închise gura cu un sărut.

— Tu vei fi întotdeauna Jan al meu! Iar fiul tău va fi şi al meu! Ce importanță mai are acum ce surprize ne mai re-

zervă viitorul, din moment ce vom fi întotdeauna alături?

Regăsindu-şi amândoi seninătatea şi deplina înțelegere de mai înainte, Jan şi Thérèse, mână în mână, se aşezară alături, în fața ferestrei înalte cu vitralii. Dincolo de vârfurile copacilor cu frunze ca arama, cerul părea o imensă oglindă de cristal. Departe, în zare, soarele aidoma unui uriaş glob incandescent, părea să ascundă în el făgăduiala unor seri din ce în ce mai frumoase...

RHOLF-HARALD
Epilog

„Eu însumi care nu sunt decât
un copil al încercării..."

Wilfrid Lucas,
Cavalerii Domnului

Capitolul I

Scurtă şi mohorâtă, toamna suedeză îşi şi făcuse apariția în grădina de la Tjorpa. Vântul murmura printre brazi. Vânt familiar, care iarna învăluia în lunga lui jelanie casa familiei Yvarsen.

Pe aleea centrală, printre stejarii aurii şi straturile rămase fără flori, Rholf-Harald, care cu trei săptămâni mai înainte îşi făcuse apariția în mijlocul acelei familii atât de unite, îşi potrivea pasul după cel al Idei. Tânăra femeie îl primise cu multă căldură pe acel frate vitreg despre care nu ştiuse nimic atâta vreme.

Logodna ei cu Jorgens Meldgaard, căsătoria apropiată n-o cufundaseră într-o fericire egoistă, imensa dragoste față de ai săi o făcuse să înflorească din nou – toate incertitudinile, toate ambi-

țiile amare se risipiseră – şi acum era gata să dăruiască o bună parte din această tandrețe acelui tânăr cu nume de viking, rezervat şi ascuns.

— Am impresia, spuse ea râzând, că ți-e greu să-mi spui pe nume. Că tata te intimidează un pic, mi se pare normal. Lăsând la o parte modestia, doctorul Yvarsen este o mare personalitate şi trecutul s-ar putea să ți-l facă mai puțin apropiat. Cu timpul, vă veți apropia totuşi unul de celălalt. Dar Erling, Flavie şi mama te-au primit cu brațele deschise. De mine ce să mai zic? Sunt atât de bucuroasă de a fi descoperit că mai am încă un frate! Mi-ar fi plăcut să copilărim împreună, să ne jucăm, să-ți mărturisesc gândurile mele...

Rholf-Harald îşi înălță capul. Ide îi văzu profilul, acel profil mândru, cu trăsături regulate, care amintea şi de frumusețea lui Sigrid şi de frumusețea lui

Jan.

— Ide, răspunse cu blândețe tânărul, copilăria mea nu-mi aparține decât mie. Am fost de mic de tot un copil fără familie. Comandantul Eckeby – unchiul meu Kristoffer – n-a pretins niciodată să-mi țină loc de tată. A fost susținătorul şi educatorul meu, apoi cel mai bun prieten. Am avut şi câteva bucurii: o mică excursie pe mare, o furtună dezlănțuită, am văzut la marginea unei păduri o ceată de animale sălbatice, apoi un castel pe malul unui lac, într-un amurg de o rară frumusețe. Dar nu m-am jucat niciodată aşa cum te-ai jucat tu. E adevărat că am fost lipsit de griji. Mă găseşti romantic şi nu ascund această înclinare, dimpotrivă, încă de foarte mic am simțit că venisem pe lume sub semnul fatalității.

— Nu poți uita acest lucru?

— E foarte greu, Ide! Nu mai sunt un

adolescent maleabil, ci un bărbat în toată firea. M-au format anumite sentimente care mi-au împietrit inima. Am trăit vreme îndelungată cu ranchiuna în suflet şi m-am obişnuit să fiu singur. Aici, la Tjorpa, toți m-au primit ca pe un fiu sau ca pe un frate. Dar totul e încă prea proaspăt... Încearcă să mă înțelegi! Tu eşti atât de dreaptă şi de spontană! Nu pot să mă integrez fără efort în clanul vostru. Voi mă socotiți ca pe unul de-ai voştri, dar eu mă consider ca un invitat, mai exact: ca „o mobilă nouă".

— Totul se reduce la răbdare, zilele trec repede, iar viața ne aduce până la urmă şi bucurii.

O umbră fugară începtoşa ochii Idei, vântul îi lipi câteva şuvițe de păr pe obrazul atât de delicat. Clătină din cap ca şi cum ar fi vrut să alunge tristele amintiri, apoi spuse:

— Eu a trebuit să-mi smulg bucată cu bucată fericirea.

— Da, tu ştii ce-i lupta, zilele negre, suferința!

— Rholf-Harald, acum sunt o femeie fericită şi aş dori ca şi tu să fii un bărbat fericit. Văd că ți-ai pus în minte ceva. Îmi dau seama de acest lucru, după chipul tău. Ori de câte ori tata ia o hotărâre serioasă, are privirea asta pe care o ai tu acum, privire care pare că vrea să provoace soarta. Bărbia îi devine parcă mai pătratră, mai dură, aşa cum e a ta în acest moment. Nu vrei să-mi spui la ce te gândeşti?

Gura fermă a lui Rholf-Harald schiță un surâs.

— Probabil că țin foarte mult la tine, din moment ce-ți împărtăşesc ideea mea care aproape că a devenit o idee fixă, dar care mi se pare întemeiată. În loc să aştept să aibă loc adevărata fu-

ziune morală între... doctorul Yvarsen şi mine, şi să cadă barierele dintre familia ta – acel bloc compact, ca de granit – şi înclinarea mea către singurătate, sunt convins că e necesar să... mă maturizez sufleteşte. Vreme de câteva luni, un an, poate chiar şi mai mult, aş vrea să călătoresc, să văd diverse țări cu tot ce au ele mai deosebit. Nu cunosc decât Suedia şi oraşul Paris, unde m-am născut şi pe care l-am părăsit când eram încă foarte mic, dar unde m-am reîntors mai târziu pentru a regăsi câteva urme ale trecutului. Sunt poet, cu alte cuvinte un animal destul de rar în zilele noastre. Alte ceruri, alte peisaje m-ar inspira. Mă voi gândi la voi toți mai liber, mai detaşat, fiindcă depărtarea te face mult mai obiectiv, cum eu încă n-am ajuns să fiu. De îndată ce voi pleca de la Tjorpa, îi voi trimite o scrisoare tatălui tău şi cred că mă va

înțelege.

— Tatăl meu! Ca şi cum n-ar fi şi tatăl tău! Mereu eziți să-i spui „tată”... Da, te va înțelege. Va admite că din prea multă pudoare doreşti să eviți o discuție delicată. Îți mulțumesc că ai avut încredere în mine. Dar te rog să nu mă mâhneşti plecând înainte de căsătoria mea.

— Când e? Peste zece zile? Sigur, pot să aştept până atunci şi-ți făgăduiesc că voi fi de față la ceremonia de la biserică.

Cu un gest afectuos, Ide îşi strecură brațul sub cel al lui Rholf-Harald. Se străduia să-şi ascundă neliniştea care o tulbura. De ce trebuia să se gândească numai la nenorociri şi la primejdii? Fratele regăsit se va întoarce, dar când?

Cu trei săptămâni mai înainte, tânăra femeie nici măcar nu bănuia existența

acestui nou venit. Prestigiul, seducția sa erau de așa natură, încât se impuseseră tuturor, în mod firesc. Absența lui avea să iște un mare gol mai ales în sufletul lui Jan și, mai mult ca sigur, și al Thérèsei.

Cei doi frați vitregi ajunseră la grilajul care împrejmuia proprietatea. Țipetele unui copil îi smulse brusc din gândurile lor. Tânărul Jan – Jan al doilea, cum îi spunea Rholf-Harald – apăruse la capătul unei alei care se pierdea printre brazi. Târa vesel după el o căruță mică și colorată, de lemn, făcută de un meșter de prin împrejurimi, în care o instalase pe sora sa, Tora. Fragilul vehicul se hurducăia la fiecare piatră peste care trecea. Lovindu-se de un strat de flori, se răsturnă. Trezindu-se pe neașteptate jos, Tora începuse să țipe. Din câțiva pași Rholf-Harald ajunse la ea și o luă în brațe, în vreme ce Ide încerca –

însă fără prea mare succes – să-şi dojenească nepotul.

— Vai, Jan, tu nu-ți dai încă seama că Tora e o fetiță foarte mică!

— Foarte mică? i-o întoarse îndrăzneţul. Oho, s-o vezi ce mai merge, ba chiar şi aleargă după frunzele care cad! Eu nu vreau ca sora mea să fie o curcă plouată! Şi apoi de ce țipă atâta, când n-are nici măcar o vânătaie?

Jan al doilea îl privea perplex pe bărbatul înalt şi frumos despre care i se spusese că ar fi unchiul său. Băieţelul nu încercase să afle cum şi de ce acel unchi apăruse atât de târziu la Tjorpa. Nimeni nu-i vorbise despre el. Era una din acele istorii misterioase ale celor mari.

Tora se răsfăța în brațele salvatorului ei. Câteva lacrimi îi alunecaseră pe obrajii rotunzi, dar acum nu mai plângea.

— Hai, râzi, mica mea prietenă! îi spuse Rholf-Harald.

Tora îl ascultă, ca şi cum ar fi exercitat asupra ei o fascinaţie şi, după ce-şi frecă nasul minuscul cu o mână mică şi murdară de pământ, îşi vârî căpşorul ciufulit sub braţul „uriaşului cel bun”. Acesta o aşeză încetişor jos şi Ide o trase spre ea.

— Văd că-ţi plac copiii, Rholf-Harald.

Fiul lui Sigrid dăduse dovadă de solicitudine, fără să-şi trădeze nici emoţia, nici tandreţea. La remarca surorii sale vitrege, fu gata să-şi iasă din sărite. Nu-i plăcea să se discute despre sensibilitatea sa. Orgoliul din el ţinea în frâu dragostea şi efuziunile.

— Se strică timpul! zise tânărul. Duceţi-vă cât mai repede în casă!

Părea teribil de grăbit să părăsească Tjorpa.

— Pe curând! spuse Ide insistentă.

— Vei fi atât de ocupată zilele astea cu nunta, încât vizita mea te va deranja.

— Nici pomeneală! strigă Ide. Chiar dacă te-aş vedea, fie şi numai câteva minute, şi tot aş fi mulţumită. Să ştii că vei fi întotdeauna binevenit aici!

El nu răspunse. Ide îşi dădu seama că nimeni din familia Yvarsen nu-l va mai vedea înainte de căsătoria ei. De altfel, fratele vitreg o şi luase din loc. Întorcându-se, îi surâse şi-i făcu un semn cu mâna, apoi, ajungând la maşina pe care o lăsase în faţa casei din Tjorpa, se urcă la volan şi plecă.

Abia o pornise la drum, că o perdea subţire de ploaie începţoşă peisajul. Spre seară, când ajunse pe coasta de vest, la casa lui din Varberg, ploaia, în loc să se oprească, începu să toarne cu găleata.

Acea casă veche situată într-un orăşel

şi mai vechi avea asupra lui o putere aproape magică. Între zidurile ei groase, în camerele pline de amintiri şi de trofee maritime, Rholf-Harald se străduia să închege imaginea fugară a mamei sale moartă în chip năprasnic, prinsă în mrejele unei patimi şi ale unei dorințe ucigătoare.

În seara aceea, căderea înverşunată a ploii şi paşii lui Magnus, servitorul – un fost matelot al unchiului său Kristoffer – nu izbuteau să tulbure tăcerea din casă, spațiul unde tânărul îşi ferecase visele, bucuriile şi durerile.

În ciuda ataşamentului său față de Sigrid, îşi revăzu copilăria, detaşat şi obiectiv. Sigur că nu putea s-o considere pe Sigrid drept o mamă-model. Era mândră de el, ca orice mamă, dar îl iubea pe fugă, între două plecări, mai ales – se gândi el cu amărăciune – numai pentru că era fiul lui Jan.

Complexă, violentă ca şi trecutul care o înghiţise, atrăgătoare în ciuda nemăsuratului ei orgoliu, indiferentă şi rece la tot ce nu avea legătură cu dragostea ei pentru Jan, nemiloasă cu cei care-i stăteau în cale, adesea generoasă, dar fascinantă în orice clipă, Sigrid era una dintre acele femei mai mult înclinată către dragoste decât maternă. Cum ar accepta astfel de femei să spună deschis că-l preferă pe soţ sau pe amant şi nu pe copilul pe care aceştia i-l dăruiseră? Nu e vorba de nemernicie, ci de o iubire fără margini aşa cum o dovediseră de altfel şi evenimentele. Cu inima chinuită de dragostea ei neîmplinită, hăituită de remuşcarea de a se fi recunoscut vinovată în faţa propriei sale conştiinţe, cât şi în ochii lui Jan, după naşterea aproape clandestină a lui Rholf-Harald, la Paris, Sigrid căutase nu o uitare imposibilă, ci un derivativ

al durerii sale.

Înapoindu-se în Suedia, îşi încredinţase fiul, în vârstă de patru ani, comandantului Kristoffer Eckeby, o rudă destul de îndepărtată, dar sigură şi avută, la care-şi găsise şi ea deocamdată un refugiu. Călătoriile sale, şederea în Canada, acea înclinare a ei către hoinăreală, îi amintiră acum lui Rholf-Harald mâhnirile sale pe care încă de mic învăţase să şi le ascundă. Pe această mamă atât de uimitoare, care atrăgea toate inimile ar fi vrut-o numai pentru el şi tot timpul alături. Se lăsa rar pradă amintirii, ca de pildă în această seară de toamnă, pentru a se gândi la acea zi funestă în care o pierduse. Şi în ajun fusese atât de frumoasă!

Bătrânul ofiţer din Marina regală, comandantul Eckeby, se străduise să-l facă pe tânărul său protejat să iubeas-

că marea. Amândoi se aventuraseră pe un velier de-a lungul coastei de vest – acea Västkusten, care este pentru suedezi cea mai temperată – până la Bohuslän, ținut foarte aproape de Norvegia. Rholf-Harald şi învățase să țină cârma. Vântul cu miros de iod îl îmbătase. Pândea cu înflăcărare pe cerul limpede apariția pescăruşilor. Inundată de soare, coasta părea că străluceşte, iar sutele de insule şi insulițe, care populează în acel loc strâmtoarea Kattegat, creau o lume de legendă. Rholf-Harald se simțea un adevărat urmaş al vikingilor. Unchiul său vorbea adesea despre acei uriaşi roşcovani care, lacomi de spații şi de cuceriri, îşi conduceau drakarurile, şi pe maree şi pe vânt, pe marea cenuşie sau albastră.

Pentru copil, acea zi de navigație şi de pescuit fusese o încântare. Dar la îna-

poiere, Magnus, exmatelotul-servitor al comandantului, îi spusese despre un telefon pe care-l primise, şi chipul bronzat al destoinicului fost matelot era atât de răvăşit, încât Rholf-Harald simți o spaimă subită. Mult prea matur pentru cei câțiva ani ai săi, băiatul se gândi la mama sa. Sigrid plecase cu câteva zile mai înainte, într-o stare de exaltare neobişnuită şi fără să sufle un cuvânt despre planurile sale. Înştiințat în şoaptă de către Magnus, comandantul – stăpânindu-şi puternica emoție – îi spuse lui Rholf-Harald:

— Sunt obligat să plec, băiete! Poate ne vom revedea mâine!

Întrebarea plină de nelinişte din ochii albaştri, larg deschişi, ai băiatului, nu primise niciun răspuns. Dar după o noapte chinuită de coşmaruri şi o zi în care fiecare oră părea că nu se mai termină, răspunsul tragic veni în sfâr-

şit să-l răscolească pe Rholf-Harald: Sigrid nu avea să mai revină niciodată. Murise. Unchiul Kristoffer aducea acasă trupul târât de curenții torentului, apoi cules de pe țărm, inert, intact, exact ca cel al unei ondine imprudente care, după ce s-a aventurat pe pământ, a fost aruncată pe mal din împărăția apelor fremătătoare şi înspumate. Un pictor, atras de frumusețea locului şi un marinar de pe Gota Kanal o văzuseră, de la o oarecare depărtare, pe acea femeie înnebunită, cu părul fluturând în vânt, cum se aruncase în torent.

Rholf-Harald nu află acest amănunt de la unchiul său, decât mult mai târziu. Pe moment, respectându-i sensibilitatea şi imaginația de copil, comandantul îl lăsase să creadă că era vorba de un accident. Acum revedea în minte ceremonia funebră şi simțea gustul amar al lacrimilor. Sigrid dispărută, ve-

chea casă părea să se fi întunecat, ca şi cum triumfătorul soare al scurtei şi îmbătătoarei veri nordice n-ar mai fi pătruns în ea.

Rholf-Harald îşi aminti apoi de anii în care unchiul Kristoffer nu încetase să ridice în slăvi însuşirile deosebite ale moartei, victimă – credea el – a indiferenței lui Jan Yvarsen: celebrul, marele doctor Yvarsen, tatăl necunoscut al unui copil precoce, al unui adolescent care-şi aroga dreptul de a-l judeca. Sigur că Jan se ducea adesea, fără ştirea celorlalți, să se reculeagă la mormântul a cărui piatră nu purta decât un prenume şi un nume: *Sigrid Lindval*. De câte ori nu simțise Rholf-Harald pe limba gustul amar ca fierea al urii şi al ranchiunii!

Revăzu în minte imagini din viața sa de student la Stockholm, legăturile sale trecătoare cu fete plăcute, studente,

manechine, starlete pe care prestanța și strălucitoarea sa frumusețe bărbătească le atrăgeau ca un magnet, dar care nu-i lăsaseră decât amintirea unei plăceri împărtășite, fără înflăcărarea, fără febra unei iubiri obsedante, tiranice, exclusive, așa cum o cunoscuse și o trăise Sigrid. Era oare cu putință să atingă și el asemenea culmi? Nu cumva Sigrid *reprezenta un caz de excepție?* Rholf-Harald nu cunoștea rolul nefast pe care acea pătimașă îl jucase odinioară în Transvaal față de prima soție a lui Jan. De altfel, îi era sortit să nu cunoască niciodată acest episod. Când îl primise, Jan Yvarsen avusese tactul și puterea de a cruța memoria lui Sigrid, pustiitoare și vinovată, dar totuși atât de iubită de el.

Acum, în noaptea care începuse să coboare și care spărgea liniștea cu zgomotul nepotolit al ploii, Rholf-

Harald, aşezat în faţa unei căni cu bere şi a unei farfurii plină cu *smörgasbard* – acel amestec de peşte, ouă, cruditãţi şi condimente puse toate pe felii de pâine unse cu unt, pregătite de Magnus – tânărul făcea bilanţul vieţii sale din ultimii ani.

Avusese norocul de a putea trăi pe picior mare datorită averii pe care i-o lăsase unchiul său, răposatul comandant Kristoffer. Performanţele sale sportive pe mare nu mai contau. Căuta pericolul şi se refugiase în poezie. Din numele său, Rholf-Harald Lindval îşi făcuse un pseudonim: Harald Lind. Poemele sale pe care până şi tineretul cel mai modernist le aprecia în mod deosebit, erau pline de simţire. Evoca în ele legendele ţării sale, iernile lungi în care vântul urla zgâlţâind obloanele, furtunile dezlănţuite din toiul verii. „Poate, îşi spuse el brusc nu m-am aplecat destul asu-

pra condiției umane. Ştiu, încă n-am atins plenitudinea. Versurilor mele le mai lipseşte ceva.”

Tânărul ținea cu înverşunare la independența sa pe care nicio femeie nu izbutise până acum să i-o stăvilească. Fetele frumoase care se scăldau pe coasta de vest, începând din mai şi până la sfârşitul lui august, nu constituiau decât mici aventuri fără importanță, la fel ca şi cele de la Stockholm pe vremea când era student.

O croitoreasă divorțată din Göteborg, care semăna cu celebra actriță Ingrid Thulin, izbutise să-l țină mai mult.

Niciuna dintre aceste legături nu se baza însă pe o dragoste adevărată. Atunci îşi mărturisi că soarta mamei sale îl speriase, că păcătuise, pentru a spune astfel, prin teama față de un angajament pe viață, față de patima care te mână de la spate fără să-ți cruțe su-

ferințele cumplite ale geloziei, ale aşteptării sau ale despărțirii. El voia linişte, dar avea într-adevăr linişte? Nu, venise vremea să-şi părăsească obiceiurile, draga lui coastă de vest – Västkusten – să renunțe o vreme la orice fel de legături şi să se încredințeze neprevăzutului.

Peste zece zile, Rholf-Harald luă parte la căsătoria Idei în biserica din Troelle, amestecat printre cei câțiva vecini şi prieteni ai familiei Yvarsen. Tânăra femeie, de două ori văduvă, dorise, împreună cu soțul ei, o ceremonie foarte simplă. Dacă ar fi făcut public acest eveniment, prietenii, pacienții recunoscători doctorului şi somitățile care-l cunoşteau n-ar mai fi încăput în biserică. Deşi lipsit de solemnitate, evenimentul nu era mai puțin emoționant.

Îmbrăcată într-o rochie de jerse de un albastru-turcoaz, cu un buchet de flori

colorate în brațe, Ide părea parcă şi mai blondă din pricina plasei de catifea cafenie care-i strângea pletele bălaie. Reculegerea ei îl izbi pe Rholf-Harald tot atât de mult cât şi privirea plină de dragoste pe care o avea pentru ea Jorgens Meldgaard.

„După atâtea dezamăgiri şi dureri prin care a trecut, Ide va fi fericită alături de acest băiat încântător, plin de sensibilitate şi de devotament", îşi spuse în sinea lui Rholf-Harald.

La rândul lor, Flavie şi Erling, pereche perfect echilibrată, sfidând toate încercările prin care trecuseră de-a lungul anilor, aproape că te impresiona prin dragostea şi bucuria aşternută pe feţele lor. Spre marea lui surprindere, Rholf-Harald se trezi invidiindu-i, nu o invidie vulgară, ci mai curând un fel de nostalgie, căci îşi simţi şi mai profund singurătatea.

Faptul că vedea pentru prima oară împreună această mare familie a sa la periferia căreia trăise, să-i fi iscat oare unele remuşcări? Jan al doilea îl distra într-un fel, agitându-se, trăgând-o de mânecă pe maică-sa pentru a-i atrage atenția şi rostind nişte adevăruri capitale:

— Spune-mi mamă, de-acum încolo vor fi tot timpul „domn şi doamnă”? Şi vor avea şi ei copii, ca tine şi ca tata?

Foarte atrăgătoare prin prospețimea ei strălucitoare, înaltă şi subțire, îmbrăcată într-o rochie sobră gen tunică chinezească, Flavie surâse, recomandându-i fiului ei să fie mai reținut şi mai calm.

În sfârşit, privirea lui Rholf-Harald se îndreptă asupra Thérèsei, încă frumoasă şi atât de receptivă la bucuriile şi la durerile fiecăruia. Rholf-Harald îşi aminti de tonul ei autoritar, dar totuşi

plin de simpatie din clipa în care găsindu-l, în sfârşit, încercase să-l facă să înțeleagă unele lucruri. Atunci Rholf-Harald se arătase atât de ostil, încât uitase şi de cea mai elementară politețe.

— Nu vreau să am de-a face cu familia Yvarsen! Plecați, doamnă, plecați imediat!

Acum se simțea profund încurcat, aproape ruşinat. Cum putuse rosti asemenea cuvinte? Peste un minut, când se rănise la braț din pricina surescitării, Thérèse nu se gândise decât cum să-i vină cât mai repede în ajutor. Trecuse de la acea întâmplare mai puțin de o lună de zile. Rana de la braț se închisese şi nu-i lăsase decât o lungă cicatrice, poate pecetea de neşters a unei vieți noi.

Absența doctorului Yvarsen, care dispăruse la puțină vreme după ce intra-

seră în biserică, îi intrigase pe toți cei de față, așa cum îl intrigase și pe fiul lui Sigrid. Acesta tresări însă când auzi orga și înțelese dorința lui Jan, care începuse să cânte un Coral de Bach. Medicul, căruia muzica îi ocupase puținul timp liber, voia să-i ofere fiicei sale acea formă înălțătoare de reculegere. Biserica se umplu de armoniile grandioase care-i însoțiseră de atâtea ori meditațiile. Acea generozitate, acea simplitate stârniră admirația lui Rholf-Harald. Trebui să facă un efort pentru a fi atent, puțin mai târziu, la cuvintele pastorului Undset. Acesta din urmă nu se mai exprima cu familiaritatea plină de căldură a predecesorului său, pastorul Lindström, martorul tinereții și al formării lui Jan și care nu s-ar fi dat în lături să amintească de un trecut unde-și dăduseră mâna atâtea mâhniri și atâtea bucurii. Domnul Undset avea

vorba tunătoare, ca a lui Martin Luther. Lăuda măreția căsătoriei, nu fără a-i invita în mod abil pe părinții mirelui – odinioară atât de refractari la acea căsătorie, atât de închistați în spiritul lor de castă – la înțelegere, la indulgență şi mai ales la bunătate, care constituie de fapt încoronarea carității.

Ceremonia se isprăvi. Ide şi Jorgens erau de-acum legați pe viață. Retrăgându-se în penumbră, Rholf-Harald se retrase discret din biserică.

Reîntors la Tjorpa, Jan găsi scrisoarea pe care fiul lui Sigrid i-o scrisese în ajun în care îi explica motivele plecării sale, fără să-i vorbească de ruptură sau de rămas bun. Dimpotrivă, Rholf-Harald îi spunea:

„Vă voi scrie tuturor şi mai ales Thérèsei, vă voi istorisi pe larg peregrinările mele. Sunt sigur că nu mă veți uita, pentru că mă voi gândi tot timpul la

toți”.

Rholf-Harald se duse să-şi ia bagajele pe care le lăsase la pastor, apoi se îndreptă cu maşina spre Göteborg. Peste câteva ore un avion îl duse la Stockholm, iar de acolo se îndreptă, zburând pe deasupra Europei, spre Orientul Mijlociu, spre țări mai însorite, spre ceruri mai milostive, spre oraşele zgomotoase, pline de o mulțime colorată, pentru a se cunoaşte mai bine şi pentru a-şi defini destinul.

Capitolul II

Rholf-Harald reciti scrisoarea adresată Thérèsei:

„Haifa, 24 iunie 19...
Iată-mă într-un Stat din Orient, care se

deosebeşte de toate ţinuturile pe care le-am văzut până acum unde lumina compensează murdăria şi dărăpănarea. Aici totul e curat şi ordonat. Cred că e a şaptea oară când îţi scriu, dragă Thérèse.

Încă de anul trecut – atât faţă de tatăl meu şi de dumneata, cât şi faţă de Ide şi de Flavie – mi-am exprimat fervoarea faţă de frumuseţea unor peisaje, am evocat măreţia ruinelor datorită cărora reînvie epopeea sau tragedia antică, farmecul câtorva oraşe care n-au fost însă sluţite de civilizaţia modernă.

Reverii în măreţia sălbatecă a Capadociei, evocarea emoţiilor, emoţii în Efes, pace în munţii Libanului, încântare la Palmyra, o adevărată beţie pe marginea deşertului sirian, impresii complexe la Bagdad! Nefericită contrapartidă! Eu sunt mult prea nordic pentru a nu suferi din pricina mirosurilor ce emană din unele locuri; străzi pe care zac gunoaiele

neridicate, miasmele de ulei încins, de ceapă prăjită, de usturoi, de cârpe puse la uscat.

În Israel, însă, unde am ajuns de vreo cincisprezece zile, atmosfera e cu totul alta. Totul e curat, iar clădirile ultramoderne îşi dau mâna cu vechile construcţii ale trecutului. Îmi trec prin minte poeme întregi, pe unele chiar le-am şi aşternut pe hârtie, dar până în prezent, în afară de incidentele curente ale unei călătorii pe etape, unde viaţa confortabilă a alternat cu una aproape nomadă, n-am putut nota nicio întâmplare menită să-mi dea peste cap planurile.

Să spun că regret? Ei bine, da! Mai mult ca sigur că sunt făcut pentru furtuni, care te obligă să lupţi. Să fie asta moştenire maternă? Oare nu e absurd să mărturisesc că totul se petrece mult prea uşor? Să fiu încă mult prea naiv scriind aceste rânduri fără să mă gân-

desc că aş putea provoca soarta?

Dar să lăsăm deoparte toate întrebările. După Israel, probabil că mă voi duce în Egipt, dar mai sigur în Iran."

Urmau apoi câteva fraze privitoare la cei ce locuiau la Tjorpa, la tinerii Meldgaard, care se instalaseră la nordul lacului Vänern, precum şi la bătrânul Magnus pe care Thérèse se ducea din când în când la Varberg să-l vadă. Rholf-Harald îndoi scrisoarea şi o vârî în plicul ce purta pe el ştampila „Air Mail". Brusc îi veni în minte imaginea tatălui său, atât de clară, încât schiță un gest de agasare. Rholf-Harald fusese tot timpul tentat să-i spună lui Jan „doctore" şi nu „tată". Sigur că anumite bariere nu fuseseră încă doborâte. Ori de câte ori îi scria, era concis, reticent, impersonal, în vreme ce surorii sale vitrege, cumnatei sale şi mai ales

Thérèsei, femeia în care Sigrid văzuse totuşi o rivală, le trimitea scrisori lungi şi amănunțite. Drama fusese complexă, la fel ca şi cei care ani în şir fuseseră eroii ei.

Vrând să alunge aceste gânduri, care-l deranjau, se hotărî să iasă din odaia cu aer condiționat şi să se ducă să pună scrisoarea la poştă. Afară, căldura îl înşfăcă nemiloasă. Cu toate că începuse a se mai obişnui cu ea, avea totuşi senzația că-l ia prin surprindere. Din înaltul muntelui Carmel, unde se afla, putea să contemple oraşul şi rada portului. Acea privelişte nu-l plictisea niciodată. Haifa, era unul dintre minunatele exemple de tenacitate plină de curaj, de continuitate a unei rase mereu amenințată cu moartea, dar tot timpul întoarsă la viață.

O maşină mare, americană, îl atinse uşor pe suedezul distrat, care sări

brusc înapoi. Deşi el era vinovatul, fiul lui Sigrid, fire trufaşă şi destul de incomodă, se agăță de şofer şi-l apostrofă vehement în limba engleză. Omul, un tânăr cu chipul bronzat, opri motorul. Îl privi pe străin cu o placiditate pe care acesta o socoti obraznică şi-i răspunse, se pare că în arabă, prin câteva cuvinte care, după toate probabilitățile, se puteau traduce cam aşa: „Hai, şi nu mai fă atâta tărăboi!” Ca şi cum ar fi vrut să întărească vorbele şoferului, o femeie ce stătea în spate deschise uşa şi, aplecându-se spre suedez, îi spuse într-o engleză cu un puternic accent italian:

— Te rog să-l ierți pe şofer, domnule! E irakian, nu vorbeşte şi nu înțelege decât limba țării sale. Bietul de el se întreabă, ca şi mine, de altfel, de ce vă străduiți să vă dați atâta importanță! Văd că n-ați pățit nimic...

Tonul şi cuvintele erau pline de ironie aproape insolentă. Necunoscuta făcea parte dintre acele femei sigure de puterea ei. Rholf-Harald nu zise nimic. Iată că din nou se lăsase târât de firea lui violentă, cum făcea adesea şi Sigrid, fire pe care se străduia mereu să şi-o reprime. Nu putu totuşi să nu se uite cu deosebită admirație la tânăra femeie. Părea să aibă cam douăzeci şi patru, douăzeci şi cinci de ani. Zveltă şi înaltă, purta o rochie de mătase imprimată cu crenguțe albe şi verzi ce-i puneau în valoare pielea sidefie şi catifelată, aurul roşcat al pletelor ce-i ajungeau până la umăr şi-i încadrau chipul îngust, cu trăsături fine, luminat de doi ochi ciudați, de o culoare nedefinită, schimbătoare, trecând de la auriu la căprui. Femeia amintea puțin de somptuoasele venețiene din secolul al XVIII-lea din pricina părului său auriu-roşcat, de

grațioasele florentine atât de dragi lui Botticelli, înalte şi subțiri, ca şi de o altă imagine mai ireală, mai insolită. Mare amator de muzică, Rholf-Harald îşi spuse: „E exact ca acea *peri*[2] a lui Schumann”. Da, zânele seducătoare din vechile poveşti persane, benefice sau malefice, care nu pot fi prinse niciodată...

Examinarea lui Rholf-Harald nu durase mai mult de treizeci de secunde. Totuşi, privirea sa se adâncise cu un fel de familiaritate în ochii ciudați ai străinei. Conştient de insistența sa, el salută fără să rostească un cuvânt şi se îndepărtă cu regret într-o dispoziție sufletească, destul de proastă.

Cum să se impună unei femei pe care doar o întrezărise fără a risca s-o ofenseze şi fără a fi bruftuit cu asprime?

---

[2] Zână la perşi.

Viața e plină de astfel de întâmplări: un tren sau un metrou se încrucişează cu un alt tren sau alt metrou şi iată că zăreşti un chip care-ți stârneşte curiozitatea şi interesul. Întâlneşti la o masă, într-un restaurant sau undeva într-un magazin, o ființă a cărei viață ai vrea s-o cunoşti, dar cea mai elementară politețe te împiedică să faci vreun semn sau să rosteşti vreun cuvânt care ar mai putea prelungi întâlnirea. La femeie apare reveria, la bărbat dorința, dar din păcate totul se sfârşeşte printr-o retragere.

Rholf-Harald se gândea încă la descoperirea pe care o făcuse, urcând peste un ceas muntele Carmel, când o voce prietenoasă îl smulse din reflecțiile sale.

— Lindval sau Harald Lind! Chiar acum m-am interesat despre dumneata la hotel şi sunt fericit că te-am întâlnit!

Fraza fusese rostită în engleză, limbă pe care Rholf-Harald o vorbea în mod curent, la fel cum vorbea şi franceza şi germana. Îi întinse repede mâna tânărului israelian care se îndreptase cu paşi mari spre el.

Încă de la sosirea sa la Tel-Aviv, suedezul constatase că reputația sa de poet ajunsese pe țărmuri foarte îndepărtate. Heinz Wallach, delegat cultural, venise la el, oferindu-se să-i stea la dispoziție cu orice informație de ordin intelectual sau artistic. Datorită acestui băiat inteligent, înzestrat cu un dinamism prodigios, plecat din Europa împreună cu părinții săi, la puțină vreme după cel de al doilea război mondial, Rholf-Harald se bucurase din plin de neprevăzutul şi pitorescul Israelului. Wallach bătea fără încetare drumurile acestei țări, în maşinuța lui galbenă, aşa că acum, era de-a dreptul fericit

că-l întâlnise pe suedez la Haifa.

— Hai să bem ceva rece la hotelul unde stau eu! zise Rholf-Harald. Pe căldura asta toridă sigur că dumneata te simți la fel de bine ca un cactus în deşert, în vreme ce eu, venit din țara zăpezilor, mă simt pur şi simplu uscat ca o biată plantă!

Peste câteva minute, după ce se aşezară în fața paharelor pline cu gin amestecat cu suc de portocale, Rholf-Harald întrebă:

— M-ai căutat, dragă Heinz! Aveai treabă cu mine?

— Da. Voiam să te invit la o manifestare culturală care va avea loc mâine seară. Să nu-mi spui că nu poți veni!

— Sunt liber ca aerul şi voi fi cât se poate de mulțumit ca mâine seară să-ți stau la dispoziție. E vorba de o serbare cu caracter folcloric?

— Nici pomeneală! Ştii că, prin origi-

nea mea, sunt foarte eclectic. Născut în Germania, a trebuit să fug de copil de acolo, părinții mei fiind constrânşi să pună o distanță cât mai mare între ei şi Hitler. Refugiați în partea de sud a României, ne-am tot ascuns o bucată de vreme, până când am reuşit să ajungem pe pământul strămoşilor noştri. Dar cum țara încă nu-şi proclamase independența, prin câte capcane şi aventuri am trecut vreme de trei ani, numai eu ştiu!

— Da, ai avut o copilărie grea, ca atâția dintre frații tăi de aceeaşi rasă şi o tinerețe teribil de zbuciumată.

— Cu toate astea, sau poate tocmai din pricina asta, mi-am însuşit de peste tot învățăminte folositoare. Îmi plac arta şi poezia din vechea Germanie, din țările nordice, slave şi latine, sunt sensibil la patrimoniul intelectual al Orientului, îmi plac poeții persani şi cărțile

sacre ale Indiei. Semit fiind, regret că arabii, mari meşteri, pe vremuri, în arhitectură şi în ştiinţe, ne sunt ostili. Dar sigur că există şi excepţii.

— Atât ca suedez, cât şi datorită firii mele, sunt un pacifist convins. Ura între popoare mi se pare absurdă. După părerea mea, ea nu poate fi generată decât de patimă, de decepţia în dragoste, de gelozie. Şi chiar şi acest gen de ură e adesea înşelător şi e mai apropiat de dragoste decât s-ar crede.

— În asemenea cuvinte, regăsesc fondul unora dintre poemele dumitale.

— Mă tem că, în ochii dumitale, care eşti un realist, eu par un romantic întârziat. Iartă-mi această digresiune, dragă Heinz, mi se întâmplă uneori să visez cu ochii deschişi. Seara dumitale va fi deci consacrată unor opere – proză sau poezie – ale unor scriitori universali, nu-i aşa?

— Într-adevăr... Europeni de renume şi mari scriitori din Orient, din vremuri îndepărtate şi până în zilele noastre. Trag nădejde să-i mulţumesc pe toţi cei care, la fel ca şi mine, se înclină în faţa geniului, indiferent de rasă. Actori profesionişti şi amatori au ales diverse texte în franceză, germană, engleză, italiană, ebraică şi persană. N-ai fost uitat nici dumneata. Din păcate, n-am găsit pe nimeni care să-ţi poată citi unul dintre poeme în limba originală, aşa că mă bazez pe dumneata să-l faci cunoscut asistenţei destul de cosmopolite. Nu toţi înţeleg anumite limbi, dar trebuie să-i lăsăm fiecăruia modul de exprimare. Ah, uitasem să-ţi spun că beneficiile acestei seri vor contribui la construirea unui spital!

Rholf-Harald răsucea între mâinile sale lungi şi expresive paharul gol. O cută a gurii sale frumos desenată trăda – de

altfel ca şi ochii săi albaştrii, ca marea însorită – o vie frământare. Spuse, căutându-şi cuvintele:

— Cred că-mi vei îngădui, Wallach, să-ți ofer un cec pentru această fundație. Tatăl meu e medic, aşa că sunt direct interesat în această problemă. Noi avem nişte spitale foarte bune şi în permanentă reînnoire: fără această evoluție, niciun stat nu are dreptul să se declare cu adevărat „social”. În ceea ce priveşte însă participarea mea pe scenă, te rog să mă ierți, dar mă văd obligat să te refuz. Ştii, e vorba de un fel de pudoare... Adevărul e că am trăit prea multă vreme singur...

Amorul său propriu îi interzicea să-şi mărturisească timiditatea pe care încă din adolescență şi-o tot ascundea sub o trufie aparentă sau pur şi simplu printr-o atitudine rezervată. Dar Heinz, care-i cerceta cu atenție chipul, îşi dă-

duse seama de firea lui. Pentru a-i alunga stânjeneala, israelianul, care era omul soluțiilor imediate, îi spuse:

— Atunci va trebui să te mulțumeşti cu o traducere, evident cea mai bună, în limba franceză, iar dumneata vei participa incognito. Partea proastă e că am intrat în criză de timp şi că va trebui să-l oblig pe traducătorul dumitale să lucreze cu maximum de rapiditate. Apoi să găsesc persoana care să-ți citească poezia... Nu-ți spun cine o va citi. Va fi o surpriză. Acum te las şi mă duc să-ți dau cât mai repede versurile la tradus...

— Eşti foarte misterios!

— Vei vedea mâine! La revedere!

— Numai o clipă! Aş vrea să-ți înmânez contribuția mea pentru spital, acum.

Completând cecul cu scrisul său mare, care dezvăluia o fire autoritară şi

independentă, Rholf-Harald simți o uşoară iritare. Detesta enigmele şi în acea dimineață îl intrigaseră două: întâlnirea-fulger cu femeia cu accent italian şi hotărârea neaşteptată a lui Wallach în legătură cu acel poem al lui ce trebuia tradus în franceză şi citit de către cine? Poetul Harald Lind ținea la unele din poemele sale mai mult decât la altele. Cu atât mai rău pentru el, fiindcă o politețe excesivă îl împiedicase să aleagă el versurile.

Heinz Wallach se îndepărtase, cu mersul său de bărbat solid şi sportiv. Rholf-Harald se îndreptă spre restaurant. Se surprinse cercetându-i pe toți cei din sală, ca şi cum ar fi nădăjduit să revadă încântătorul chip feminin, acel alb ca de sidef încadrat de nişte superbe plete de un blond venețian.

Aceeaşi preocupare o avu şi a doua zi, seara, în vasta sală a restaurantului,

arhiplină de localnici şi de străini, veniți din Ierusalim, Tel-Aviv şi Haifa, ca să participe la acea frumoasă manifestare culturală. Dar privirea lui cercetă zadarnic fiecare şir de scaune. Se aşeză în sfârşit la nimereală, la capătul unui rând, dar peste cinci minute îşi dădu seama că cineva îl privea cu insistență. Văzu în dreapta sa o tânără care probabil că-i zărise fotografia în vreo revistă literară şi deci îl „recunoscuse". Lucru cam neplăcut pentru cineva care dorea să treacă neobservat. Tânăra – fată sau femeie – era de talie mijlocie, cu părul negru şi cu nişte superbi ochi mari şi albaştri ce-i luminau fața bronzată. Acel fizic atât de plin de contraste, făcea din ea o frumusețe ce nu putea trece neobservată. Era îmbrăcată foarte simplu: o fustă gri de tergal şi un pulover alb de mătase. La gât, avea un lănțişor de aur de care atârna un porum-

bel, tot de aur, simbol al Sfântului Duh pe care-l prețuiau în mod deosebit protestanții. Nu avea nimic dintr-o israeliancă, deşi părea să fie, în ciuda privirii sale albastre şi luminoase, mai mult meridională decât o fiică a nordului. Fără prea multe fasoane, îi adresă lui Rholf-Harald un surâs. Acesta îi răspunse printr-o uşoară înclinare din cap. Surâsul îl mişcă pe tânăr – şi, de ce să nu spunem adevărul? – îl măguli, liniştindu-l. Atitudinea străinei nu era nici familiară, nici provocatoare, ci doar spontană.

Rholf-Harald uită un moment acea vecinătate, atent la ceea ce se petrecea pe scena improvizată, unde începuseră a se perinda, unul după altul, interpreții.

După un frumos poem în ebraică, scris în cinstea celor ce-şi apăraseră pământul cu prețul vieții lor, urmară

alte şi alte creații scrise în diverse limbi, iscând interesul şi entuziasmul celor din sală, încântându-i şi fermecându-i cu muzicalitatea versurilor.

Seara literară se dovedea a fi deosebit de reuşită. Atent la ce se petrecea pe scenă, Rholf-Harald nu remarcase încă scurtele aprecieri pe care vecina sa, tânăra cu ochi albaştri, le rostea în franceză: „Epatant! Puțin cam moale! Nu înțeleg nimic, dar totul e ca o muzică! Ce ritm!” etc. Culmea e că părerile fetei erau cum nu se poate mai potrivite şi într-o altă situație Rholf-Harald s-ar fi amuzat copios, numai că acum o nouă apariție pe scenă îi captivă complet atenția: o femeie tânără se ivise sub lumina ce se cernea de sus. Drept prezentare, Heinz nu rosti decât două cuvinte:

— Sabina Delfi!

Italianca cu pletele de aur roşcat – femeia pe care Rholf-Harald ar fi dat oricât s-o revadă – stătea în picioare, pe scena goală, părând şi mai subțire. O tunică verde de muselină – îi plăcea verdele, care i se potrivea de minune – cădea în pliuri moi pe trupul ei flexibil. Pletele, ridicate într-un coc pe creştet, erau legate cu o panglică cu diamante. Nu mai purta nicio altă bijuterie. Timp de câteva minute, privirea sa parcurse sala plină şi răcoroasă, datorită aerului condiționat. Rholf-Harald îşi aminti de tonul ei ironic folosit față de el doar cu o zi mai înainte. Acum, vocea ei plină şi plăcută reda admirabil in italiană frumusețea versurilor din *Vita Nuova* de Dante, preamărind amintirea Beatricei. Heinz alesese unul dintre cele mai emoționante pasaje pentru a o pune în valoare, în lumina incertă, pe acea silfidă ce părea un personaj de vis.

Rholf-Harald repeta în sinea lui silabele acelui nume, ale acelui prenume pe care, de patruzeci şi opt de ore încoace, ar fi dat oricât să le cunoască. „Sabina Delfi! îşi spuse el în gând. Două nume frumoase şi care se potrivesc unul cu altul!” Ar fi fost dezolat dacă italianca ar fi avut un nume vulgar. Să fi fost actriță sau o femeie din înalta societate, o femeie cultivată, care călătorea pentru plăcerea ei?

După ce isprăvi recitarea, fu răsplătită cu aplauze pe care le primi ca şi cum ar fi fost ceva ce i s-ar fi cuvenit. Probabil că ştia ce putere aveau asupra publicului acele versuri atât de vechi, acea pătimaşă cântare a cântărilor.

Din păcate, când a început să recite în franceză un poem al lui Peguy, i-a scăzut elanul. Se pare că trecerea de la prima la a doua poezie fusese prea bruscă. Complexitatea termenilor, rit-

mul sacadat, cerut de autor, s-ar fi potrivit mult mai bine vocii unui actor. Sabina a transformat poemul într-o lungă lamentație monocordă.

„Ai pus atât de multe linţolii albe, lungi,
ce pe genunchi zac toate la fel ca nişte prunci.
Ai luat atâţia tineri, copii plăpânzi, frumoşi,
care-au plecat la moarte stingheri, dar curajoşi.
Ai pus atâtea piedici în drumul lor, ciudate.
ce nu vor fi vreodată din cale-nlăturate
de-acei copii ce-aleargă cu ochii trişti şi goi
spre veşnicia morţii, uitaţi curând de noi.”

Rholf-Harald tresări auzind remarca vecinei sale:

— A vrut să sară de pe acoperişul unui bloc, dar a apucat-o brusc ameţeala!

Aprecierea era pe cât de exactă pe atât de pitorească, dar tânăra persoană îi inspiră brusc lui Rholf-Harald o antipatie care-l făcu s-o privească într-un fel nu prea blând. Fata însă nici nu se sinchisi. Tragica melopee odată isprăvită, văzând că publicul n-o răsplăteşte decât din politeţe cu câteva aplauze, Sabina se posomori. Anunţă totuşi cu un aer sfidător:

— *A şaptea pecete*, poem suedez de Harald Lind, după celebrul film al lui Ingmar Bergman.

Fiul lui Sigrid îşi stăpâni tresărirea. În ciuda originii sale, Sabina evocase frumos acea legendă suedeză. Lumina scăzu din ce în ce, încât femeia cu tru-

pul ei de trestie începu să semene cu o nălucă. Poemul era una dintre creațiile preferate ale tânărului suedez. Meditase îndelung asupra prodigioaselor imagini în alb şi negru ale lui Bergman, îl inspirase căutarea disperată a eroului, un vajnic cavaler pe care-l hăituiau ciuma şi moartea, dar care, în ciuda tuturor eforturilor sale de a muri, se vede condamnat la lumină, la viață. Sigur că Sabina fusese puternic impresionată de acel poem care, deşi tradus în franceză, îşi păstrase toată frumusețea şi muzicalitatea. Dar felul cum îl interpretase arăta, din păcate, lipsa ei de talent. Poemul trebuia citit de un bărbat nu de o femeie, căci cerea o voce puternică, virilă. Fragila italiancă nu se pricepea şi nici nu putea să-i redea nuanțele şi vigoarea. De altfel, la ultimul vers Sabina păru complet epuizată. Părăsi repede scena fără a mai aştepta

aplauzele datorate acum poetului şi nu interpretei. Nemişcat, Rholf-Harald, pierdut în mulțime, era răvăşit de cele mai ciudate şi contradictorii sentimente. Tânăra de lângă el i se adresă pentru prima oară direct, spunându-i încet:

— E un poem deosebit de frumos, domnule. Ascultându-l, te gândeşti la o simfonie fantastică sau la o uvertură de Wagner. Fiecare idee, fiecare cuvânt mă urmăresc încă de când l-am citit pentru prima oară.

Suedezul spuse încurcat:

— Vă mulțumesc, sunteți mult prea amabilă!

— Aici nu e vorba de amabilitate, ci de sinceritate. Dar cât trebuie să fi suferit auzind un astfel de poem, recitat într-un asemenea hal! Zău dacă ăsta nu e un adevărat sabotaj!

Rholf-Harald rămase surprins de su-

netul propriei sale voci, de tonul agresiv cu care-i răspunse acelei spectatoare atât de puțin îngăduitoare.

— Dacă ați fi fost în locul Sabinei Delfi, ați fi recitat mai bine?

— Eu nu sunt actriță! Ea zice că este sau, mă rog, poate că a fost...

După o scurtă pauză, tânăra franțuzoaică spori şi mai mult deruta lui Rholf-Harald, adăugând:

— Fiind însă excepțional de frumoasă, Sabinei Delfi i se trece cu vederea orice, nu credeți?

Rholf-Harald se văzu silit să recunoască în sinea sa perspicacitatea acelei exasperante interlocutoare. Îşi dădea seama că e părtinitor, dar n-avea ce face: un bărbat târât de dorință îşi pierde adesea cumpătul. Chiar masacrându-i unul dintre poemele care-i plăceau cel mai mult, în ochii săi Sabina era irezistibilă, îl fermecase din

prima clipă, fără nicio scăpare. De ce puteri dispunea femeia asta?

Seara literară se apropia de sfârşit. Celelalte bucăți, în proză, în ciuda valorii lor, îl lăsară pe Rholf-Harald indiferent. Ieşind din sală, a fost primul care s-a apropiat de Wallach în nădejdea că va afla unele amănunte despre Sabina. Trecând pe lângă cei doi bărbați, franțuzoaica îi strigă lui Wallach un „Bravo!” cordial însoțit de un semn prietenos de mână.

— Mulțumesc! strigă Wallach în zarva din jurul lor. Când vei ajunge la Tel-Aviv să-mi dai un telefon! Vreau să vii la noi la masă. Ne va face mare plăcere şi Wilmei şi mie!

Wilma era soția lui Heinz. În acel moment Rholf-Harald ar fi putut să-l întrebe pe Heinz cine era acea admiratoare a sa, cum o chema şi ce făcea în Israel. Numai că pe el nu-l interesau

astfel de amănunte. Cu o eşarfă albă pe cap, Sabina tocmai se pregătea să iasă. Dar Wallach o opri.

— N-ai să scapi chiar atât de uşor, nălucă grațioasă! spuse el.

Văzându-l pe Rholf-Harald lângă Heinz, ea se opri privindu-l pe suedez cu tot atâta insistență, ca şi în ajun. Numai că privirea ei acum nu mai era sfidătoare, ci dimpotrivă, rugătoare şi parcă implora iertare. Acea atitudine de umilință, sinceră sau inspirată de cochetărie, o făcea pe Sabina atât de înduioşătoare, încât putea scoate lesne din minți un bărbat atât de sensibil la frumusețe, cum era suedezul.

— Haideți să luăm împreună masa de seară! sugeră Wallach încercând să înlăture tulburarea celor doi tineri. Doar voi doi şi cu mine...

— Invitația mă onorează, dar nu mă socot demnă de ea. Am fost sub aştep-

tări, ce să mai vorbim...

— Ai recitat admirabil din Dante. În privința lui Peguy, te-ai înşelat, nu ți se potrivea. Cât despre Harald Lind, aici de față, fii sigur că el nu se va plânge. Adevărata cauză a nepotrivirii dintre noi doi este modestia sa excesivă. Dacă el ar fi acceptat să-şi citească poemul, nu te-am mai fi necăjit... Dar gata, hai-deți să uităm ce-a fost şi să mergem la masă!

Sabina şi Rholf-Harald nici nu doreau altceva, mai ales după ce se priviseră din nou cu o intensitate aproape dure-roasă. De data asta întâlnirea lor nu avea să se termine aici. Vocea Sabinei păru că vine de departe.

— Eşti într-adevăr foarte amabil, Wallach, dar am să te rog să mă ierți că refuz invitația. Nu mai pot rămâne, nervii îmi sunt încordați la maximum şi aş vrea să mă întorc acasă!

— Cum doreşti! Bănuiesc că şoferul irakian, care are un cap ca de tâlhar simpatic, te aşteaptă în maşină!

— A, domnul Wallach! Te felicit din toată inima! şi consulul Franței la Ierusalim îl acapară pe Heinz.

Sabina şi Rholf-Harald rămaseră față în față. Femeia zise încet:

— Nu mă aşteaptă niciun tâlhar irakian. Locuiesc destul de aproape, aşa că am venit pe jos.

Profitând de ocazie, Rholf-Harald spuse:

— În acest caz îngăduiți-mi să vă însoțesc, domnişoară... sau doamnă?

Ea nu răspunse la întrebare, ci doar la invitație, dând din cap afirmativ. Afară contemplară luminile oraşului de la picioarele lor şi portul. Uşoara briză a nopții aducea o aromă de pâine caldă şi de flori ce-şi deschiseseră corolele. Ici, colo, se mai vedeau trecători întâr-

ziați sau câteva perechi visând sub cerul smălțat de stele. Sabina părea să-şi fi regăsit siguranța.

— Poate, riscă ea, n-am citit aşa cum trebuia poemul dumitale, din pricină că nu ştiu absolut nimic despre țările nordice. Eu sunt o fiică a soarelui. Am trăit în Italia, în Egipt, în Grecia, iar azi, iată, s-au împlinit trei luni de când stau în Israel. De acum încolo, din cauza dumitale cred că voi avea nostalgia zăpezii şi a unei ierni adevărate.

— Eşti de pretutindeni şi de nicăieri, strigă impulsiv Rholf-Harald, căci în toată făptura dumitale există ceva ireal, ceva care ține de legendă...

Ea îşi încetini pasul. El ghici că femeia surâsese, căci, cu tot semiîntunericul, văzu că obrazul alb îi era destins, aproape vesel. Uitase de eşecul şi de oboseala despre care îi vorbise lui Wallach, realitate sau pretext, dorind

cu ardoare să se afle singură în compania suedezului.

— Ai darul, spuse ea, de a poetiza totul.

— Acest lucru depinde de caz şi de persoană.

— Heinz Wallach mi-a spus că eşti singur aici. Eşti singur şi în viață?

Întrebarea atât de directă îl surprinse pe Rholf-Harald. El nu ştia nimic despre Sabina în vreme ce ea se şi informase în amănunt în legătură cu el.

— Am o... familie numeroasă, spuse el şovăind, dar cum să-ți spun? Nu mă simt prea strâns legat de ea. Sunt un fel de oaie neagră.

— Şi un celibatar convins?

— Mai curând neîmblânzit... până la proba contrarie. Dar despre dumneata nu spui nimic? Eşti actriță?

— Am urmat nişte studii ca să devin actriță de comedie. Dar cariera mea a

fost scurtă. Deocamdată am întrerupt-o.

Sabina răspunse cu unele reticențe. Apoi adăugă repede:

— Iată că am şi ajuns.

Se opri în fața unei vile cu trei sau patru camere şi cu o terasă deasupra unei grădini mici împrejmuită de nişte ziduri înalte.

— Sunt atât de capricioasă! mărturisi ea. Uneori îmi place să stau la hotel, alteori doresc să mă retrag în dosul unor ziduri şi să fiu ceasuri în şir singură.

— Ca şi mine! spuse Rholf-Harald.

Sabina căută cheia de la poartă în mica poşetă din paiete de aur. Urma să dispară în noapte şi mister. Lăsând la o parte orice reticență, Rholf-Harald spuse:

— Trebuie să ne revedem. Te rog să nu mă refuzi!

— Ce te face să crezi că te voi refuza?

Excesiva dumitale modestie?

— Oh, „modestia” mea nu-i decât o formă a amorului-propriu. Cu toată sinceritatea, te previn că sunt grozav de orgolios. E o moştenire din partea mamei. Orgolios şi frământat de gânduri, exclusiv, absolut...

— Îți mulțumesc pentru această destăinuire, dar să ştii că nu mă sperii: Vrei să luăm mâine masa împreună la mine acasă?

— Mâine?! Acum e ora unu noaptea!

— Ei bine, atunci astăzi, la ora treisprezece. La revedere, Harald Lind!

Grilajul porții se închise în urma ei. Zgomotul paşilor fu înăbuşit de nisipul din alee. Rholf-Harald se întoarse încet la hotel. Stranie captivanta Sabina, fragilă şi totodată cutezătoare, enigmatică şi familiară, reticentă şi sigură de ea. Frumosul suedez o atrăgea şi ea nu ascundea acest lucru. Totuşi părea greu

de cucerit. În ciuda atitudinii sale libere, nicio vulgaritate. Rholf-Harald se gândi la ea până ce răsări soarele. Acceptând în ajun să-i citească poemul, ea recunoscuse în el pe trecătorul irascibil pe care era cât pe-aci să-l lovească cu maşina. Probabil că Wallach îl descrisese pe om lăudându-l pe poet. Deci ea ştia că-l va reîntâlni. Nu fusese în stare să-i citească poemul cu prea mare înflăcărare, văzuse că nu i se potriveşte, dar totuşi acceptase cu toate că era sigură de eşec, numai pentru a fi iertată şi a-i înlesni posibilitatea de a o cuceri. Căci şi dintr-o parte şi din cealaltă era vorba de o dragoste la prima vedere. Viitorul avea să arate dacă era vorba de o iubire adevărată sau doar de un capriciu, dar atât din partea Sabinei, cât şi a lui Rholf-Harald, sinceritatea nu putea fi pusă deocamdată la îndoială.

Fiul lui Sigrid nu se mai întrebă ce va ieşi din această aventură. Se angajase în ea cu trup şi suflet, aşa cum se avânta odinioară pe mare, în toiul furtunii, împreună cu unchiul Kristoffer. Departe de a-l face să renunțe, dificultățile, dimpotrivă, îl ațâțau. Era şi asta tot o moştenire maternă.

La ora unu, soarele încinsese zdravăn fațada vilişoarei care, în plină zi, părea cât se poate de banală. De fapt nu era decât locuința temporară a unei „nomade”. Sabina preciza acest lucru primindu-l pe Rholf-Harald într-un living-room, mobilat destul de sumar, dar unde era răcoare datorită unor ventilatoare. Tânăra femeie purta o rochie scurtă, fără mâneci, făcută dintr-o mătase subțire, de un gri deschis. Pletele îi cădeau pe gâtul de un alb ca de porțelan. O alta şi-ar fi făcut un titlu de glorie din a se bronza precum coaja de

nucă. Dar acea fiică a soarelui îşi apăra paloarea ce-i şedea atât de bine, cu diverse creme protectoare şi mai ales luându-şi foarte multe măsuri de protecție. De obicei ieşea numai seara, iar ziua nu mergea decât cu maşina.

După ce-i oferi invitatului său un whisky cu gheață, rupse brusc tăcerea, aşa că Rholf-Harald trebui să renunțe la monologul său interior.

— Harald Lind este numele dumitale adevărat sau mai ai şi altul? întrebă ea, prefăcându-se că nu observă privirea adumbrită a înaltului şi solidului viking.

— Adevăratul meu nume, răspunse el, este Rholf-Harald Lindval. Dar iartă-mă, după cum vezi, eu sunt gata să-ți satisfac curiozitatea, la urma urmelor întemeiată. Dar văd că întrebările mele rămân fără răspuns, doamnă sau poate domnişoară...

— Doamnă! Nu ți-ai dat seama chiar de la început? Căsătoria mea a fost de altfel total neinspirată. Am trecut prin unele situații de care mi-e greu să-mi aduc aminte... Dar greşeala a fost de scurtă durată, reparată printr-o despărțire de comun acord. Nu ştiu unde se află în momentul de față... bărbatul cu care m-am măritat, nici măcar nu ştiu dacă mai trăieşte...

— Chiar în aşa măsură te-ai îndepărtat de el?

— Păi cred că altceva nici nu merita. Mi-e silă să mă mai gândesc la acel jucător înrăit, la acea ființă josnică şi ticăloasă, care m-a înşelat fără ruşine.

— Când cineva are o soție ca dumneata, cum îl mai pot interesa alte femei?

— Nu mă refer neapărat la adulter. M-a înşelat în cu totul alt mod: am crezut în el şi m-a dezamăgit cumplit. Dar destul despre acest subiect. Să trecem

la masă!

Sunetul unui gong vesti într-adevăr că masa era gata. În timp ce începuseră a mânca, serviți de o tânără grecoaică ce era şi bucătăreasă şi cameristă, Sabina îl întrebă pe Rholf-Harald ce impresie îi făcuseră diferitele regiuni ale Orientului Mijlociu pe care le vizitase. Meniul era destul de amestecat: peşte la grătar cu ceapă crudă, găluşte de mazăre-praf cu sos piperat, *chich kebab* sau frigărui de berbec foarte apreciate în țările arabe şi în Turcia, salată de castraveți cu smântână şi casată siciliana. Vinul din Israel era excelent.

Rholf-Harald se învățase de luni de zile cu felurile de mâncare cele mai ciudate. Nu uitase totuşi somonul, modesta scrumbie, berea şi acvaritul, acel alcool foarte tare care, în zilele geroase, îți biciuie sângele. Nu se putu abține să

nu vorbească despre patria sa, cu o dragoste nespusă. Sabina păru aproape geloasă, iar el se bucură de acest lucru, manifestând chiar oarecare maliție.

Tânăra femeie își aprinse o țigară, suflând fumul în aer. Rholf-Harald observase că fuma cam mult şi se întrebă în sinea lui dacă pielea sa albă păstra mirosul tutunului auriu. Să-şi fi dat oare seama Sabina de dorința lui pătimaşă de a-i cunoaşte trupul tânăr?

— Vara asta nu voi rămâne aici, zise ea pe neaşteptate. Nomada din mine vrea să pornească, la drum. Doresc să văd munți, să admir nopți mai răcoroase. Mâine seară voi pleca la Ispahan, în legendara cetate a Iranului, una dintre cele mai frumoase din lume.

Rholf-Harald își stăpâni o tresărire.

— Mâine?!

— Da! Obişnuiesc să-mi pun imediat în practică hotărârile. Au trecut patru

zile de când tot spun că vreau să plec la Ispahan. M-aş duce pentru prima oară şi-mi place nespus de mult să descopăr lucruri noi.

Patru zile! Atunci încă nu-l întâlnise pe suedez. Totuşi Rholf-Harald nu-şi manifestă mirarea şi o lăsă tot pe ea să vorbească.

— Voi pleca din Lod, aeroportul din Tel-Aviv. Maşina e închiriată, ca şi casa asta. Voi rezilia contractele. Voi spune la revedere acestei țări... până când mă voi reîntoarce... Nici eu nu ştiu când...

Rholf-Harald era plin de energie. Simți nevoia s-o sfideze.

— Mi-ai dat o idee, doamnă! Şi eu simt dorința să cunosc Ispahanul. De ce-aş mai aştepta?

O văzu pe Sabina surâzând. Să fi contat ea pe reacția oaspetelui său? El fu aproape sigur de acest lucru. Era probabil manevra unei cochete, foarte si-

gură de farmecul ei, dar surâsul îi era încântător, iar ochii nemaipomenit de frumoşi, de culoarea aurului vechi, exprimau o încurajare pe care ar fi fost stupid s-o ignore. Ea îi spuse cu glas scăzut:

— Cine se aseamănă se adună. Şi din moment ce lucrurile stau astfel, te voi lua cu mine la Lod şi vom călători împreună.

Rholf-Harald nu ridică nicio obiecție. Soarta lui era legată de soarta Sabinei. N-o dorise cu o patimă nestăpânită?

În aceeaşi seară, Heinz Wallach îl chemă pe Rholf-Harald la telefon. În camera sa cu aer condiționat poetul începuse să-şi facă bagajele. Ridică telefonul în care vibra vocea prietenului său:

— Peste două zile mă reîntorc la Tel-Aviv. Vrei să te duc acolo, dragă Lind? Poți să stai la mine. Wilma va fi foarte

fericită să te cunoască.

— Sunt profund mişcat de gestul dumitale şi-ți mulțumesc. Am să trec să vă văd pe amândoi mai târziu, peste câteva luni. Da, sigur mă voi întoarce. Acum însă m-am hotărât să plec mâine în Iran. Mă ispiteşte Ispahanul.

O tăcere curmă pentru câteva clipe dialogul, apoi Wallach continuă pe un ton cam ciudat, cu uşoare note inchizitoriale:

— Aha! Te atrage Ispahanul! Ca şi pe Sabina Delfi! Ei, ce ți-e şi cu poeții ăştia! Cu bine! La revedere! *Chalom*, Harold Lind!

Deci Wallach ştia că Sabina pleca în Iran şi firește că-şi dăduse imediat seama de patima pe care acea tânără o stârnise în inima suedezului. La început puțin jenat, acesta uită incidentul. Sigur că nu era decât o chestiune de nuanță...

Capitolul III

Rholf-Harald către Ide Meldgaard:

„O minunăție, dragă Ide! Nu există alt termen pentru a-ți vorbi despre starea mea de spirit. Cine va putea uita bolta cerească dintre Israel şi Bagdad, bolta cerească şi munții dintre Bagdad şi Jspahan? Iată-mă ajuns de câteva ceasuri, în oraşul cel mai de seamă al Iranului, unul dintre cele mai feerice din întregul Orient. Nu-ți voi cita din «O mie şi una de nopți», fiindcă e clişeul cel mai uzat, e însăşi banalitatea. Pe măsură ce mă voi obişnui cu frumusețea acestei «cetăți de faianță», îți voi împărtăşi impresiile şi încântarea mea. Mi te închipui în scurta noastră vară suedeză pe malul lacului Vänern sau în vizită la Tjorpa. Mi-ai scris în amănunt despre fericita ta

viață conjugală şi m-am bucurat mult. Gânduri bune tuturor.

Foarte afectuosul tău frate vitreg. R.H.L.”

Textul, foarte sumar, fusese scris pe o simplă carte poştală. Rholf-Harald îşi ascunsese noile sale sentimente. Dacă ar fi pomenit de Sabina, Ide şi familia Yvarsen, nu s-ar fi putut abține să nu facă unele comentarii.

„Iată că cel care ținea cu atâta străşnicie la independența sa şi-a găsit în sfârşit femeia visurilor sale. Oare ne va aduce o logodnică?”

Aşa că Rholf-Harald o păstra pe Sabina numai pentru el, cu toate că relațiile dintre ei nu depăşiseră încă stadiul prieteniei. Adevărul e că instalat de prea puțină vreme la hotelul „Ispahan”, nu cunoştea nici el oraşul mai bine decât partenera sa de călătorie. Străbătu-

seră într-adevăr tot drumul împreună, dar ce ştia el despre ea? Străină şi totuşi atât de apropiată, Sabina rămăsese o ființă misterioasă.

Seara, după ce mâncară, hotărâră să se întâlnească a doua zi, la zece dimineața, ca să viziteze împreună oraşul. Ispahanul era plin de atâtea minunății, încât s-au înțeles să viziteze, rând pe rând, câte un cartier, o moscheie celebră, un palat.

Destins după o noapte liniştită, dar mai hotărât ca niciodată s-o cucerească pe Sabina, Rholf-Harald coborî din camera sa la ora la care trebuia să se vadă cu ea. Dar n-o întâlni. Să fi avut obiceiul de a se lăsa aşteptată? Probabil că nu isprăvise cu îmbrăcatul. După douăzeci de minute. Rholf-Harald îl rugă pe funcționarul de la recepție s-o anunțe pe doamna Delfi că era aştepta-tă. Răspunsul celui de la recepție îl nă-

uci.

— Doamna Delfi a plecat de peste un ceas. A sunat-o cineva la telefon. Cum era încă foarte devreme, n-am îndrăznit s-o deranjez. I-am spus persoanei care-o căuta să-mi spună mie ce avea de spus, iar eu aveam să-i strecor un bilet pe sub uşă. Când doamna a coborât, a şi apărut un automobil care s-a oprit în fața uşii. Am văzul-o urcându-se în acea maşină.

Rholf-Harald simți brusc o durere în inimă, ca o împunsătură de ac.

— Doamna Delfi nu ți-a lăsat niciun mesaj pentru mine?

— Scuzați-mă, domnule, dar ieri a fost de serviciu colegul meu când ați sosit dumneavoastră aici.

— Am sosit odată cu doamna Delfi. Numele meu e Lindval.

— A, da? Doamna m-a rugat să vă spun următoarele: că e foarte necăjită

că nu se poate întâlni cu dumneavoastră, dar că e obligată să lipsească mai multe ore, dacă nu cumva chiar toată ziua. A adăugat că plecarea sa era un lucru cu totul neprevăzut.

Rholf-Harald nu numai că suportă greu acea decepție, dar fiind un bărbat orgolios şi sensibil, felul de a se comporta al Sabinei îi produse o stare de agitație pe care abia şi-o mai putea controla. Întrebă pe un ton pe care se strădui să-l facă să pară cât mai natural.

— Nu cumva ştii în ce cartier a plecat doamna Delfi?

— Doamna nu s-a dus în oraş. Conform mesajului telefonat, trebuia să se afle înainte de prânz într-un târg din nord-vest.

Rholf-Harald obținu fără niciun fel de greutate numele târgului situat la peste o sută de kilometri de Ispahan. Mulțu-

mi recepționerului, ca şi cum lucrul nar fi prezentat pentru el decât un interes minor şi, părăsind hotelul, se grăbi să închirieze o maşină. În splendoarea dimineții cupolele şi minaretele din Ispahan străluceau ca nişte uriaşe pietre prețioase. În casele albe cu acoperişuri în terase, se auzea un zgomot ca un zumzet de albine. Nicio imagine, nicio senzație deosebită nu-l puteau distrage pe Rholf-Harald de la gândurile sale, care deveniseră un fel de idee fixă: cu cine avea întâlnire Sabina în acea groapă uitată de Dumnezeu? Din jenă, nu-l întrebase pe funcționarul de la recepție dacă persoana care o căutase pe doamna Delfi la telefon fusese un bărbat sau o femeie, deşi era mai mult decât sigur că o căutase un bărbat. Îl rodea gelozia. Fără să se gândească la urmările faptei sale, se hotărî să se ducă după Sabina. Cum îl va primi? Va fi

mirată, speriată sau supărată să se vadă supravegheată astfel? Nu mai avea nicio importanță și nu mai conta decât realitatea. Sigrid îi transmisese fiului ei acel suflet posesiv, acea înverșunare de a pune mâna cu orice preț pe ceea ce râvnea.

Urcându-se în mașina închiriată – un Ford puternic – se simți gata să străbată zile și nopți întinderile pietroase ale deșertului pentru a o regăsi pe Sabina, a o privi în ochi, a o întreba.

Ispahanul, fiind situat la mai mult de o mie de metri altitudine, în acea regiune muntoasă drumurile începuseră a se înfunda. Erau pline de așa-numitele „cuibare”, poreclă pitorească a celor mai rele făgașuri, gropi și dâmburi, care nu se mai isprăveau. Din fericire, șoferul era foarte priceput și cunoștea la perfecție drumul. Se mărgini să remarce doar, într-o engleză aproximativă,

dar pitorească:

— Prin părțile astea nu se prea practică turismul. Când te afli la Ispahan, îl degustăşti, ca pe un vin bun, până la ultima picătură.

Pentru a încerca să-şi înfrângă febra care-l toropea, Rholf-Harald privea peisajul pustiu şi dezolant. Şi totuşi, acea pustietate avea o măreție a ei care-l predispunea la poezie, la genul de poezie pe care-l practica el. Munții aceia sumbri puteau fi, pentru iranieni, locul unde se ascundeau spiritele malefice, decorul legendelor milenare unde apăreau zâne ce semănau cu Sabina şi care văzuseră, cu veacuri în urmă, armatele cuceritorilor şi alaiurile regilor. Alexandru cel Mare călcase pe acel pământ pietros, ca şi Cyrus şi Darius, când supuseseră rând pe rând cetățile Pasagarda şi Persepolis. Puțin mai departe peisajul începu să nu mai fie atât

de bolovănos. Plopi mari, arbori specifici regiunii îşi oglindeau frunzele în mici izvoare. Pământul arat era plin de grâne. Târgul ce-i fusese indicat nu oferea călătorilor decât un *Tchai Khané*, un modest han unde se servea ceai.

Oameni din tribul bakhtyarizilor, unul dintre cele mai renumite din Iran, îşi mânau oile şi caprele printre şirurile de case cu acoperişuri drepte. Trei apărători ai ordinei publice ațipiseră într-un mic post de jandarmerie.

Rholf-Harald se simți brusc derutat. Nu voia s-o jignească pe Sabina întrebându-i pe jandarmi unde ar putea-o găsi. Şi totuşi, asta era singura soluție. Mai mult ca sigur că tânără doamnă se afla într-una din cele câteva locuințe burgheze, înconjurate de grădini unde mirtul îşi împletea crengile cu răsurile şi cu trandafirii. Behăitul

exasperant al oilor, măcăitul, cotcodăcitul şi gâgâitul păsărilor de curte începură a-l enerva pe suedez tot atât de mult, cât şi neputința lui de a da de urma celei căutate. O pisică tigrată aflată în pragul unei porți începu brusc să miaune, ca şi cum ar fi călcat-o cineva pe coadă, apoi străbătu ca o săgeată strada, cuprinsă de o spaimă subită.

În acel moment Rholf-Harald îşi pierdu echilibrul. Pământul îi fugi brusc de sub picioare. Solul tremura în vreme ce un zgomot surd venit din adâncuri părea să se întindă până departe în munți. Cu privirea înceţoşată, Rholf-Harald avu impresia că şi crestele munților săltau spre cer. Alergă spre capătul străzii la intrarea în târg, acolo unde îşi lăsase maşina şi şoferul. În spatele lui oamenii începuseră să țipe. Nişte ziduri se prăbuşeau. Un praf alb

şi gros se înalță spre cer. Rholf-Harald distinse vag vocea şoferului culcat pe burtă, la vreo treizeci de metri de maşină. Trecură două minute lungi cât două ore. Pământul încetă să se mai cutremure, dar strigătele oamenilor şi urletele animalelor se întețiră. Rholf-Harald se ridică năucit, se întoarse cu fața spre târg şi amuți de spaimă. Cea mai mare parte a acelei mici aşezări era o ruină. O crăpătură mare brăzda strada. Spre moscheie, câteva case ardeau. Şoferul îşi croi drum către Rholf-Harald. Spre mirarea suedezului, iranianul privea lucrurile cu multă înțelepciune.

— La noi se întâmplă adesea ca pământul să se mânie. Cred că de data asta s-a înfuriat destul de rău şi a zguduit multe sate. Ar fi mai bine să ne întoarcem la Ispahan!

— Dimpotrivă! strigă Rholf-Harald. Eu

cred că trebuie să-i ajutăm pe răniți, pe sinistrați...

— Şi pe cei câțiva morți cărora nu le mai putem fi de niciun folos? Se va ocupa de ei Allah. Iar pentru ceilalți, ce vreți să faceți, *gentleman!* N-o să le mai puteți reda nici casele, nici pune la loc oasele care le-au fost rupte!

— N-am venit aici în plimbare! spuse exasperat suedezul.

— A, eu credeam... Ştiți, turiştii au uneori idei dintre cele mai ciudate.

— Voiam să mă întâlnesc cu cineva. Unde o fi acum? Te pomeneşti că sub dărâmături!

Rholf-Harald sări peste şanțul ce se căscase în mijlocul străzii şi se aventură spre jandarmeria al cărei acoperiş se prăbuşise. Din fericire, ocupanții avuseseră precauția de a se năpusti la timp afară. Şi ei erau cât se poate de obişnuiți cu acel soi de nenorocire.

Rholf-Harald îl abordă pe unul dintre cei trei jandarmi, cu hainele acoperite de praf şi de moloz, ca şi ale lui şi încercă să intre în vorbă cu el.

— Aţi văzut de dimineaţă o străină, o europeancă blondă, venind cu maşina aici?

Habar n-avea cu ce fel de maşină venise Sabina, dar chiar dacă ar fi ştiut, tot nu i-ar fi ajutat la nimic! Jandarmul nu ştia englezeşte şi încercă să scape din mâinile celui care-l ţinea în loc. Şoferul, văzându-şi clientul palid de teamă, ocoli prudent crăpătura din drum şi începu să alerge către clientul său, sărind peste bolovanii din strada răvăşită de cutremur. Rholf-Harald repetă în engleză întrebarea pe care i-o pusese iranianului, şoferul o transmise mai departe, apoi îi traduse suedezului răspunsul jandarmului.

— Nu, *gentleman*, n-a văzut nicio fe-

meie tânără cu plete blonde. Era ocupat cu un hoț care furase nişte găini şi cu proprietarul găinilor.

— Bine, dar colegii săi?

Întrebare zadarnică. Ceilalți doi jandarmi se învârteau în jurul moscheii al cărei minaret se prăbuşise, dar pe care ei se străduiau s-o păzească să nu ia foc. După ce-i răspunse şoferului că nu văzuse pe nimeni, o luă la goană după ceilalți doi jandarmi, îndreptându-se către sfântul lăcaş.

— Ce se întâmplă? întrebă tulburat suedezul. Jandarmii se ocupă de pietre în loc să vadă de oameni? Răniții vor muri dacă nu-i ajută nimeni! Şi nu mai există nici telefon! De altfel, se pare că firul a fost rupt. Ar trebui să înştiințați autoritățile din oraşul cel mai apropiat!

— Adică din Ispahan! zise placid şoferul. Rholf-Harald închise o clipă ochii care-l usturau din pricina prafului. Îl

chinuia o spaimă cumplită. Dar, copleşit de milă, îşi spuse că trebuia să renunțe la orice şi să-i ajute pe răniți. Era singurul care putea să facă acest lucru repede şi în mod eficace. Dar dacă Sabina se afla într-una din casele care fuseseră transformate într-un morman de moloz din grădinile acelea în care copacii şi tufişurile ardeau? În târg nu se vedea nicio altă maşină în afară de a lui, dar suedezul îşi spuse că poate maşina, care o adusese, plecase. Să fi fost vorba de o întâlnire amoroasă, de o vizită sau de o capcană în care căzuse italianca?

Rholf-Harald simți cum i se puse un nod în gât. Cum putea el afla dacă splendoarea aceea de femeie se afla acolo, sub dărâmături, moartă sau schilodită? Nu va putea cunoaşte cruda realitate decât după ce vor fi dezgropați morții şi răniții de sub ruine. Oricât de

curajos ar fi fost, deocamdată nu putea face nimic. Simți că-i vine să urle. Inima i se umplu de o nesfârşită milă pentru nefericiții care gemeau întinşi pe pământ, pentru toți cei care, cu hainele arzând, scăpaseră din casele în flăcări.

Dar gândul îi zbura întruna la imprudenta sau inconştienta Sabina. În spaima sa, nu vedea decât acel trup deosebit de frumos, zdrobit de vreun zid sau înşfăcat de mâna înghețată a morții. Dacă acea femeie pe care o dorea cu atâta ardoare îi fusese smulsă de soartă, ştia că nu-şi va mai reveni niciodată. În acel cumplit impas în care se găsea îşi dădu pe neaşteptate seama de intensitatea şi profunzimea sentimentelor sale. O iubea pe Sabina din toată inima, o iubea cu acea dragoste adevărată, care nu se reducea doar la atracție, doar la dorința de a o poseda. Nu, de data asta era vorba de o dragos-

te oarbă, nemaicunoscută până în acea clipă, o dragoste amestecată cu mânie şi cu disperare. Ce treabă avusese în acel târg iranian cosit acum de aripa morții, acea ființă misterioasă, acea făptură superbă pe care o comparase chiar din prima clipă când o zărise, cu zânele din basme, cu acele personaje fascinante pe care nu le poți prinde?

— Doamne! murmură urmaşul vikingilor care se crezuse ani în şir invulnerabil, la adăpost de orice iubire pătimaşă. Doamne, dă-mi-o înapoi! Mi-aş da şi viața ca s-o mai văd o dată!

Şi, cu pumnii strânşi, palid ca un mort, îi făcu un semn şoferului, se urcă iute în maşină şi spuse poruncitor:

— La Ispahan! Cât poți de repede!

— Da, *gentleman*, replică şoferul, dar fără să ne spargem capetele! Fiindcă dacă pățim ceva, nu mai suntem buni de nimic.

Totuşi reîntoarcerea a fost mult mai scurtă decât ducerea, cu toate că de zece ori fuseseră cât pe-aci să se dea peste cap. Serpentinele periculoase, drumul plin de gropi şi de bolovani îi făceau să se zgâlțâie aproape tot atât de tare cât îi zgâlțâise şi cutremurul. Numai energia şi perseverența lui Rholf-Harald – care trecuse la volan în locul şoferului – îi depuse teferi pe amândoi la Ispahan. Şi şoferul şi clientul său se grăbiră să anunțe imediat autoritățile despre nenorocirea întâmplată. Un şir întreg de maşini, pline cu medici şi surori de caritate, o porni la drum urmate de un camion al armatei, plin cu soldați ce trebuiau să ajute la scoaterea răniților de sub dărâmături.

După ce-şi făcu datoria, Rholf-Harald se întoarse la hotel. Dacă Sabina nu apăruse între timp, atunci urma să se reîntoarcă la locul sinistrului şi s-o ca-

ute. Acest gând îl înnebunea! În ciuda străduințelor sale de a-şi păstra cât de cât sângele rece, nu-şi putu stăpâni pe deplin neliniştea care-l rodea. Funcționarul de la recepție îl privi cu o curiozitate pe care suedezul ar fi considerat-o jignitoare cu câteva ceasuri mai înainte. Apoi rosti cu neutralitatea specifică funcției sale următoarele cuvinte:

— Doamna Delfi a întrebat de dumneavoastră, domnule. S-a înapoiat acum o jumătate de oră şi se află în „apartamentul” domniei sale.

„Apartamentul” era o cameră cu baie. Rholf-Harald, care până atunci avusese impresia că pluteşte pe o mare furtunoasă, răsuflă uşurat, fiindcă în sfârşit zărise portul. Deci Sabina se întorsese! Sabina trăia! Îi venea să cânte de bucurie! Totuşi, chiar dacă spaimele îngrozitoare, viziunile de coşmar care-l torturaseră dispăruseră, o anumită stare de

rău încă persista. Sabina nu se întorsese la Ispahan pe drumul pe unde venise el, pentru că nu exista alt drum nici ca să te duci, nici ca să pleci de acolo. Chiar dacă această enigmă era de nedezlegat, ce mai conta ea acum în fața certitudinii de a fi descoperit cu câtă patimă o iubea pe tânăra femeie pe care o regăsise zdravănă şi sănătoasă! Acea dimineață, tot ce se întâmplase mai târziu, poate că fuseseră nişte încercări absolut necesare pentru Rholf-Harald. „Sabina, dragostea mea!” îşi spuse el în gând. Din politețe, ezită încă să bată la uşa ei. Sabina îl scuti însă de a-şi înfrânge scrupulul, deschizând uşa şi apărând în prag. Trântind uşa în urma ei, alergă spre Rholf-Harald, strigând:

— În sfârşit, iată-te! Ți-am recunoscut pasul! Mă tem că între noi s-a strecurat o neînțelegere. Sper că nu eşti supărat.

Sabina gâfâia uşor. Emoția o făcuse să se îmbujoreze şi să i se dilate pupilele. Ciudații ei ochi aurii exprimau teamă, dar totodată şi dragoste. Rholf-Harald renunță la orice combativitate, la orice discuție. Contemplând acel chip divin îndreptat spre el se simți amețit de o fericire fără margini. Doi turişti americani se îndreptau spre camerele lor. Ghicind curiozitatea pe care atitudinea sa şi a Sabinei le-o stârnea celor doi, cu un gest plin de gingăşie, Rholf-Harald o trase pe tânăra femeie în camera sa şi, înăsprindu-şi puțin glasul, zise:

— M-ai speriat de moarte, Sabina! Cu drept sau fără drept azi dimineață, informat de funcționarul de la recepție, m-am hotărât să plec să te caut acolo unde ai spus că te duci. Când a început cutremurul, am crezut că-mi pierd mințile. Mă întrebam în ce casă te afli,

sub ce ruine zaci agonizând sau poate chiar moartă. A trebuit totuşi să vin încoace, să spun ce s-a întâmplat şi să cer ajutor...

Sabina îl privea uluită.

— Zău dacă pricep ceva! N-am auzit de niciun cutremur! Cred că te-ai înşelat în privința locului...

— Mesajul transmis prin telefon te chema într-o localitate din nord-vest...

Şi Rholf-Harald rosti numele târgului unde fusese. Buzele frumoase ale Sabinei se crispară uşor. Chipul îşi recapătă culoarea lui sidefie.

— Dar nu m-am dus în nord, ci în sud, spuse ea, la Komsheh! Ai fost greşit informat. De altfel, numele celor două localități se aseamănă puțin.

— Nu prea, n-au aceeaşi consonanță.

Rholf-Harald se frământa între perplexitate şi bucurie. Sabina insistă.

— Omul de la recepție a încurcat lu-

crurile. De altfel, ar fi trebuit să înțeleagă, pentru că a văzut că am luat-o spre sud. Numai de acolo puteam să fiu chemată.

— De cine, iubita mea? Cred că merit acest răspuns! Prea am suferit mult ca să refuzi să-mi răspunzi!

— Nu, nu, nici pomeneală, cum o să refuz, să-ți răspund? În Egipt, unde am trăit vreme îndelungată, am cunoscut o rusoaică bătrână din vechea aristocrație, care rătăcea dintr-o țară în alta de când o părăsise pe a sa, în 1918. Când am intrat în viață, lovindu-mă de tot soiul de dificultăți şi de necazuri, această doamnă îmi mai susținea moralul, scriindu-mi din când în când. Aşa am aflat că şi-a găsit în sfârşit refugiul în Iran. Bolnavă, s-a oprit o zi la Komsheh. Voia să se ducă la Şiraz, dar nu şi-a mai putut continua drumul din pricină că n-o mai țineau puterile şi nu

mai avea nici bani. Îi scrisesem din Haifa că aveam de gând să vin la Ispahan. Azi dimineață, o persoană în trecere prin oraş mi-a spus să mă duc de urgență la ea. Se simțea foarte rău şi voia să mă revadă.

— Îi sunt recunoscătoare acelei bătrâne pe care n-o voi uita niciodată. Poți să mă ierți, Sabina? Am bănuit tot soiul de lucruri... absurde, inutile.

Trăsăturile frumoase ale italiencei se destinseră. Întrebă cu glas aproape aspru:

— Ce anume ai bănuit?

— Iartă-mă! De o sută de ori, iartă-mă! La început am crezut că te-ai dus să te întâlneşti cu un bărbat. Gelozia m-a înşfăcat în ghearele ei. Apoi, când am ajuns în târgul acela unde credeam că te afli, mi-au trecut prin minte alte lucruri: m-am temut să nu fi căzut într-o capcană...

Sabina înălță din umeri cu oarecare nerăbdare.

— Cine ar fi putut să-mi întindă capcane? În afară de... persoana pe care am vizitat-o, nu cunosc niciun suflet în această țară!

Rholf-Harald îi luă amândouă mâinile. Erau reci şi crispate..

— Cât eşti de emoționată! zise el. I-ai adus puțină consolare acelei sărmane femei? Te mai duci s-o vezi?

— La ora asta cred că nu mai e printre cei vii.

Vocea Sabinei se frânse. Adăugă făcând un efort:

— Această tristă întâlnire mi-a amintit de adolescența mea, de nişte întâmplări mai mult decât neplăcute. Oh! Hai să uităm ziua asta, Rholf-Harald! Ajută-mă s-o uit!

Sabina se înmuiase. Oboseala, emoția, dragostea o făcuseră de-a dreptul

înduioşătoare. Părea descumpănită. Rholf-Harald se apropie şi mai mult de ea.

— Spune-mi, Sabina, mă vrei? Îmi primeşti dragostea?

Sabina se aruncă la pieptul lui, sprijinindu-şi capul de umărul puternic. Stăpânindu-şi un hohot de plâns, murmură:

— Te iubesc atât de mult! Chiar din noaptea când m-ai condus până acasă... M-ai atras din prima clipă când te-am văzut... În seara aceea, când ți-am citit atât de prost poemul, mi-ai părut atât de generos, atât de... Oh, nici nu găsesc cuvintele potrivite să mă exprim! N-am cunoscut niciodată un bărbat ca tine...

Rholf-Harald îi ridică spre el chipul frumos, ud de lacrimi. Sabina suferise crâncen în trecut. Mai târziu, sigur că avea să-i spună totul. Acuma nu nu-

trea altă dorință decât să-i dăruiască toată fericirea posibilă.

— Nu mai plânge! îi spuse el, înainte de a-i pecetlui gura cu un sărut.

Ea își petrecu brațele pe după gâtul bărbatului care o cucerise. Privind undeva în depărtare, își sfida amintirile, rostind:

— Să ne iubim, să trăim departe de lumea asta curioasă, de martori, într-o casă unde să nu fim decât noi doi! Mâine vom părăsi acest hotel, ne vom muta într-o căsuță și voi fi a ta, iubitule! Vreau să nu ne tulbure nimeni dragostea.

Capitolul IV

Rholf-Harald își întrerupse scrisoarea pe care voia să i-o trimită lui Jan Yvarsen. Vorbea despre viața lui, ca și cum ar fi fost singur. Dorea ca dragos-

tea lui să rămână secretă pentru cei din Suedia, pentru acel grup de oameni pe care încă nu se hotărâse să-l numească „familia mea”. Casa unui funcționar ce se mutase la Teheran era pentru el – de trei săptămâni încoace – centrul întregului univers, fiindcă în ea își trăia cu intensitate iubirea.

Casa nu avea nimic dintr-un palat. Relativ mică, era înconjurată de o grădină modestă ca întindere, dar plină de sălcii, de plopi tineri, de tufișuri înflorite din care răsăreau purpura și albul trandafirilor. Camerele erau mobilate conform gustului european, gen „La Belle Epoque”. Rholf-Harald privi aproape cu înduioșare salonul ce evoca un timp dinaintea celor două războaie mondiale, admiră perdeaua de dantelă lucrată de mână, pernele din satin *liberty* cu ciucuri din fir auriu, mobilele decorate cu flori de arum și de rochița

rândunicii, vazele Gallé. Acel cadru anacronic avea să rămână pentru el cel al unei iubiri împărtăşite cu cea mai vie înflăcărare.

În euforia sa, Rholf-Harald uita adesea cât de mult îl intrigase Sabina. Ca orice bărbat îndrăgostit nebuneşte, credea că o cunoaşte pe deplin de când devenise iubita lui. Când zvăpăiată, când galeşă, era un mănunchi de contraste. Dintr-o mare înflăcărare, cădea brusc într-o stare de melancolie din care răzbătea o spaimă nebună. În unele momente – cum s-a întâmplat spre sfârşitul unei după-amieze de care Rholf-Harald îşi aducea aminte cu strângere de inimă – poate că Sabina se gândea că undeva prin Europa sau Orient o căuta un soț care o amăgise şi de a cărui apariție suedezul se temea cumplit.

Avusese chiar tăria de a nu-i cere Sa-

binei niciun fel de amănunte despre acel necunoscut. Omul – căruia nu-i ştia nici măcar numele – îl deranja, dar se temea să n-o mâhnească pe Sabina, dacă ar fi rugat-o să-i vorbească despre el, mai ales că ei nu părea să-i mai pese câtuşi de puțin de acel individ. Şi apoi fericirea e atât de fragilă!

„Fericirea nu-i un fel de a trăi. E o şansă pe care o întâlneşti o dată în viață. Ține-o bine în mână şi strânge degetele, ca să nu-ți scape. Dacă deschizi palma, minunea îşi va lua zborul."

Această idee o transpusese în noul său poem intitulat *Iubirea din Ispahan*. Şi oraşul şi Sabina îl inspiraseră. Îşi continuă deci scrisoarea...

„...Dumneata, tată, care ai meditat şi ai trudit sub diverse ceruri, nu vei rămâne indiferent în fața acestui Orient de legendă. În afară de câteva clădiri mo-

derne, Ispahanul te târăşte într-un trecut îndepărtat. Vederea unei moschei, a unui palat cu cupole policrome în lumina din zori sau în cea din amurg, te face să uiți prezentul şi creează din nou feeria fastuoasă din vremea marelui şah Abbas, care şi-a avut aici capitala. Pe vremea lui în întreaga Europă aveau loc tulburări sângeroase: sfârşitul secolului al XVI-lea, tragic şi rafinat, primii douăzeci şi nouă de ani din secolul al XVII-lea, zguduiți de conflictele religioase dintre catolici şi protestanți, războiul sub numele de Războiul de treizeci de ani... Aici era linişte deplină, confort, plăcere de a trăi, cu excepția bineînțeles a hoților şi a vagabonzilor, care erau spânzurați. În afară de aceste pedepse neînsemnate, n-a existat niciunul dintre masacrele dezlănțuite de o ură oarbă cum au fost cele din Europa şi pedepsite atât de crâncen de dragul nostru Occident!

Cum să-ți descriu tot ce-mi place în acest oraş? Prima impresie e că te afli într-o oază în mijlocul unui pustiu întins. Şi iată că dintr-odată îți apare în fața ochilor o cetate plină de grădini şi de havuzuri ce strălucesc în soare, o mare de culori dintre cele mai potolite între care predomină galbenul şi albastrul turcoaz. Moscheea regală a şahului Abbas, palatul unui Ali-Kapu – de unde odinioară prinții se uitau la jucătorii de polo, căci acest sport atât de drag englezilor este de origine persană – par îmbrăcate în email.

Monumentul e unul din cele mai majestuoase, dar şi cele mai prețioase, tot atât de gingaş ca şi un bibelou. Nu pot să ți le enumăr pe toate, dar te rog să mă crezi că nu voi uita niciodată Piața Regală cu havuzurile sale, admirabil proporțională.

Imaginează-ți, în acest spațiu, cortegii-

le strălucitoare de odinioară. Cineva mi-a spus că în ciuda acestei măreții, unele piețe din oraşele italiene sunt şi mai uluitoare, mai ales cele din Roma...”

Acel „cineva” se înțelege că era Sabina. Rholf-Harald nu voia să pornească pe panta mărturisirilor. Două mâini calde îi acoperiră ochii. El protestă râzând. Retrăgându-şi mâinile, Sabina se aplecă să-l sărute.

— Scrii un poem? îl întrebă ea.

— Da, am scris unul. Ți-l voi citi de îndată ce va fi gata.

Sabina privi atent hârtia albăstruie acoperită cu litere de neînțeles pentru ea. Vocea îi deveni insistentă.

— Scrii o scrisoare? În suedeză? Cui o scrii?

— Doctorului Yvarsen...

Rholf-Harald ezită, apoi adăugă:

— Tatăl meu, o somitate medicală de

renume internațional.

— E curios, dar să ştii că nu m-am gândit niciodată la părinții tăi.

— Ți-am mai spus, fără să-ți dau amănunte, că mama e moartă. De ce această indiferență în legătură cu rudele mele, iubito?

— Nu e vorba de indiferență! Detest ideea că tu ai putea iubi nişte oameni pe care eu nu-i cunosc.

— Iubita mea, află că şi eu simt cam acelaşi lucru în ceea ce te priveşte.

— Eu, cel puțin, nu mai am pe nimeni. Tu eşti totul pentru mine. Dar spune-mi, de ce tatăl tău, acel medic renumit, se numeşte Yvarsen, iar tu Lindval? N-a vrut să te recunoască?

— E vorba de nişte neînțelegeri cumplite. Nu vreau să vorbesc acum despre asta. Totuşi, pentru că eşti curioasă, mi se pare firesc să ştii unele lucruri. Iată-ne deci ajunşi şi la capitolul măr-

turisirilor! Dar pe moment, am să te rog totuşi să mă laşi să termin scrisoarea. N-am pomenit nimic despre tine. Asta e secretul meu.

Fără să vrea Sabina îi oferise lui Rholf-Harald prilejul unui schimb de confidențe care poate că aveau să le lămurească soarta.

Tânăra se duse să se sprijine de fereastra a cărei draperie fusese trasă deoparte. Privirea îi rătăci dincolo de grădina ale cărei miresme ajungeau până la Zayande Rud, un râu cu apă mică, peste care erau aruncate câteva poduri deosebit de frumoase. Pe malul opus, țesătorii de covoare îşi înmuiau în apa râului ultimele lor creații, ca să mai atenueze culorile prea vii şi să confere covorului o patină de vechime. Sabina reveni lângă Rholf-Harald chiar în clipa în care acesta vârâse scrisoarea în plicul destinat poştei „par avion”.

— Dă-i-o lui Hassan! zise ea.

Hassan era singurul servitor lăsat de proprietar în casă, ca s-o păzească şi să aibă grijă de ea. Seara se întorcea în oraş, la nevastă-sa, care era spălătoreasă. Sabina continuă:

— Hassan a pregătit masa. Ne vom servi singuri, ca de obicei. E amuzant, şi află că-mi place grozav această viață de boemă. Dar ție?

— De ce-mi mai pui această întrebare de prisos?

Înainte de a scutura clopoțelul de bronz pentru a-l chema pe Hassan, Rholf-Harald o luă pe Sabina în brațe.

— Zâna mea, frumoasa mea, murmură el, minunea mea misterioasă!

Pentru a doua oară, după trei săptămâni, Sabina îl punea din nou în fața unei enigme. Îi dăruise trupul, era ferm convins că-i dăruise şi inima, dar trauma sufletului ei, viața pe care o

dusese, trecutul, nu, nu i le dăruise.

După masa alcătuită din castraveți cu iaurt, vinete umplute cu carne tocată şi o prăjitură cu miere. Sabina şi Rholf-Harald se întinseră pe un maldăr de covoare, proaspăt ieşite din atelier, care nu trecuseră încă prin procedeul de învechire artificială. Nimeni nu vedea acea pereche de pe terasa înconjurată de un zid suficient de înalt pentru a o ascunde de privirile curioase ale vecinilor ce aveau obiceiul să doarmă afară în lunile de vară cu toate că altitudinea făcea ca nopțile să fie destul de răcoroase. Dar luna şi stelele erau atât de frumoase, încât întreceau în splendoare bolțile celor mai faimoase palate.

Rholf-Harald se ridică sprijinindu-se în cot. Culcată cu fața în sus, Sabina visa, nemişcată. Îndrăgostitul îşi trecu degetele prin pletele sale risipite pe mătasea întunecată a pernei.

— Vrei să-ți vorbesc despre mine! zise el. Ei bine, am să-ți povestesc măreața, cumplita, dureroasa şi inegalabila iubire dintre Sigrid Lindval şi Jan Yvarsen.

Îi istorisi tot ceea ce ştia – căci credea că ştie tot – despre acel tumultuos roman. Totuşi nu avea să afle niciodată până la ce extreme o împinsese dragostea pe Sigrid, făcând din ea o criminală. Relată incidentele, mâhnirile sale de copil mai mult singur, momentele sale de bucurie, apoi istorisi ultimele episoade: întâlnirea lui cu Jan Yvarsen, efortul său de a se integra în acea familie ce-i fusese atâta vreme străină. Din ce în ce mai curioasă, furată de acea povestire, Sabina se întorsese cu fața spre el. Rholf-Harald îi vorbi despre clocotul torentului Trollhättan şi despre furtunile de pe coasta Kattegat. Fiecare dintre cuvintele lui trădau profunda lui dragoste pentru Suedia şi

admirația fără margini pentru frumoasa lui mamă care murise. Auzea la un pas de el răsuflarea Sabinei. Noaptea, care-şi întinsese aripile, estompa trăsăturile iubitei sale, deşi luna strălucea în toată splendoarea ei. În penumbra feerică, nu se distingeau decât pletele ei de aur roşcat şi ovalul palid al feței. Sabina oftă uşor.

— Tu ai avut în copilărie şi perioade fericite. Eu am fost lipsită de aşa ceva.

— Nu sunt eu lângă tine, pentru a te despăgubi de toate aceste lipsuri? Fii sinceră, iubita mea, aşa cum am fost şi eu cu tine!

Sabina se hotărî să lase deoparte orice reticență. Spuse încet:

— M-am născut la Alexandria...

— În nordul Italiei? E vorba de Alessandria, nu-i aşa?

— Nu, e vorba de Alexandria din Egipt. Mama şi-a avut şi ea romanul ei,

dar romantismul a trebuit să cedeze locul realismului. Era o femeie deosebit de frumoasă şi se trăgea dintr-o veche familie venețiană, tradiționalistă şi cumplit de săracă. S-a îndrăgostit de un tânăr ziarist, bun de gură şi frumos, care era sigur că-şi va croi un viitor strălucit. Părinții mamei s-au opus la această căsătorie din pricină că pretendentul era fiul unei femei întreținute. De îndată ce a devenit majoră, mama a fugit cu alesul inimii ei, care a devenit corespondentul unui ziar italian în Egipt. S-au căsătorit şi, bineînțeles că respectabila familie din Veneția a rupt orice legătură cu fugara. Încetul cu încetul dragostea tatei s-a năruit odată cu iluziile pe care şi le făcuse în legătură cu strălucita sa carieră. Nu făcea nimic decât să vegeteze în Egipt. Între timp, anumite evenimente survenite în Anglia au dat câmp liber ambiți-

ilor sale, numai că ceea ce voia să facă el era foarte periculos. Fiind însă un om nechibzuit, primejdia nu l-a speriat. Tocmai atunci guvernul fascist se hotărâse să invadeze Abisinia. Tata şi-a zis că un reportaj senzațional, privind dedesubturile acestei afaceri, putea interesa multe țări europene şi mai ales pe americani. Ştia că cenzura fascistă îi va opri articolele şi atunci a găsit mijlocul de a le trimite în mod clandestin. Chiar şi numai atât şi era de-ajuns ca să fie prost văzut de autoritățile militare. Dar el merse şi mai departe, apucându-se să facă propagandă antifascistă printre soldați. Unii, foarte demoralizați de acel război nedrept, dezertară. Trecură în Sudanul egiptean şi tata avu prevederea de a fugi împreună cu ei. Denunțat, dacă ar fi fost prins, trebuia judecat de Curtea Marțială şi pedepsit în mod exemplar...

Sabina făcu o scurtă pauză. Rholf-Harald îi completă fraza:

— ...Închisoarea pe viață sau cel mai sigur condamnarea la moarte.

— Da. A pierdut deci partida în care s-a angajat cu atâta cutezanță. Reîntors la Alexandria, s-a văzut pe drumuri. Ziarul la care lucrase nu l-a mai primit, temându-se de represaliile celor de la Roma. Am cunoscut sărăcia de mic copil. Tata a încercat diverse slujbe, mai ales pe cea de interpret pentru turişti. Odată, pe când traversa Nilul cu o vechitură de vapor, nava s-a scufundat în fața oraşului Luxor. Rămasă singură, mama, care era o femeie de gust, s-a apucat să facă rochii pentru doamnele din înalta societate egipteană. Datorită ei, am trăit amândouă fără prea mari bucurii, dar şi fără datorii. De foarte tânără, cred că aveam vreo şaisprezece ani, m-am simțit atrasă de

teatru, iar mama n-a stăvilit această înclinare a mea. Am luat lecții de dicție cu o rusoaică...

— Doamna aceea bătrână pe care te-ai dus s-o vezi luna trecută?

Sabina vorbea, ca şi cum ar fi fost în transă.

— Cine?! A, da!... Unde-am rămas?

— Că voiai să faci teatru.

— Într-adevăr. Din nenorocire, tocmai atunci am pierdut-o pe mama. S-a stins foarte repede, în urma unei pneumonii. Una dintre clientele mamei, soția unui negustor de vază, mi-a dat niște bani ca să mă duc în Italia şi să-mi continui studiile de teatru. Profesorul meu m-a recomandat unei actrițe celebre, destul de în vârstă şi uite aşa am debutat la Milano, într-o piesă de Luigi Pirandello. Oh, nu ca vedetă, aveam un rol foarte-foarte modest! Atunci l-am întâlnit pe Attilio Ugone, născut ca şi

mine în Egipt, unde avea câțiva prieteni...

Fără să vrea Rholf-Harald spuse cu ciudă:

— Soțul tău e deci un actor.

— Nu, desenator de costume de teatru şi de rochii de damă. Dar era foarte nestatornic. Se apuca de o mulțime de lucruri şi nu ducea nimic până la capăt. Numai că eu am observat prea târziu acest lucru. Este sau era... un bărbat destul de seducător, plin de spirit, însă cum ți-am mai spus, foarte nestatornic. Iar pe deasupra mai avea şi un cusur, poate cel mai rău dintre toate: era un jucător înrăit. Petrecea zile şi nopți în cluburi, în cazinouri chiar şi în tripourile clandestine.

— De ce te-ai măritat cu el? întrebă Rholf-Harald pe un ton aproape inchizitorial.

— Am crezut că-l iubesc şi că mă iu-

beşte. În realitate, mă dorise doar şi atât. Debutul carierei mele nu era câtuşi de puțin încurajator, căci voiam să rămân o femeie cinstită şi refuzam compromisurile care, în lumea teatrului, m-ar fi ajutat să parvin. Şi apoi eram încă atât de tânără! Nu aveam decât nouăsprezece ani. Trăgeam nădejde să am şi eu pe cineva care să aibă grijă de mine.

— Deci, în concluzie, tu te numeşti în realitate doamna Ugone.

— Delfi era numele mamei. Îl alesesem pentru teatru. Cum îl prefer şi, cum pot redeveni oricând actriță, l-am păstrat.

— Dacă înțeleg eu bine, ai răbdat totuşi câțiva ani înainte de a-l părăsi pe Ugone...

— Aşa e. Am trecut prin clipe de profundă dezamăgire, apoi ne-am despărțit de comun acord, pentru că divorțul nu

e admis în Italia. Văzând că am rămas fără niciun ban, mi-am reluat profesia, făcând o serie de turnee prin țările mediteraneene.

— Chiar nu ştii unde e acum Attilio Ugone?

— Ți-am mai spus că nu ştiu. S-ar putea chiar să fi şi murit.

— Ar fi important, chiar foarte important să ştii dacă eşti văduvă sau nu. Iată o neglijență care mi se pare curioasă!

— Iubitule, te rog nu-mi mai vorbi pe tonul ăsta! Neglijența asta nu-i o crimă. Am hotărât să nu mă mai recăsătoresc. Şi atunci ce mai contează dacă sunt sau nu văduvă?

— Contează! Din moment ce am ajuns aici, uiți că nu mi-ai vorbit despre un amănunt... Când te-am întâlnit, tu trăiai pe picior mare, deşi nu mai erai actriță. Atunci, de unde atâția bani?

Tăcerea Sabinei îl făcu pe Rholf-

Harald să treacă brusc printr-o spaimă la fel ca cea pe care o resimțise atunci când se dusese în târgul acela unde-l prinsese cutremurul. Insistă:

— Sabina, te-am rugat să fii sinceră cum am fost şi eu!

— Bine! spuse ea foarte încet. Tu ai vrut acest adevăr! Am primit o donație din partea unui armator grec, Volanos, dacă ții neapărat să ştii şi numele...

— Această favoare ți-a fost acordată gratuit, din simplu altruism?

Chiar în clipa în care pusese această întrebare, Rholf-Harald şi-a dat seama că o pusese degeaba. Auzise spunându-se că Volanos era un bărbat încă tânăr şi mare amator de frumuseți sub toate formele. Sabina făcu un efort să răspundă:

— L-am cunoscut în cursul unui turneu la Atena. M-a iubit şi m-am lăsat iubită. M-a părăsit ca să se însoare cu

o grecoaică de-a lui, respectând tradiția familiei sale, dar n-a vrut să mă lase săracă şi atunci mi-a asigurat viitorul.

Rholf-Harald încercă zadarnic să-şi înfrângă o gelozie retroactivă, de-a dreptul irațională. Firea lui Sigrid se răzvrătea în fiul ei. Suedezul spuse cu oarecare duritate:

— Şi pe urmă ce bărbat a mai intrat în viața ta?

— Până la tine, niciunul, ți-o jur!

Sabina ridică vocea. Accentul său dezvălui o înflăcărare pătimaşă. La ce bun să se tulbure pentru un trecut pe care nimic nu i-l va mai aminti? Nu era absurd să populeze acele clipe fericite cu vagi fantasme? Rholf-Harald privi chipul alb întins spre el, în lumina lunii. Buzele Sabinei erau fierbinți, pielea caldă şi catifelată.

— Să intrăm în casă, zise el.

O luă pe Sabina în brațe şi o duse în

dormitorul plin de o lumină de un albastru argintiu.

Peste o săptămână, poşta îi aduse o scrisoare de la Jan Yvarsen, la care Thérèse adăugase un lung şi foarte afectuos post-scriptum. Vru să-i arate acea scrisoare Sabinei, ca s-o familiarizeze puțin cu cei din Suedia. Dar iubita lui era încă în baia care se prelungea întotdeauna ori de câte ori se spăla pe cap. Sabina îi spusese că-şi îngrijea cu multă atenție părul, că se spăla ea singură pe cap, dând cu o loțiune vegetală, care să-i întrețină suplețea.

Uitându-se însă spre baie, văzu că uşa era deschisă şi că înăuntru nu mai era nimeni. Rholf-Harald o străbătu din câțiva paşi şi intră în camera alăturată, care slujea de cameră de haine. Acolo, în fața dulapului deschis din care îşi scosese o rochie albă de mătase, se afla Sabina, care ținea cu o mână un mic

sipet de argint, iar cu cealaltă răscolea printre bijuteriile din el. Rholf-Harald zise scurt:

— Ia arată-mi şi mie sipetul acela!

Şi înhățându-l, văzu că era plin cu o mulțime de bijuterii de mare preț: numeroase inele cu diamante şi rubine, unele montate în platină, trei brățări superbe, două broşe de aur, un colier de perle roz, un altul de safire deosebit de frumos. Sabina îi aruncă o privire aproape îndurerată.

— Îmi alegeam ceva care să meargă la rochia asta albă. Cred că voi pune una dintre broşe şi brățara de jad.

Buzele lui Rholf-Harald tremurară auzind aceste cuvinte.

— N-am văzut niciodată aceste bijuterii în afară de una din broşe. Le ai de la amantul grec, nu-i aşa? Păstrează-le, pentru că prețuiesc o avere, însă de-acum încolo îți interzic să mai porți

vreuna! adăugă el aproape furios. Am să-ți ofer eu câteva bijuterii iraniene. Te voi duce la un giuvaergiu foarte priceput al cărui atelier l-am vizitat de curând. Sigur că acele flecuştețe nu au valoarea bijuteriilor tale pe care ții să ți le etalezi cu atâta inconştiență!

Sabina nu răspunse nimic şi puse sipetul la loc în dulap. Se supusese, ascultătoare, dorinței lui Rholf-Harald, iar acesta se simți emoționat. Această femeie încântătoare îl făcea să trăiască mult prea multe sentimente contradictorii.

La Bazar, atât de pitoresc cu pereții şi pardoseala lui de mozaicuri colorate, cu străduțele pline de diverşi artizani, perechea ajunse în sfârşit la galeria bijutierilor. La cel pe care pusese ochii Rholf-Harald. Sabina îi lăsă iubitului ei plăcerea de a-i alege un colier de turcoaze, o brățară de aur împodobită cu

aceleaşi pietre scoase din minele de la Niehapour, din nordul Iranului şi un topaz superb încastrat într-un splendid inel de aur.

Italianca părea absentă. Ieşind din Bazar şi ajungând în impunătoarea Piață Regală, lui Rholf-Harald îi fu dat să audă, spre uimirea lui, următoarele cuvinte:

— Ar trebui să-ți mulțumesc şi aş fi făcut-o, iubitule, dacă gestul tău n-ar fi fost inspirat de gelozie! Ştii că aş putea să fiu şi eu geloasă pe Yvarsenii tăi de care eşti atât de mândru, pe tot acel Nord care ți-e atât de drag şi unde eu nu voi merge niciodată?

— Sabina, dragostea noastră va fi condamnată de-acum înainte la acest veşnic schimb de banderile? Te rog să-mi ierți bănuielile, dar să ştii că ele se datorează unei iubiri exclusive. Hai să uităm ranchiunele care ne fac să sufe-

rim atâta. Trag nădejde că vei cunoaşte şi tu Suedia mea... Ba aş putea spune chiar că sunt sigur de acest lucru. Doar n-am să-mi petrec toată viața în Orient, iar tu eşti toată viața mea! De îndată ce-ți va fi posibil încearcă să afli dacă Attilio Ugone mai trăieşte. Dacă eşti într-adevăr liberă, mă voi însura cu tine. După ce vom părăsi Iranul, va trebui să încerci să obții unele informații poate printr-un detectiv particular. Sunt gata să achit toate cheltuielile pe care le va necesita o astfel de anchetă.

Înainte de a răspunde, Sabina tăcu o vreme.

— Locuitorii săi spun că Ispahanul face cât „jumătate de lume". Ei bine, mie-mi place grozav această jumătate de lume şi deocamdată nu simt dorința să plec de aici. Tu şi cu mine alcătuim un întreg, parcă aşa ai spus, nu? Dacă e aşa, atunci ce-ți mai doreşti altceva,

iubitule?

La câtăva vreme după această discuție, Hassan ceru un concediu ca să se ducă la nunta surorii sale. Sabinei, care nu era o gospodină, nu-i plăcea să gătească nici măcar din amuzament, aşa că Rholf-Harald o ducea să mănânce la hotelul unde stătuseră la început.

Într-o zi, în clipa în care se pregăteau să se aşeze la masă, un incident bizar trezi din nou neliniştea în inima fiului lui Sigrid. După ce aruncase o privire în jurul ei, Sabina împinse brusc scaunul, rămânând în picioare, dreaptă, încremenită, cu ochii ațintiți în farfurie.

— Să plecăm! spuse ea cu voce schimbată.

— Ce s-a întâmplat, iubita mea? Ce e capriciul ăsta?

— Nu-i niciun capriciu. Nu mă simt deloc bine. Îmi bate inima anapoda...

Niciodată nu invocase până atunci o astfel de stare de rău ce se manifesta prin bătăi de inimă. Îşi puse o mână pe pieptul ce se contura atât de frumos sub rochia ei albă de mătase peste care atârna superbul colier de aur cu turcoaze. O clipă chiar se clătină. Rholf-Harald înconjură masa şi se grăbi s-o susțină.. O auzi murmurând:

— Oh, acest început de august! În ciuda altitudinii înalte e prea cald...

Rholf-Harald îi dădu câteva explicații sumare chelnerului. Apoi se pregăti să plece împreună cu Sabina când, din instinct, întoarse capul simțind o privire ațintită asupra sa. Văzu la o masă un bărbat singur care-l privea lung cu ochii săi foarte negri şi pătrunzători, din dosul unor ochelari cu rame groase de bagă. În aceeaşi clipă îndoiala i se strecură în suflet. Răul Sabinei nu fusese decât un pretext bine simulat. Ea

îl cunoştea pe acel bărbat şi nu dorea să se afle sub acelaşi acoperiş cu el. Rholf-Harald se abținu de la orice fel de comentariu. Sabina se sprijinea de el, gâfâind uşor.

— Nu vrei să mergem să te aşezi pe o bancă din Piața Regală? Când te vei simți mai bine, vom merge să mâncăm într-un mic restaurant iranian...

Ea acceptă, părând cumplit de obosită. O oboseală morală şi nu fizică, ce-i punea la grea încercare răbdarea lui Rholf-Harald, prea puțin îngăduitor din fire.

Mai târziu, la restaurantul iranian, Sabina ciuguli de ici, de colo, câte puțin, fără nicio poftă de mâncare. Rămase gânditoare până seara, dând însă dovadă de o dragoste deosebită față de Rholf-Harald. Părea o naufragiată care se agăța cu disperare de salvatorul ei, urmărită de o idee fixă: „trebuie totuşi

să ajung la mal, să nu mă înec!”

A doua zi dimineață, ieşind singur din casă ca să pună nişte scrisori la poştă, Rholf-Harald văzu un individ dând târcoale locuinței. Un străin de treizeci şi opt, patruzeci de ani, îmbrăcat cu un costum de alpaga gri, acelaşi a cărui vedere o tulburase atât de tare pe Sabina. Rholf-Harald îl privi în ochi cu trufie, aproape provocator. Dar necunoscutul nu se intimidă. De talie mijlocie, foarte slab, aproape uscat, avea un chip foarte bronzat, ascuțit şi dur, fără însă a fi urât. Părul negru îi încărunțise prematur pe la tâmple. Făcându-se că se plimbă, se îndreptă spre râu, ca să se uite la țesătorii ce-şi spălau covoarele. Rholf-Harald nu se lăsă înşelat de acea manevră şi, întorcându-se, renunță la consensul tăcerii pe care şi-l impusese în ajun față de Sabina. Aceasta stătea la fereastra salonului şi

părea exasperată. Ascultă, fără să se mire, întrebarea lui Rholf-Harald:

— L-ai văzut pe bărbatul de ieri dând târcoale prin preajma casei?

— Da, văd că ai ghicit pricina tulburării mele.

— Nu chiar! Mi-am dat seama însă de biata comedie pe care ai jucat-o față de mine! Hai, iubita mea, curaj! Ce s-a întâmplat?

Sabina îi întinse suedezului un bilet mototolit. Rholf-Harald îl netezi cu palma şi citi următoarele cuvinte scrise în franceză: *„Degeaba încerci să fugi de mine. Te salut. Attilio.”*

Rholf-Harald nu-şi putu stăpâni o tresărire.

— Deci el e! Presupun că ți-a trimis acest bilet prin Hassan...

— Da, prin Hassan.

Rholf-Harald îşi recapătă suflul, ca după o scufundare în apă.

— De ce-ți scrie în franceză şi nu în italiană?

— E poliglot, a călătorit mult. Ni s-a întâmplat de multe ori să ne exprimăm în franceză, în engleză sau în italiană.

— Vrea să discute cu tine?

— Aşa cred. Doreşte probabil să profite de această întâlnire întâmplătoare.

— O coincidență deplorabilă! Mărturisesc că, fără a dori răul nimănui, oricine ar fi el, nădăjduiam, luându-mă după vorbele tale, că omul ăsta nu mai trăieşte. Oricum, nu-i voi îngădui să ne tulbure.

— Te rog, te implor, nu te vârî între el şi mine! E un om violent. Singurul lucru pe care poate să mi-l ceară e să-l ajut cu bani.

Rholf-Harald n-ar fi vrut să-i îndeplinească dorința Sabinei. Dimpotrivă, ținea să discute el cu acel om de nimic, cu acel jucător înrăit care-i făcuse atâ-

ta rău Sabinei.

Trecură câteva zile într-o stare destul de încordată pentru cei doi îndrăgostiți. Într-o seară, întorcându-se acasă – cu maşina pe care o închiriase – dintr-o excursie la Muntele-de-Foc de unde se putea admira o privelişte de vis, Rholf-Harald n-o găsi pe Sabina. Pretextând că nu putuse dormi toată noaptea, nu voise să meargă cu el. Întrebându-l pe Hassan, acesta îi spuse că străinul care-i mai dăduse o dată un bilet pentru doamna i-a mai trimis unul şi că doamna ieşise imediat.

Rholf-Harald a fost obligat să-şi stăpânească nerăbdarea trei sferturi de ceas. „N-am s-o aştept decât o oră, îşi zise el. Poate că bărbatul ei nu-i mai dă voie să se întoarcă la mine. La urma urmei, s-au despărțit prin bună înțelegere, nu oficial.”

Peste câteva minute, o văzu pe Sabina

trecând prin grădină şi se grăbi să-i iasă în întimpinare.

— În sfârşit! Bine că ai venit! Mi-a fost teamă pentru tine!

Ea schiță un surâs.

— Aşa cum prevedeam, am scăpat de el dându-i un inel cu un diamant de trei carate, una dintre bijuteriile acelea pe care mi-ai interzis să le mai port. Patima lui pentru jocurile de noroc îl face să se afle veşnic la strâmtoare.

— Ce face în Iran?

— Se pare că a încercat să facă o afacere, dar văzându-mă la restaurantul hotelului, a profitat de această întâlnire.

— Grozav bărbat, biata mea iubită! Ce afacere a vrut să facă?

— Nu l-am întrebat. Viața lui nu mă interesează câtuşi de puțin.

— Nu ştii dacă mai stă sau va pleca?

— După câte mi-a spus, trag nădejde

că va pleca.

— Ți-a vorbit despre mine?

— Da... „Deci ăsta e marele tău amor! mi-a spus plin de ironie. Ai grijă să nu-ți pierzi capul!”

— Ce semnificație are această recomandare?

— Nu... nu ştiu!

— Vai, Sabina, totul e bizar în atitudinea acestui om! Nu simte nicio fărâmă de gelozie, nici măcar fizică, ştiind că o femeie ca tine aparține altuia? E de neînchipuit!

— Nu se iubeşte decât pe sine... şi jocurile de noroc. Hai să nu ne mai gândim la el, iubitule, şi să-l tratăm ca pe o fantomă!

Sfat cu neputință de urmat, întrucât Rholf-Harald, obsedat de fostul bărbat al Sabinei, se duse a doua zi la hotel şi întrebă la recepție de domnul Attilio Ugone. Trebui să aştepte aproape o oră

până ce-l văzu coborând dintr-o maşină plină de praf. În uşa hotelului, cei doi bărbaţi, faţă în faţă, se priviră îndelung. Rholf-Harald remarcă încă o dată privirea ageră şi pătrunzătoare a ochilor foarte negri ai străinului şi ridurile din colţul buzelor subţiri. Ugone, pe care Sabina îl descrisese ca pe un nestatornic, sclav al unei singure pasiuni, era în primul rând un dur. Rholf-Harald se miră de acest lucru. El credea că italianul era un superficial, mai curând slab, în ciuda siguranţei pe care o afişa. Or, bărbatul acesta era, dimpotrivă, foarte puternic şi inflexibil. Totuşi, Rholf-Harald îl atacă fără niciun preambul:

— Domnule Ugone, dacă ai nevoie de bani, te rog să mi te adresezi mie, nu Sabinei! E o laşitate să hărţuieşti astfel o femeie fără apărare!

— Ea ţi-a spus acest lucru? Joci un

rol curios, domnule...

— Harald Lind.

— Nordic?

— Suedez.

— Suedezii sunt din fire neutri.

— Ce sens are remarca asta?

— Să spunem că ar fi o butadă. În orice caz, văd că dumneata ai luat lucrurile în serios cu Sabina.

— Dacă vrei să ştii, ei bine, află că Sabina e totul pentru mine!

— Ar trebui să spui: „aproape totul" şi ar fi de-ajuns. Dragostea nu e decât pierdere de vreme. Ar fi mai bine să te întorci cât poți de repede în Suedia. E un sfat dezinteresat şi binevoitor. Te salut, domnule Lind, nu mai avem ce discuta!

Şi fără să-i mai dea vreo atenție, Ugone intră în hotel.

Încercând să se calmeze, Rholf-Harald rătăci o vreme prin oraş înainte de a se

întoarce acasă. Omul i se păruse neliniştit şi periculos. Oare Sabina nu-i minimalizase personalitatea pentru a-şi linişti iubitul? Ugone era într-adevăr capabil să-ți inspire frică. Umbra lui apăsa viața tinerei femei ca o grea povară. Rholf-Harald avu o presimțire că mai devreme sau mai târziu va trebui totuşi să-l înfrunte pe acel duşman. Sabina nu-i spusese totul despre trecutul ei, temându-se că Attilio mai era încă în viață. Care era de fapt adevăratul rol al acestui inoportun?

Rholf-Harald se hotărî să n-o mai sâcâie pe Sabina cu noi întrebări. Nu-i spuse nimic despre discuția pe care o avusese cu el, dar a treia zi trecu pe la hotel ca să afle dacă domnul Ugone se mai afla acolo. I se spuse că acel client părăsise Ispahanul chiar în acea dimineață.

Rholf-Harald nu se simți complet eli-

berat. Trebuia să-şi apere dragostea. Nu mai era plin de euforie, ca în primele săptămâni. Fericirea nu fugise, dar, după propria sa expresie, „trebuia să-şi strângă degetele în jurul comorii sale, întocmai ca un avar”.

Lunile trecură. Perechea vizită linişti-tul Şiraz şi ruinele oraşului Persepolis unde văzură nişte răsărituri şi apusuri de soare de o splendoare fără pereche. Numai că lui Rholf-Harald îi lipsea ma-rea. O târî după sine pe Sabina până în Golful Persic, pe o căldură toridă, sub un soare implacabil, pe un ţărm drept ca o scândură, spălat de valurile unei mări ce părea a fi de plumb topit. Această privelişte îl decepţionă, umplându-i sufletul de nostalgie. Îi mărturisi Sabinei dorinţa lui de a mai vedea şi altceva. Ea invocă farmecul pe care-l exercita asupra-i Ispahanul. Şi astfel anul se isprăvi...

Cei de la Tjorpa se mirau de scrisorile din ce în ce mai scurte ale „fiului risipitor”, de încăpățânarea lui de a rămâne în Iran. Dar într-o zi de februarie, Rholf-Harald constată că Sabina se tot ducea şi venea de la aeroport. Se ducea acolo ca să primească vreo scrisoare pe care voia s-o ascundă de ochii iubitului ei? Acesta află destul de repede răspunsul la întrebarea care-l frământa. Sabina începuse să-i scrie lui Heinz Wallach. Voia să-şi reia profesia de actriță şi conta pe simpatia israelianului pentru a o ajuta să fie angajată la vreun teatru.

— Spune-mi, iubitule, nu te deranjează să te întorci pentru o vreme în Israel?

— Dimpotrivă, ținutul e foarte plăcut la sfârşitul lui februarie şi în timpul lunii martie. Mai am o mulțime de lucruri de văzut şi mai ales aş dori să străbat

deşertul Neguev până la Marea Roşie... Aş vrea să scriu un poem biblic. Dar nu vreau să-ți ascund, iubito, cât sunt totuşi de ostil proiectului tău. Ai prevăzut de altfel acest lucru din moment ce ai început să-i scrii lui Heinz, pe ascuns, ferindu-te de mine. Nu vreau să intri în teatru fiindcă profesia de actriță te va îndepărta de mine. Nimic şi nimeni nu trebuie să ne îndepărteze unul de celălalt!

Rholf-Harald simțea nevoia să-şi proclame drepturile. Totuşi îl năpădi brusc o tristețe nedefinită.

Capitolul V

Un vânt călduț ondula apele Mediteranei al căror murmur se pierdea pe plaja din Natanya. Înainte de a porni în căutarea unor regiuni mai puțin cunoscute ale Israelului – deşertul

Neguev, coasta Mării Roşii – Rholf-Harald căutase un ţărm mai potrivit şi constatase că staţiunea balneară Natanya, situată la nord de Tel-Aviv, nu era populată decât din când în când. Laborioşii locuitori ai marelui oraş nu apăreau acolo decât în ceasurile de destindere. Aşezat pe o saltea pneumatică a cărei culoare roşie ca cireaşa se vedea de la distanţă pe plaja aurie, Rholf-Harald îi scria, pe scurt, Thérèsei. Era singur. Sabina se înapoiase la hotel pentru a-şi îngriji unul dintre frumoşii săi umeri pe care i-l arsese soarele, fiindcă uitase să se ungă cu o cremă protectoare. Acel soare, nu prea puternic, era totuşi nemaipomenit de frumos, ca şi acea primăvară la ţărmul unei mări care, fără a-l înflăcăra pe suedez tot atât cât curenţii din Kattegat, nu-l lăsase totuşi insensibil pe poet.

Odată scrisoarea terminată şi vârâtă într-un plic subțire, Rholf-Harald, apărându-şi ochii cu nişte ochelari de culoare închisă, se lungi pe saltea. Semăna cu una dintre acele statui magnifice culcate pe morminte în bisericile de odinioară. E adevărat că statuia vie purta un şort şi o cămaşă subțire, dar formele sale atletice aminteau mai curând de cuirasă.

„Thérèse va discerne reticențele din cuvintele mele. E o femeie amabilă. Va trebui însă ca toți ai mei din Suedia să afle în sfârşit de această dragoste care mi-a schimbat viața, mai ales atunci când Sabina mă va însoți. „Căci, fapt tulburător, tânăra femeie care-l iubea din toate fibrele ființei sale pe Rholf-Harald, părea tot mai puțin hotărâtă să-şi împartă viața cu el, după ce tânărul s-ar fi înapoiat în Suedia. Fără să-i spună nimic precis, ea dorea ca el să-şi

prelungească la infinit şederea în Orient. La acest gând Rholf-Harald schiță un gest de nerăbdare şi scrisoarea pe care o pusese sub cot, fu luată de vânt. Tânărul se ridică de pe saltea şi-şi scoase ochelarii de soare care-l împiedicau să vadă clar. O tânără într-un costum de baie negru, peste care purta o vestă lungă de eponj în dungi, îi întinse plicul. Pletele întunecate îl fluturau în jurul chipului bronzat, cu trăsături plăcute, însufleţite de doi ochi deosebit de frumoşi, de un albastru ca de safir şi care aveau o expresie veselă şi inteligentă. Văzând-o, Rholf-Harald îşi spuse: „Parcă am mai întâlnit acest chip! Dar unde?” Tânăra se aplecă uşor şi, de lănţişorul de aur pe care îl purta la gât, Rholf-Harald văzu atârnând o porumbiță mică. Abia atunci îşi aminti poetul că, cu un an în urmă, participase la o seară culturală la Haifa. Imediat

îşi recunoscu vecina de scaun care-l iritase peste măsură. Luă scrisoarea mulțumindu-i în franceză celei care o prinsese din zbor..

— Scuză-mă, domnule Harald Lind, zise ea cu acea siguranță de care dădu-se dovadă odinioară, am citit fără să vreau adresa de pe plic: „Doamnei Yvarsen...” Acest nume m-a făcut să tresar. Tatăl meu, care este medic, îl cunoaşte foarte bine pe doctorul Yvarsen.

— Într-adevăr?

Acest cuvânt banal nu exprimă decât o surpriză moderată având în vedere renumele lui Jan. Rholf-Harald simți din nou o tainică mândrie. Mult mai de mirare era întâlnirea în străinătate cu o persoană de care uitase complet, pe care nu mai dorea s-o revadă, dar cu care îşi găsise dintr-odată relații comune. Tânăra preciză:

— Tata s-a dus foarte des la congresele medicale din Suedia. Prima oară chiar a adus cu el o suedeză: pe mama. Aşa că sunt pe jumătate compatrioata dumitale şi, cum vorbesc în mod curent suedeza am fost încântată să-ți citesc poeziile. Ultima oară am găsit într-o revistă pe care mi-a trimis-o bunica mea din Malmo, un poem al dumitale intitulat Iarna. Pur şi simplu m-a încântat.

— Eşti foarte drăguță.

— Mă gândesc întotdeauna la ce spun şi spun întotdeauna ce gândesc. Uneori există şi riscuri.

Fata râse. Două gropițe încântătoare i se adânciră în obraji.

— Ia loc! propuse Rholf-Harald întorcând salteaua în sens invers. Asta-i tot ce-ți pot oferi ca banchetă.

Ea se aşează fără fasoane. Bărbatul experimentat o cercetă cu obiectivitate. Era foarte frumos alcătuită, în plus

simplă şi odihnitoare. Lui Rholf-Harald i se păruse, cu un an în urmă, cam „bârfitoare” numai datorită faptului că nu-şi ascunsese părerile privind interpretarea mediocră de către Sabina a măreţului său poem *A şaptea pecete*. Fata sporovăi veselă:

— Mă numesc Marie-Astrid Braux.

— Eşti de mult timp în Israel?

— Nu de prea mult. Când ne-am întâlnit la „seara” aceea culturală, eram doar de şase săptămâni. În absenţa dumitale, despre care am aflat de la Heinz Wallach, am călătorit prin Turcia, Siria, Liban, Irak, Iordania, nordul Egiptului, iar acum o lună m-am reîntors aici. Sunt invitată de familia Walach la Tel-Aviv. Wilma, care e de origine maghiară, dar care, ca şi Heinz, s-a integrat pe deplin în Israel, m-a ajutat mult în cercetările mele.

— Cu ce te ocupi? Stai, lasă-mă să

ghicesc... Lingvistică, arheologie, jurnalistică?

— Nici pomeneală: mă ocup de sociologie. Specialitatea mea este educația copiilor şi ereditatea. Care e mai puternică din două? Mă interesează îndeosebi copiii izolați de mediul lor, abandonați, ba chiar handicapați. În Israel viața dusă de timpuriu în *Kibuțuri*[3] constituie o experiență care mi-a reținut mai mult atenția. Acest stat este atât de plin de viață, încât ai impresia că aici nimeni nu doarme. Totul evoluează cu o rapiditate uimitoare.

— Domnişoară, eşti o persoană care se interesează de lucruri foarte serioase şi în plus şi de poezie.

— Şi ea e la fel de serioasă. Operele dumitale sunt profunde. Trebuie să meditezi îndelung asupra lor.

---

[3] Colonii agricole colective.

— Adevărul e că am obiceiul de a pune totul la inimă.

— Asta se vede imediat. E de ajuns să se uite cineva la dumneata.

Marie-Astrid îşi privi semi-compatriotul cu franchețe, fără niciun fel de provocare, cercetându-i ochii limpezi. El nu se simți câtuşi de puțin jenat şi nu regretă că-şi ținea în mână ochelarii de culoare închisă. Oricât de directă fusese în cuvintele şi manierele sale, Marie-Astrid se dovedi a fi o ființă echilibrată şi loială. Prezența sa îi făcu tânărului confortabila impresie de camaraderie. Fata continua să întrețină discuția.

— Deci, zise ea, îl cunoşti pe doctorul Yvarsen, pe „marele Jan”, cum îi spune tata.

— Da, răspunse Rholf-Harald cu un aer visător, sunt unul dintre apropiații familiei Yvarsen. Curioasă coincidență

întâlnirea noastră!

— Oh, coincidențele! Lumea e plină de ele. Numai proştii neagă acest adevăr.

Rholf-Harald se ridică şi-i întinse mâna vecinei sale care, foarte suplă, nu avu nevoie să fie ajutată ca să se ridice.

Sabina nu mai revenise pe plajă. Se făcuse cinci după-amiază. Rholf-Harald avea s-o găsească la hotel. Probabil că se va văita puțin, dar el o va consola mângâind-o. Părându-i-se nepoliticos să se despartă brusc de Marie-Astrid şi să nu mai prelungească puțin discuția cordială care-l distrăsese cât timp fusese singur, el sugeră:

— Haide la un bar să luăm câte un *mitz*, băutura națională a acestei țări.

În fața paharelor pline cu suc de portocale şi de grepfruit, Rholf-Harald se amuză văzând-o pe Marie-Astrid mâncând floricele de porumb, ca şi cum ar fi fost vorba de cele mai gustoase mig-

dale din Provența sau din Italia. Când isprăvi de ronțăit, cei doi tineri se priviră nestingheriți în ochi. Îi unise acelaşi gând: îşi întinseră paharele, le ciocniră şi rostiră în suedeză: *Skal!* După care Marie-Astrid spuse încet:

— Şi viață lungă doctorului Yvarsen!

După o clipă de tăcere, în răstimpul căreia Rholf-Harald revăzu în minte – cu o intensitate necunoscută până atunci – domeniul din Tjorpa, tânără fată, care se pare că deținea ciudata putere de a-l întoarce în trecut, reluă:

— Mai mult ca sigur că ne vom revedea la Tel-Aviv. Mă duc diseară acolo cu *shérouth*-ul.

Shérouth-ul, mijloc de transport foarte practic, este de fapt un serviciu de taxiuri, unde fiecare maşină duce cam în acelaşi loc patru sau cinci persoane o dată. Cedând gusturilor grandomane ale Sabinei, Rholf-Harald închiriase o

maşină elegantă, fără şofer.

— Eu voi pleca din Natanya peste două zile. La Tel-Aviv voi face în mod sigur o vizită familiei Wallach.

— Până atunci, nu vrei să-mi dai mie scrisoarea s-o trimit *mikhtar bedoar avir?*

— Ai spus ceva în ebraică! Mă predau!

— Adică s-o trimit pe calea aerului! O voi preda primului avion poştal care pleacă de pe aeroportul din Lod spre Europa de nord. Astfel doamna Yvarsen va primi scrisoarea dumitale cu patruzeci şi opt de ore mai devreme.

Rholf-Harald îi încredinţă tinerei Marie-Astrid plicul, apoi ieşi în urma fetei. Aceasta făcu următoarea remarcă:

— Am auzit spunându-se, în casă la Heinz Wallach, că Harald Lind n-ar fi numele dumitale adevărat.

Puteai să-i ascunzi ceva acestei fete? Sigur că avea să reuşească în mod

strălucit în sociologie, fiindcă avea despre relațiile dintre oameni idei care făceau imposibile ocolişurile şi ascunzişurile interlocutorilor săi. La urma urmei de ce să-i ascundă adevărul pe care tot îl va afla mai devreme sau mai târziu?

— Numele meu adevărat este Rholf-Harald Lindval.

— *Tack*, Rholf-Harald, *god afton*[4].

Marie-Astrid se îndepărtă cu pas de sportivă, lăsându-l pe fiul lui Jan puțin perplex. Îi spusese pe nume. Îl cunoştea doar de o oră şi douăzeci de minute, dar, la urma urmei, nu se comportase ca o scandinavă? Dacă se vor mai revedea şi vor mai vorbi în limba suedeză vor ajunge să-şi spună *tu*. Asta era regula limbilor nordice. Rholf-Harald tresări simțind o mână pe braț.

---

[4] Mulțumesc, bună seara. (suedeză).

— Coboară din nori! îi zise Sabina. Acea tânăra persoană, destul de oarecare, te-a captivat chiar până într-atât?

Vorbea cu ironie, iar ochii îi sclipeau întocmai ca ai unei feline. Rholf-Harald nu putea să țină niciodată piept acestei italience, care era de o gelozie fără pereche. Aşa că replică pe un ton calm:

— Marie-Astrid Braux e o prietenă a familiei Wallach. E pe jumătate suedeză şi ne-am găsit în țară cunoştințe comune. Am sporovăit pe plajă. Întâlnirea ar fi putut foarte bine să aibă loc şi în prezența ta.

— Văd că e genul „camaradă”.

— Aproape. Te mai ustură umărul, iubito? Mi se pare mie sau ai puțină febră?

— Da, cred că am un pic de febră. Să ne întoarcem la hotel. Să ceri să ne aducă în cameră câte o ceaşcă de ceai şi nişte sandvişuri.

După ce Sabina se vârî în pat, Rholf-Harald observă pe noptieră două tuburi de somnifere cu compoziții diferite. Îi reproşa cu blândețe:

— Văd că, în ciuda rugăminților mele, continui să te droghezi. Nu poți să renunți la aceste produse mai mult sau mai puțin toxice?

Foarte nervoasă, Sabina ripostă, spre marea sa surpriză, cum nu mai ripostase niciodată până atunci:

— Asta e treaba mea! Iau aceste medicamente încă dinainte de a te cunoaşte şi văd că n-am murit. Nu pricepi că nu pot dormi? Iar noaptea, când am astfel de insomnii, îmi vin în minte numai fantome!

Rholf-Harald ar fi dat nu ştiu cât să poată şti cine erau acele fantome. Era sigur că printre ele se număra şi Ugone. Oare ce se întâmplase cu el, după vara petrecută la Ispahan? O mai

sâcâia şi acum pe Sabina? În seara aceea ea păru şi mai ascunsă ca înainte şi-şi miră iubitul prin acea ieşire neaşteptată.

Conciliant, el nu mai zise nimic despre somnifere, dar îşi făgădui să revină asupra acestui subiect.

— Peste patruzeci şi opt de ore vom fi la Tel-Aviv, zise el. Crezând că sunt singur, Wallach mi-a propus să stau la el. Dar eu voi închiria un mic apartament pentru noi doi, cât vom mai sta în acel oraş... Cel mult două luni...

Sabina făcu din cap semn că nu.

— Chiar voiam să-ți vorbesc despre acest lucru, zise ea. Nu sunt de acord cu propunerea ta! Tel-Avivul e un oraş mare dar nu unul dintre cele în care poți trece neobservat, cum sunt Londra, Paris ori New-York. Avem, mai ales tu, relații printre israelienii marcanți. Socot că e mai bine să nu ştie nimeni

de legătura noastră. Tu fii de acord să stai la Heinz Wallach, iar eu voi ocupa acel mic apartament despre care vorbeşti, alcătuit din două camere şi dependințe.

— Iubita mea, nu ne-am despărțit vreme de opt luni... S-ar putea să ai dreptate, dar să ştii că voi fi foarte mâhnit. Sigur, voi veni zilnic să te văd. Aş dori totuşi să mergem împreună până la Neguev, apoi la Eilat, să privim în adâncul Mării Roşii stând, într-una din acele bărci cu fundul transparent. Coralii, vegetația ei mişcătoare, peştii – sute de specii diferite – constituie o viziune extraordinară. Vom petrece acolo ceasuri încântătoare.

— Eu nu te pot însoți. Deşertul, chiar în parte îmblânzit de israelieni, mă sperie, ca şi căldura toridă de pe țărmul Mării Roşii.

Rholf-Harald se aplecă să-i mângâie

pletele de aur în care îi plăcea atât de mult să-şi îngroape faţa în momentele de dragoste.

— Sabina, zise el cu voce uşor răguşită, mă mai iubeşti?

Ea se ridică în sus, cu obrajii în flăcări, stăpânită mai mult de o febră morală decât de una fizică. Dulcea fiinţă palidă fu înlocuită de o femeie arsă de patimă.

— Ce prostii îndrugi, Rholf-Harald? Îţi interzic, auzi, îţi interzic să te îndoieşti de dragostea mea!

Sinceritatea ei vădită îl făcu pe Rholf-Harald să nu se mai îndoiască de nimic. Asta nu însemna că ea nu-i ascundea ceva. Şi trebuie să fi fost ceva destul de grav, din moment ce se hotărâse să renunţe la călătoria la Marea Roşie, lăsându-l pe iubitul ei să plece singur.

Rholf-Harald îşi organizase punct cu

punct călătoria încă de când sosise la Tel-Aviv. Încăpățânat din fire, nu voia să renunțe la niciunul din proiectele sale, ci dimpotrivă, voia să şi le pună în aplicare cât mai repede cu putință. Simpatia cu care îl primise familia Wallach în frumosul lor apartament cu o terasă plină de flori, situat la ultimul etaj al unui imobil ultramodern, prezența tonică a tinerei Marie-Astrid, îi aduseră tânărului o oarecare uşurare sufletească. Da, dar asta nu însemna că nu se gândea tot timpul la pământul ars de soare din Neguev, la uimitoarele sale oaze de verdeață şi de flori primăvăratice sau la falezele ce semănau atât de bine cu nişte ziduri biblice. Toate aceste locuri îl duceau fără voie cu gândul la poetul persan Hafiz din care la Ispahan, îi citea adesea Sabinei:

Chiar dacă mii de duşmani mă-

nconjoară
Eu nu mă tem nicicând de ei,
Dacă iubita mă susține
Cu toată dulcea ei comoară...

Reîntors la Tel-Aviv, Rholf-Harald n-o mai găsi decât pe Marie-Astrid. Wilma plecase în Cezareea, la mare, cu cele două fetițe, una de trei şi alta de cinci ani, iar Heinz fusese chemat de nişte prieteni, la un chibuț din sud-est.

— Bieții oameni, zise Marie-Astrid, au fost foarte tulburați de o încercare criminală de incendiu! Focul a izbucnit din mai multe părți deodată şi au avut destulă bătaie de cap până l-au stins. Săptămâna trecută alt sabotaj: cineva a tăiat țevile de irigare ale pământurilor cândva neproductive. Act gratuit şi plin de duşmănie!

— Sunt unii care încearcă să le facă imposibilă viața celor din Israel. E la-

mentabil. Mai ales că aici foarte multe neamuri de oameni sunt semiți şi ar trebui să se înțeleagă între ei.

— Ştii care e deviza celor de aici? întrebă Marie-Astrid. *Hatikva*, adică mersul înainte, speranța. Dar iartă-mă, Rholf-Harald, m-am luat cu vorba şi am uitat să te întreb dacă vrei o gustare.

— Nu, mulțumesc! De altfel te voi părăsi într-o clipă, fiindcă am de făcut o vizită.

— Atunci îți pregătesc un *mitz*, dacă nu cumva preferi limonada de zmeură.

— Eşti foarte drăguță şi văd că ai reale calități de gospodină! Dar nu vreau nimic, fiindcă sunt foarte grăbit.

— Oricum, în seara asta va trebui să apreciezi calitățile mele de gospodină. Heinz nu se va întoarce decât după ce se va întuneca, aşa că eu sunt cea care va trebui să vă pregătesc de mâncare la

amândoi.

Surâsul fetei părea liniştitor, însă privirea îi era deosebit de perspicace. Ea ghici că Rholf-Harald se ducea s-o vadă pe acea femeie despre care îi vorbise Heinz, acea străină tulburătoare despre care ea, Marie-Astrid, spusese, cu un an în urmă, că era o actriță lipsită de talent. Clătinatul ei din cap în semn de dezaprobare, pe care suedezul îl observase, îl irită. Sabina, căreia îi scria zilnic, dar care nu prea avea obiceiul să-i răspundă, avea să fie mirată de vizita lui. Nu-i spusese că vine ca să-i dea o lecție, dar oare va avea curajul să-i facă iubitei sale reproşuri? Ştia cât era uneori de indiferentă.

Apartamentul Sabinei era situat, ca şi cel al lui Heinz, la ultimul etaj al unui imobil relativ vechi, pentru că Tel-Avivul e unul dintre cele mai noi oraşe ale lumii. Rholf-Harald avea şi el o che-

ie la dispoziție. Totuşi, din politețe, sună la uşa prevăzută cu un vizor pe unde puteai vedea cine sună. Timp de două minute nu răspunse nimeni. Dar încă de la sosire Rholf-Harald auzise zgomot de paşi prin apartament, acel zgomot specific pe care-l făceau pantofii cu tocuri foarte înalte pe care-i purta Sabina. I se păru de asemenea că cineva închisese un tranzistor care cânta încet. Sună a doua oară, dar tot fără niciun rezultat.

Atunci vârî cheia în broască şi intră direct în camera de zi a cărei fereastră înaltă dădea spre balcon. Sabina ieşi imediat din odaia ei, puțin cam speriată.

— Gata? Te-ai şi întors?

Această exclamație accentua nemulțumirea pe care Rholf-Harald abia şi-o mai putea ascunde.

— Asta-i tot ce găseşti să-mi spui?

Curioasă primire!

— Nu mă aşteptam să te văd înainte de trei sau patru zile.

— Te-ai uitat prin vizorul de la uşă. Credeai că voi renunța, dar ai uitat că aveam şi eu o cheie.

— Da, am uitat, dar să ştii că nu m-am uitat prin vizor să văd cine e! Într-un oraş străin ca ăsta, n-am încredere să deschid uşa oricui, mai ales când sunt singură.

Apoi îi petrecu brațele pe după gât şi-l sărută. Buzele îi erau reci şi Rholf-Harald simți acel trup subțire şi flexibil – pe care-l strângea fericit la pieptul lui – tremurând din cap până în picioare. Dar chiar în acel moment, în loc să simtă bucurie sau înflăcărare, simți o stupoare dureroasă. Sabina spusese că era singură. Dar de când purta acei ochelari de vedere cu rame groase de baga? Ochelarii rămăseseră lângă tran-

zistor, pe o măsuță unde se mai aflau un pahar şi o sticlă de limonadă. Or, Sabinei îi era silă de acea băutură, ea nu bea decât ceai şi cafea şi uneori whisky cu apă. Ocupată să-i mângâie obrazul lui Rholf-Harald, ca şi cum ar fi vrut să-i distragă atenția, nu observă încotro privea iubitul ei. Ochii lui rămăseseră fixați pe peretele din fundul camerei, iar în acea oglindă el văzu clar silueta unui bărbat care, imediat după sosirea lui, trecuse repede pe balconul din față. Deşi acesta ieşise iute şi ferindu-se să nu fie văzut, Rholf-Harald avu timp să recunoască chipul osos şi nasul acvilin al lui Attilio Ugone. Suedezul încremeni, incapabil să mai scoată un sunet. Cel mai elementar raționament îl ducea la concluzia că Sabina îl primise de bunăvoie pe Attilio. Sigur, s-ar fi putut ca individul s-o fi amenințat, dar ciudat era că ea nu ceruse aju-

torul lui Rholf-Harald. Dimpotrivă, se părea că doreşte să scape cât mai repede de acesta din urmă. S-o fi amenințat cumva Ugone că se va răzbuna pe iubitul ei? Supoziție gratuită: italianul nu avea nimic dintr-un soț gelos. Încercând să-şi revină, Rholf-Harald spuse la întâmplare:

— Ce faci deseară?

— Nimic deosebit. Sunt foarte, foarte obosită, în pragul unei depresiuni nervoase. Trebuie să mă duc să mă vadă un medic. L-am şi anunțat că mă voi duce la el mâine după-amiază.

— Vrei să te însoțesc?

— Nu, fiindcă altfel nu voi mai avea curajul să mă duc.

— Când te voi revedea?

Cu toate eforturile sale, tonul lui Rholf-Harald era rece. Trăsăturile Sabinei se alterară, privirea i se împăienjeni. Cu toate acestea răspunse repede:

— Îți voi da telefon mâine, după consultație, la familia Wallach.

Apoi brusc îl strânse şi mai puternic pe Rholf-Harald şi-l sărută cu patimă. Acel sărut nu putea să mintă. Vreme de câteva secunde fiul lui Sigrid fu gata să-l provoace pe Ugone, dar un instinct nedefinit îl împiedică. Încercă să-şi reia tonul lui firesc.

— Atunci la revedere, iubito! Regret nespus că nu te simți bine. Ai grijă de tine, te implor!

Ieşi în stradă şi o porni din loc, mergând ca într-un vis. Nu remarcă nici animația din oraş, nici circulația de pe şosea. Ceva, se pare foarte grav, îi scăpa. Se simțea atât de zdrobit sufleteşte, încât nu izbutea să-şi dea seama de primejdia care-l pândea. Ajunse astfel până la Jaffa şi, în cartierul arab despre care-i vorbise Marie-Astrid, străbătu, fără să-l intereseze nimic, pito-

rescul bazar plin cu tot soiul de fleacuri şi eşuă până la urmă într-un mic restaurant unde nu fu în stare să aprecieze suculentele frigărui de berbec presărate cu piper.

Înapoindu-se noaptea în Tel-Avivul puternic luminat, îşi aduse aminte că Marie-Astrid îl aştepta ca să ia masa împreună. Sigur că biata fată se străduise din răsputeri. Dovada străduinţelor sale erau cele câteva feluri de mâncare dintre cele mai rafinate, care însă se răciseră. Cuprins de remuşcări, Rholf-Harald se pierdu în numeroase scuze pretextând o plimbare până la Jaffa. Marie-Astrid îi remarcă tulburarea şi observă că era tras la faţă. Dar discreţia ei înnăscută o determină să nu-l întrebe nimic. Zise doar atât:

— Văd că nici Heinz n-a venit. Nu prea v-aţi deranjat să-mi onoraţi bucatele. Câte necazuri ai cu bărbaţii ăştia!

Rholf-Harald se străduí să surâdă pentru a fi pe placul gazdei sale improvizate.

— *Tack sä mycket, Marie-Astrid, jag beklagar.*[5]

Ea îi răspunse tot în suedeză:

— *Adjö!*

Dacă-i spusese „la revedere”, o făcuse pentru că ştia că nu-i putea spune „noapte bună”!

A doua zi, după nişte ceasuri într-adevăr penibile din pricina insomniei, Rholf-Harald nu mai ieşi din casă. În camera ei, Marie-Astrid îşi orânduia însemnările pe care le făcuse în timpul călătoriilor sale. Spre prânz, din stradă, se auzi până în odaia ei o rumoare puternică. Fata ieşi la fereastră şi observă o mulțime de oameni ce se îndrepta în

---

[5] Îți mulțumesc mult, Marie-Astrid, şi regret. (suedeză).

valuri către cafenele, unde radioul transmitea o ştire importantă. Câțiva oameni cu chipurile încruntate se grăbeau, dar încotro? Încet, încet, mulțimea se potoli. Marie-Astrid se îndreptă spre sufragerie să pună masa. Rholf-Harald, care o ajunse din urmă, tăcea. Sabina urma să-l cheme la telefon abia după-masă, dar el şi începuse să aştepte.

„M-am zăpăcit de tot! îşi zise. Am început şi eu să-mi pierd echilibrul. Nesiguranța asta mă ucide!”

Trecu o oră. Marie-Astrid, care respectase tăcerea lui Rholf-Harald, dădu drumul la radio în nădejdea că va prinde vreun buletin de ştiri.

— Ar fi trebuit să fac acest lucru mai demult, zise ea cu regret. Dar am ezitat ca să nu te deranjez. Poate că tocmai te gândeai la vreo poezie şi erai în plină inspirație...

Rholf-Harald se simți ruşinat gândindu-se că toată inspirația lui de poet se reducea la o idee fixă. Cele câteva ştiri transmise la radio, fiind în ebraică, nu-l lămuriră prea mult pe suedez care habar n-avea de limba vechilor profeți, după cum n-o lămuriră nici pe Marie-Astrid, care nu cunoştea decât câteva cuvinte uzuale. Fata însă spuse liniştită:

— Mai mult ca sigur că vor traduce mai târziu şi pentru cei care nu cunosc limba maternă. Deci va trebui să mai aşteptăm.

La ora unu şi jumătate, apăru în sfârşit şi Heinz, cu brațul într-o eşarfă. Speriați, Rholf-Harald şi Marie-Astrid întrebară într-un glas:

— Ce s-a întâmplat?

— Un atentat la care am fost de față.

Unul dintre cei mai vechi întemeietori ai Israelului, stimat şi respectat de toți,

o adevărată figură națională, se dusese să viziteze noul Institut de cercetări ştiinţifice. În fața Institutului, se adunase o mulțime de lume. Cum personajul ieşea destul de rar în public, cei din preajmă începură să-l aclame. Wallach se vârâse într-un grup de studenți. Nici Rholf-Harald, nici Marie-Astrid nu-l întrebară ce căuta acolo. De îndată ce bătrânul îşi făcu apariția, răsunară două detunături şi două gloanțe îi atinseră umărul şi fața, producându-i doar două arsuri uşoare. Dar după câteva secunde de stupoare, răsunară alte două detunături. Un glonte îl lovi pe bătrân în şold, cel de-al doilea îl rănise la mână pe Heinz care, năpustindu-se, se aşezase în fața bătrânului. Heinz îşi coborî privirea spre mâna lui bronzată, acum legată cu o eşarfă.

— Treaba asta, spuse el, s-a petrecut înainte de prânz. Ştirea s-a difuzat la

radio timp de un sfert de ceas. Bătrânul a fost dus imediat la spital, dar medicii sunt convinşi că, în pofida vârstei sale înaintate, va scăpa. Omul ăsta e tare ca stânca. Închipuiți-vă că a mai avut puterea să ceară să fiu imediat examinat. Vinovatul celui de-al doilea atac a fost arestat. Trebuie să vă mărturisesc că eram înarmat şi că, deşi lovit la brațul stâng, am tras cu cel drept în clipa în care tipul se pregătea să fugă, aşa cum făcuse şi autorul primelor două împuşcături.

— Au fost deci doi? întrebă Marie-Astrid.

— Da. Cel de-al doilea a socotit că bătrânul nostru nu primise destule gloanțe şi a vrut să-l dea gata...

— L-ai ucis, Heinz?

— Nu, dar nu mai are de trăit decât câteva ceasuri. Cel mult până după-amiază. Aşa mi-au spus doctorii de la

spitalul unde a fost transportat.

Wallach îşi ridică în sfârşit capul. Ochii săi erau plini de o nesfârşită tristeţe.

— Lindval, spuse el, cred că e absolut necesar să mergem împreună să-l vedem pe acest nefericit.

— Dar... nu prea înţeleg de ce.

— Te rog să-mi scuzi insistenţa. Dar vei înţelege sensul demersului meu, după ce acest om va vorbi şi, crede-mă, sunt convins că va vorbi!

Ochii albaştri ai tinerei Marie-Astrid se deschiseseră mari din pricina uimirii. Îl cunoştea foarte bine pe Heinz. Ca să spună asemenea lucruri, însemna că era ceva foarte important. Un gând îi trecu brusc prin minte.

— Dumnezeule, nu cumva...

Nu vru să-şi isprăvească fraza pe care Rholf-Harald, mult prea absorbit, nici n-o auzi. Încercă să glumească:

— Viteazule Heinz, n-ai să pleci la spital înainte de a fi mâncat măcar un sandviş. Şi pentru că ţi-ai vărsat sângele pentru patrie, meriţi puţin din vinul rezervat ocaziilor festive.

— Cum să rezişti în faţa unei asemenea oferte? E foarte abilă Marie-Astrid a noastră! Nu în felul acesta îl cucereşte femeia pe bărbat, Lindval?

— Bineînţeles!

Răspunsul trăda lipsa de atenţie a lui Rholf-Harald, care se tot uita la ceas. Vrând să se eschiveze de vizita la spital, la un moment dat tânărul spuse ezitând:

— Ştii, Heinz... Aştept un telefon în după-amiaza asta şi dacă lipsesc...

— În locul tău va răspunde Marie-Astrid şi-ţi va transmite mesajul.

— Nu se poate! E vorba de ceva strict personal!

Heinz făcu o grimasă, ca şi cum i s-ar

fi scos un dinte fără anestezie, apoi spuse pe un ton categoric:

— *Ea* nu-ți va mai telefona, dragă Lindval!

— Ai spus *ea?*

— Da. Ai plecat la Ispahan cu Sabina Delfi. V-ați înapoiat împreună fără să vă mai ascundeți legătura. Acum, dragă prietene, a trecut ceasul reticențelor şi al discreției.

— Ce ştii tu despre Sabina mai mult decât mine? ripostă furios suedezul.

— Ştiu cu totul alte lucruri decât ştii tu şi, deşi îmi pare rău, crede-mă, va trebui totuşi să le afli.

— N-ai vrea să vorbeşti mai clar?

— Aş prefera ca în locul meu să vorbească cel pe care l-am rănit. Să-şi asume măcar această sarcină. Să isprăvesc sandvişurile astea excelente şi mergem!

— Wallach, nu voi suporta ca...

Marie-Astrid puse o mână fermă pe brațul lui Rholf-Harald.

— Nu crezi că trebuie să ne păstrăm încrederea, chiar şi în toiul furtunii, vikingule?

Aceste cuvinte potoliră imediat mânia fiului lui Sigrid, trufaşa Walkyrie de odinioară.

O jumătate de ceas mai târziu cei doi bărbați, după ce străbătură coridorul spitalului, se opriră în fața unei uşi păzită de doi polițişti. Văzându-l pe Wallach, cei doi se dădură la o parte fără un cuvânt, lăsându-l să intre în camera unde se afla rănitul. La un semn al lui Wallach, polițiştii îi îngăduiră şi suedezului să intre, apoi închiseră uşa. Uitându-se la cel care zăcea, lui Rholf-Harald începură să i se zbată vinele de pe frunte, iar gâtlejul i se strânse. Chipul rănitului căpătase o culoare verzuie, nasul ascuțit i se subțiase, buzele

abia i se mai vedeau, până într-atât erau de decolorate. Deşi fără ochelari, rănitul îşi îndreptă privirea lucidă spre suedezul care se apropiase, uluit, de pat.

— Attilio Ugone!

Un ciudat dispreț apăru pe chipul muribundului care – aşa cum făcuse şi odinioară la Ispahan – rosti în franceză:

— Te înşeli, domnule Rholf-Harald Lindval, alias Harald Lind! Nu mai există niciun Attilio Ugone. A încetat să mai trăiască de acum trei ani. Sunt sigur că domnul Wallach, care ştie atâtea lucruri, e la curent cu acest episod. Domnul Heinz Wallach... aşa-zisul delegat cultural... este în realitate unul dintre membrii cei mai de temut... ai Serviciului de Informații din Israel.

— Ar fi mai corect să spui, interveni Heinz, delegat cultural şi membru al Serviciului de Informații.

Rholf-Harald îşi privi prietenul cu totul alți ochi, dar şi cu o neaşteptată clarviziune: deci nu întâmplător Heinz fusese chemat la chibuțul care luase foc! Nu întâmplător se aflase în cursul acelei zile în escorta bătrânului la viața căruia se atentase şi nu întâmplător fusese înarmat! Totuşi Lindval, răvăşit de dezvăluirea criminalului, repetă neîncrezător:

— Deci dumneata nu eşti Attilio Ugone? Dar la Ispahan...

— Mi-am luat acest nume ca acoperire, iar dumneata ai crezut, domnule poet! Soțul care îşi storcea soția de bani... care o sâcâia cu gelozia lui... Romantism desuet şi rizibil. Ugone a fost executat acum trei ani... pentru că nu voia să lucreze pentru noi decât pe bani mulți şi pentru că ne amenința că ne denunță, ticălosul!

— Deci confirmi bănuielile mele! zise

Heinz. Ştiam doar că Ugone fusese găsit mort, împuşcat în piept, într-un hotel din Port-Said. Din câte aflasem despre el, Ugone nu era omul care să se sinucidă din pricina datoriilor, ci mai curând „fusese sinucis”. Lindval, pentru că văd că eşti dezamăgit din pricina răposatului Ugone, iată ți-l prezint pe cel mai fanatic dintre fanatici, pe faimosul El Dhib – Lupul.

Rholf-Harald îşi ascunse mâinile care-i tremurau. Apoi întrebă:

— Şi ce amestec are Sabina în toată povestea asta sinistră?

El Dhib avu un slab surâs de dispreț.

— Ai fost şi rămâi poet, tinere! Amănuntele ți le va da domnul Wallach, fiindcă asta nu e treaba mea. Eu sunt şef, domnilor, şi nu erou de roman. Ugone e cel care şi-a târât nevasta printre noi şi printre noi a trebuit să rămână, dacă ținea la viață. Agenții

străini ne sunt foarte utili; înşeală lumea mult mai uşor. Cine s-ar fi gândit vreodată că Sabina primea bani cu grămada de la noi? Atât de blondă, de diafană, de îndrăgostită! Chiar prea îndrăgostită. Dacă mor acum, aici, pe acest pat de spital, acest lucru se întâmplă din cauza dumitale, Lindval.

El Dhib scrâşni din dinți, vocea îi deveni răguşită. Un fulger de mânie trecu prin ochii săi întunecați.

— Din cauza mea? întrebă Rholf-Harald cu un nod în gât.

— Trebuia ca Sabina să dea în sfârşit dovadă de zel. Iar dumneata nu te mai îndurai s-o părăseşti. Aveai de gând s-o duci în Suedia. Poate că până la urmă te-ar fi urmat... Atunci i-am poruncit să ucidă. A refuzat. Nu se gândea decât la romanța voastră, îngrozită de ideea că vei descoperi adevărul. Am obligat-o să acționeze punând în celălalt taler al

balanței viața dumitale sau pe cea a bătrânului israelit. Eram sigur de rezultat... Ea a ales salvarea dumitale... Căci dacă ar fi fugit, te-aş fi ucis, Lindval. Până la urma însă m-a păcălit. A tras asupra bătrânului în aşa fel încât să nu-l rănească... A trebuit să intervin... Şi profitând de înghesuială, ticăloasa a şters-o. Maşina ei era la doi paşi. Acum cred că e departe, într-un avion sau pe un vapor spre cine ştie ce destinație. Pentru dumneata, Lindval, oricum e pierdută, pierdută pentru totdeauna.

Rănitul răsufla din ce în ce mai greu. Totuşi, întorcându-şi privirea spre Wallach, îi spuse plin de dispreț:

— Chiar dacă eu mor, tot n-o să aveți linişte. După mine vor veni alții, poate mai norocoşi...

— Nici nu mă îndoiesc, dar cine ştie; poate că într-o bună zi, prieteni şi

duşmani, vom merge alături!

Fanaticul ştia că mărturisirile sale îl loviseră drept în inimă pe suedez, vinovat în ochii săi de a fi pus mâna pe Sabina, odinioară atât de docilă, care li se supusese de spaimă, dar care o pornise pe un astfel de drum şi din pricina dorinței sale de a trăi pe picior mare. El Dhib se întoarse cu fața la perete şi nu mai vru să scoată o vorbă. Lui Rholf-Harald îi venea să urle, ca unei fiare rănite. Deci Sabina nu fusese decât o aventurieră! Mai bună actriță în viață decât pe scenă, ea nu făcuse altceva decât să-şi joace rolul. Se pare că numai dragostea ei fusese sinceră. Rholf-Harald îşi aminti de cuvintele în doi peri rostite de Sabina în ajun. De fapt, acele cuvinte erau un fel de rămas-bun.

Când ajunse la Wallach, după tăcerea copleşitoare din maşină, durerea lui

Rholf-Harald izbucni:

— Tot ceea ce mi-a îndrugat n-a fost decât o țesătură de minciuni!

Neținând seama de prezența lui Marie-Astrid, continuă gâfâind:

— De ce nu mi-ai spus de la Haifa, Wallach? Nu se poate să nu fi avut unele bănuieli!

— Nimic altceva decât bănuieli, dar şi acelea foarte vagi şi numai din pricina morții suspecte a bărbatului ei. Nu putea fi acuzată de nimic. N-am evitat-o, ci dimpotrivă, am vrut s-o cunosc cât mai bine. Dar, dragă Lindval, te rog să-mi îngădui să ți-o spun, dumneata te-ai îndrăgostit ca un puştan de ea. Când ai plecat la Ispahan, dacă aş fi avut unele certitudini şi dacă te-aş fi sfătuit să renunți la ea, spune-mi, mi-ai fi urmat sfatul?

— Vai, nu! Parcă băusem o licoare vrăjită! Dar de ce acea şedere la

Ispahan, care o îndepărta de şeful ei?

— Cred că a fost o manevră a lui El Dhib. Se temea de bănuielile mele, dacă Sabina ar mai fi rămas în Israel. Acea călătorie în Iran a fost o amânare voită.

— Totuşi, El Dhib s-a întâlnit cu ea dându-se drept Ugone, punând astfel o barieră între ea şi mine, fiindcă altfel aş fi săvârşit nebunia de a o lua de nevastă... Când mă gândesc că am început să fiu păcălit chiar a doua zi după ce am ajuns la Ispahan! Sabina a fost chemată de El Dhib cu care s-a întâlnit într-unul din satele din împrejurimi. Sigur că voia s-o tragă de limbă în legătură cu mine, să vadă dacă nu cumva se trădase. Iar ea mi-a istorisit o poveste înduioşătoare despre o bătrână în agonie, o rusoaică, zicea ea, care voia neapărat s-o vadă înainte de a muri.

— A cunoscut cu ani în urmă o bă-

trână artistă rusoaică, la Cairo, şi imediat a şi cârpit minciuna cu bătrâna pe moarte.

— Mi-a vorbit de asemenea despre un armator grec. A existat sau nu?

— Da, a existat, dar armatorul nu i-a dat decât nişte bijuterii. Banii îi avea de la organizația teroristă. Am aflat multe despre Sabina de când te-ai întors în Israel. Mă ocupam de acest caz, dar în fața dumitale eram obligat să-mi țin gura.

— Nu-ți reproşez nimic, Heinz, dimpotrivă, ai dovedit că eşti un prieten adevărat. Spune-mi te rog, dar fără să eziți, dacă Sabina a avut legături intime cu El Dhib.

— Nu, nici pomeneală, acestuia îi aparținea doar sufletul ei, nu şi trupul. Lui El Dhib nu-i ardea de dragoste sau de zăpăceală, în felul lui era un puritan. Păcat de el, căci era un bărbat cu

o mare putere de stăpânire în care am fi dorit să avem mai curând un prieten şi nu un duşman.

Rholf-Harald îşi ascunse chipul în palme.

— Ce prăbuşire! murmură el. Idealul mi s-a năruit în câteva minute! Dintr-o treabă ca asta poți rămâne mutilat sufleteşte pe toată viața!

Ca bărbat, Heinz respectase prin tăcerea sa durerea celuilalt bărbat, dar îndrăgostitul zdrobit auzi lângă el vocea tinerei Marie-Astrid:

— Ce putem face pentru dumneata, Rholf-Harald?

El se întoarse şi răspunse cu o voce ternă:

— Nimic, absolut nimic!

Capitolul VI

A doua zi după ce-şi dăduse seama de

crudul adevăr, Rholf-Harald părăsise Israelul. De îndată ce a ajuns în Suedia, primul său gând a fost să se ducă şi să se reculeagă la mormântul mamei sale. Lovit drept în inimă de o dragoste dureroasă, diferită de cea pe care o nutrise față de Sigrid, dar sfâşietoare, se gândi intens la moarta târâtă de curentul Trollhättanului. Se duse până la marginea torentului, privi clocotul apelor, în vreme ce soarele sfârşitului de aprilie făcea să strălucească apele ce târau după ele eşarfe de spumă. Mai apoi, în loc să se îndrepte spre Tjorpa, se duse direct la casa lui din Varberg.

Câteva zile – sub privirea bătrânului Magnus care, neînțelegând firea sobră a stăpânului său, se supărase – Rholf-Harald nu se duse nicăieri, se închise in bibliotecă şi se abținu să dea un telefon la Tjorpa pentru a-şi anunța sosirea. Îi era silă să-şi etaleze suferința în

fața familiei Yvarsen şi mai ales în fața lui Jan.

Îl revolta orice explicație privind înfrângerea sa. Dar nici tăcerea şi nici inerția lui nu erau o soluție. Se convinsese de acest lucru într-o seară în timp ce se întorcea de la malul mării, aceeaşi mare rece pe care în sfârşit o regăsise şi a cărei mireasmă tonifiantă, de alge şi de sare, o trase adânc în piept. În fața casei sale văzu că se oprise o maşină mare, americană. O femeie singură, stând la volan, cu capul descoperit, îşi lăsase în voia vântului pletele castanii înspicate cu fire argintii. Rholf-Harald se apropie fără zgomot cu pantofii săi cu tălpi de crep şi spuse în franceză, cu un glas ce dezvăluia o vagă remuşcare, dar mai ales teamă:

— Thérèse! Cum ai ghicit că m-am întors acasă?

Doamna Yvarsen se întoarse imediat,

puțin surprinsă că fiul lui Sigrid i se adresase în limba ei pe care o vorbise până ce plecase în Africa de Sud şi care, într-un trecut îndepărtat, fusese limba sa. Ea înțelesese încă de la sosirea lui Rholf-Harald la Tjorpa că băiatul ar prefera să discute cu ea în franceză, din respect şi din curtoazie, neîndrăznind s-o tutuiască. Privindu-l din cap până în picioare, Thérèse surâse. Tânărul purta un pantalon sport şi o cămaşă deschisă în față, care îi scotea în evidență gâtul bronzat. Chipul, la fel de bronzat, contrasta cu părul care devenise şi mai blond sub soarele Orientului, părându-i-se şi mai frumos soției lui Jan. Dar acea expresie încăpățânată, aproape tragică, acei ochi adumbriți! Thérèse spuse cu blândețe:

— Nu am darul ghicitului. Adevărul e mai simplu. În urma unui telefon dat de Erling, care se afla la aeroportul din

Stockholm, Jan şi cu mine am aflat despre... reapariția ta. Începusem să fim neliniştiți de acea întrerupere bruscă a scrisorilor tale... Fratele tău vitreg te-a descoperit în mulțimea călătorilor şi a dat fuga să-ți iasă înainte. Dar trudă zadarnică, fiindcă te urcaseşi într-un taxi! Te-am aşteptat... de opt zile îți aşteptăm vizita, aşteptăm un cât de mic semn de viață.

Rholf-Harald simți reproşul, dar nu încercă să se scuze.

— Da, am procedat greşit. Sigur că dumitale şi tatei atitudinea mea vi se pare şocantă. Vă rog să mă iertați. Vă rog să mă credeți că am avut motive serioase. O anumită stare de spirit mi-a inspirat această atitudine aparent incorectă. Nu vrei să intri un moment în casă, dragă Thérèse?

— N-ai prefera să urci tu în maşină alături de mine? Vom vorbi pe drum...

Te duc până la Tjorpa.

— Nu. Fii bună şi înțelegătoare, aşa cum ai fost de la prima noastră întâlnire. Ştii... nu doresc încă să-l văd pe doctor... adică să-l văd pe tatăl meu.

— Atunci poate facem o simplă plimbare?

— Cu plăcere.

Când maşina părăsi mica vilă înconjurată de un zid vechi, Rholf-Harald încercă în sfârşit să explice, fără a dezvălui ceea ce dorea să păstreze secret.

— Thérèse, mă întorc din Orient grav rănit sufleteşte şi dezamăgit. Unele întâmplări mi-au răvăşit viața şi mi-ar fi mult prea greu să vorbesc despre ele. Înainte de a apărea în fața tatălui meu, aş vrea să am răgazul să mă liniştesc şi să-i înfățişez chipul unui bărbat care a reuşit să iasă dintr-o grea încercare. Deocamdată acest lucru nu e cu putință. Numeşte asta orgoliu, dacă aşa

crezi...

Privirea Thérèsei era ațintită asupra oglinzii retrovizoare. Proceda astfel din prudență şi mai ales din milă, ca să nu vadă chipul tulburat al lui Rholf-Harald.

— Pari totuşi, obiectă ea, încântat de experiența ta orientală şi de anumiți oameni cu care erai gata să te împrietenești.

— Da. Orientul m-a sedus şi chiar m-a încântat. Am lăsat în Israel nişte prieteni, o amabilă semi-compatrioată franco-suedeză al cărui tată a fost în relații cordiale cu... al meu. Mai mult ca sigur că nu-i voi mai revedea pe niciunul dintre cei care mi-au arătat atâta simpatie. Thérèse, te rog încă o dată să mă ierți că nu pot spune nimic, nici chiar dumitale! E vorba de un episod trist, de o decepție a cărei amărăciune se va decanta încet. Principalul

este să fiu stăpân pe mine. Cum aş putea să-i spun acest lucru tatălui meu?

— Voi proceda ca de obicei, dragul meu. Simt mult prea mult cât eşti de nefericit, ca să nu te ajut.

Obrazul lui Rholf-Harald fu mângâiat de o pală proaspătă a vântului de pe coastă. Dorise atât de mult să-şi regăsească alături de Sabina „Nordul" său, cum spunea adesea italianca ce se simțea atât de bine în Orient!

Izgoni din minte amintirea chinuitoare a trupului ei frumos, a pletelor de aur, a minunatelor ei buze care mințeau cu atâta uşurință, a ochilor de sălbăticiune atât de schimbători.

În aceeaşi clipă, Thérèse îşi dădu seama că era vorba de o dragoste pătimaşă. Îl văzuse suferind la fel pe Jan despărțit de Sigrid, după fapta cumplită a acesteia. Găsi exact cuvintele ce trebuiau rostite:

— Liniştește-te! Când vei avea puterea şi vei simți dorința să ne vezi, întoarce-te în mijlocul nostru. O vei chema pe Ide, care ți-o va prezenta pe fiica ci, Birgit, doar de şapte săptămâni. Ține mult s-o botezi tu.

Tonul era cald şi matern. Rholf-Harald se aplecă pentru a săruta una din mâinile care țineau volanul.

— Îți mulțumesc, Thérèse! Ce noroc pentru un bărbat să găsească o soție ca dumneata! Lasă-mă aici, mă voi duce pe jos la Varberg. Să-i spui Idei că n-o uit şi că mă voi gândi cu mult drag la Birgit Meldgaard, dacă totuşi mă socoate demn să fiu mentorul ei spiritual.

— Sunt convinsă de acest lucru. La revedere! Îți voi da telefon!

Departe de a căuta în muncă o alinare care n-ar fi fost decât iluzorie, Rholf-Harald îşi transpuse durerea într-un poem intitulat *Orienturi*. Prin acel plu-

ral se subînțelegeau diversele aspecte ale lumii orientale, începând cu arhaicul Ispahan, până în deşertul Neguev unde, cu câțiva ani mai înainte, în afacerea Suez, se auzise zgomotul sacadat al mitralierelor. Cu fiecare rând aşternut pe hârtie se dezvăluia sufletul unui poet mult mai tulburat decât fusese odinioară.

Într-o dimineață, Rholf-Harald se plimba prin biblioteca ale cărei ferestre cu vitralii nu lăsau să treacă decât cu mare zgârcenie razele soarelui. Din când în când se apleca asupra mesei unde odinioară unchiul Kristoffer îşi etala hărțile sale marinăreşti şi aşternea câteva fraze pe hârtie, apoi aprindea o nouă țigară al cărui chiştoc avea să se alăture în curând celorlalte din cupa mică de gresie. Dar un murmur de voci pe coridor îl făcu să rămână cu restul de țigară în mână. O femeie dis-

cuta cu Magnus, care mai mult ca sigur n-o lăsa să intre. Rholf-Harald îşi trecu o mână prin păr. „Dacă e Ide, mă va găsi în starea asta sufletească deplorabilă.” Se hotărî să deschidă totuşi uşa bibliotecii situată în fundul vestibulului. Dându-l cu dezinvoltură deoparte pe Magnus, Marie-Astrid se îndreptă spre el.

— Să nu-mi spui, ursule din Lappland, că nu voiai să mă vezi!

Rholf-Harald era frământat de sentimente contradictorii: deosebita lui simpatie pentru tânăra fată pe care nu trăgea nădejde s-o mai vadă şi teama evocării acelei zile de tristă amintire din pricina căreia un vis se năruise în neant. Şi totuşi prima impresie împreună cu politeţea s-au dovedit a fi mai puternice.

— Poftește înăuntru! zise el. Mi-ai făcut o plăcută surpriză.

Marie-Astrid nu era chiar atât de sigură că surpriza era într-adevăr plăcută, dar nu ținu seama de formulare. Față în față cu Rholf-Harald, în camera mare şi austeră, ea îi spuse fără menajamente:

— Te-ai scofâlcit la față, ai aerul unuia care nu doarme noaptea şi trăieşte doar cu țigări. Dacă aş fi fost medic, ți-aş fi interzis țigările, chiar dacă ți-ar fi stimulat inspirația.

Tânără era proaspătă şi plină de viață. Îşi ridicase părul şi şi-l legase cu o panglică de tafta neagră. Era îmbrăcată cu o rochie foarte simplă de un albastru electric, iar în picioarele goale purta nişte sandale, aşa-zisele sahariene.

Străduindu-se să rupă o tăcere care-l făcea să pară stângaci şi-i trăda fantasmele, Rholf-Harald întrebă:

— Te-ai întors în Europa imediat după mine?

— La o săptămână după plecarea dumitale. M-am oprit în Franța. Apoi am preferat să vin să te văd, decât să-ți scriu. De altfel, nici nu mi-ai fi răspuns.

— Oh! făcu el.

— Da, dragul meu. Acum eşti obligat să mă suporți. Am venit în Suedia să lucrez. În perspectivă, doar o singură lună de vacanță. Înainte de a-i studia pe copiii suedezi şi familiile lor, a trebuit să-mi ajut bunica din Malmo să se instaleze în vila din Halmstad unde-şi petrece vara. Stau la ea. Aşa că vom fi aproape vecini. Parcurs cu mica maşină a bunicii, drumul nu mi se pare prea lung. O bunică minunată şi foarte activă la cei şaptezeci şi trei de ani ai săi. Numai la ea poți mânca tartele acelea nemaipomenite, cu afine! Fii puțin mai mâncăcios şi nu vei mai semăna cu un spectru!

— Am ajuns chiar atât de înfricoşător?

— Aproape... Sigur, exagerez puțin. Acum, vorbind serios, încearcă să-ți revii, altfel rişti să nelinişteşti persoanele care te iubesc... Ghici care?

— Nu sunt tare în ghicitori, Marie-Astrid şi în general mi-e groază de mistere... căci ascund adesea realități funeste.

Vocea lui Rholf-Harald se frânse. Marie-Astrid se prefăcu a nu-i fi observat tulburarea.

— Bun, îți voi spune totul! Alaltăieri, mi-a venit ideea să telefonez la Tjorpa pentru a-i transmite doctorului Yvarsen salutări cordiale din partea tatălui meu. De îndată ce am rostit numele tatei, am simțit o undă de simpatie. „Ah, dragul Roger Braux! M-aş bucura mult să ştiu ce face! Vreți să veniți încoace, domnişoară, şi să-mi vorbiți puțin de-

spre el?” M-am executat şi ieri am luat masa la Tjorpa. Jan şi Thérèse alcătuiesc o pereche... senzațională. Cum era şi firesc, am vorbit şi despre dumneata, cu discreția mea obişnuită şi am observat la interlocutorii mei o sinceră emoție. Eşti pentru ei mai mult decât un prieten, nu-i aşa?

Rholf-Harald trânti cuvintele care-l eliberau de un atât de apăsător secret:

— Sunt fiul doctorului Yvarsen.

Marie-Astrid nu se lăsă înşelată de această dovadă de încredere şi o apreciе cum se cuvenea:

— Îți mulțumesc, Rholf-Harald. Nu-ți cer nicio explicație.

— Poate că îți voi da o explicație, dar mai târziu, nu acum.

Marie-Astrid se aplecă spre masa de lucru. Foi mari de hârtie zăceau risipite peste tot, acoperite doar pe jumătate de un scris chinuit. Tânăra citi câteva

rânduri şi îngrijorarea îi adumbri chipul atât de mobil.

Orient malefic, la umbra trădării,
a soarelui ucigător.
Orient din care țâşneşte ura.
Orient de foc şi de sânge...

— Ei bine, dragul meu, dacă pentru o asemenea inspirație ai umplut scrumiera cu capete de țigară, află că nu te felicit...

— E slab, ştiu, dar nu e decât o încercare.

— E morbid! Din poemul ăsta urlă mânia, iar viziunea ta asupra Orientului e falsă, fiindcă e subiectivă.

— Marie-Astrid, îmi aduc aminte că ai un dezvoltat spirit critic, dar...

— Mă amestec în ceea ce nu mă priveşte, nu-i aşa? Dacă gândeşti astfel, iată, încă o greşeală! La ce slujesc prie-

tenii unui candidat la înec, dacă nu fac imposibilul pentru a-l salva? Biblioteca asta nu-i de locuit decât în anotimpul rece. Deschide ferestrele să intre primăvara!

Făcu ea însăşi acest lucru, apoi adăugă:

— În grădina de la Tjorpa am văzut nişte trandafiri minunaţi. Doctorul mi-a făgăduit şi mie unul, foarte rar, care încă nu înflorise, aşa că va trebui să mă mai duc o dată acolo ca să-l văd. Ai putea să mă însoţeşti! Opt zile fără ţigări, cu exerciţii fizice în locul *Orientului malefic* şi ai arăta cu totul altfel... Aşa că ne vom întâlni şi vom merge la familia Yvarsen. Ne-am înţeles, domnule?

Avertizată de părinţii ei, Ide fixă botezul fetiţei sale în ziua în care urma să sosească Rholf-Harald, căci se temea să nu-şi vadă fratele vitreg scăpându-i

din nou.

Ziua a fost memorabilă. Flavie, naşa fetiţei, fu deosebit de veselă şi-şi manifestă puternica ei simpatie faţă de Marie-Astrid, la început puţin jenată de a lua parte la acea sărbătoare de familie. Dar orice scrupul fu repede înlăturat de căldura unei cordialităţi generale.

Cel mai rezervat rămase Rholf-Harald. Se stăpâni totuşi cât putu pentru a nu lăsa să i se vadă tristeţea, care ar fi făcut o notă aparte în mijlocul veseliei generale. Birgit, prunc viguros, vestind că va face parte din categoria combativilor, lovea întruna cu picioruşele în pieptul puternic al pastorului Undset. Tora începuse a merge la grădiniţă şi impresionată de înălţimea unchiului ei, Rholf-Harald, călca serioasă pe urmele lui, neieşind din starea ei de veneraţie decât pentru a-l ruga pe acel „uriaş” să-i spună o poveste cu spiriduşi. Poe-

tului nu-i fu greu să inventeze un basm cu spiriduşii din pădure, care se luptau cu spiriduşii din câmpie.

— Ai grijă să nu uiți această improvizație, îi spuse Marie-Astrid, fiindcă vei fi în mod sigur obligat să i-o serveşti acestei tinere persoane ori de câte ori vă veți mai întâlni.

Jan al doilea, pe care musafira îl cucerise, îi declară tinerei Marie-Astrid că îngrijea toate animalele, „chiar şi broaştele”, înainte de a îngriji oamenii. Vocația sa medicală părea sigură spre marea satisfacție a doctorului Jan, bunicul său.

Doctorul nu uitase de făgăduiala pe care i-o făcuse tinerei Marie-Astrid şi, în clipa plecării, îi oferi într-un mic tub de sticlă, plin cu muşchi umed, un trandafir de un alb strălucitor, care avea însă miezul roşu. Floarea rezistă o săptămână. Marie-Astrid îi păstră peta-

lele într-un ierbar unde se mai aflau nişte asfodele din Israel, frunze de mirt din Turcia şi alte amintiri din călătoriile sale.

Pentru Marie-Astrid, vara începuse mai înainte de a fi fost menționată în calendar. Fata lucră toată săptămână, bătu drumurile în mica ei maşină, adesea însoțită de amabila sa bunică, se documentă atât în oraşe, cât şi în sate. Sâmbăta şi duminica se ducea uneori la Tjorpa, dar cel mai des se ducea la Rholf-Harald, la Varberg. După acea reuniune de familie, nu încercase să se impună; dar tânărul, încă adânc mâhnit, o tot chema. Înțelese că prezența fetei, simplă dar totodată cultă şi inteligentă, clarvăzătoare şi discretă, era pentru el benefică. Îi era recunoscător pentru tactul ei deosebit în ceea ce privea trecutul. Datorită ei lupta din răsputeri pentru a-şi regăsi echilibrul şi a

pricepe adevăratul înțeles al vieții. Cei doi tineri se comportau ca doi camarazi, fără niciun fel de echivoc. Când vorbeau în suedeză se tutuiau, dar fără o familiaritate excesivă, nimic care să doară sau să jignească, niciunul din acele cuvinte, care leagă adesea două destine, nu le complicau relațiile.

Rholf-Harald descoperise că şi Marie-Astrid iubea marea tot atât de mult ca şi el. Făceau adevărate croaziere de câte o zi de-a lungul coastei, admirau apusurile de soare care dispăreau foarte repede. Pe la sfârşitul lui iunie, nopțile se transformară într-un fel de crepuscule. În nord, răsărea aşa-numitul soare de la miezul nopții. Atunci cei doi prieteni se duceau la Tjorpa pentru serbarea cunoscută sub numele de „Jocurile sfântului Ioan”. Aerul nocturn mirosea a iarbă proaspătă şi a flori. La familia Yvarsen, nu se pomenea niciu-

nul dintre excesele care existau prin alte locuri ale Scandinaviei. Sărbătoare profană, Sfântul-Ioan-de-Vară e mai mult una dintre bucuriile păgâne decât creştine, cu chefuri zdravene şi cu iubiri care nu duc la nimic.

Rholf-Harald propuse o partidă de pescuit tinerei Marie-Astrid, care-şi făcu ucenicia de mus sub supravegherea bătrânului Magnus, vechi lup de mare. Seara, navigatorii se întoarseră la Halmstad unde fură primiți de surâzătoarea bunică a fetei, bunică ce-şi tunsese scurt părul, se îmbrăca în *tweed* şi semăna cu unul din personajele Agathei Christie.

Magnus se duse să țină companie servitoarei nonagenare, preocupată de geleurile şi de sosurile ei al cărei limbaj colorat şi fără ocolişuri al țăranilor din Scania îl încântă tot atât cât şi felurile ei de mâncare – dintre cele mai rafina-

te – al căror gust îl pierduse în casa stăpânului său, celibatar foarte sobru. În ciuda acelei sobrietăți, Rholf-Harald, ca şi bătrânul său servitor, făcu cinste cum se cuvine somonului cu smântână împodobit cu creveți trandafirii şi tartei cu fragi, din lipsă de afine, care se coceau mai târziu. Stăpâna casei oferi ospitalitate până a doua zi celor doi bărbați din Varberg.

Pentru prima oară, după trei luni, Rholf-Harald, amețit de aerul tare, destins după o zi ca cele petrecute în copilăria sa şi pe care le iubise atât, adormi imediat, visă spiriduşi din pădure şi spiriduşi din câmpie, în locul zânelor cu părul strălucitor, mângâietoare şi primejdioase, care-i destrămau de obicei liniştea nopților.

Vara trecu deci cam în acest fel. Marie-Astrid şi Rholf-Harald hoinăreau pe mare şi pe uscat, oprindu-se în fiecare

oraş sau sat de pe coastă. Într-o sâmbătă, pe la sfârşitul lunii august, la Göteborg, într-una din acele *konditori* – unde găseşti întotdeauna o ambianță plăcută şi cele mai bune prăjituri de patiserie – Rholf-Harald începu să-i istorisească fetei povestea naşterii sale şi să-i vorbească despre anii copilăriei. Marie-Astrid îl ascultă cu multă atenție, dar nu făcu niciun comentariu, dând dovadă de un tact care-l impresionă pe tânărul ei însoțitor.

Începând din acea zi, fata îşi dădu seama că el o simte mult mai apropiată. În tot timpul acelor luni numele Sabinei nu fusese rostit niciodată. Marie-Astrid evita orice aluzie, fie şi indirectă, la acea aventurieră, la îndrăgostita trădătoare şi trădată de ea însăşi.

Totuşi, ştiind că Marie-Astrid rămăsese în corespondență cu familia Wallach, Rholf-Harald se simți obligat să-i scrie

lui Heinz pentru a-l asigura de prietenia sa şi a-şi scuza lunga lui tăcere. Într-o zi de septembrie, deosebit de mohorâtă, sosi şi răspunsul, ca o nouă dovadă a diplomației israelianului. Niciun cuvânt care să amintească despre Sabina, care să-l mâhnească pe Rholf-Harald în legătură cu soarta tinerei femei despre care remarcabilul agent al serviciului secret probabil că fusese informat. Câteva rânduri cordiale pe dosul unei fotografii de amator reprezentând „cvartetul” Wallach în vacanță, la marea Tiberiadei: Heinz, blonda Wilma şi cele două mici *sabras*, zdravene ca şi copacii din Pădurea Martirilor plantați în amintirea victimelor celui de-al doilea război mondial.

Vântul, începând să sufle dintr-odată cu putere, aducând cu el şi o ploaie vijelioasă, îl obligă pe Rholf-Harald care hoinărea pe lângă zidul ce-i împrejmuia

locuința, visând la un nou poem, *Vară suedeză* – să se întoarcă acasă. Magnus îi deschisese uşa cu un aer misterios.

— Acum o jumătate de ceas a venit o doamnă. A insistat să-l vadă pe domnul Lindval. N-am îndrăznit să-i spun să plece, de teamă să nu fac vreo boacănă.

— N-o cunoşti?

— N-am văzut-o în viața mea! Are părul mai negru, ca o noapte de iarnă. Aşteaptă în bibliotecă!

„O fi vreo ziaristă!" îşi spuse Rholf-Harald cam agasat. Până atunci refuzase orice interviu, fapt ce potolise curiozitatea reporterilor.

Deschizând uşa acelei camere mari şi austere, avu o tresărire puternică. Vizitatoarea, în picioare, întoarsă cu fața spre masa lui de lucru, privea fotografia primită de la familia Wallach.

Îşi aruncase pe canapeaua de piele un

impermeabil uşor şi, deşi îl auzise pe Rholf-Harald venind, nu se clintise din loc. Totuşi, dacă părul ei negru putea deruta, silueta îi era mult prea familiară stăpânului casei, pentru ca el să se poată abține multă vreme.

— Sabina, de ce-ai venit aici?

În sfârşit, ea se întoarse. Rholf-Harald nu-şi putea veni în fire. Părul lung până la umeri, dar de un negru pe care nu-l găseşti decât la oamenii din Sud sau din Orient, îi asprea trăsăturile, tenul ei luminos acum părea palid, iar ochii băteau în galben. Oare Sabina urmărea să nu fie recunoscută de cei cu care avusese de-a face? Numai că pentru fostul ei iubit această transformare constituia o greşeală. Cu toată dezamăgirea pe care o simțea, frumusețea celei care-l exasperase îi rămăsese intactă în memorie. Femeia care-l privea fix în acea clipă nu mai avea în

ea nimic feeric. Frumoasă totuşi, dar neliniştitoare prin tipul ei bizar şi lipsită de orice poezie, Rholf-Harald repetă:

— Sabina! E cu putință?

Față în față, rămaseră la distanță unul de altul. Ea schițase un gest, ca şi cum ar fi vrut să se arunce la pieptul lui. Dar se stăpâni simțindu-l neîncrezător şi ostil. Spuse doar cu un surâs încă fermecător:

— Ți-e teamă de mine?

— O, nu, biata mea Sabina, dar sunt stupefiat!

— Iubitule, ai tot dreptul să-mi păstrezi o amarnică ranchiună! Ți-am ascuns o parte din viața mea...

— O parte? Totul sau mai curând esențialul, care m-ar fi determinat încă din primele momente de familiaritate să fug, în ciuda atracției pe care o exercitai asupra mea. Am iubit o femeie nefericită de care doream să mă leg pe via-

ță. Acea femeie nu mai există. Am fost prada unei aventuriere, târâtă în intrigi sordide, dacă nu cumva şi în unele crime, iar eu nu pot suporta nici minciuna şi nici răul.

— Te-am mințit într-adevăr tot timpul, în afară de dragoste. Dacă nu te-aş fi iubit atât, n-aş fi acceptat acea legătură care mă făcea să uit de restul vieții mele.

— Aş vrea să cred în sinceritatea ta măcar în legătură cu acest lucru, dar şi aici te-ai făcut vinovată de a-mi fi produs o suferință care aproape că m-a dus la disperare.

Sabina se îndreptă spre Rholf-Harald cu mâinile întinse, ca o acuzată ce-şi apără o cauză pierdută.

— Şi eu am suferit şi sufăr încă!

— În ce te priveşte, zise Rholf-Harald cu o voce usturătoare, e drept să ispăşeşti pentru răul pe care mi l-ai făcut!

Vaietul furios al vântului umplu o clipă tăcerea ce intervenise în acel duel verbal unde fiecare dintre cei doi adversari pândea un moment de slăbiciune al celuilalt. Sabina mai înaintă un pas, rostind această frază surprinzătoare:

— Uită-te bine la mine! Ca să te revăd, am vrut să redevin eu însămi, fără artificii, adevărata Sabina!

Lui Rholf-Harald îi trebui câteva secunde pentru a-şi da seama de realitate.

— Pletele tale! Deci de felul tău eşti brunetă, nu-i aşa? Iată încă o minciună. Abia acum înțeleg de ce la Ispahan te încuiai atâta vreme în baie! Spuneai că te speli pe cap cu o anumită loțiune vegetală... La Haifa, la Tel-Aviv, te vopseai la coafor, nu-i aşa?

Sigur că acest amănunt era neînsemnat în comparație cu drama al cărui

actor principal fusese Rholf-Harald, dar aşa cum se întâmplă adesea în timpul unei crize psihologice, vicleşugul fostei sale iubite îl scosese din sărite. În romanul pe care-l trăise, totul fusese doar înşelătorie şi prefăcătorie. Tactica Sabinei nu-i mai inspira acum decât milă. Ar fi dat orice să n-o mai vadă în faţa lui implorându-l! O iubise prea mult, pentru ca să poată uita viziunile ameţitoare ale trecutului ştergând senzaţiile pe care i le lăsase în carne şi care nu puteau fi asemuite decât cu urmele unor arsuri. În ciuda acelei mărturisiri a Sabinei, el reacţionă cu răceală şi cu o brutalitate voită.

— Dar să ne întoarcem la ceea ce mă interesează, Sabina! Pentru care motiv ai cutezat să vii aici?

Închizând ochii, Sabina păli brusc. Spuse pe nerăsuflate:

— Am fugit din Israel în Italia. Acolo

am presupus că voi fi în afară de orice pericol. Şi totuşi nu mă simțeam în deplină siguranță. Mi-a fost teamă să nu se răzbune careva pe mine. Fiindcă datorită greşelii mele, El Dhib fusese capturat şi ucis de cei care-l socoteau duşmanul lor.

— Asta îmi aduce aminte de ceea ce mi-am spus adesea: că nu făceai această treabă din convingere sau din fanatism.

— Încearcă totuşi să fii obiectiv. Nu-ți poți imagina singurătatea şi amărăciunea mea, după ce m-am măritat cu Attilio Ugone. Eram foarte tânără, el fiind cu cincisprezece ani mai mare ca mine. Nevoia de bani l-a împins pe acest drum, iar eu l-am urmat. Mai târziu, după ce ne-am despărțit, n-am mai vrut să fiu săracă. La urma urmei, nu există destui mercenari care luptă pentru cutare guvern din Africa sau

Asia?

— Mulți sunt niște secături. Unii poate că au totuși motive serioase, alții își fac chiar un ideal din treaba asta. Tu... Dar ce rost mai are să te judec? Te-am judecat destul. Și acum vrei să-ți spun eu care-i adevărul? Ai crezut că în țara mea vei fi în deplină siguranță, nu-i așa?

— Ei bine, da! strigă Sabina sfidându-l. Am fost mult prea legați pentru ca aceste legături să se poată rupe vreodată.

Rholf-Harald respiră adânc.

— Te înșeli, biata mea Sabina! Totul între tine și mine e definitiv rupt. Iartă-mi duritatea! Dar visurile tale sunt absurde! Timp de câteva săptămâni am fost o zdreanță. Dar cineva m-a făcut să-mi fie rușine de mine și mi-a schimbat viața. Am redevenit bărbatul care știe să spună nu minciunii, inechității

şi tuturor lucrurilor care înjosesc şi murdăresc fiinţa umană. Ai contat pe dorinţa mea, dar dorinţa fără stimă, fără dragoste, m-ar îngrozi. N-aş mai cuteza să privesc în ochii celor dragi. Hai să terminăm odată comedia asta, Sabina!

Ea îşi muşcă violent buza inferioară. Chipul îi era ca de ceară. Oftă îndelung, apoi se duse să-şi ia de pe canapea impermeabilul din buzunarul căruia scoase un fular. Cu voce ştearsă, Rholf-Harald o întrebă plin de generozitate:

— Acum unde te vei duce?

— Încerc să văd dacă nu mă pot angaja ca actriţă în Germania de Răsărit.

— De ce acolo şi nu în cea de Vest? Sabina, pe mine nu mă mai poţi înşela. Vrei s-o iei de la capăt şi să slujeşti interese străine. Mai devreme sau mai târziu îţi vei relua meseria de spioană,

de care văd că încă nu te-ai săturat...

— Există boli de care nu te vindeci niciodată. Eu mă străduiesc să nu fac decât teatru. Am şanse să fiu angajată în Berlinul de est, asta-i tot. Un impresar pe care-l cunosc lucrează acolo...

Rholf-Harald nu ştia dacă acel „impresar" nu era mai curând vreun spion de mâna întâi. Sabina minţise atât de mult, încât acum n-o mai putea crede. În timp ce ea se îndrepta spre uşă, el simţi o uşoară strângere de inimă ce-i aminti de durerea ce fusese gata să-l doboare întocmai ca pe un stejar prăbuşit sub secure. Cedând încă o dată generozităţii sale, zise:

— Bănuiesc că înainte de a părăsi ţara te vei opri la Göteborg...

— În seara asta voi mai fi încă pe aceste meleaguri, dar mâine dimineaţă voi lua avionul spre Berlinul de est.

— Poate că până atunci se va potoli şi

furtuna. Dar nu te las să pleci pe ploaia asta torențială. Servitorul meu, Magnus, conduce foarte bine maşina, iar vremea asta îi place grozav acestui bătrân lup-de-mare. Te va duce cu maşina până la Göteborg.

Sabina nu spuse nici măcar „mulțumesc”. Deschise uşa şi părăsi biblioteca. Ieşea pentru a două oară din viața lui Rholf-Harald.

Rămas singur, tânărul ascultă zgomotul descrescând al motorului. În curând, nu se va mai auzi decât vuietul vântului şi răpăitul ploii care lovea în ferestrele cu vitralii ale bibliotecii despre care Marie-Astrid spusese că nu era bună de locuit decât iarna. Dar era abia septembrie şi zilele mohorâte şi ploioase ca cea de acum erau în general puține în această lună. Cu inima grea, Rholf-Harald se îndreptă spre telefon. Sigur că pe o vreme atât de păcă-

toasă Marie-Astrid nu ieşise din casă, aşa că Rholf-Harald putea s-o sune la bunica ei. De ce? Ca să-i mărturisească dezamăgirea? Telefonul e necesar când ai nevoie de un ajutor. Era bine să mai aştepte, să lase să treacă noaptea... E greu să faci confidenţe cuiva căruia nu-i vezi chipul şi mai ales ochii!

A doua zi era sâmbătă. Natura, în sfârşit liniştită, scălda totul într-o lumină plăcută. O clipă Rholf-Harald se gândi la avionul care zbura la acea oră pe deasupra mării Baltice, spre Berlin. Sabina se îndrepta spre o soartă tristă. Tânărul ştia că n-o va mai vedea niciodată. Pentru el, ea era acum ca şi moartă, în vreme ce înainte de imprudenta ei vizită Sabina mai trăia în amintirea bărbatului iubit şi trădat.

Rholf-Harald se exprimă deci cu o deplină franchețe a doua zi, sigur că va fi înțeles de Marie-Astrid, care venise să-l

vadă.

— Toată noaptea, zise el, m-am gândit la tine şi la ceea ce urma să-ți destăinui. De acum încolo nu voi mai vorbi niciodată despre Sabina. Revederea a fost pentru mine o dublă încercare. Sigur că la început mi-am simțit rana din suflet, pe urmă însă am înțeles că acea frumoasă vrăjitoare îşi pierduse orice putere asupra mea. Poți să fii mulțumită de opera ta, Marie-Astrid. Datorită ție am revenit de pe meleagurile îndepărtate pe unde rătăceam.

Ea îl privi cu seriozitate şi chiar cu o urmă de tristețe, apoi răspunse:

— Cu atât mai bine dacă te-ai vindecat.

El tresări.

— Ce semnificație au vorbele astea?

— Munca mea în Suedia s-a terminat. E vremea să mă reîntorc în Franța, la părinții mei.

— Şi dacă ai mai rămâne încă puțin? Sunt de acord să te reîntorci pentru puțin timp în Franța. Pe urmă însă te-ai putea reîntoarce aici de dragul bunicii tale cât şi... din alte motive.

Încruntându-şi uşor sprâncenele, Marie-Astrid îl privi îndelung pe Rholf-Harald şi rosti aceste cuvinte enigmatice:

— Asta depinde de anumite lucruri.

El observă cât era de preocupată şi, în nădejdea de a o vedea surâzând, spuse:

— Ar fi cazul să mâncăm. Pe urmă, ce-am putea face? Dacă ne-am repezi până la Tjorpa? Ne-am petrece weekendul acolo.

Aşa că după-amiază, urcându-se în „Triumful” lui Rholf-Harald, se îndreptară spre Gota-Kanal. Marie-Astrid şi-o închipui pe Sabina care, în ajun, ocupase în maşina aceea rapidă acelaşi loc ca şi ea acum. În timpul drumului cei

doi tineri n-au schimbat prea multe cuvinte. Aproape de Tjorpa, Rholf-Harald, oprind maşina, îi spuse fetei:

— Eşti cea mai bună prietenă a mea. Ştiai asta?

— Mai există Thérèse, Ide şi chiar şi frumoasa ta cumnată, Flavie, care-i nespus de simpatică.

— Le iubesc pe toate, dar pe tine altfel decât pe ele.

— Cum adică?

— Dacă tu mă părăseşti, de pildă, cu toate că le am alături pe Thérèse, pe Ide şi pe Flavie, nu voi mai fi om întreg. Jumătate din mine va pleca odată cu tine, iar jumătatea care rămâne va fi condamnată să cadă iar în cine ştie ce cursă. Dacă vrei să mă salvezi, trebuie să mă preiei în întregime. Abia ieri, după acea scenă atât de penibilă, mi-am dat seama ce loc ocupi tu în viaţa mea.

— Locul unui câine simpatic de Terra-

Nova.

— Asta e prima prostie pe care te aud c-o spui! Zâmbeşte, Marie-Astrid, am atâta nevoie de zâmbetul tău!

Întorcând capul, văzu că fata surâdea. Atunci ştiu că-l înțelesese.

Când ajunseră la Tjorpa, Jan şi Thérèse, anunțați la telefon, îi aşteptau în salonul care dădea pe terasă. Abia apucase Rholf-Harald să treacă pragul acelei încăperi vaste, cu ferestre mari, că, punându-şi mâinile pe umerii fetei, rosti cu glasul său frumos şi plin de căldură:

— Tată, Thérèse, vă prezint o nouvenită în familie!

— Ce-i cu gluma asta? întrebă Jan. Marie-Astrid ne e tot atât de familiară pe cât ne e de dragă.

— Nu mă îndoiesc câtuşi de puțin, tată! Numai că astăzi vine în altă calitate. V-o prezint deci pe logodnica mea de

care sunt mândru.

Chipul doctorului Yvarsen, brăzdat de ani, totuşi frumos, se ilumină deodată.

— Ah, fiule, ce bucurie mare ne faci!

O trase lângă sine pe Marie-Astrid şi o îmbrăţişă zicând:

— Priveşte, mica mea noră, cum arată un patriarh fericit!

Înflorind brusc, Marie-Astrid amintea de acei trandafiri proaspeţi pe care Jan îi iubea atât de mult. Fata protestă:

— Vai, doctore, când vorbeşti de patriarh, mă obligi să mă gândesc la Abraham!

— Un personaj biblic de seamă, ceea ce nu-i stă rău deloc! Nu-i aşa, Thérèse?

Privirea doctorului, pe care descoperirea acelui fiu necunoscut o făcea mai caldă, mai apropiată de ai săi, se opri asupra chipului Thérèsei. Aceasta surâse şi spuse:

— Îți mulțumesc, Rholf-Harald! Ai adus-o printre noi pe cea pe care o doream!

Şi cu finețea ei obişnuită, adăugă:

— Jan, până mâine seară avem tot timpul să ne bucurăm de prezența dragilor noştri oaspeți. Îmi închipui că acum doresc să rămână singuri, căci sunt gata să jur că Rholf-Harald ne-a făcut această plăcută surpriză atât nouă, cât şi lui Marie-Astrid.

Câteva minute mai târziu Rholf-Harald şi logodnica sa se plimbau pe una dintre aleile grădinii.

Cu doi ani mai înainte, fiul lui Jan şi al lui Sigrid văzuse aceeaşi copaci îngălbenind, aceleaşi poteci acoperite cu frunzele vântului de septembrie. Pe atunci încă se mai căuta pe sine, dându-şi seama că nu era pe deplin ancorat în noua sa viață.

— Se pare că ai fost foarte sigur de ti-

ne, din moment ce ai regizat atât de bine lovitura de teatru de adineauri, spuse uşor ironică Marie-Astrid.

— Iubita mea, eram sigur că nu mă voi înşela. Discuția noastră din maşină mi s-a părut foarte clară: consimțeai să mă accepți aşa dificil cum sunt. Uneori – ți-am vorbit de altfel despre mama, care era şi mai şi – mândru până la orgoliu, intransigent ca şi tata...

— Tatăl tău e un om excepțional, Rholf-Harald. În ce mă priveşte, povestea noastră începe ca un vechi cântec francez: *E multă vreme de când te iubesc!* Cred că începând de la Haifa, atunci când o socoteai în gând pe vecina ta drept o arțăgoasă. Am venit după tine pe plajă, la Natanya, pentru că doream să te cunosc mai bine. Lăsând modestia deoparte, i-am auzit – la puțină vreme după ce te întâlnisem – pe cei din familia Wallach repetându-mi:

„Dumneata şi Rholf-Harald aţi face o pereche atât de potrivită!” Dar nu speram nimic, ba chiar renunţasem la orice alt sentiment în afară de cel pur amical. Acum, dragul meu viking, cred în dragostea ta, dar ţi-o spun cu toată sinceritatea, mă tem să nu fiu decât un fel de primă de consolare. Dar mă voi mulţumi şi cu atât.

Rholf-Harald pălise.

— Iubita mea, spuse el cu voce tremurătoare, dacă vei continua să crezi aşa ceva, voi fi cumplit de nefericit. Nu-ţi cunoşti nici valoarea, nici farmecul. Te iubesc din tot sufletul. Marie-Astrid, te iubesc cu o dragoste adevărată, cu totul diferită de cea prin care, spre nefericirea mea, am trecut mai înainte. Te iubesc cu o dragoste profundă, durabilă, plină de încredere. Acum şi întotdeauna viaţa mea îţi aparţine. A trebuit să sufăr ca să-mi dau seama de acest

lucru. Te rog să nu te mai îndoieşti de nimic. Jură-mi, iubita mea!

Ochii tinerei Marie-Astrid străluceau, ca marea în soare.

— Ți-o jur, Rholf-Harald!

El o luă în brațe şi o sărută pe buzele surâzătoare. Fata avea să fie pentru el ceea ce fusese Thérèse pentru Jan, adică o soție minunată.

Era bine că jurământul lor fusese făcut în grădina din Tjorpa; Tjorpa, domeniul familiei Yvarsen, care de-acum încolo avea să fie şi al lor. În jurul stăpânului acelor locuri, în jurul lui Jan atât de crâncen încercat de viață, dar care ieşise biruitor din toate, cercul familiei se închisese datorită acestei noi iubiri.

* * *

Aici se încheie ciclul *Torentelor*, aici se termină lunga istorie a familiei Yvarsen...

Sfârşit